

DMPP

Nummer 1
April 2013



*Pimp je krimp
Geheim van Bergeijk
Fotoverslag startdag*

Herinneringen aan
koningin Beatrix



Redactioneel

Onze Koningin

Nederland maakt zich op voor 30 april. De troonswisseling gaat gepaard met grote Oranjefestiviteiten. Door heel het land klinkt om half acht het Koningslied. Voor één dag is Nederland verenigd rond het Koningshuis; dankbaarheid voor de inzet van Koningin Beatrix en als welkom voor het nieuwe Koningspaar.

Het Koningshuis is in Nederland veel meer dan folklore. Het symboliseert de continuïteit en verbondenheid van de Nederlandse samenleving. Hele generaties groeiden op onder 'hun' Koningin. Oudere mensen hebben ze 'alledrie' nog meegemaakt. Maar voor iedereen is Willem Alexander 'hun' eerste Koning.

Bij de aankondiging van haar abdicatie ontroerde Koningin Beatrix met haar slotwoorden dat ze diep dankbaar was voor het vertrouwen 'van u' in de vele mooie jaren dat ze 'uw' Koningin mocht zijn. In die kleine woorden schuilt de verbondenheid. Een leven in dienst van anderen, van u. Dat vieren we op 30 april.

Mijn koningin

*Leden over
koningin
Beatrix*



Van onderop



Dorpsstyliste

Coverfoto: Marcel Antonisse , ANP Photo Royal Images

Inhoud

- 4 Samen
- 10 Column Elco Brinkman
- 16 Werkplek
- 17 Een Rijnlands antwoord op de crisis
- 20 De confrontatie
- 22 Column Sybrand Buma
- 33 Column Ruth Peetoom
- 36 Ruth in gesprek met ...
- 40 Column Wim van de Camp
- 46 Gemeenteraadsverkiezingen 2014
- 50 Europa
- 57 Partijnieuws
- 63 Puzzel



6

Leden over koningin Beatrix



23

Lopen voor jong en oud



26

Afghanistan



28

Junior reporter



34

Uitgangspunten van



42

Bergeijk



48

Startdag



'Holi is een Hindoestaans feest van de overwinning van het goede op het kwade. Het is tegelijkertijd ook de viering van nieuw leven in de natuur, een lentefeest. Vandaar dat er gestrooid wordt met poeder in verschillende kleuren. Mensen worden ermee ingesmeerd. Niet alleen in India, maar over de hele wereld waar Indiërs leven, wordt dit Hindoe-lentefeest uitbundig gevierd.

In Suriname is holi een nationale feestdag en wordt het feest door alle bevolkingsgroepen gevierd: Creolen, Javanen, Hindoestanen, waarin er geen onderscheid gemaakt wordt naar geloof.

In Den Haag – waar de grootste Hindoe gemeenschap van Nederland woont - vierden CDA-wethouder Karsten Klein en CDA-raadslid Mitra Rambaran op 27 maart het feest mee.



Mijn koningin

Leden halen herinneringen op aan ontmoetingen die zij hadden met koningin Beatrix.



Hans van Wingerde

Als Oranjeverzamelaar (ik denk dat ik de grootste verzameling van Delft heb), heb ik de koningin door de jaren gevolgd. Omdat ze regelmatig in Delft geweest is, heb ik haar vaak van dichtbij kunnen fotograferen en haar horen praten. Altijd was ik weer getuige van haar charmante uitstraling.

Deze foto van koningin Beatrix, maakte ik op 18 juni 2003.

De koningin kwam rond drie uur 's middags aan bij het Prinsenhof in Delft, om daar een standbeeld

van Willem van Oranje te onthullen. Dranghekken, een batterij beveiligingspersoneel en een streng protocol zorgden ervoor dat het publiek op afstand bleef.

Maar mijn 2-jarige zoon Tim wist (terwijl ik de koningin fotografeerde) door de bewaking heen te glippen. De koningin zag het gebeuren en wenkte hem. Bijzonder is dat, terwijl iedereen druk bezig is met formaliteiten en fotograferen, de koningin even op mijn zontje paste.

Hans van Wingerde, Delft

Chiel Bisschop

We schrijven september 2008. In dat jaar nam onze vereniging voor Heemkunde deel aan de viering van het 150-jarig bestaan van de Vereniging tot Beoefening van Overijssels Regt en Geschiedenis, waarvan Hare Majesteit Koningin Beatrix beschermvrouw is. Ons werd de kans geboden om iets van onze vereniging te presenteren. Dit alles vond plaats in de Grote of Michaelkerk te Zwolle. We hadden gekozen voor het exposeren van poppen in Sallandse klederdracht, een hooiwagen uit de vorige eeuw, een replica van de leug'n pompe en een aantekening uit een akte van Heino in het jaar 1236. Het was een happening die wij voor geen goud hadden willen missen!

En wat mij persoonlijk betreft: Mij werd geadviseerd de hand waarmee ik koningin Beatrix een hand had gegeven niet meer te wassen... Het was inderdaad een erg leuke middag, zo'n middag met een "gouden" randje.

Chiel Bisschop, voormalig campagneleider in Raalte en CDA-supervrijwilliger 2012

De inhuldiging van koningin Beatrix 33 jaar geleden in Amsterdam, ging jammer genoeg gepaard met hevige rellen, straatgevechten en grote vernielingen. Velen zullen zich de schokkende beelden nog herinneren.

Zoals gebruikelijk bij een troonswisseling volgde na de inhuldiging in de hoofdstad Amsterdam de traditionele intocht in de hoofdstad, den Haag. Ik had het genoeg om met een grote staf dit blijde gebeuren te mogen or-

ganiseren. Van meet af aan hadden wij één doel: revanche nemen op het gebeuren in Amsterdam en er een geweldige feestelijke dag van maken in Den Haag. De hele bevolking zou er bij betrokken worden en zo

Koningin Beatrix ontmoet Vereniging voor Heemkunde "Omheining" te Heino, gemeente Raalte.



>> veel mogelijk mensen en groeperingen zouden de koningin persoonlijk mogen ontmoeten. Het koninklijk paar zou per koets van het Lange Voorhout naar het Oude Stadhuis gaan. Bovendien zou in Scheveningen een gedeelte van het bezoek wandelend worden afgelegd.

21 mei 1980 vierde Den Haag de intocht van de nieuwe koningin op een ongedwongen, vreugdevolle en uitbundige wijze zonder het geringste incident, dankzij de moed van onze vorstin.

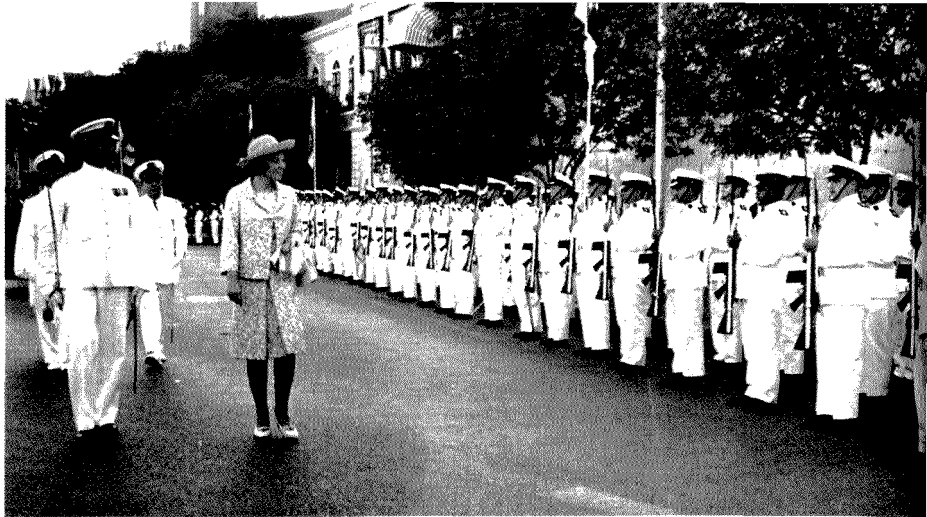
*Dzsingisz Gabor, Den Haag
oud-staatssecretaris*



Drie jaar geleden werd het Nationaal Glasmuseum in Leerdam na een intensieve renovatie heropend en het was ons geluk Hare Majesteit hiertoe bereid te vinden. Ze nam uitgebreid de tijd voor dit gebeuren en het viel op dat zij tijdens de rondleiding vele werken van glaskunstenars herkende. Na de rondgang door het museum liep zij ook nog even door de tuin om met de daar aanwezige glaskunstenars kennis te maken. Ik zelf stond met Floris Meydam en zijn vrouw Lenie wat achteraf. Floris Meydam is de enige levende icoon van de beroemde Leerdamse glasontwerpers en internationaal bekend.

Lenie zei me dat ze het zo prettig zou vinden als er een foto genomen zou worden van de koningin en haar man. Het lukte mij Hare Majesteit naar Floris Meydam te dirigeren en zij nam naast hem plaats op de bank voor een foto.

Jan Beumer, Leerdam



Familie Ketelaar

Mijn beste herinneringen aan onze koningin zijn dat zij in tegenstelling tot minister van Landbouw op verzoek aanwezig was bij het ruimen van de geiten op een met geitenkoorts besmet bedrijf. De koningin keek bedrukt, het ging haar zichtbaar aan het hart. Iets wat je door jaren met veel geploeter had opgebouwd werd vernietigd. De koningin was samen met minister Gerda Verburg aanwezig. Ik schreef de minsiter daar midden in de nacht een brief over die zijn persoonlijk beantwoordde. Ik heb veel waardering voor haar.

Dat de koningin er ook bij was vond ik geweldig. Zo dicht bij de mensen, delen in hun verdriet! Een echte koningin voor iedere Nederlander.

Familie Ketelaar, Noordenveld

Wil Drabbe

In 1964-1965 was ik als marinier gelegerd op Curaçao. In 1965 bracht prinses Beatrix een bezoek aan de Nederlandse Antillen, dus ook aan Curaçao.

Ik heb de prinses niet persoonlijk ontmoet maar ik maakte deel uit van de erewacht die zij inspecteerde (zie foto). Ik ben de vierde van rechts op de voorste rij.

Ik kan me nog wel herinneren dat we 's morgens om ongeveer 9.00 uur al stonden aangetreden en dat de inspectie door de prinses pas rond de middag plaats vond, dus dat was best afzien bij die tropische temperaturen en in het ceremonieel tenue. Maar naar afloop werd dat weer goed gemaakt door een lekker koud pilsje.

Wil Drabbe, CDA-raadslid Werkendam





Koninginnedag

Koninginnedag 2009

Op de bijgevoegde foto worden de wethouders door de Burgemeester de heer F. de Graaf aan Hare Majesteit voorgesteld.

Ik draag een paarse das en de Koningin zegt tegen mij dat ze de ontvangst fantastisch vindt, vervolgens loopt ze door en komt dan nog een keer terug om te zeggen dat ze de sfeer als hartverwarmend ervaart.

Wie had kunnen denken, dat ruim een half uur na deze hartelijke kennismaking met het College, zich het drama bij de Naald voltrok.

*Hans Wegman, Apeldoorn
Voormalig CDA-wethouder*

Henk Hoefnagel

Naar aanleiding van de viering van het 75-jarig bestaan van de Onderwijsraad op 25 februari 1994 in het gebouw van de Eerste Kamer der Staten-Generaal heb ik als algemeen secretaris en gastheer onze Koningin mogen ontmoeten bij het symposium 'Verantwoord Onderwijsbeleid'. Tijdens het gesprek in de pauze met onze Koningin was ik verrast dat zij zo goed was geïnformeerd over het werk van de Onderwijsraad en een interessant gesprek had met prof. mr. A.K.

Trix de Kruijff

Deze foto's zijn acht jaar geleden gemaakt, want ik ben inmiddels vijftig jaar, mijn moeder die op de foto staat is begin februari overleden. We hebben samen nog naar de aankondiging van het aftreden van koningin Beatrix gekeken, de dag erop is ze in een coma geraakt.

Ik vind het nu best bijzonder om Beatrix te heten en heb altijd geroepen dat ik niet naar de koningin ben vernoemd maar naar mijn moeder, die Be werd genoemd. Maar onze doopnaam is Beatrix.

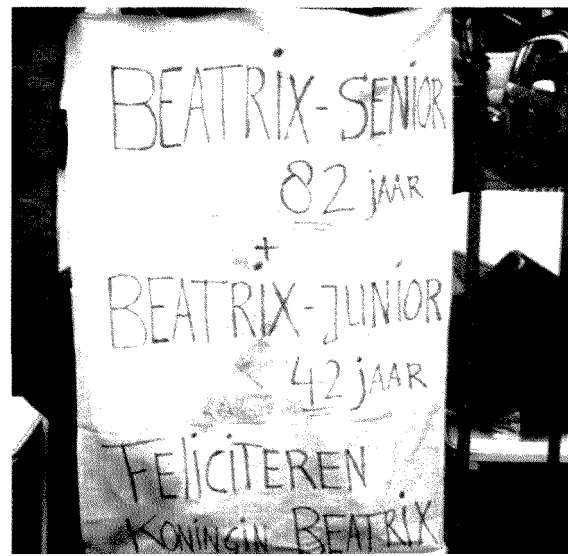
We hebben die Koninginnedag als heel bijzonder ervaren en hij wordt nu wel heel bijzonder nu mijn moeder er niet meer is en de koningin stopt!

Trix de Kruijff, Waddinxveen

Koekoek - zaliger - als één van de inleiders. Een belangrijke vraag aan mij was of de onderwijsveranderingen ook tot verbeteringen leiden. Mijn antwoord destijds is enkele jaren geleden nog eens bevestigd door het rapport van de Commissie Dijsselbloem. Had de wetgever in die tijd beter geluisterd naar de Onderwijsraad, dan had de Commissie Dijsselbloem niet te hoeven worden ingesteld.

Henk Hoefnagel

*'Wilhelmus van
Nassouwe ben ik,
van Duitsen bloed,
den vaderland
getrouwe blijf ik
tot in den dood,
Een Prinse van
Oranje ben ik,
vrij onverveerd,
den Koning van
Hispanje heb ik
altijd geëerd'*



Elco Brinkman

Voorjaar



Foto Dirk Hol

Er zijn mensen die last hebben van voorjaarsmoehheid. Ik niet. Elk rondje langs de opkomende krokussen maakt me blijer. De fontein in de vijver van het park voor ons huis spuit weer. Ook dat geeft warmere energie. De kleinkinderen komen nog snotterig van de crèche, maar dat hoort er daar kennelijk het hele jaar door bij. Pasen is geweest en waarom zouden we dan nog langer wachten op een andere kijk op de wereld? Kortom, de donkere winterjassen uit en hup, de polder in. (Ik schaam me er niet voor dat ik op het platteland ben grootgebracht, hoezeer ik nu ook meer van de stad houd...).

Daar in die polder is het druk. Nieuw leven wenkt – en dat niet alleen van de huppelende lammetjes. Zeker is intussen wel dat in de polder waarover wij in Den Haag graag met elkaar spreken, de lammeren niet zo maar naar de slachtbank gaan. Dat is maar goed ook, want ondernemers in Nederland zijn even goed nodig om hun idee, geld en risico beschikbaar te houden voor onze welvaart als werknemers met hun professionele inzet, werkervaring en flexibiliteit. Daarom moet het sociaal overleg dat nu wordt gevoerd, geen bloedbad worden maar moet het resultaat opleveren waarmee we elkaar weer, verlost van somberheid, tegemoet gaan huppelen rond het Binnenhof.

De President van de Nederlandse Bank heeft onlangs gezegd, dat er met de recent ingezette huurverhogingen en hypotheekrenteaftrek beperkingen nu een voldoende nieuwe structurele basis onder de gereformeerde woningmarkt ligt. En indien de beleggingsresultaten van pensioenfondsen zo goed blijven als ze afgelopen jaar gelukkig in het algemeen bleken te zijn...

En als het Kabinet ons dan niet de stuipen op het lijf jaagt met telkens nieuwe belastingverhogingen, waar uitgavenbeperkingen meer op zijn plaats zouden zijn... Ja, zo zou ons consumentenvertrouwen kunnen terugkeren. Indien, als ... – ja, dan gaan we weer de wei in om een voorjaarsboekje te plukken en

elkaar daarmee geluk te wensen bij intredend herstel van onze minder sombere blik op de toekomst. Ik wens u dat allemaal graag toe, want zo vrolijk waren de koude paasdagen even terug nu ook weer niet.

'Ondernemers in Nederland zijn even goed nodig om hun idee, geld en risico beschikbaar te houden voor onze welvaart als werknemers'



Van onderop

In deze rubriek gaat de redactie op zoek naar de gevolgen van nieuwe wetten en regelingen voor mensen die met de benen in de modder staan. Jongeren, ouderen, werknemers en werkgevers delen hun zorgen en kritiek maar ook hun visie en verwachtingen met de lezers van *CDA.nl*. In dit nummer: afschaffing van de verplichte maatschappelijke stage voor alle leerlingen in het voortgezet onderwijs.

Tekst **Alie Dijkslag** | Fotografie **Dirk Hol**

'Onbetaald werk bestaat niet', zegt Nadye (17). Ze deed haar maatschappelijke stage bij Topaz, een instelling voor ouderenzorg en revalidatie in de regio Leiden en Duin- en Bollenstreek. De stage is voorbij maar ze gaat nog vaak na schooltijd koffieschenken bij Topaz en dementerenden helpen bij het eten. Sommigen vergeten haar na een tijdje vanwege geheugenproblemen, anderen groeten uitbundig als ze haar op straat herkennen. De glimlach van de dementerenden en de waardering van de bewoners van Topaz ziet Nadye als haar "salaris".

Maatschappelijke organisaties in Leiden zijn enthousiast over de maatschappelijke stages en willen de jongeren dolgraag aan zich binden, zegt Paula Verstelle van iDOE,

Contactpunt vrijwillige inzet. iDOE brengt als maatschappelijk makelaar vraag en aanbod in het vrijwilligerswerk bij elkaar. Scholieren als vrijwilliger dat was even wennen in het begin, voor iedereen. Maar nu wordt volop nagedacht wat nodig is om te zorgen dat ze blijven. 'Vrijwilligerswerk moet verjongen, anders zijn er straks minder vrijwilligers in plaats van meer. We ontdekten dat we vrijwilligerstaken moesten flexibiliseren zodat ze passen bij de mogelijkheden van jongeren. Voor jongeren is het ook belangrijk dat ze het vrijwilligerswerk als zinvol ervaren,' zegt Paula. 'Wij ondersteunen de vrijwilligersorganisaties, de stagebieders om zinvolle stages te creëren met een kop en een staart. Soms laten we jongeren onderzoekjes doen voordat ze aan een taak beginnen.' >>

Winst

De maatschappelijke stage bij de Wereldwinkel zette Kevin, leerling van Gymnasium Visser 't Hooft aan het denken over "winst". 'Bij een organisatie met winst oogmerk moet jij je inzetten om een zo hoog mogelijke winst in geld te halen. Bij de Wereldwinkel is de winst eerlijke handel.' Kevin mocht in de Wereldwinkel een klein onderzoekje doen naar jongeren in de Wereldwinkel waar de bezoekers meestal volwassen zijn, jongeren zie je er nauwelijks. De vrijwilligers waarderen zijn inbreng en Kevin ziet ook hier winst. 'Als vrijwilliger vergroot je ook je eigen kennis en je versterkt je sociale vaardigheden.'

'Scholieren doen tijdens hun maatschappelijke stage dingen waar betaalde krachten niet aan toe komen,' vertelt Fred Besemer, adviseur vrijwilligerswerk van de Raad van Bestuur van GGZ Rivierduinen, waar mensen verblijven met psychische en psychiatrische klachten. Die mensen waren verrast toen er opeens allemaal jonge mensen aan het werk waren, maar het doorbrak ook de sleur, zegt Besemer. 'De meisjes laktten de nagels van de oudere dames en gingen met make-up aan de slag. De dames vonden het fijn om zo verwend te worden want meestal is er geen tijd voor zulke dingen.'

Win-win

Bij veel ouderen is vrijwilligerswerk een kwestie van lifestyle die ze met de paplepel kregen ingegoten. Je ziet ze overal, het zijn vaak dezelfde mensen. De komende jaren zullen er dat steeds minder worden vanwege de vergrijzing. De maatschappelijke stage is daarom een geweldige manier om de civil society draaiende te houden zoals het CDA dat graag wil. En afschaffen van de maatschappelijke stage is zoiets als schieten in eigen voet, vindt Moniek van Sandick, CDA- raadslid in Leiden. 'Het heeft gewoon te weinig tijd gekregen om bij iedereen tussen de oren te komen. Ik vind het ook een verkeerd signaal: iets is er even en dan hou je er weer mee op. De PvdA zegt steeds dat vrijwilligerswerk belangrijk is. Daar hoort ook bij dat je het doorgeeft aan de volgende generatie.'

Maar je moet wel het eerlijke verhaal vertellen, zegt raadslid Van Sandick. 'Bij het Alzheimer- café in Leiden helpen leerlingen van het vmbo als stagiair met ronddelen van koffie, jassen ophangen zodat vaste begeleiders tijd hebben voor andere dingen. Maar er komen op een avond maar liefst drie docenten mee om de leerlingen van het vmbo te begeleiden.'

'Zelf heb ik ook stagiairs begeleid. Heel leuk om die kinderen te zien groeien. Ze komen onzeker binnen en na een paar weken is hun zelfvertrouwen zo gegroeid! Maar het kostte me heel veel tijd om ze te begeleiden. Dat brengt mij op de vraag hoe effectief en winstgevend de maatschappelijke stage is. Ik wil dat onderzoeken. Nu wordt die begeleiding betaald via scholen. Als gemeente hebben we ook een budget voor de opleiding van vrijwilligers. Zouden de kosten opwegen tegen de baten als we een deel van dat budget gebruiken voor scholieren, is het de moeite waard om daar als fractie voor te strijden?' •

Wat gaat er veranderen?

Het kabinet- Balkenende IV stelde in 2007 maatschappelijke stage verplicht met ingang van schooljaar 2011-2012. Staatssecretaris Marja van Bijsterveld stelde een plan van aanpak op met de titel 'Samen leven kun je leren'. Sinds vorig schooljaar is het zo ver. Alle leerlingen in het voortgezet onderwijs doen verplicht minimaal 30 uur vrijwilligerswerk bij een maatschappelijke organisatie zoals een zorginstelling, sportvereniging, bij speciale voorzieningen voor ouderen of kinderen met een beperking. Doel is dat alle jongeren zich oriënteren in de 'civil society' en ervaren dat iets over hebben voor een ander voldoening, waardering en eigenwaarde oplevert aan beide zijden. De overheid draagt 51 miljoen euro bij voor de kosten van deze stages. Dat geld wordt onder andere gebruikt voor de organisatie en de begeleiding van leerlingen tijdens de stage. Na de maatschappelijke stage blijft 20% van de jongeren als vrijwilliger actief, nog eens 20% overweegt vrijwilligerswerk.

Het huidige kabinet wil de verplichte maatschappelijke stage afschaffen vanaf het schooljaar 2015-2016. Er is een meerderheid in de Tweede Kamer voor dit beleid. De fractie van het CDA noemde de bezuiniging 'kil en onverstandig' vanwege de eenzijdige nadruk op de kosten met voorbijgaan aan de opvoed- en onderwijskundige waarde van de maatschappelijke stage. Scholen en gemeenten die grote waarde hechten aan maatschappelijke stage zoeken naar alternatieve bekostiging. Het CDA moedigt dit aan omdat vrijwilligerswerk en burgerschapsvorming de komende jaren steeds belangrijker worden. Daarvoor is de maatschappelijke stage een kweekvijver van onschatbare waarde.



Foto Dirit Hol

*Wat vindt Michel Rog,
CDA-woordvoerder onderwijs
in de Tweede Kamer?*

*De Maatschappelijke stage is echt een CDA-thema,
Marja van Bijsterveldt stak er veel energie in. De coalitie zet er een streep door. Wat vindt de fractie van het CDA daarvan?*

Moniek van Sandick onderzoekt of bekostiging via de gemeente de moeite waard is om voor te strijden. Wat vindt u van dat initiatief?

Moniek van Sandick, CDA-raadslid in Leiden zegt dat het kabinet in eigen voet schiet met de afschaffing van de maatschappelijke stage.

Via G500 naar het CDA

In 2012 bestormde de G500 de Nederlandse politiek. Onder aanvoering van Sywert van Lienden meldden ruim 1000 jongeren zich aan als lid bij CDA, VVD en PvdA. Op die manier wilden ze de partijen van binnenuit hervormen. Met een eigen tienpuntenplan richtten ze zich speciaal op de verkiezingscongressen van de drie partijen.

Begin 2013 liet de G500 weten zich niet meer specifiek te richten op de beïnvloeding via het congres. Ze vormden zich om tot een breder platform, dat op veel terreinen nadenkt over de toekomst. Een deel van de G500 jongeren zei het lidmaatschap weer op, anderen bleven. CDA.nl sprak met twee jongeren die via de G500 bij het CDA kwamen en daarna bewust kozen om lid te blijven.



*Thijs van Veghel,
19 jaar, student
Communicatie in
Eindhoven*

1. Wat sprak je aan in de G500?

Het was goed en nodig dat jongeren zich verenigden om met elkaar een signaal af te geven aan de politiek.

2. Waarom koos je voor het CDA?

Het CDA is voor mij de enige partij die de hele samenleving vertegenwoordigt, zowel links als rechts. Andere partijen hebben een doelgroep, maar het CDA kiest voor de hele samenleving. Dat sprak mij enorm aan.

3. Wat kan het CDA van de G500 leren?

De G500 stond voor het gevoel dat er iets moet veranderen. Dat leeft heel erg onder jongeren. De hele politiek kijkt nu nog teveel naar de dag van morgen en niet naar de wereld over tien jaar. Dat is wel wat jongeren doen.

4. Wat wil je zelf gaan doen in het CDA?

Ik ga eerst mijn HBO studie afronden, maar ik wil in de toekomst wel iets doen met politiek en communicatie.

5. Wat is jouw tip voor de gemeenteraadsverkiezingen?

Het CDA moet positiviteit uitdragen. Dat spreekt mensen aan. Aan negativisme hebben we niets.



*Annette Weerts,
26 jaar, ontwerper en
student Architectuur
in Arnhem*

1. Wat sprak je aan in de G500?

Ik vond het belangrijk dat het politiek debat weer moest gaan over de lange termijn, over onderwerpen als duurzaamheid en staatsschuld. Ook de manier waarop de G500 dat deed sprak me aan. Ze maakten gebruik van bestaande partijen en kozen niet voor weer een nieuwe partij.

2. Waarom koos je voor het CDA?

Het CDA gaat uit van de kracht van de samenleving, het geloof in de mensen zelf en wat ze kunnen. Alleen als het echt nodig is grijpt de overheid in. Het CDA opereert ook in het midden. Net als bij de G500 wordt alles van alle kanten belicht. Er is niet een stramen waarbinnen je moet denken. Dat maakt het CDA een hele vrije partij.

3. Wat kan het CDA van de G500 leren?

De G500 zocht verbindingen tussen partijen. Samenlevingen gaan het snelst vooruit als mensen samenwerken en kennis en ideeën delen met anderen. Wanneer het CDA zich niet alleen richt op de eigen leden, maar breder kijkt is dit in het belang van de vooruitgang van het hele land.

4. Wat wil je zelf gaan doen in het CDA?

Ik ben meteen lid geworden van de CDJA werkgroep Milieu, Infra & Landbouw. Verder wil ik eerst werken als architect en wie weet wordt ik in de toekomst wel wethouder Ruimtelijke Ordening.

5. Wat is jouw tip voor de gemeenteraadsverkiezingen?

Veel mensen staan ver van de politiek af. Als je hen zover krijgt dat ze gaan uitzoeken waar partijen voor staan, zal het gedachtegoed van het CDA veel mensen aanspreken.

*‘Samenlevingen gaan
het snelst vooruit als
mensen samenwerken’*


Het Kabinet Rutte II beloofde meer veiligheid, maar bezuinigt 340 miljoen op het gevangeniswezen, sluit 26 gevangenissen en zet 3700 betrokken gevangenismedewerkers op straat.



september 2012

US

Maart 2011



Op veiligheid moet je niet bezuinigen



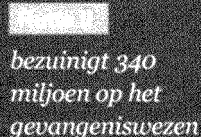

Meer straf en minder begrip voor criminelen



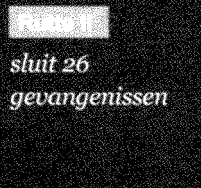

Blauw hoort op straat Niet achter een bureau




Meeleven met slachtoffers in plaats van met daders

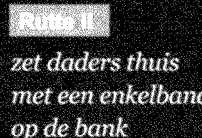
Rutte II
bezuinigt 340 miljoen op het gevangeniswezen



Rutte II
sluit 26 gevangenissen



Rutte II
zet 3700 betrokken en ervaren gevangenismedewerkers op straat



Rutte II
zet daders thuis met een enkelband op de bank



maakt andere keuzes en vindt dat:

- Als de rechter een gevangenisstraf oplegt, de veroordeelde ook moet zitten
- Een enkelband alleen in laatste fase van de straf onder strenge controle toelaatbaar is
- Meer gevangenen in één cel alleen kan als dit veilig is voor personeel en gevangenen
- Gevangenissen in gebieden met weinig werkgelegenheid open moeten blijven
- Daders hun straf in eigen regio uit moeten zitten

Kabinet sluit gevangenissen

Het kabinet Rutte II beloofde meer veiligheid, maar bezuinigt 340 miljoen op het gevangeniswezen, sluit 26 gevangenissen en zet 3700 betrokken gevangenismedewerkers op straat. Deze voorstellen maken Nederland niet veiliger.

Het CDA maakt andere keuzes. Zo vinden wij bijvoorbeeld dat iemand die tot een gevangenisstraf is veroordeeld, die straf uit moet zitten. Ook vinden wij dat gevangenissen in gebieden met weinig werkgelegenheid open moeten blijven.

Op 2 april is er in de Tweede Kamer gedebatteerd over de kabinetsplannen. Het CDA diende een aantal moties in om de kabinetsplannen van tafel te krijgen. Wij vinden dat het zogeheten 'Masterplan voor het gevangeniswezen' een zware aanslag is op de werkgelegenheid in kwetsbare regio's en daarom moet worden ingetrokken. Eventuele bezuinigingsmaatregelen voor het gevangeniswezen moeten worden opgenomen in het integrale plan voor de inkrimping van de Rijksdienst.

Elektronische detentie (de straf thuis uitzitten met een enkelband) vinden wij alleen geschikt om in te zetten aan het einde van de detentie, om iemand weer stapsgewijs en gecontroleerd terug te laten keren in de samenleving. Niet, zoals het kabinet wil, als alternatief voor een gevangenisstraf.

Verder is het CDA tegen het voornemen om mensen in voorlopige hechtenis straks gemiddeld 20 uur op cel te laten zitten. Wij willen dat arbeid als dagactiviteit blijft bestaan, ook voor mensen in voorlopige hechtenis.

Infographic

Met infographics als deze over de bezuinigingen op het gevangeniswezen heeft het CDA een nieuw communicatiemiddel. De infographics worden geplaatst op de CDA-website en op facebook. De link wordt verspreid via social media. Zo werd deze boodschap in een paar dagen tijd gezien door meer dan 10.000 mensen. Eerder verschenen infographics over gezinnen, coffeeshops en kleine scholen.

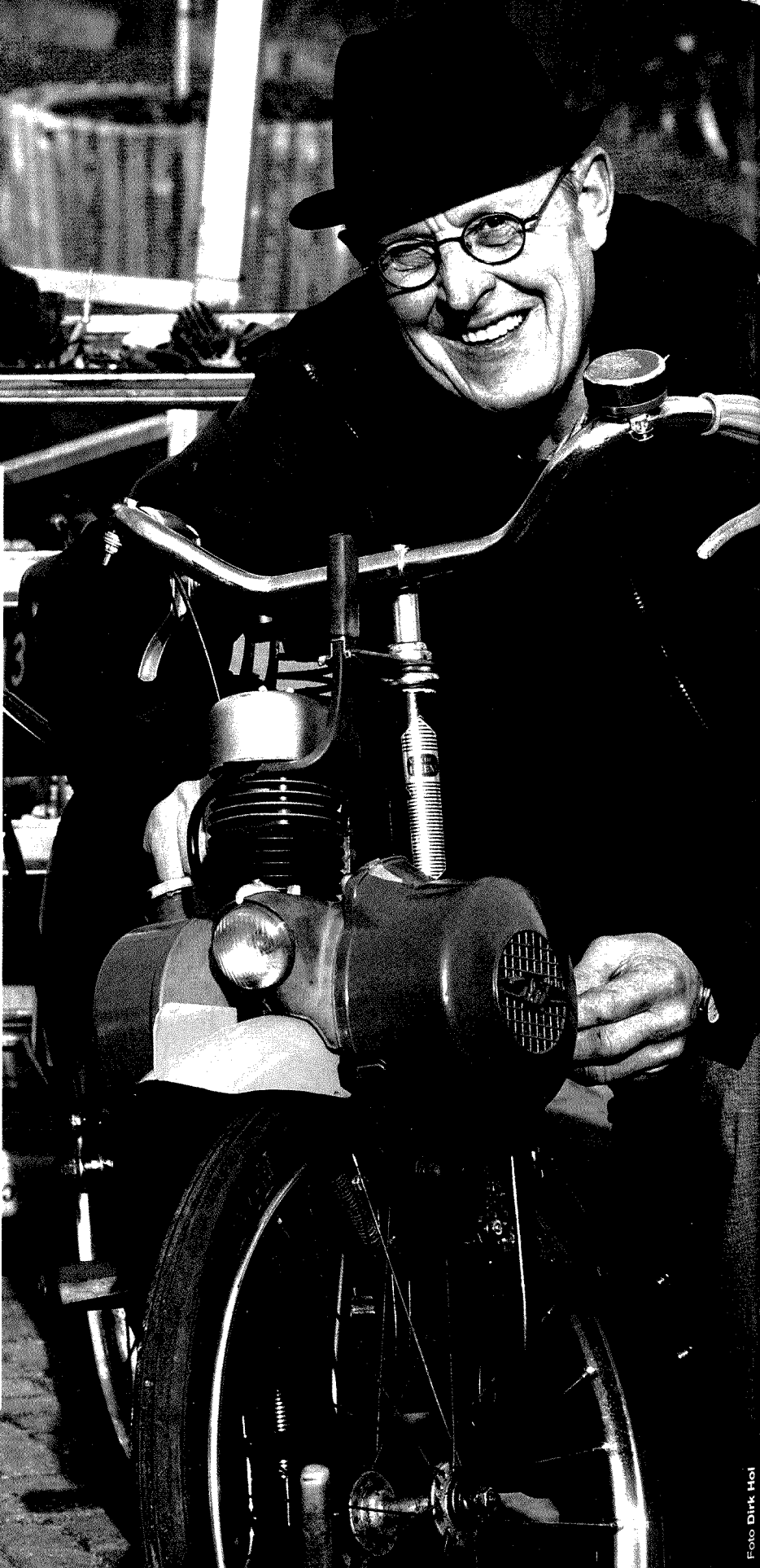
Werkplek

Jan Verhagen is CDA-raadslid in Sint Oederode. Hij werkte jarenlang in het basisonderwijs, nu heeft hij samen met zijn vrouw een bedrijf waar hij solexen verhuurt.

'Ik heb altijd al een eigen bedrijf willen hebben. Toen ik 58 was, heb ik het onderwijs verlaten en zijn we solexen gaan verhuren (www.solexverhuurrooi.nl). Ik had eerder al een stuk of zes van deze brommers en vrienden en kennissen reden er dan op rond. Toen dacht ik "daar valt wel geld mee te verdienen".

In de zomer maken we lange dagen, vaak van zeven uur 's morgens tot tien uur 's avonds. Maar dat is niet erg, de mensen die een tochtje gaan maken op een solex zijn goedgemutst, want ze gaan een dagje uit. Ik probeer dan voor onderweg van alles te regelen, bijvoorbeeld met horecaondernemers uit de omgeving.

Ik had altijd al een warm hart voor ondernemers, maar sinds ik zelf ondernemer ben, maak ik me in de politiek nog sterker voor deze groep. Mensen lopen vooral tegen langdurige procedures aan. Daar wil ik iets aan doen.'



Een Rijnlands antwoord op de crisis

Het Rijnlands Denken stelt continuïteit, samenwerking en verantwoordelijkheid tegenover het Angelsaksische vechtmiddel van de aandeelhouderseconomie, die vooral is gericht op kortetermijnwinsten.

Tekst **Hans Janssens** | Fotografie via **Tineke Jagersma en Hein Pieper**

De crisis heeft voor een flinke deuk gezorgd in het vertrouwen van mensen in de economie, de politiek en de samenleving. Vertrouwde zekerheden lijken gebouwd op drijfzand. De economie kraakt in haar voegen en de werkloosheid loopt op. Mensen zijn onzekerder dan ooit, over hun toekomst, hun baan, hun huis of hun pensioen. Over de oorzaken van de crisis bestaat weinig twijfel. De vrije markt kreeg teveel ruimte, het toezicht schoot te kort en de samenleving is teveel op afstand geplaatst. Winsten en welvaartsgroei ontnamen het zicht op de risico's van de vooruitgang. Meer-meer-meer was het motto, ook al werd daarmee geld uitgegeven dat er feitelijk niet was. Tegelijk leidden marktwerking en professionalisering tot een cultuur van protocollen en regels. De eigen verantwoordelijkheid van burgers en het vakmanschap van werknemers werden weggeorganiseerd. Het oude maatschappelijk middenveld verdween achter anonieme glazen puien in grote kantoorgebouwen.

In het debat over de lessen van de crisis duikt steeds vaker het Rijnlands denken op als beter alternatief. Dit oude 'polderdenken' stelt continuïteit, samenwerking en verantwoordelijkheid tegenover het Angelsaksische vechtmiddel van de aandeelhouderseconomie, die vooral is gericht op kortetermijnwinsten. Noem het de verstandige variant, waarbij economische groei geen taboe is, maar wordt gerealiseerd in een goede balans met andere maatschappelijke belangen. Het nieuwe rapport *Rijnlands Denken en Doen* van het CDA Friesland laat zien dat dit

verhaal ook voor de gemeenteraadsverkiezingen een actueel en herkenbaar CDA alternatief is.

'Over de oorzaken van de crisis bestaat weinig twijfel'

De crisis

Hein Pieper is stellig: 'De grootste fout die we kunnen maken is te blijven denken dat de crisis alleen economisch van aard is. Het zit veel dieper. We zijn steeds meer gaan geloven dat de wereld maakbaar is via modellen en regels. We hebben de mensen vervangen door cijfers en targets.' Door de schaalvergroting en het managementdenken zijn instellingen losgekoppeld van de samenleving, waarin

De beste werkgever van Nederland

Buurtzorg Nederland was in 2011 en 2012 de beste werkgever van Nederland. De organisatie werkt zonder managementlagen met teams van twaalf goed opgeleide thuiszorgmedewerkers, die zelfstandig opereren, elkaar begeleiden en als het nodig is coaching in kunnen roepen.



◁ *Hein Pieper*

Hein Pieper is CDA-voorzitter in Overijssel en dijkgraaf in het waterschap Rijn en IJssel. Hij geeft inleidingen Rijnlands denken voor afdelingen, maatschappelijke organisaties en bestuurders. Op 5 juni geeft organiseert het CDA met Hein Pieper een masterclass Rijnlands Denken voor CDA-leden, die zelf met het Rijnlands denken aan de slag willen. Voor informatie en opgave kunt u een mail sturen naar cda@cda.nl

‘Het Rijnlands denken gaat uit van het zelflerend en organiserend vermogen van mensen’

ze geworteld waren. Pieper wijst op de banken, woningcorporaties en onderwijsinstellingen, die ten onder gingen aan groteske plannen die niets te maken hadden met hun eigenlijke taak in de samenleving.

Tineke Jagersma zag deze ontwikkeling in haar eigen werk. ‘De professionalisering en marktwerking in de zorg hebben geleid tot meer regels en protocollen. Die waren ooit bedoeld om het werk te verbeteren, maar hebben in veel gevallen geleid tot een “afvinkcultuur”. Niet de zorg voor de patiënt staat centraal, maar de vraag of de verpleegkundige wel alle voorschriften heeft nageleefd.’ Langs dezelfde logica werd ook de inspraak en betrokkenheid van burgers vervangen door targets en doelmatigheidscriteria. ‘Veel zaken waar burgers voorheen zelf – als huurder, gebruiker of bestuurder – bij betrokken waren zijn weggeorganiseerd. Ze voelen dat

De wereld op zijn kop

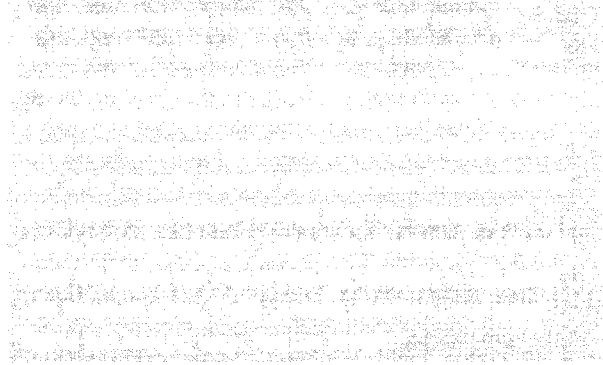
Een inwonster van Bakkeveen bood de gemeente aan om een plantsoen, dat aan haar tuin grensde zelf te onderhouden. Dat past volgens de gemeente niet in het werkschema van de buitendienst. Tineke Jagersma: ‘Alleen als ze ook twee andere plantsoenen in de wijk zou onderhouden, kon de gemeente het werkschema aanpassen. Dat is de wereld op zijn kop.’

ze de invloed zijn verloren op school, bij de bank of de woningbouwvereniging.’

Volgens Pieper ligt de kern van het Rijnlands alternatief in de erkenning dat het primaat in de samenleving niet ligt bij de economie of de politiek. ‘Het primaat ligt in de samenleving zelf. Het Rijnlands denken gaat uit van het zelflerend en organiserend vermogen van mensen.’ De markt en de overheid zijn middelen om de samenleving te ondersteunen bij deze verantwoordelijkheid. De markt zorgt voor welvaart, de overheid ziet toe op een faire verdeling, maar uiteindelijk zijn het de mensen zelf die het moeten doen.

Vakmanschap, verbinding en vertrouwen zijn voor Jagersma de kernbegrippen van het Rijnlands denken. ‘We moeten banken, bedrijven en maatschappelijke organisaties weer aanspreken op hun maatschappelijke rol: waartoe zijn jullie op aard? En vervolgens moeten we ruimte bieden aan de deskundigheid en ervaring van mensen op de werkvloer.’ Ze bestrijdt het beeld dat dit een verlangen naar vroeger is. ‘Er is geen weg terug naar “toen”. We kunnen wel leren van de fouten die we hebben gemaakt.’ Een herwaardering van het vakmanschap leidt niet alleen tot meer kwaliteit, maar kan ook bijdragen aan een betere inzet van de middelen. ‘Juist de mensen aan het bed weten wat goed is voor een patiënt. Dat kun je niet vastleggen in een protocol’, zegt Pieper.

Peuterspeelzaal 'it Hinnepykje'



'Die ruimte ontbreekt nu omdat alle handelingen al zijn voorgeschreven in de afspraken met de zorgverzekeraar. Dat is het model-denken waar we in vastlopen. En dat is in de zorg ook nog eens een grote bron van verspilling en onnodige behandelingen.'

Het Rijnlands alternatief is dat partijen vooraf duidelijke afspraken maken over de kaders voor bijvoorbeeld het budget of de kwaliteit van de zorg. Dat schept ruimte voor vakmanschap én maatwerk in de uitvoering. Daarbij speelt de politiek volgens Pieper een cruciale rol door niet steeds te komen met nieuwe regels. 'Ik noem dat het Volendam-complex. Na ieder incident schiet de politiek in de reflex om nieuwe regels uit te schrijven. Dat is niet nodig. Er zijn meer en betere instrumenten om problemen in de samenleving op te lossen.' Bij een nieuw probleem is eerst de samenleving aan zet om oplossingen aan te dragen. Pieper: 'Ik geloof oprecht dat na die dramatische brand

in Volendam veel kroegbazen in Nederland zichzelf de vraag hebben gesteld of hen dat ook kon overkomen en vooral wat ze daar tegen konden doen. Die reactie voorkomt meer problemen dan honderd regels.'

Het rapport *Rijnlands Denken en Doen* geeft talloze voorbeelden van een lokale Rijnlandse agenda voor de komende gemeenteraadsverkiezingen. De gemene deler in de voorstellen is een dienstbare overheid, die ruimte laat voor het eigen initiatief van burgers. Jagersma: 'Juist op lokaal niveau kan het CDA hier het onderscheid maken. Zoals in Molenwaard, waar na de herindelingsverkiezingen de gemeente niet kiest voor een nieuw gemeentehuis, maar de ambtenaren naar de burgers zelf toestuurt. Dat is wat we bedoelen. In de verbinding ontstaan nieuwe, betere oplossingen.'

Pieper pleit voor krachtige, moderne bestuurders, 'die midden in de samenleving staan en mensen durven aanspreken op hun waarden en verantwoordelijkheden; bestuurders die los durven laten en mensen aanmoedigen om zelf oplossingen aan te dragen of nieuwe verbindingen te organiseren'. Voor CDA-bestuurders moet regelgeving het laatste redmiddel zijn. 'We moeten eerst kijken wat mensen zelf kunnen en willen oppakken. Het kernwoord is vertrouwen. Er zijn honderden voorbeelden te vinden, in iedere gemeente in ons land. Dat zou onze agenda moeten zijn.'

Sober beloningsbeleid

Uit het rapport *Rijnlands Denken en Doen*: Gemeenten kunnen sturen op een sober beloningsbeleid voor instellingen die een gemeentelijke subsidie ontvangen. Waar instellingsbestuurders meer verdienen dan de wethouder, wordt het surplus gekort op de verstrekte subsidie.



◁ Tineke Jagersma

Tineke Jagersma is voorzitter van de werkgroep 'Rijnlands Denken en Doen' van het CDA Friesland. In het dagelijks leven is zij P&O adviseur in het Martini Ziekenhuis in Groningen en CDA-fractievoorzitter in Opsterland. Het rapport *Rijnlands Denken en Doen* is te downloaden op de website van het CDA Friesland.

De confr

Madeleine van Toorenburg gaat de confrontatie aan met haar VVD-collega **Pieter Litjens** het kabinetsvoornemen om gemeentes samen te voegen tot steden van tenminste 100.000 inwoners.

Tekst **Marjolijn van der Stel** | Fotografie **Dirk Hol**

Litjens: 'Veel gemeenten zijn te klein om zelfstandig te toekomst in te gaan. De taken die gemeenten moeten uitvoeren zijn een enorme klus voor ambtenaren. Het is aan het knellen, dus moeten we zoeken naar oplossingen. Veel gemeenten doen dit zelf al omdat ze samenwerking zoeken met buurgemeenten. Door die vergaande samenwerking is het voor gemeenteraden steeds lastiger om te besturen. Herindelen is dus een logische stap.'

Er is wel een grens aan schaalvergroting, die kan begrensd worden door het aantal inwoners of door het aantal vierkante kilometers. Honderdduizend inwoners is een wenkend perspectief, maar waar nodig moet maatwerk geleverd worden. Voor verschillende regio's moeten verschillende oplossingen komen.'

Van Toorenburg: 'Zo'n wenkend perspectief is afschrikwekkend. Minister Plasterk

heeft veel te lang boven de markt laten zweven wat hij daar precies mee bedoelde. Maar nu blijkt – na het verschijnen van de decentralisatiebrief – dat hij daar vooral groot, groter, grootst mee bedoelt.'

Het CDA is meer van de menselijk maat. Dat houdt in dat je taken zo dicht mogelijk bij de burgers uitvoert en niet in een grote, anonieme gemeente. Het is een rare stap om te zeggen: "je kunt een bepaalde taak niet uitvoeren als je klein bent, wordt daarom maar groter". Je ziet dat mensen in kleinere kernen zelf zoeken naar creatieve oplossingen, daar is helemaal geen schaalvergroting voor nodig. Een gevolg van die grote gemeenten is dat er een nieuwe bestuurslaag ontstaat van wijk- en dorpsraden. Dat vinden wij onwenselijk. We moeten daarom veel kritischer kijken naar de herindelingen die het kabinet wil.'

Litjens: 'Die creatieve oplossingen waar jij het over hebt en de grotere gemeenten zijn wat mij betreft helemaal niet in tegenspraak met elkaar. De afstand tot de overheid die mensen ervaren heeft niks te maken met de verhouding van het aantal inwoners tot het aantal bestuurders. Die afstand wordt vaak ervaren in de uitvoering van beleid. En de hulpstructuren die dat doen zijn vaak om het gemeentebestuur heen georganiseerd. Bovendien moeten we niet vergeten dat heel veel dingen door mensen zelf geregeld kunnen worden. In het regeerakkoord wordt nergens gesproken over gedwongen herindelingen, het is uiteindelijk voor een groot deel ook aan gemeenten zelf.'

ontatie

Van Toorenburg: 'In de brief van de minister staat wel dat het allemaal groter moet. Je zou verwachten dat het kabinet verstandiger is. We hebben de afgelopen jaren veel geleerd van schaalvergroting. Je ziet dan dat er bijna als vanzelf allemaal malletjes ontstaan waarin zaken moeten passen. Dat wil ik niet. Ik geloof overigens wel in goede samenwerking. Maar alleen als het van gemeenten zelf uit gaat.'

'Je ziet dat mensen in kleinere kernen zelf zoeken naar creatieve oplossingen'

Van Toorenburg: 'Er wordt al jaren gesproken over schaalvergroting. En gedaan. Honderd jaar geleden waren er nog 1200 gemeenten in Nederland, nu nog 408. We moeten daarnaast niet vergeten dat in veel gemeenten dingen op dezelfde manier gaan. De uitvoering van beleid maakt een gemeente niet uniek of onderscheidend, dat doen de inwoners.' De vraag dringt zich op of de herindelingsplannen van het kabinet niet gewoon ordinaire bezuinigingsmaatregelen zijn.

Van Toorenburg: 'Ja, voor een deel wel. Gemeentebesturen kosten geld, hoe klein ze ook zijn. Er is altijd een ambtelijke ondersteuning nodig, met minder gemeenten wordt dat minder.'

Van Toorenburg: 'Herindelen is niet goedkoper. Ambtenaren in een grote gemeente verdienen meer, dus dat levert niet veel op. Daarnaast worden er veel taken overgeheveld naar de gemeente vanuit de provincie of het rijk, bijvoorbeeld taken op het gebied van zorg. In een grote gemeente is de afstand tot de burger heel groot, je ziet dan dat er als vanzelf wijk- en dorpsraden ontstaan. Zo'n nieuwe structuur kost ook geld. Onderaan de streep levert herindelen dus niets op.'

Van Toorenburg: 'Het echte probleem is dat we alleen maar over structuren praten en niet over de inhoud. We praten gemeenten aan dat ze te klein zijn om taken uit te voeren, terwijl veel gemeenten het prima zelf kunnen. Dát is het probleem.'

Van Toorenburg: 'Je hebt gelijk, bij de WMO werkt het.'

Van Toorenburg: 'Ja, dat is een CDA-voorstel'

Van Toorenburg: 'Maar ik heb ook veel wethouders gesproken die het allemaal teveel vinden worden voor een kleine gemeente.'

Van Toorenburg: 'De oplossing is dan nietdoor gedwongen te gaan herindelen. We moeten gemeenten de ruimte geven om zelf oplossingen te zoeken. Dat kan zijn door herindelen. Dat kan zijn door samenwerking. Maar dan kan ook op een andere manier. We moeten ervoor waken dat we alles in regeltjes en voorwaarden vast willen leggen.' •



Sybrand Buma

Oppositie



De lente laat dit jaar even op zich wachten en mijn hoop op de Elfstedentocht is weer een jaar uitgesteld. Jammer, maar dit jaar was ik toch uitgeloot om deel te nemen aan de tocht der tochten. En hoewel de lente buiten nog even op zich laat wachten, weten we dat hij wel zal komen.

In de komende lente bouwen we verder aan ons nieuwe CDA. Een tocht niet door de woestijn, zoals de oppositie vaak wordt beschreven, maar een tocht van ons CDA dat vanuit idealen het land in gaat en zich niet blind staart op Haagse compromissen. Een partij die werk

plaatst tegenover banenverlies, die ruimte wil voor ondernemers in plaats van regels en belastingen. En die oud en jong wil verenigen door een actief familie- en gezinsbeleid. Zo bouwen we naast een nieuw CDA aan een mooiere en sterkere samenleving waar mensen oog hebben voor elkaar.

Dat betekent eigen ideeën om in deze tijd weer mensen aan de slag te krijgen. Bijvoorbeeld via coöperatieve kredietunies voor kredietverlening aan het midden- en kleinbedrijf. Een initiatief van Eddy van Hijum en Agnes Mulder om het gebrek aan investeringskrediet bij banken te compenseren. Hiermee kunnen we de motor van onze economie - het midden en klein bedrijf - weer lucht geven in deze moeilijke tijden. Een initiatief vanuit de Kredietunie Nederland en het MKB en via het CDA nu op de politieke agenda om wettelijke beperkingen hierbij weg te nemen. Dit zijn de initiatieven waarmee we ons als CDA verbinden aan goede ideeën die er zijn en die passen bij onze politieke agenda van meer werkgelegenheid.

Maar tegelijk vraagt het ook om ons te verzetten tegen plannen van het kabinet die afbreuk doen aan werkgelegenheid, ondernemerschap, ruimte voor combinatie gezin en werk en een samenleving waarin mensen oog hebben voor elkaar. En dit kabinet heeft er voor gekozen om vaak andere keuzes te maken dan het CDA. Herindelingen van bovenaf,

lastenverzwaringen die de werkgelegenheid remmen, maatschappelijke stage in de prullenbak, gemeenten opzadelen met een AWBZ-verbouwing en bezuiniging waarvan de omvang en impact enorm is.

'Wij hebben onze lijn helder voor ogen'

Ik krijg daarover vaak de vraag of dat nu ingewikkeld is om als CDA in de oppositie die afwegingen te maken. De werkelijkheid is dat wij onze lijn helder lijn voor ogen hebben. De fractie voert oppositie vóór onze uitgangspunten, vóór de visie van ons strategisch beraad en vóór het verkiezingsprogramma dat we samen daarop hebben gebouwd. Helpt het kabinet ons de daarin vervatte idealen te verwezenlijken dan zullen we dat steunen. Maar neemt het kabinet besluiten die daarmee strijden dan zullen we ons daar tegen verzetten. Dat is de opgave waar ik voor sta, maar natuurlijk vraag ik u om ons scherp te houden op die koers.

'Lopen voor jong en oud'



In Schagen worden dit jaar voor de derde keer de Schager wijkenlopen georganiseerd. Een evenement om jong en oud met elkaar te laten bewegen.

Tekst **Marjolijn van der Stel** | Fotografie via **Co Wiskerke**

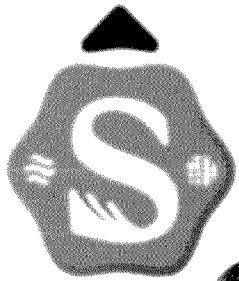
Co Wiskerke is zo iemand die we allemaal wel kennen. Na zijn functioneel leeftijdsontslag wilde hij iets om handen hebben. Hij is raadslid voor het CDA in Schagen en zet zich als vrijwilliger in voor talloze projecten. Het gevolg is dat hij amper thuis is, zoveel heeft hij inmiddels om handen. 'Mijn vrouw vindt dat niet erg, ik heb veertig jaar bij de Marine gewerkt waarvan twintig jaar op zee, toen was ik vaak maanden van huis. Nu zien we elkaar in elk geval elke avond.'

In de raadsfractie in Schagen is Wiskerke met zijn 65 jaar het oudste raadslid. 'Ja, wij hebben een jonge fractie.' Tot de herindelingsverkiezingen van vorig jaar november was hij fractievoorzitter in de kleinere gemeente Schagen. Nu

is hij fractiefractievoorzitter en de rechterhand van fractievoorzitter Jelle Beemsterboer. 'Hij werkt overdag en ik heb tijd genoeg om overdag van alles te doen.'

...
...
...

'Door de bezuinigingen op de zorg vallen in de langdurige zorg veel leuke dingen weg voor patiënten. Ik organiseer dan een koffermarkt of een kerstmarkt om geld in te zamelen zodat er toch nog leuke dingen gedaan kunnen worden.' Onlangs nog zamelde de Stichting Samen Vrienden van de woonzorggroep Samen nog geld in voor een duofiets. Wiskerke: 'Dat is een fiets waarop twee mensen naast elkaar kunnen fietsen. Zo krijgen mensen in >>



GEMEENTE
Schagen



'Ik hoop dat het een mooie traditie wordt, net zoals de avondvierdaagse'

>> een verpleeghuis nog wat beweging. Want niets is dodelijker dan stil blijven zitten.'

Bewegen, dat is de rode draad door veel van het vrijwilligerswerk van Wiskerke. Hij is erg actief bij de plaatselijke atletiekvereniging, TAS. En vanuit die betrokkenheid organiseert hij dit jaar voor het derde jaar de Schager wijkenlopen. Vijf donderdagavonden achter elkaar is er een hardloopevenement in steeds een andere wijk in Schagen. De eerste avond vindt plaats op de donderdag na

Hemelvaart. 'Dan zitten we na de avondvierdaagse en zijn we voor de kermis weer klaar.'

Het idee komt niet van hemzelf. 'Een paar jaar terug waren we met de caravan in Wijdenes. Daar werden op dat moment de Hoornse wijkenlopen georganiseerd. Ik ben een fervent hardloper dus deed een keer mee. Ik werd geboeid door het concept en heb gevraagd of ik het mocht overnemen in Schagen. Dat mocht en zo is het gekomen.

De doelgroep van de wijkenlopen is basisscholieren samen met ouderen. 'Niet dat we hier met veel te dikke kinderen te maken hebben, maar samen bewegen is gezond én leuk.'

Wiskerke benadrukt dat de wijkenlopen geen wedstrijd zijn. 'Elke donderdag kiezen mensen of ze een of meer rondjes van 2,5 kilometer door de wijk willen rennen. Er is wel een klok, omdat fanatieke hardlopers graag hun tijd bijhouden, maar wij doen dat niet voor ze.'

Vorig jaar deden er ruim honderd deelnemers mee, waarvan ruim zestig kinderen. Er is nog ruimte om te groeien. We gaan hier voorlopig niet mee stoppen. Ik hoop dat het een mooie traditie wordt, net zoals de avondvierdaagse.'

Buiten spelen

Kinderen worden via sportleraren gevraagd of ze mee willen doen met de wijkenlopen. Om het extra aantrekkelijk te maken kost het voor kinderen niets om mee te doen. Wiskerke: 'We vinden het erg belangrijk dat kinderen bewegen, daarom krijgt de school met de meeste deelnemers een sfinx-spelcomputer. Dat is geen gewone spelcomputer, maar eentje voor buiten. Er zitten allemaal spellen in geprogrammeerd die kinderen met elkaar kunnen spelen. Ook weer om het bewegen leuker te maken en te bevorderen.'

Hoewel de wijkenlopen geen wedstrijd zijn, is er toch elke week een prijs voor de snelste jongen en het snelste meisje. 'Kinderen vinden dit toch leuk is gebleken. Verder krijgen alle kinderen na afloop een aardigheidje. En het wordt wat eentonig, maar ook dit heeft weer met bewegen en samen spelen te maken.'

Samen

Behalve samen bewegen hebben de Schager wijkenlopen ook nog een ander doel: saamhorigheid. 'Iedereen leeft maar op zichzelf', zegt Wiskerke. 'We zouden juist meer met elkaar moeten doen in plaats van minder. De

wijkenlopen dragen daar een beetje aan bij. Mensen komen bijvoorbeeld eens in een wijk waar ze anders niet zo snel zouden komen. En daar zien ze dan weer dingen die daar gebeuren. De deelnemers maken een praatje met elkaar en leren elkaar beter kennen. Dat is goed voor een gemeenschap. Het mooie is dat die saamhorigheid eigenlijk vanzelf ontstaat.'

Zo'n evenement als de wijkenlopen kan Wiskerke niet in zijn eentje organiseren. 'Er zijn per avond tien tot twaalf mensen nodig die helpen. Denk dan aan het uitzetten van het parcours, het regelen van de verkeersveiligheid en het beheren van de inschrijftafels.'

Inmiddels zien ook bedrijven de mogelijkheden van de wijkenlopen. Zo is er een fruitwinkel die bereid is om dit evenement te sponsoren. Na afloop van elke loop krijgen de deelnemers een stuk fruit. Daarnaast wil de lokale ABN AMRO-bank een bijdrage leveren. 'Zij doen dit in het

kader van sociaal-maatschappelijk bezig zijn', zegt Wiskerke. 'Hun enige voorwaarde is wel dat we ons dan richten op middelbare scholieren. Dat lijkt me alleen maar een mooie uitdaging.'

Het evenement uitbreiden naar de kernen buiten Schagen ziet Wiskerke niet zo snel gebeuren. 'De nieuwe gemeente heeft 26 kernen, dat zou betekenen dat we een halfjaar lang elke week een avond zouden moeten organiseren. Dat is niet haalbaar.'

En wie denkt dat Wiskerke het de komende tijd druk genoeg heeft met het organiseren van de wijkenlopen heeft het mis. 'Ik had nog wat tijd over in mijn agenda. Daarom organiseer ik dit jaar voor het eerst een estafette-loop om het bevrijdingsvuur in de nacht van 4 op 5 mei van Wageningen naar Schagen te halen.' *

Wilt u meer informatie over dit evenement? Mail dan naar redactie@cda.nl

**SCHAGER
WIJKENLOPEN
2013**

FINISH

16 mei t/m 20 juni

Voor meer informatie: www.tas82.nl of tel: 06-51 77 78 36

Wijkenlopen 2013

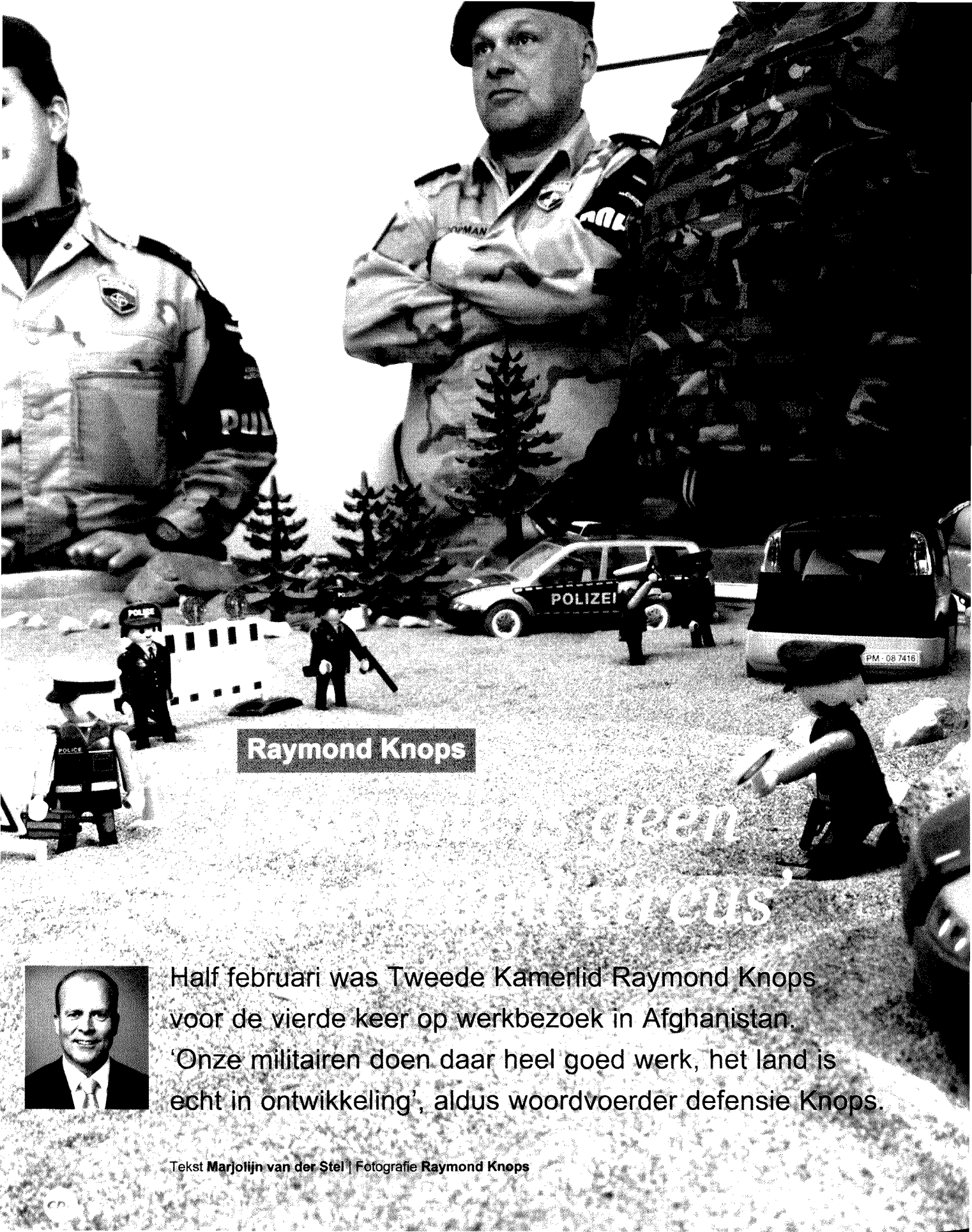
- 
- Wat:** Een recreatieve loop
Wie: Zowel de recreatieve als sportieve loper
Waar: In 5 verschillende wijken van de gemeente Schagen
Hoe: In elke wijk wordt een route uitgezet van ca 2,5 km, welke 1, 2, 3 of 4 keer gelopen kan worden, resulterend in maximaal 10 km
Tijd: Het startschot klinkt om 19:30 uur
 Inschrijving mogelijk vanaf 18:30 uur
Kosten: Los kaartje € 2,50. Stempelkaart voor alle lopen € 10,-
 Leerlingen van groepen 5 tot en met 8: GRATIS DEELNAME met leuke herinnering
 Extra prijs voor de school waarvan de meeste kinderen samen met een begeleider lopen.

Schema

Datum	Wijk	Startplaats	Adres
16 mei	Groeneweg	Rugby Club Rush	Wijgenlaan (achter P-plaats)
23 mei	Hoep N / Z	Chusiuscollege	De Boomgaard 9
30 mei	Centrum	Oranjelaantje/Hofstraat	Regius College Hofstraat
13 juni	Waldervaart	Sporthal Waldervaart	Merelstraat 38
20 juni	Muggenburg	Atletiekbaan TAS'82	Trambaan, achter de Spartahal Zuiderweg 2a

Deelname aan de activiteiten geschiedt op eigen risico

Voor meer informatie: www.tas82.nl of tel: 06-51 77 78 36



Raymond Knops

geen
enous



Half februari was Tweede Kamerlid Raymond Knops voor de vierde keer op werkbezoek in Afghanistan. 'Onze militairen doen daar heel goed werk, het land is echt in ontwikkeling', aldus woordvoerder defensie Knops.

Kabul

Landen met gedempte lichten. Met een militair voertuig naar de Nederlandse ambassade. Veel hekken. Er is elke week wel een aanslag in de Afghaanse hoofdstad waarbij burgers om het leven komen. En toch voelde Raymond Knops zich veilig. Het was de vierde keer dat Knops in Afghanistan was sinds 2008. 'Je ziet overal dat het land in ontwikkeling is, het is een stuk veiliger dan een paar jaar geleden. In Kabul is veel meer autoverkeer. Ook fietsen Afghanen veel, de wegen zijn best toegankelijk voor fietsers. Er is meer economische activiteit. En je ziet overal zogenaamde *wedding halls*; Las Vegas-achtige gebouwen waar mensen trouwen.

In Afghanistan geven mensen vaak al hun geld uit aan een bruiloft. Je ziet aan alles dat het beter gaat.' Als het zo goed gaat met het land, kunnen de NAVO-militairen het land dan binnenkort verlaten? 'Een groot deel kan weg, maar de missies kunnen nog niet helemaal stoppen. De aanwezigheid van buitenlandse militairen kan langzaam worden afgebouwd. Afghanen willen zelf ook meer doen, dus dat is een goede ontwikkeling' Er blijven de komende periode wel nog een aantal Nederlanders in het land, bijvoorbeeld op strategisch niveau. Ook blijven er waarschijnlijk een aantal F16's. Zij ondersteunen niet alleen grondtroepen, maar spelen ook een belangrijke rol bij het opsporen van berrmbommen. De Nederlandse F16's zijn namelijk uitgerust met speciale apparatuur die berrmbommen kan "zien". Dit heeft al veel aanslagen kunnen voorkomen.'

Kunduz

In Kunduz leiden Nederlandse politiemensen Afghanen op tot politieagenten. 'Je moet je een land voorstellen zonder regels, zonder wetten en zonder orde. Dat was Afghanistan. Er moet dus een complete rechtsstaat worden opgebouwd. Zoiets als bewijs verzamelen voor de vervolging van verdachten bestond niet Afghanistan. Na een misdrijf vroeg men een beetje rond wie de dader was en die werd zonder enige vorm van rechtspraak berecht.' De werving van nieuwe agenten gaat vaak via lokale kantoren. Dat gaat heel goed want 'Afghanen zijn trotse mensen, ze willen graag een uniform dragen'. Veel agenten in spé kunnen niet goed lezen en schrijven. Daarom maken de Nederlandse en Duitse trainers gebruik van playmobil. 'Het ziet er in eerste instantie grappig uit. Maar het werkt heel goed.' Bij minder buitenlandse aanwezigheid past een andere rol voor de trainers. 'Nederland leidt nu vooral Afghanen tot trainers op. Die vervolgens de agenten opleiden. Er zijn dan automatisch minder Nederlanders nodig.'

'De echte kracht van defensie zit in *soft power*. Dat betekent dat je alleen echt iets kunt bereiken als je relaties opbouwt met de lokale bevolking. Daarom vind ik het nog steeds jammer dat we als gevolg van de opstelling-voor-binnenlands-gebruik van de PvdA moesten vertrekken uit Uruzgan, terwijl de missie nog niet beëindigd was. Want als je besluit mee te doen aan een missie moet je niet alleen a zeggen, maar ook b en c. Niet alleen snel militaire operaties uitvoeren, maar ook helpen het land op te bouwen. Defensie moet door politiek Den Haag niet gezien worden als een rondreizend circus, het gaat om de effecten op de lange termijn.' Knops spreekt uit eigen ervaring als het gaat om het opbouwen van een relatie met de lokale bevolking. In 2004 en 2005 was hij zelf als militair adviseur actief in Irak. 'Ik was vaak buiten de basis, om te spreken met NGO's, civiele en militaire autoriteiten. Er gaat dan een tolk met je mee. Je werkt heel veel samen, bent de hele dag samen op pad en na een paar dagen praat je ook al over andere dingen dan alleen maar werk. Hoe ziet iemands thuis-situatie eruit? Wat vindt hij van de situatie? Er ontstaat een vertrouwensrelatie. Pas dan begint het echte werk.'

Thuis

En dan ben je weer thuis als militair. Terug uit Bosnië, Irak of Afghanistan. Dan ga je reflecteren en logische vragen stellen als: 'was het wel zinvol; hebben we iets bereikt; was het leven van mijn collega het waard?'. Knops is daarom blij dat de Tweede Kamer onlangs heeft ingestemd met zijn voorstel om zogenaamde *fact finding missions* uit te gaan voeren. 'Dat zijn onderzoeken om te kijken of een missie resultaat heeft gehad, of de beoogde effecten onomkeerbaar zijn. Dit soort onderzoeken worden standaard uitgevoerd circa vijf jaar na afloop van missies die langer dan twee jaar hebben geduurd. Dat is ook goed voor de verwerking van de missie bij militairen. Als je op missie bent, ben je in een compleet andere werkelijkheid. Alles is anders, er is oorlog en armoede. Vooraf kun je nooit inschatten of je wel of geen psychische gevolgen daarvan ondervindt. Soms gaat het jaren goed voordat er plotseling iets 'knap' bij een militair. Daar is al veel aandacht voor, maar dat zou wat mij betreft nog beter kunnen. Het kan ook goed zijn om weer terug te gaan naar de plek waarheen je was uitgezonden. Zelf zou ik graag nog een keer naar Irak willen om te kijken hoe het er nu is, hoe het de mensen waarmee we hebben samengewerkt vergaat. Het is zelfs jaren na dato nog zinvol om te doen. Er zijn nog steeds veteranen die meer dan vijftig jaar geleden in Indonesië deelgenomen hebben aan operaties en die nu voor het eerst weer terug gaan.' •

Junior reporter

Stan: Wat doet de baas van het CDA?

Sybrand: 'Doordeweeks ben ik vaak hier in Den Haag. Er zijn dan op dinsdag, woensdag en donderdag debatten in de Tweede Kamer. Ik ga ook vaak het land in om met mensen te praten en te horen wat zij vinden. Afgelopen maandag ben ik bijvoorbeeld de hele dag naar Friesland geweest.'

Wat doet de baas van het CDA?

Sybrand: 'Het CDA vindt kinderen erg belangrijk. Wij vinden dat er genoeg geld moet zijn voor scholen en voor kinderopvang. Als je over een paar jaar naar de middelbare school gaat, vinden wij dat je gratis boeken moet krijgen. Als je nog weer later gaat studeren, vinden wij dat je die studie moet kunnen betalen. En we vinden dat er werk moet zijn voor iedereen, zodat je later een baan kunt vinden.'

Stan: Wat doet u met uw kinderen?

Sybrand: 'Ik heb twee kinderen: een dochter van 13 en een zoon van 15. Ik ben vaak weg, dat vinden ze niet altijd leuk ook al zijn ze nu wat groter. Ze spelen allebei hockey en in het weekend ga ik vaak kijken. Dat vinden ze heel leuk. En als ik op vrijdagavond thuis ben, kijken we vaak met elkaar een film.'

Wat doet u met uw kinderen?

Sybrand: 'Wat wil jij worden?'

Stan: 'Profhockeyer en ik wil een school oprichten voor arme kinderen.'

Sybrand: 'Dat is mooi! Toen ik 10 was wilde ik architect worden. Ik speelde als kind veel met blokken en maakte de mooiste dingen.' •

Oproep: Wil jij ook een keer een politicus interviewen (of heeft u een (klein)kind dat dat wil), mail dan naar redactie@cda.nl



Stan en Sybrand

*Sybrand: 'In mijn
laasje bij mijn plek
in de Tweede Kamer
heb ik altijd snoepjes
liggen. Want soms
duurt een debat
heel lang en dan
krijg je trek.'*

Junior reporter

Naam Stan Glenn
Leeftijd 10

Leefbaarheidsimpuls door dorpsstyliste

Hieke Joostema-Greidanus maakt als dorpsstyliste naam in Friesland. Dorpsbelangen en een woningbouwstichting zetten de oud-onderwijzeres en bedrijfseconome uit Berltsum in. Haar aanpak: haalbare en betaalbare oplossingen presenteren voor rommelige dorpsgezichten in krimpgebieden. ‘Je moet alle partijen tegemoet komen’

Tekst **Douwe Gerlof Heeringa** | Fotografie **Willem Lemmens**

De naam dorpsstyliste bedacht ze zelf niet. Die werd haar gegund, in een van de negentien Friese dorpen die ze inmiddels bezocht. Ze heeft alleen maar leuke avonden gehad, als ze adviezen geeft over het oppimpen van krimpdorpen. Dat Hieke Joostema dit werk in Friesland doet, betekent volgens haar niet er geen dorpsstylist in Zeeuws-Vlaanderen of Zuid-Limburg aan de slag kan. ‘Het gaat om het zien. Om anders te kijken, zodat je je afvraagt waarom je een dorp, je leefomgeving mooi vindt.’ Haar tip die iedereen kan oppakken: beschouw je voortuin als een etalage.

‘Beschouw je voortuin als een etalage’

Scheve verkeersborden, zwerfaval, slordige informatiepanelen en woeste tuinen leiden er volgens Joostema toe dat een woonplaats voor huidige en toekomstige bewoners er niet mooier op wordt. Vooral in krimpgebieden is dat

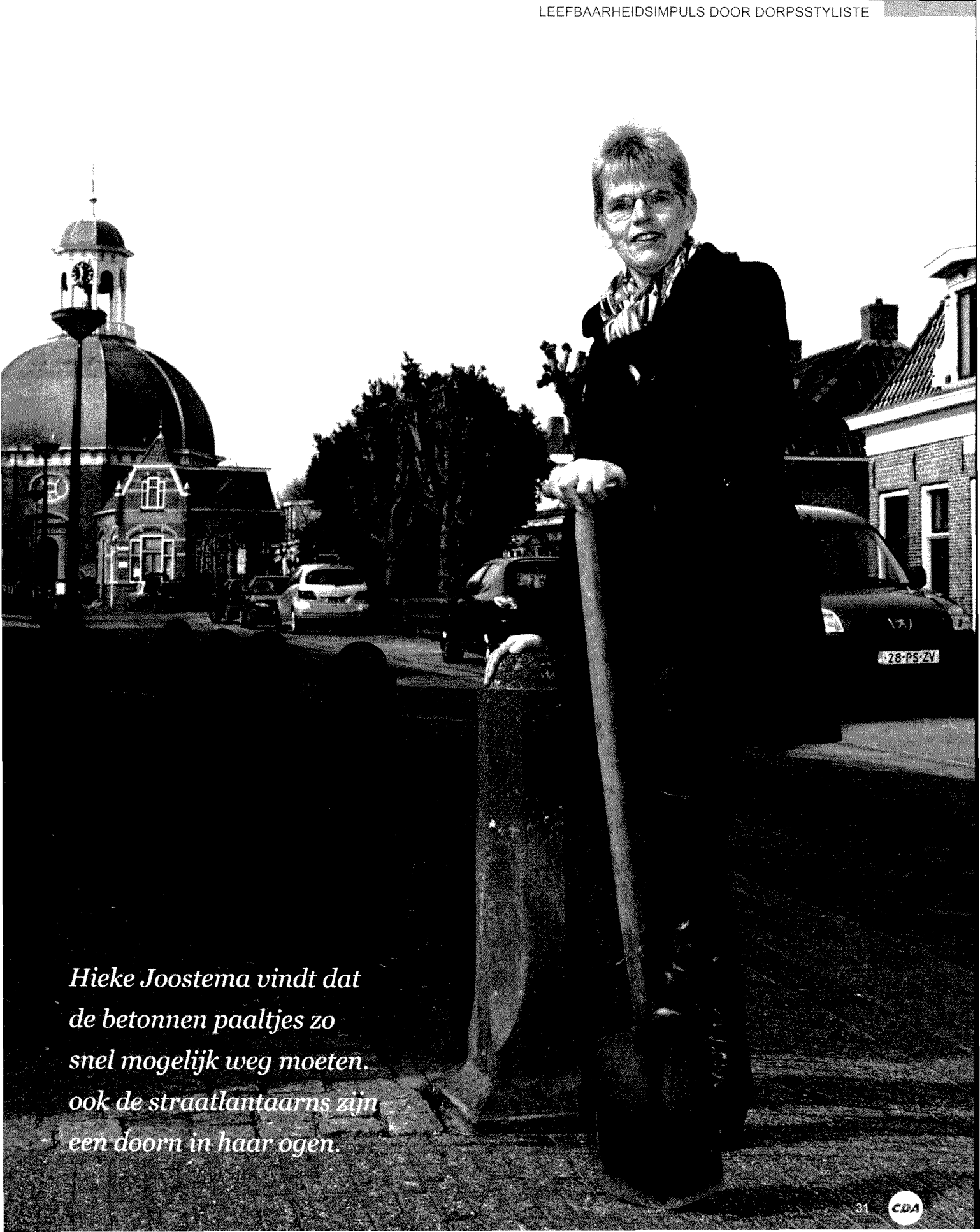
funest. Sterker nog: als je buurman zijn huis en tuin laat verslonzen kan de waarde van jouw huis ook dalen. En zo werkt een slordig straatbeeld ook niet aantrekkelijk voor eventuele toeristen.

Wat doet een dorpsstyliste eigenlijk?

De dorpsstyliste: ‘Die maakt van minder fraaie situaties op openbare en private terreinen foto's en overlegt deze situatie met betrokkenen. Ik geef suggesties. Vaak is er een bepaalde situatie ontstaan, waardoor het straatbeeld uit balans is gegroeid. Een voorbeeld: ik was in klein dorp waar zes aanhangwagens op straat stonden. Ik zei: “Het lijkt hier wel een karrenparade”. Je moet zoiets wel met een bepaalde flair brengen. Maar het hielp. Nadien heb ik geen kar meer gezien. Ik breng de basis op orde en breng mensen in beweging om te veranderen. Daarbij ben ik geen moeder overste, de inwoners moeten het zelf doen.’

Lukt dat?

‘Ik heb eerst foto's gemaakt van het dorp, die ik dan presenteer op een dorpsbelangvergadering. Hier zijn naast bewoners, ook het dorpsbelang en lokale politici aanwezig. Mensen willen dan van de dorpsstyliste weten wat zij >>



Hieke Joostema vindt dat de betonnen paaltjes zo snel mogelijk weg moeten. ook de straatlantaarns zijn een doorn in haar ogen.

'Ik geef soms het laatste zetje in een discussie die al jaren speelt'

>> er van vindt en de mensen zitten op het puntje van hun stoel. Het leidt soms tot heftige discussies, maar omdat je een avond hebt waar iedereen bij elkaar zit, kom je tot oplossingen. Ik geef soms het laatste zetje in een discussie die al jaren speelt.'

Als Hieke Joostema opmerkingen plaatst over zwerfaval is dat binnen een week weg. Andere herstelwerkzaamheden duren soms langer. Ze werkt samen met een woningbouwstichting in Noord-West Friesland, die naast de medewerkers leefbaarheid haar kennis inzet. De dorpsstylist benadrukt dat haar suggesties maatwerk zijn. Er is geen lijstje met ergernissen.

U heeft een hekel aan hoge heggen....

'Sommige voortuinen zijn rommelig of kennen een houten schutting, je kent het wel. Anderen hebben zelfs drie meter hoge coniferen, alsof er ooit een actie was voor deze

Voorzitter van Dorpsbelang Hilaard

WIM YPMA: 'Wat wij zien is dat als we over krimp en leefbaarheid praten, dat we dan ook kijken naar hoe we ons eigen dorp op de kaart kunnen zetten. De dorpsstyliste heeft ons daarbij geholpen. Vooral de zogenaamde import van het dorp kijkt al naar de leefomgeving: is het schoon, wat zijn de voorzieningen, woont het prettig? De inwoners die hier langer wonen zijn al enthousiast over hun dorp en hebben met de presentatie van de dorpsstyliste gekeken wat er in het dorp mooi uitziet en wat nog beter kan. Ik hoop dan ook dat we in de toekomst anders blijven kijken. Voor nieuwkomers is een woonplaats die er netjes uitziet gewoon belangrijk, maar ook als je je huis wilt verkopen. Wellicht hebben we over een aantal jaar opnieuw een impuls van mevrouw Joostema nodig. Ze doet het op een uitgesproken manier, maar wel eentje die boeit zodat mensen het kunnen hebben.'

Voorzitter van Dorpsbelang Wanswerd

THOM DE BOER: 'We werden geconfronteerd met het grote aantal aanhangwagens op de openbare weg in Wanswerd. Het toeval wilde dat er een van mij was, maar die stond er tijdelijk omdat ik mijn dochter aan het helpen was. Niet dat we een dorpsstyliste nodig hebben om elkaar hier op aan te spreken, want dat doen we zelf anders ook wel. "Als jij je tuin niet aanpakt, dan doe ik het wel." Mevrouw Joostema heeft ons vooral ook gewezen over afspraken die er zijn over hekwerken en de hoogte van groen tussen eigen- en openbaar terrein. Een van de kareigenaren zit nu bij ons in het dorpsbelang, we hebben tegen hem gezegd dat hij een voorbeeldfunctie heeft.'

snelgroeïende struiken. Ooit liep ik door zo'n coniferenstraat. "Jullie hebben mooie daken", zei ik "maar de rest zie ik niet". Ik vind deze hoogte niet nodig, je hebt toch ook geen mensen van drie meter lang? De gemeente heeft vaak afspraken over een maximale erfafscheiding. Ik benoem dan de praktijk in het dorp. Bewoners geven aan dat het om de privacy gaat, terwijl het juist inbraakgevoeliger is. Ook voor de verkeersveiligheid is het niet goed: je bent het overzicht kwijt.'

Waarom bent u nodig, wat u doet klinkt zo simpel:

'Ik ben onafhankelijk en kom met een frisse blik. Door mijn goede fotomateriaal en inmiddels opgebouwde deskundigheid breng ik partijen op basis van argumenten bij elkaar. In het dorp Hilaard heb ik het advies gegeven om een kaal stuk te beplanten met bomen, maar wel bomen met hoge stammen, zodat het uitzicht voor de burens niet versperd werd. Die staan er nu. Maar het blijkt meestal goed mogelijk om met minimale of hergebruikte middelen tegen de krimp in, je dorp te pimpen.'

Volgend jaar zijn de gemeenteraadsverkiezingen, wat wilt u meegeven aan lokale politici?

'Bestaande zaken die weinig kosten als het schoonmaken van smerige lantaarnpalen of verkeersborden het herstraten van niet egale stoepen, zijn kleine uitgaven die hoge rendementen hebben. Ik zou daar niet op bezuinigen: het kost een dubbeltje maar je krijgt er een kwartje voor terug.'

Wat heeft u met het CDA?

'Ik ben in mijn werk politiek neutraal. Wat mij bij het CDA aanspreekt, is het respect voor de omgeving en de medemens.' ●

Werk in uitvoering 2

Het was het motto van het congres van 29 oktober 2011: Werk in uitvoering. Het Strategisch Beraad was in volle gang, er werd nagedacht over nieuwe woorden en nieuwe beelden voor onze uitgangspunten en er werd een nieuwe partijorganisatie in de steigers gezet met meer ruimte voor netwerken van denkers en doeners en meer debat. Begin 2012 werd de nieuwjaarsreceptie speciaal voor de gelegenheid omgetoerd tot congres waar we *Kiezen en verbinden* presenteerden, onze visie op de middenlange en lange termijn en waar de intenties van vandaag werden gegeven bij gerechtigheid, solidariteit, rentmeesterschap en gespreide verantwoordelijkheid. In april viel alles stil: het kabinet viel en ineens ging alle aandacht en energie naar de voorbereiding voor de verkiezingen. Op 12 september ging Nederland naar de stembus en toen al het stof was opgetrokken, zijn we opnieuw begonnen. Werk in uitvoering 2.

Op het moment dat ik dit schrijf ben ik 2 jaar partijvoorzitter. 24 maanden, met 2 provincietours: twee keer het land rond, dat zijn 24 bezoeken. Wat is er veel gebeurd en wat zijn er veel mensen die wat kunnen! Verandering kun je niet forceren, je kunt er de voorwaarden voor scheppen, maar het vergt ook geduld. Het is net als gras, dat ook niet harder groeit als je eraan trekt. Maar met wat zon en water kan het opeens hard gaan. Bij de

laatste provincietour vorige maand in Zuid-Holland stond ik samen met een jonge wethouder 's avonds in een Delftse studentensociëteit. 'Kijk nou toch, Ruth', zei hij, 'wat is er veel veranderd! Vroeger hadden een paar rijen stoelen met de bobo's op de eerste rij, dan een poos niemand en dan de leden. En nu: twee rijen stoelen in een Lagerhuisopstelling en statafels erachter met iedereen door elkaar. Dat is toch het nieuwe CDA, laagdrempelig!'. Ik hoorde het ook bij de Startdag voor de Gemeenteraadsverkiezingen in Den Bosch, waar meer dan 500 mensen al volop in de campagnestand stonden. Bij de uitgang twee Haarlemse mannen, op weg naar huis. Of we de volgende keer nog wat ander en beters konden doen, informeerde ik. 'Nee hoor', zeiden ze. 'Wij moeten nu aan de slag!'

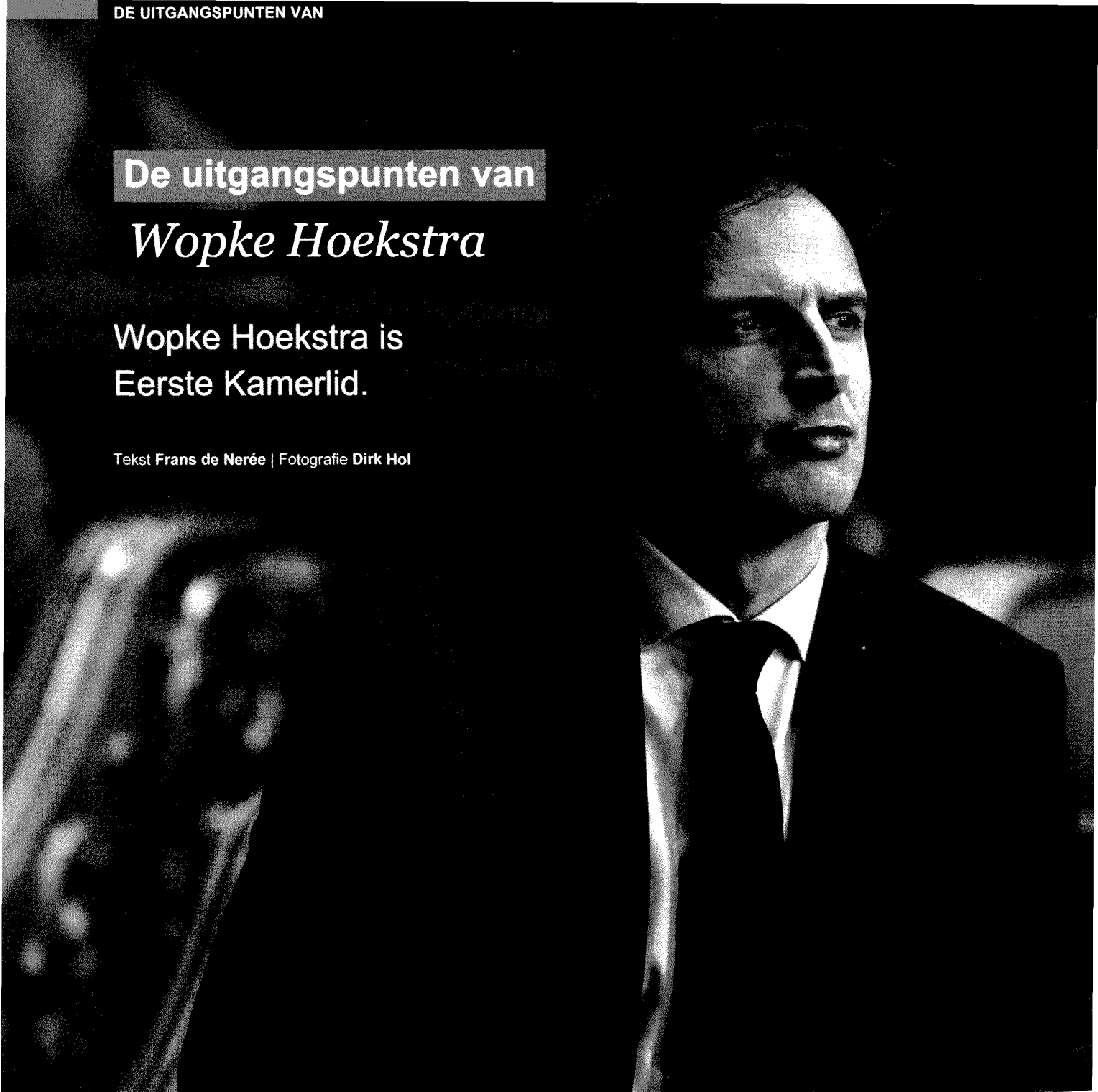
Nee, we zijn nog niet klaar. Maar dat hier en daar een steiger weg kan worden gehaald is wel leuk. De visiegroepen verbreden en verdiepen het Strategisch Beraad en maken het concreet. De fractie zet met minder mensen maar met grote inzet de standpunten neer – en niet langer de compromissen. Het komt erop aan: wat willen wij? Werk in uitvoering 2 vraagt onverminderd veel. Maar het gaat ergens om. Het gaat ergens over. En het gaat ergens heen: als eerste richting de gemeenteraadsverkiezingen. Wij gaan er voor.



De uitgangspunten van *Wopke Hoekstra*

Wopke Hoekstra is
Eerste Kamerlid.

Tekst Frans de Nerée | Fotografie Dirk Hol



Publieke gerechtigheid

*Het CDA staat pal voor de rechtstaat als onafhankelijke
voorzakende voor menselijke waardigheid*

'Publieke gerechtigheid is niet het meest onderscheidende, maar wel het meest fundamentele uitgangspunt van de vier. Een staat zonder betrouwbare, rechtvaardige overheid

betekent in zijn meest extreme vorm dictatuur, en een dictatuur loopt na korte of langere tijd uit op een nachtmerrrie. De rechtstaat is het kostbaarste wat we hebben, al worden we in Nederland zelden gedwongen daar bij stil te staan. Toch komt ook in de Nederlandse politiek het thema van de betrouwbare overheid regelmatig om de hoek kijken. Mag de overheid dezelfde sociale zekerheids-wet binnen zes maanden twee keer wijzigen? Mag de

overheid er toe overgaan om een bedrijfstak zonder verdere compensatie te sluiten, omdat een kleine meerderheid dat wil, zoals recent bij het pelsdierenverbod? In de Eerste Kamer zijn het actuele thema's, waarbij partijen tegenovergestelde conclusies trekken.'

Rentmeesterschap

Vanuit het besef van veronvoldoende tussen generaties voelt het CDA zich geneigd tot zorg voor natuur en cultuur

'Dit is een ijzersterk CDA-thema dat we meer moeten uitdiepen. Je zou welzijn en levensgeluk kunnen definiëren als het vermogen om wat je nu wilt, ondergeschikt te maken aan wat je uiteindelijk wilt. Simpel voorbeeld: je gaat vanmiddag studeren terwijl je eigenlijk liever televisie kijkt, omdat je uiteindelijk een diploma wilt halen. Niet alleen individuen, ook de politiek en het bedrijfsleven worstelen voortdurend met dit dilemma. Bij die worsteling is het vaak het langetermijnbelang dat het onderspit delft. Op zichzelf is dat ook wel te begrijpen, want de dwingende kracht van peilingen is enorm, zoals de beurskoers dat vaak voor multinationals is. Maar het CDA is juist de partij die aandacht vraagt voor de lange termijn, en verder kijkt dan de volgende opiniepeiling. Dat moeten we blijven doen, hoe moeilijk dat soms ook is.'

Gespreide verantwoordelijkheid

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief.

'Het CDA is altijd bij uitstek de partij geweest die maatschappelijk initiatief van burgers omarmd heeft, en terecht: zonder maatschappelijke initiatieven kan een samenleving niet floreren. Dat iedereen de plicht heeft om verantwoordelijkheid te nemen voor zichzelf zullen de meeste mensen wel onderschrijven, in ieder geval in theorie. Maar het CDA voegt daar iets fundamenteels aan toe: wie daartoe in staat is, wordt uitgedaagd om verder te kijken dan de eigen verantwoordelijkheid, en ook verantwoordelijkheid te nemen voor de wereld om hem of haar heen. In mijn optiek wordt dat ook de uitdaging van de 21e eeuw: hoe zorgen we ervoor dat Nederlanders, met al hun individuele rechten en vrijheden, waar we overigens ook geen centimeter op moeten afdoen, toch verantwoordelijkheid blijven nemen voor de samenleving als geheel? Aan de ene kant brengt dit met zich mee dat we de instituties en de rollen in wat wij het maatschappelijk middenveld noemen, hervormen. Ik

geloof er niets van dat het jongere generaties aan idealisme ontbreekt, maar de aantrekkingskracht van de klassieke sociale verbanden en het verenigingsleven is afgenomen, of we dat nu leuk vinden of niet. Daarnaast moet het CDA niet bang zijn om het debat over het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid sterker aan te zwengelen. Mensen uitdagen om verantwoordelijkheid te nemen voor meer dan hun eigen bankrekening is niet betuttelend, integendeel: het is hét bewijs dat je ze serieus neemt.'

'Zonder maatschappelijke initiatieven kan een samenleving niet floreren'

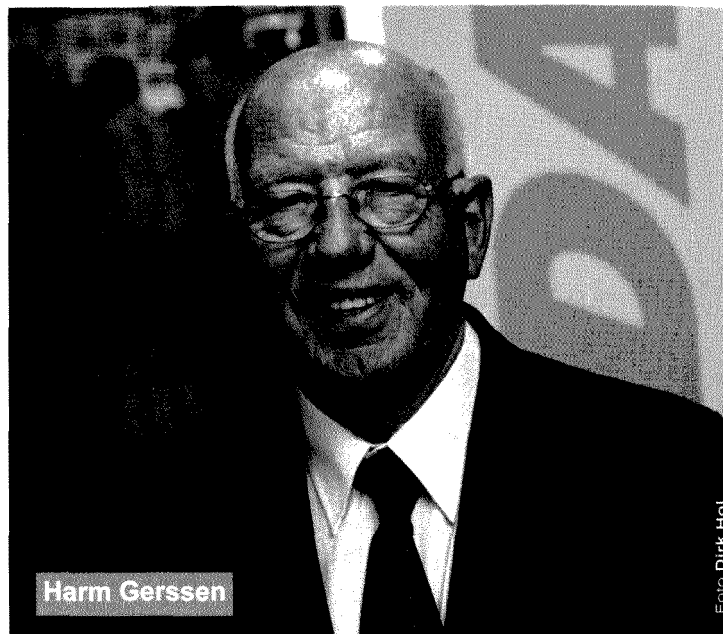
Solidariteit

Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken.

'Solidariteit is sinds jaar en dag een kernwaarde van Nederland en dat is een groot goed. Dat was met de armenzorg in de Gouden Eeuw al het geval, zoals solidariteit ook de basis vormt van ontwikkelingssamenwerking en, dichter bij huis, ons sociale zekerheidsstelsel. Tegelijkertijd is het essentieel dat we ons realiseren dat solidariteit alleen bestaat bij de gratie van eerlijkheid. Op het moment dat burgers betwijfelen of iets wel eerlijk is, erodeert hun solidariteit. Dat zie je bijvoorbeeld bij de discussies over de gezondheidszorg, ontwikkelingssamenwerking en ook bij het noodfonds voor Griekenland. Politici hebben op dat punt een belangrijke taak. Zij dienen te waken voor overexistentie, en solidariteit te verbinden met eerlijkheid. De sociale zekerheid is in dit opzicht een sprekend voorbeeld. Ik ben er zeer voor dat mensen die echt niet meer kunnen werken, of geen werk kunnen vinden, een beroep kunnen doen op de gemeenschap. Eigenlijk zou ik richting degenen aan de onderkant ruimhartiger willen zijn dan nu vaak het geval is. Maar tegelijkertijd weten we dat vele tienduizenden mensen jaar in, jaar uit frauderen. En toch blijft het moeilijk om partijen als de PvdA, Groen Links en D66 ervan te overtuigen dat zachte heelmesters ook hier uiteindelijk stinkende wonden maken. Dat als je niet bereid bent om te controleren, om fraudeurs op te sporen en aan te pakken, je uiteindelijk de solidariteit ondermijnt.'

De afbeelding is een zwart-wit foto van Harm Gerssen, een man met bril, die lacht. Hij draagt een donker pak, een wit overhemd en een donkere das. De achtergrond is onscherp.

Harm Gerssen & Gijp van Soest



Op 1 april jl. nam Gijp van Soest het voorzitterschap van de CDA-senioren over van Harm Gerssen. 'Blij met de huidige koers die generaties met elkaar wil verbinden'

Peetoom: 'Harm, hoe kijk je terug op het voorzitterschap van het seniorenberaad?'

Gerssen: 'Zeven jaar geleden werd ik gevraagd om vanuit Flevoland deel te nemen aan het seniorenberaad. Ik heb dat gedaan, ondanks dat ik me toen geen senior voelde. Nog steeds niet eigenlijk. Al vrij snel kwam ik in de stuurgroep terecht. En na het vertrek van Ans Willemse als voorzitter – ze werd Tweede Kamerlid – moest er een nieuwe voorzitter komen. Ik ben toen door de rest van de

stuurgroep aangewezen als nieuwe voorzitter. Dat proces hebben we nu een stuk beter aangepakt.'

Peetoom: 'Wat wilde je realiseren als voorzitter?'

Gerssen: 'Ik wilde vooral het gebrek aan erkenning voor de ouderen wegnemen.'

Peetoom: 'Gijp, jij bent de nieuwe voorzitter. Wat wil je graag bereiken de komende periode?'

Van Soest: 'Ik was hiervoor voorzitter van de CSO, de

onafhankelijke koepelorganisatie van ouderenbonden. Ik heb er lang over na moeten denken of ik die onafhankelijke positie wilde inruilen voor een uitgesproken CDA-positie. Maar ik heb uiteindelijk toch ja gezegd. Ik was het namelijk niet eens met het doelgroepenbeleid van de partij. Daarom ben ik blij met de huidige koers die generaties met elkaar wil verbinden. Want alle generaties samen bieden heden en toekomst. Ik wil graag de belangen van ouderen binnen het CDA behartigen, maar dan wel binnen de partijkaders.'

*Wat moet ik zoeken
om de partij binnen
de partijkaders
te behartigen?*

Peetoom: 'Hoe mobiliseren we de zilverbrigade binnen de partij?'

Gerssen: 'We moeten meer naar de provinciale afdelingen gaan om de boel daar aan te jagen.'

Van Soest: 'De CDA-senioren moeten samen met het partijbestuur zoeken naar een duidelijke positie van senioren in de partij.'

Gerssen: 'En dan gezamenlijk ergens voor gaan staan.'

Peetoom: 'En hoe mobiliseren jullie je vervolgens naar buiten toe?'

Gerssen: 'Sinds kort geven we onze (digitale) nieuwsbrief CorDAad uit.' [zie voor meer informatie hierover de partijnieuwspagina's, red.]

Van Soest: 'In beleid is er maar één partij die echt recht kan doen aan de positie van ouderen, en dat is het CDA. Alle uitgangspunten blijven actueel, maar voor mij vormt solidariteit de kern.'

Van Soest: 'De positie van ouderen onderling is erg verschillend. Je kunt zelfs spreken van twee generaties binnen de groep senioren. De groep 55-75 jaar en de groep 75+'ers. Zeker die eerste groep, de vitale ouderen, spelen een belangrijk rol in het oplossen van de crisis. Maar ik vind ook dat we af moeten van de discussie over "de ouderen". Het CDA moet zich richten op de zwakkeren of die nu oud of jong zijn. Daarin werken we als senioren bijvoorbeeld samen met de Raad voor Chronisch Ziekten en Gehandicapten. Het is wel zo dat ouderen meer zorg

nodig hebben, dus dat daar meer zwakkeren te vinden zijn.'

Peetoom: 'Wat kan de typische CDA-inbreng in dit debat zijn?'

Van Soest: 'Naasteliefde.'

Gerssen: 'Ja, en meer solidariteit in de samenleving.

De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen.'

Van Soest: 'We moeten zoeken naar hoe we samen met de jongere generaties de crisis op kunnen lossen.'



*Wat moet ik zoeken
om de partij binnen
de partijkaders
te behartigen?*

Peetoom: 'Wat zouden jullie concreet veranderd willen zien op het gebied van ouderenbeleid?'

Gerssen: 'De enorme stapeling van maatregelen in >>

>> de zorg die eraan komt, baart mij zorgen. En de positie van ouderen op de arbeidsmarkt. Je ziet dat vooral kleinere ondernemers huiverig zijn om een ouder iemand in dienst te nemen. Dit omdat ze bang zijn voor eventuele hoge ziektekosten. De wet schrijft voor dat je dan nog twee jaar het salaris van iemand moet doorbetalen. Hierdoor komen veel ouderen maar moeilijk aan een het werk.'

Van Soest: 'Net als Harm noem ik hier de zorg. De cumulatie van maatregelen moet echt stoppen. Daarnaast worden ouderen zwaarder getroffen in de achteruitgang van de koopkracht dan andere groepen.

'De cumulatie van maatregelen moet echt stoppen'

En, tot slot, ouderen moeten een stem krijgen in het bestuur van pensioenfondsen. Als we deze punten aanpakken, en dat doe de Tweede Kamerfractie voortvarend op dit moment, kunnen we het vertrouwen van ouderen terug winnen. •

En wat vindt de Tweede Kamerfractie?

Het CDA is de partij die generaties met elkaar wil verbinden. Ouderen zijn in onze ogen veel meer dan alleen maar mensen met een hoge leeftijd. Soms hebben ze een *hoogbejaarde moeder in een verpleeghuis* zitten. Vaak hebben ze kinderen en kleinkinderen, waar ze regelmatig op passen. Ouderen zijn vaak mantelzorger voor een zus, kind of buurman. Kortom, ouderen zijn meer dan alleen maar een groep waar je een koopkrachtplaatje op kunt plakken.

Het beleid van de VVD en de PvdA is erg negatief voor ouderen. Op het gebied van de zorg, koopkracht en pensioenen. Onnodig negatief, want er zijn alternatieven. Het CDA wil graag het hele verhaal vertellen, het eerlijke verhaal. Het is een feit dat we de komende jaren allemaal moeten inleveren. Maar wij denken dat wij met onze plannen de economische malaise een halt toe kunnen roepen. Dat we banen kunnen creëren voor onze kinderen en kleinkinderen. Dat we de zorgen weg kunnen nemen die er bij ouderen bestaan als het gaat om de toekomst van hun nageslacht.

Zorg

Sommige mensen zijn door geboorte, ongeluk of ouderdom de rest van hun leven aangewezen op langdurige, lijfgebonden zorg. Dat recht op zorg staat bij het CDA niet ter discussie. De AWBZ blijft bestaan, maar wordt wel gemoderniseerd. Door mensen keuzes te bieden via

zogenaamde zorgtegoedbonnen. Met het geld dat die bonnen waard zijn, bepalen mensen zelf waar ze de zorg inkopen.

De 'A' in CDA staat voor appèl. Dit betekent dat wij een beroep doen op elkaar. Wij kunnen en moeten zorgen voor elkaar. Vanuit die gedachte wil het CDA bezuinigen op de zorg. Mensen zullen meer zelf moeten doen. Maar er blijft een basis waar mensen op kunnen blijven rekenen. Zowel binnen de muren van een verpleeghuis als in de thuissituatie. Verzorging, verpleging, begeleiding, dagbesteding en huishoudelijke hulp blijven dus onderdeel van de zorg. Als het kan, door gemeenten (begeleiding, dagbesteding, huishoudelijk verzorging). Als het moet, als verzekerd recht via de AWBZ (verzorging en verpleging). Het is logisch dat kritisch naar het verzekerd pakket gekeken wordt en naar wat mensen zelf kunnen betalen.

Mensen moeten zich geen zorgen hoeven maken over wat er met hen gebeurt als hun gezondheid drastisch verslechtert. Mensen moeten kunnen blijven rekenen op een veilige en verzorgde oude dag. Thuis zolang het kan. In een verpleeghuis wanneer het moet.

Het CDA heeft oog voor het vele maatschappelijk relevante werk dat ouderen doen. Als vrijwilliger en als mantelzorger. Maar ook in betaald werk. De pensioengerechtigde leeftijd stijgt immers, waardoor mensen langer werkzaam zijn. Het CDA heeft oog voor de moeilijke positie van veel ouderen op de arbeidsmarkt. Wij blijven pleiten voor

specifiek arbeidsmarktbeleid gericht op 50+'ers. Dus extra inzet en extra middelen.

Koopkracht

De komende jaren zullen we allen met minder inkomen genoegen moeten nemen. Het CDA vindt het creëren van werkgelegenheid belangrijker dan volledig herstel van koopkracht. Maar: door de verschillende maatregelen van het kabinet ontstaat er een stapeling van lasten voor middeninkomens en gezinnen met kinderen. Voor de gezinnen zijn de kosten voor kinderopvang, de bezuinigingen op de kindregelingen en het afschaffen van de studiefinanciering aanleiding voor grote zorgen. Maar ook ouderen vallen vaak onder de middeninkomens. Ook zij krijgen met stapeling van lasten te maken. Het CDA zal zich blijven inzetten voor de belangen van deze groepen.

De rekening van de ondoordachte plannen van het kabinet wordt neergelegd bij mensen die het toch al zwaar hebben. Dit was nog tot daar aan toe geweest als het kabinet de opbrengsten gebruikt om de economie uit het slob te halen. Helaas.

Het CDA heeft een voorstel ingediend om bij de voorjaarsnota scherp te blijven letten op stapel-effecten van de bezuinigingen. Vooral in de sociale zekerheid en de zorg, met specifieke aandacht voor middeninkomens. Deze motie is in de Kamer breed gesteund.

‘Wij kunnen en moeten zorgen voor elkaar’

Het CDA vraagt ook specifieke aandacht voor koopkrachtpositie van ouderen. Er zijn inmiddels 2 specifieke rapporten verschenen waarin de effecten van de bezuinigingen op de zorg voor de koopkracht van ouderen tegen het licht gehouden zijn. Het beeld dat daar uit naar boven komt is schokkend. Helaas wil het kabinet nog niet toegeven dat de maatregelen andere gevolgen hebben dan vooraf werd ingeschat en ook aan de Kamer is voorgespiegeld. In het onderzoek van het Nibud is geen rekening gehouden met bezuinigingen in de zorg. Het onderzoek van Nyfer doet dat wel. Uit dit laatste rapport blijft dat vooral de ouderen met midden-

inkomens het zwaar te verduren krijgen. Het kabinet lijkt met haar maatregelen spaarzaamheid en zuinig leven te willen bestraffen. Dat vindt het CDA de omgekeerde wereld. Dan ondermijnen we een kracht die de Nederlandse samenleving al heel lang juist kenmerkt.

Het CDA zal de gevolgen van de zorgbezuinigingen op het inkomen van ouderen zeer kritisch blijven volgen.

Pensioenen

Het Nederlandse pensioenstelsel is één van de beste ter wereld met een vermogen van meer dan €900 miljard. Het CDA vindt het belangrijk dat we zuinig zijn op dit stelsel. Het heeft zijn succes te danken aan het feit dat het een privaat stelsel is, dus los staat van de overheid.

Het huidige stelsel kent een aantal problemen: door de snel stijgende levensverwachting, de relatief magere rendementen op aandelen het afgelopen decennium, maar vooral de lage rente, kampt een aantal fondsen met onderdekking. Dat betekent dat de beloofde pensioenen hoger zijn dan het aanwezige vermogen, (beiden gewaardeerd op marktwaarde). Voor het CDA is vanwege de verbinding tussen generaties van het grootste belang dat nu én in de toekomst pensioengerechtigden zoveel mogelijk kunnen blijven rekenen op hun pensioenuitkering.

Het CDA vindt dat de huidige regering de pensioenfondsen op een aantal punten nodeloos in gevaar brengt:

- Door in te stemmen met een Financiële transactiebelasting. Ook al wordt hij alleen uitgevoerd door andere landen, toch worden Nederlandse pensioenfondsen extra belast. Bijvoorbeeld wanneer zij Duitse staatsobligaties kopen.
- Door te streven naar €6 miljard minder pensioenpremie en dat als besparing in te boeken in het regeerakkoord.

Verder vindt het CDA dat fondsen heel scherp moeten sturen op de kosten. Tot slot verzet het CDA zich tegen aangekondigde nieuwe Brusselse regelgeving, wanneer deze de kern van ons stelsel aantast. Het stelsel is Nederlands en dat moet zo blijven.

Pieter Omtzigt, Pieter Heerma en Mona Keijzer

Rue Wiertz 60

Bevoegdheden

Kiezers vragen me regelmatig: Wat mag Europa eigenlijk allemaal doen? Wat is nou de taakverdeling tussen nationaal en Europees?

Een goede vraag, zeker nu premier Rutte zo ongeveer bij iedere crisis bevoegdheden overdraagt aan Brussel. Niet dat Rutte dat zelf trouwens toegeeft: hij verbergt zich graag in een rookgordijn van onduidelijkheid, zodat hij in Nederland zich nog kan vermommen als een euroscepticus.

In het regeerakkoord staat dat de regering gaat bekijken wat Nederland zelf kan doen en waarvoor het Europees wil samenwerken. Sybrand Buma en ik hebben onlangs een handje geholpen door ons overzichtje te presenteren wat er anders kan.

Te vaak, bijvoorbeeld, bemoeit de Europese Unie zich met binnenlandse politieke aangelegenheden. Op het gebied van onderwijs, zorg of pensioenen moet Nederland zélf de touwtjes stevig in handen houden. Dat kan ook, want de Nederlandse ministers beslissen zelf mee met hun collega's uit andere landen. We worden alleen overvallen door wetgeving uit Brussel als we niet opletten of niet meedoen.

Tegelijk moet Europa juist harder kunnen optreden tegen landen zich niet aan de afspraken houden. Zo is onzeker of EU-landen circa 6,5 miljard euro per jaar aan regio- en landbouwbeleid goed besteden. Sommige landen gooien met de pet naar controles van rij- en rusttijden van chauffeurs of het verbod op legbatterijen voor kippen.

Wij vinden dat Europa bovendien meer bevoegdheden moet krijgen om de economie concurrerende te maken. Een daadkrachtiger toezicht op banken en schatkisten hoort daarbij. Als CDA in het Europees Parlement zijn wij daarom vóór beperking van bankiersbonussen en extra controles op de nationale begrotingen.

Meer bevoegdheden moeten er ook komen bij het Europese buitenlandse beleid. Anders blijft Europa slechts

een schim bij internationale onderhandelingen of gebeurtenissen.

Misschien denkt u: 'Wim, leuk plan, maar horen we hier later nog wat van?' Dan zeg ik: ja, rekent u daar maar op. Niet alleen zelf zal ik er op blijven hameren. Ik bevind me in goed gezelschap van de Britse premier David Cameron, die deze discussie heeft aangezwengeld met een toespraak.

Cameron zei dat de Europese Unie niet af is. Hij heeft gelijk. Cameron is vóór de EU, vooral omdat producten hier vrij de grens over kunnen, de zogeheten interne markt. Dat is inderdaad een groot pluspunt.

Niet zo mooi is dat Cameron bereid is tot een Brits referendum over de bevoegdheden en lidmaatschap van de EU, als hij wordt herkozen. Direct zeiden sommigen dat Nederland ook een referendum moet houden. Als CDA verwachten wij weinig heil van een referendum: politici moeten gewoon zelf hun werk doen, geen besluiten afschuiven op de burger als het lastig wordt. Gaat u honderden of duizenden pagina's lezen van een EU-verdrag om uw mening te vormen voor een referendum? Hoeveel mensen hebben daar tijd voor en zin in? Dat zal de voorstanders nog tegenvallen!

En wat zouden eigenlijk de vragen moeten zijn bij een referendum? Er zijn zoveel mogelijke bevoegdheden, dan heb je honderden pagina's aan hokjes om aan te kruisen. Nee, we moeten zeker doorpraten over de bevoegdheden van Europa, maar dan wel door mensen die u daarvoor terecht heeft gekozen.

Reageren?

Wim.vandecamp@ep.europa.eu



Je land uit om in vrijheid een training te kunnen volgen

Oppositie bedrijven... in een dictatuur

Vorig jaar november vertrokken CDA-leden Wim Eilering, Nico van Buren en Femmy Bakker namens de Eduardo Frei Stichting naar de Litouwse hoofdstad Vilnius om daar een training te geven aan oppositieleden uit Wit-Rusland. Zon dertig Wit-Russische deelnemers reisden eveneens af naar Vilnius, maar dan vanuit Minsk en diverse andere steden uit Wit-Rusland. De meesten namen de trein en een paar gingen met de auto. Voor de laatsten betekende dat zo'n twee uur wachten bij de grens, niet lang in hun ogen. De training was niet voor niets in Vilnius: in Minsk is het te gevaarlijk. Maar de deelnemers willen graag meer weten over politieke partijen in een democratische context. Tekst: Femmy Bakker

Wit-Rusland is de laatste dictatuur in Europa, met president Lukasjeenko aan het roer sinds 1994. De spelregels zijn simpel: Je wordt geacht pro-Lukasjeenko te zijn, het overheidsbeleid te steunen, Russisch te praten, Orthodox van geloof en vriend van Moskou te zijn. Lid zijn van een oppositiepartij of van een beweging met andere denkbeelden dan die van de president wordt niet getolereerd. Mensen worden hiervoor gearresteerd en voor onbepaalde tijd gevangengezet dan wel ontslagen door hun baas die geen last wil hebben met de autoriteiten. Een aantal deelnemers zit om die reden zonder werk en probeert freelance te werken. Dat is geen vetpot. De salarissen zijn dat sowieso niet, ongeveer EUR 100 per maand officieel, het witte salaris. Bij sommigen wordt dat zwart aangevuld met zo'n EUR 300. Toch zijn er mensen die zich niet neerleggen bij de huidige situatie en zich verenigen in de paar oppositiepartijen die er in het land zijn met met de bijhorende risico's.

Waarom niet op zoek naar een beter bestaan zoals hun landgenoten in Polen, Rusland en Litouwen of de ongeveer 1 miljoen Wit-Russen die zijn vertrokken naar het Verenigd Koninkrijk, Israël, VS of Canada? Maar geen van deze deelnemers denkt eraan hun uitzichtloze bestaan te verruilen voor meer welvaart elders. Hun bestemming ligt in Wit-Rusland. Niet op de korte, maar op de wat langere termijn verwacht men verandering en daaraan willen zij werken, als lid van een politieke partij; vandaar hun deelname aan deze training.

Gedurende de training laten de deelnemers weten dat wat ze nu leren, thuis niet zomaar kunnen toepassen. Ze kunnen zich niet vrij uiten.

Opmerking

Hoe zien de deelnemers de toekomst? Ze vragen vooral om steun van de Europese Unie. Volgens hen kan de EU meer doen door enerzijds het regime verder te isoleren en anderzijds gemakkelijker visa te verstrekken aan Wit-Russen. Door te reizen in Europa kunnen meer Wit-Russen met eigen ogen zien dat een vrij en beter leven mogelijk is. Het merendeel van de bevolking gelooft in het beeld van het regime dat het slecht gaat in de EU met de economische crisis en goed in Wit-Rusland. Ook vragen ze om blijvende betrokkenheid van Nederland met altijd duidelijke stem in de internationale politiek en om blijvende aandacht voor hun situatie: "laat ons niet in de steek". Vooralsnog is het netwerk rondom Lukasjeenko nog te dicht om een val te bewerkstelligen. Maar als het valt, willen ze een rol spelen in de transitieperiode. Daarom nemen ze deel aan de training en willen ze weten hoe ze dan een politieke partij moeten vormgeven, besluiten nemen en beleid maken.

Voor ons is na anderhalve dag van intensieve training en discussie het doel van de training bereikt. De deelnemers hebben handvatten om effectief politieke boodschappen te formuleren en te communiceren, het gevoel onderling dezelfde kernwaarden te delen en samen sterker te staan.

De EFS is de internationale stichting van het CDA en wordt gefinancierd vanuit het MATRA-programma. Dit is gericht op capaciteitsversterking van maatschappelijke organisaties, politieke partijen en non-gouvernementele organisaties ter ondersteuning van prille democratieën. Voor meer informatie: www.cda.nl/eff.

BERGEUJK



'Het CDA Bergeijk is een leuk clubke'

Het CDA heeft in Bergeijk relatief de grootste raadsfractie van Nederland. En bij de laatste verkiezingen deden ze het ook enorm goed. Wat is het geheim van Bergeijk? Deel 2 in een serie.

Tekst **Marcel Migo** | Fotografie **Dirk Hol**

De fractievergaderingen van het CDA in Bergeijk zijn openbaar. Openbaar betekent ook echt openbaar. Iedereen is welkom, vanaf de opening tot en met het biertje na afloop. De bezoekers mogen bij elk agendapunt hun zegje doen.

Gastvrij zijn ze zeker in Bergeijk. Voorafgaand aan de openbare fractievergadering is er lasagne voor de redactie bij raadslid Dorien Vervest thuis. Fractievoorzitter Fons d'Haens schuift ook aan om mee te praten. Want het fenomeen openbare fractievergadering blijft een interessant verschijnsel.

'Waar zijn jullie bang voor?' vraag ik altijd als CDA-collega's uit andere afdelingen allemaal beren op de weg zien als ze horen dat onze fractievergaderingen openbaar zijn.' Dorien Vervest pareert moeiteloos alle bezwaren. Is dat dan niet lastig als je over een bepaald onderwerp onderling in de fractie van mening verschilt? 'Nee, dat is juist volstrekt logisch. Het zou veel gekker zijn als we het altijd honderd procent eens zijn. Iedereen begrijpt dat er discussie is voordat we tot een standpunt komen. Dat begrijpen onze gasten en dat begrijpen ook de media heel goed.' Hoe voorkom je dat lobbygroepen je vergaderingen gaan domineren? 'Er is toch niets mis mee als iemand aanwezig is namens een bepaalde organisatie? Het is van belang dat de vergadering goed wordt voorgezeten en dat mensen elkaar niet gaan napraten of in herhaling vervallen.' En is het niet moeilijk om eerst iemand beleefd aan te horen en daarna met die persoon er direct bij aan te geven dat je iets niet wilt doen? 'Het dwingt je tot het maken van

goede, eerlijke keuzes. Het is juist goed als je meteen eerlijk aangeeft hoe je ergens over denkt of dat je als raad ergens niet over gaat.'

De onafhankelijke voorzitter van de fractievergadering is een talent. In luttele minuten geeft hij per agendapunt aan waar het precies over gaat, en wie erover gaat. 'Bij dit agendapunt mag de raad alleen haar zienswijze geven. De provincie beslist erover.' Iedereen weet meteen hoe het zit, er worden geen valse verwachtingen gewekt. Als ieder zijn/haar inbreng heeft kunnen geven in de discussie, vat de voorzitter die in een paar minuten efficiënt samen. Hij doet recht aan alle deelnemers door van ieder aan te geven wat de kern van zijn/haar betoog was. En hij herhaalt de conclusie.

'Het dwingt je tot het maken van goede, eerlijke keuzes'

Sommige gasten brengen al sinds vele jaren regelmatig een bezoekje aan de openbare fractievergaderingen. Ook oudgedienden, oud-raadsleden schuiven vaak aan. Bergeijk heeft een grote, jonge fractie. De jonkies krijgen het vertrouwen, zij mogen de arena in, de veteranen geven >>





>> adviezen vanuit de achtergrond. Fractievoorzitter Fons D'Haens: 'Dat is niet helemaal waar, want wij hebben in onze fractie ook een heel ervaren kracht, Theo van Beek. Hij zit al in de raad sinds 1992. Het merendeel van de fractie is jong en relatief nieuw, maar de ervaring ontbreekt dus niet.' 'Achteraf samen een pilsje drinken, dan houd je het lang vol.' 'Het CDA Bergeijk is een leuk clubke', onderstreept een van de aanwezigen.

Deze avond wordt er vergaderd over de samenwerking met andere gemeentes, jeugdbeleid en de aanleg van een weg door het gebied. Vooral dat laatste punt roept veel discussie op. Want niemand wil natuurlijk de weg door zijn eigen achtertuin hebben lopen.

Dualisme

Ook de wethouder is aanwezig. Is dat niet onzuiver in het kader van het dualisme? Fons: 'Nee, juist niet. Je kunt nu juist veel beter laten zien dat de wethouder een andere verantwoordelijkheid en positie heeft dan de raadsleden. En het is voor onze gasten wel zo handig, en wel zo beleefd, als ze hun verhaal in één keer kunnen doen. Ze zijn welkom, kunnen hun inbreng geven en meteen weten bestuur, fractie en wethouder ervan.'

En de wethouder zelf? Die vindt het CDA Bergeijk 'een gemêleerd gezelschap'. En hij vindt dat de kloof tussen overheid, politiek en burgers zo klein mogelijk moet blijven. 'Ik hoop dat Bergeijk volgend jaar bij de gemeenteraadsverkiezingen laat zien hoe het CDA functioneert en dat de bevolking ons steunt.'

Geschiedenis

De raad in Bergeijk telt slechts vier partijen. Alle vier houden ze hun fractievergaderingen op hetzelfde moment in hetzelfde buurthuis, centraal gelegen in de gemeente. Het is er gezellig druk. Ook de fanfare oefent er. Het zorgt voor achtergrondmuziek. Alle vier de fractievergaderingen zijn openbaar. Het komt dus wel eens voor dat bezoekers op een avond bij verschillende fracties langsgaan om hun inbreng te geven en/of te luisteren.

'We doen dat al jaren zo!' Enkele zeer ervaren aanwezigen weten dat de traditie van de open fractievergaderingen al zo'n veertig jaar bestaat. De KVP-fractie begon er ooit mee, in 1962. Nu de traditie al zo lang bestaat en zo goed werkt, zal het voor nieuwe partijen heel lastig worden het anders te doen. 'Dat zou toch een beetje raar overkomen, als zo'n partij als enige achter gesloten deuren vergadert. Dat zou niet passen bij Bergeijk.'



Foto Dirk Hol

Soepeler overgangstermijn voor omzetten hypotheek, dankzij motie Knops

De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen die regelt dat meer mensen gebruik kunnen maken van een overgangsregeling voor het omzetten van hypotheek. De motie was ingediend door Raymond Knops. Mensen die voor 1 april 2013 een aanvraag hebben ingediend voor het omzetten van hun aflossingsvrije hypotheek naar een spaarhypotheek, kunnen nu alsnog gebruik maken van een speciale overgangsregeling. Ze moeten dan kunnen aantonen dat ze voor 1 april om omzetting gevraagd hebben bij hun bank of verzekeraar, ze moeten een schriftelijk bericht kunnen overleggen waarin hun verzoek is afgewe-

zen. Dat geldt ook in die gevallen waarin eerder gemeld was dat het administratief niet meer geregeld kon worden voor 1 april.

Raymond Knops wilde de soepeler overgangstermijn, omdat het ministerie pas begin maart duidelijkheid heeft gegeven over de exacte uitvoering en toepassing van de regeling. Daardoor hadden consumenten wel erg weinig tijd over om een goede afweging te maken. Bovendien hadden banken niet genoeg tijd om alle aanvragen in die korte periode te verwerken.

Het CDA verzet zich tegen de voorgenomen enorme in-frabezuinigingen die het kabinet heeft afgesproken. Half april bespreekt de Kamer de nieuwe Kabinetsplannen om fors te bezuinigen op infrastructuur. Kamerlid Sander de Rouwe vindt dat de miljarden euro's die het kabinet bezuinigt op de infrastructuur, een schot in eigen been zijn. "Het geld dat weggehaald wordt bij investeringen in wegen zal niet bijdragen aan het overheidstekort en zal leiden tot een keiharde ontslaggolf in de bouwsector. WW en werkloosheid dus, in plaats van banen en bereikbaarheid." De Rouwe vindt dat het kabinet zich aan eerder gemaakte afspraken moet houden en vaart moet maken met onderhoud van wegen, spoorlijnen en vaarwegen.

Op een groot aantal wegen is juist de komende jaren groot onderhoud nodig. De Rouwe: "Nu in crisistijd zie je dat het tijdelijk rustiger is op de wegen. Het is dus stilte voor de storm, maar straks als de economie weer aantrekt, staat Nederland weer massaal in de file". Het kabinet moet nu

gebruik maken van de verminderde files en wegen aanpakken en verbreden nu het nog kan zonder onnodig veel hinder. Bovendien investeer je daarmee ook in banen in de bouw, in plaats van dat je zorgt voor nog meer werklozen. Broodnodig in deze tijd."

Organisaties als de ANWB, Transport en Logistiek Nederland, Bouwend Nederland en EVO luiden afgelopen weken op verschillende momenten al de noodklok. Zij vrezen ontslagen, maar ook meer verkeershinder en hogere kosten in de toekomst bij aanleg en onderhoud van wegen. De Rouwe: "Door de crisis is het prijsniveau in de bouw betrekkelijk laag. Het zou heel onverstandig van het kabinet zijn om investeringen uit te stellen."

Het CDA roept het kabinet op om af te zien van recent aangekondigde structurele bezuiniging van 250 miljoen euro op de infrastructuur.

Oriëntatie raadslidmaatschap

Ik, raadslid in 2014?!

Menukaart

Benieuwd naar het raadslidmaatschap voor het CDA ? Dan is de cursus Oriëntatie raadslidmaatschap echt iets voor jou. **Kom proeven van de menukaart!**

Voorgerecht

Hoe werkt de gemeente?

Hoofdgerecht

Rollen en instrumenten van een gemeenteraadslid, gelardeerd met de uitgangspunten van het CDA.

Nagerecht

Met als kers op de taart: Speeddaten met raadsleden.

Waar en wanneer?

Wil je weten waar en wanneer deze cursus bij jou in de buurt wordt gegeven? Kijk dan op de website <https://www.cda.nl/si>, tabblad 'waar', kies je provincie en meld je aan!

Vragen?

Stel ze aan de scholingsconsulent in jouw provincie. Contact: <https://www.cda.nl/si>, tabblad 'mensen'.



Online je campagneplan schrijven

Een blauwdruk voor de campagne

Omschrijving

Bij de online training 'Campagneplan schrijven' kun je op je eigen manier en in je eigen tempo jouw lokale campagneplan schrijven. Je hebt als basis een blauwdruk van de campagne en verder vind je in de leeromgeving informatie om stapsgewijs je campagneplan in elkaar te zetten. Op deze manier ga je gericht campagnevoeren gebaseerd op je eigen kiezersonderzoek. Eerdere campagnes hebben laten zien dat deze aanpak werkt. Daarnaast kun je advies krijgen van een campagne-specialist van het Team 1415 en kun je ervaringen en tips delen met andere campagneleiders van jouw provincie.

Contact

Meer informatie over deze training is terug te vinden op www.cda.nl/si. De training zelf staat op de leeromgeving van het Steenkamp-instituut: www.cdaleeromgeving.nl.

Aanmelden

Vanaf 1 april 2013 kun je via si@cda.nl inloggegevens en instructies opvragen door je naam en de afdeling waarvoor je gaat schrijven door te geven.

Zichtbaarheidsbonus



De campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen begint nu al! Naast de voorbereidingen op de kandidatenlijst en het verkiezingsprogramma is dit het moment om de kiezer op te zoeken. Niet een keer, maar elke maand of als het kan iedere week. Ga met de kandidaat raadsleden de wijk in, zet de beoogd lijsttrekker op de vrijmarkt, langs het sportveld of op het podium bij het wijk- of dorpsfeest. Of betrek kiezers op een creatieve manier bij het maken van het verkiezingsprogramma.

Een goede voor-campagne vergroot het succes in maart volgend jaar. Daarom hebben we een zichtbaarheidsbonus van 500 euro voor de eerste honderd goede en originele ideeën om je afdeling nog dit jaar te promoten. Kijk voor de voorwaarden op het CDA afdelingennet en vertel ons uw idee voor de CDA moederdagactie, een mantelzorgfeestje of een sportvrijwilligersbokaal. De vijf meest creatieve voorstellen worden nog eens beloond met een extra storting van 500 euro in de campagnekas!

Helpt u ook mee aan:

Meer vrouwen op de kandidatenlijst?

Waarom belangrijk?

1. Alle talenten worden benut
2. Afspiegeling van de samenleving
3. Team opereert succesvoller
4. Meer innovatie & creativiteit

Huidige percentages vrouwen in gemeenteraden: 26%

Huidige percentage vrouwen onder CDA-raadsleden: 25%

Stap 1: *Stel streefcijfers vast*

Stap 2: *Stel een diverse werving- en selectie commissie in*

Stap 3: *Ga op zoek!*

Wij zijn er om u te coachen!

CDA Vrouwen

Arinda Callewaert: 0652477865

Teuni Scholthof: 0703424862

HRM

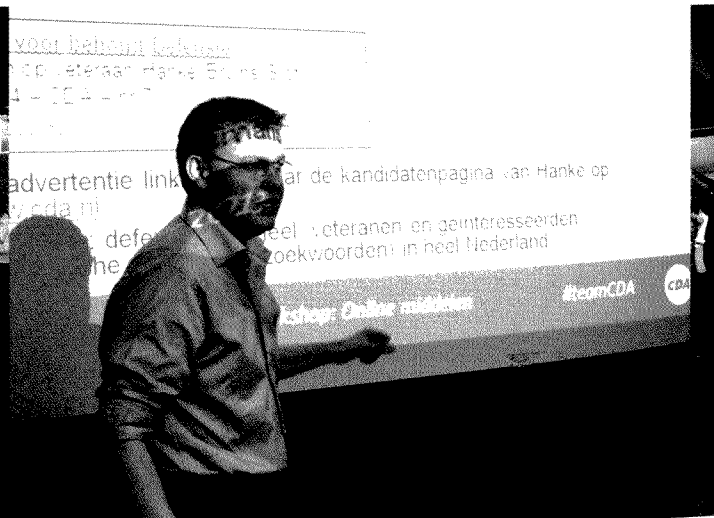
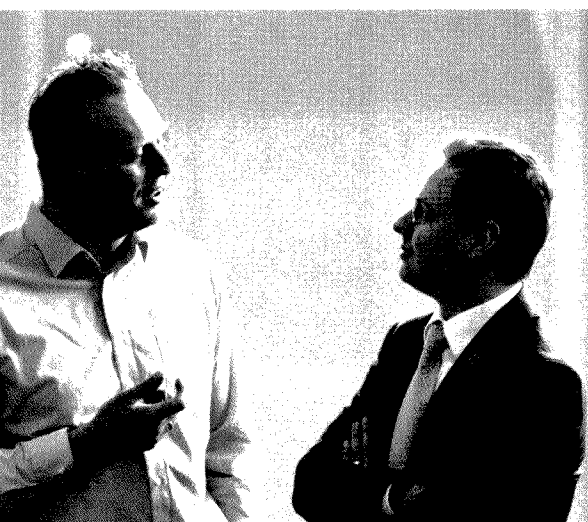
Rob Govers: hrm@cda.nl

Fotoverslag

Startdag Gemeenteraadsverkiezingen

Fotografie **Mike van Hees**. Dirk Hol

Op zaterdag 23 maart vond in Den Bosch de Startdag voor de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Meer dan 550 leden bezochten de dag. Er waren workshops op het gebied van inhoud, procedures en vorm die de leden konden volgen. Verder was er een informatiemarkt. Er waren korte toespraken van lokale politici, Sybrand Buma, Wim van de Camp en Ruth Peetoom en de aanwezige kamerleden openden de nieuwe CDJA website.





Ivo belet:

*Van problemen
bespreken naar
problemen
oplossen*



Voor onze zuiderburen is Ivo Belet een bekende verschijning. De Vlaming verscheen 15 jaar voor de Vlaamse radio en televisie. In vele programma's besprak hij allerlei problemen. Nu mag hij ze zelf oplossen. Als Europarlementslid bestrijdt de 53-jarige CD&V'er de financiële crisis, maar beperkt ook de risico's van boortorens op zee.



'Met die crisis zijn alle parlementsleden bezig, maar die boortorens zijn toch echt mijn ding. Sinds de ramp met Deep Water Horizon in de VS kijk ik namens het parlement wat er beter kan aan de platforms hier, maar zonder zo'n bureaucratie dat de olieprijs omhoog schiet. In de zomer bezocht ik een gasboorplatform bij Den Helder. Prachtig, zo'n dorp op stelten.

Ik kwam in het Europees Parlement in 2004, ten tijde van de uitbreiding met de Oost-Europese landen die vroeger communistisch waren. Die uitbreiding was historisch. Nog steeds vind ik het een voorrecht om naast een Hongaar of Tsjech te vergaderen.

Het werk is heel boeiend. Zeker afgelopen jaar, met de crisis. Dingen die slecht gaan zijn wel interessanter, uiteraard. Europa is nog niet af. Er wordt aan gewerkt. Je ziet de steigers niet, maar het is eigenlijk een grote bouwplaats. Het gaat vooruit: bij een volgende storm waait Europa niet om, dankzij afspraken over de bankenunie bijvoorbeeld.

Wat beter kan, is dat Europeesparlementsleden het recht moeten krijgen om zelf wetsvoorstellen in te dienen. En EU-landen moeten toestaan dat we niet meer hoeven te pendelen tussen Straatsburg en Brussel: een eenvoudige besparing. We moeten er op blijven hameren.

Het werk in het Europees Parlement gaat wel trager dan in de gemeenteraad in Hasselt, waar ik ook in zit. Trager, maar diepgaander. Anderzijds, kan ik andere Europeesparlementsleden aanraden om ook raadslid in de gemeente te zijn. Het is heel gezond om met je neus op de lokale feiten te worden gedrukt. Ook al is het druk, vooral in campagnetijd.

De samenwerking met het CDA is heel goed. Daar zie je toch dat we dezelfde christendemocratische onderstroom hebben. Maar bij ons staat Europa niet ter discussie. Hoe moet een klein land als België anders zijn stem laten gelden in de wereld? Je moet samenwerken.

Er was een tijd dat 80% van de Nederlanders en Belgen pro-Europees was. Nu nog de helft. Het is niet omdat de steun wat minder is, dat we onze idealen aan de wilgen moeten hangen. Blijf op koers, is mijn advies."

Ivo belet, europarlementslid CD&V

CDA Europa 2.0

Social media zijn niet meer weg te denken uit onze tijd. Bij grote gebeurtenissen als de abdicatie van Hare Majesteit Koningin Beatrix worden er per seconde in Nederland 37 tweets verzonden. Diverse hashtags worden bedacht en iedereen heeft een mening. Ook in de politiek zien we dat social media steeds belangrijker zijn voor de communicatie naar publiek en journalisten. De CDA-delegatie in het Europees Parlement heeft dan ook bewust gekozen om deze nieuwe media zo efficiënt mogelijk te gaan benutten. Op Facebook en Twitter worden persberichten, evenementen, hoogtepunten en mediaoptredens van de CDA Europeesparlementariërs gecommuniceerd. Om dus helemaal op de hoogte te blijven van de delegatie volgt u @cdaeuroopa en geeft u een like aan de CDA Europa Facebookpagina.

De social-mediastrategie is uitgezet door Celina Kremer, sinds december assistent van CDA-persvoorlichter Kees Bos in het Europees Parlement. Zij is het brein achter de nieuwe 2.0 koers en beheert de social media-accounts van de CDA-delegatie. Samen zijn ze verantwoordelijk voor de persvoorlichting van CDA Europa. Volgt u ons al? Nog niet? Volg en Like en mis niets meer!



www.twitter.com/cdaeuroopa



www.facebook.com/CDAEuropa

Stagiair(e) gezocht in Brussel

Het CDA Europa persvoorlichtingsteam zoekt een stagiair(e) voor de periode 15 september - 15 december. De CDA-delegatie maakt deel uit van de fractie van de Europese Volkspartij (christendemocraten) in het Europees Parlement. De afdeling Voorlichting bestaat uit een voorlichter en een assistent. De afdeling heeft tot doel de visie en standpunten van het CDA en van de vijf CDA-europarlementariërs, via de media helder en duidelijk uit te dragen. Wil jij stage lopen in een internationale omgeving? Draag jij het CDA een warm hart toe? Dan is deze stage bij het CDA in het Europees Parlement wellicht iets voor jou. Lees meer op www.cda.nl/europa/over-ons/vacatures/

Lambert van Nistelrooij

Slimme specialisatie legt regio geen windeieren

Te midden van alle berichten over economische rampspoed, komt er ook positief nieuws uit Brussel. De nieuwe slimme specialisatie-aanpak is de basis voor duurzame groei en meer hoogwaardige werkgelegenheid in de regio.

Regio's kunnen wel degelijk economisch floreren in de huidige tijd van recessie en pijlsnel stijgende werkloosheid. Het geheim zit hem in slimme specialisatie. Samenwerken over grenzen heen en doen waar je als regio goed in bent: dat is sinds kort een voorwaarde om in aanmerking te komen voor Europese regionale investeringsgeld. Nederland en de Europese Unie plukken hier de vruchten van; zo blijven we competitief in de wereld.

'Het gaat erom dingen in Europa samen beter te doen'

Weg met EU-gelden voor rotondes, fietspaden en theehuisjes op het platteland! Door de slimme specialisatie-strategie komt er een eind aan de versnippering en onduidelijke besteding van geld. De Europese Structuur- en Investeringsfondsen worden breed ingezet, in de rijkere en minder rijke regio's. Door dit hernieuwde beleid dienen de fondsen ingezet te worden voor duurzame en slimme groei en het creëren van banen. Het gaat erom dingen in Europa samen beter te doen: projecten als het EU-navigatiesysteem in opbouw (Galileo) en het gemeenschappelijk bouwen van vliegtuigen (Airbus). Het Nederlandse Stork levert hiervoor bijvoorbeeld de kabels en hoogwaardig aluminium.

Nederland heeft een uitstekende startpositie binnen deze aanpak. Slimme regio's, zoals het Brabantse Maintenance Valley en het BioMCN in Delfzijl, plukken al de vruchten van deze strategie. Europa's grootste helikopterbouwer heeft als gevolg hiervan onlangs zijn

opleidingen verplaatst naar vliegbasis Gilze-Rijen. Een enorme opsteker voor de werkgelegenheid in de regio. Tevens brengen zeven farmaciebedrijven hun ontwikkeling van nieuwe medicijnen samen in het Pivot Park in Oss. Ze krijgen 196 miljoen euro om er een Europese topregio van te maken.

Eerder hebben regionale initiatieven als Brainport Eindhoven en Foodvalley Wageningen al erkenning en Brussels geld opgeleverd.

Brussel heeft 322 miljard euro aan leningen en garantstellingen op de plank liggen om regio's te helpen zich te specialiseren. Alle regio's komen in aanmerking, maar de eisen voor deelname worden fors aangescherpt. Zo moet in Nederland 20 procent van de regiogelden naar projecten voor klimaat en energie. En 80 procent moet worden besteed aan kennis en innovatie. Ook bepaalt Brussel dat een groot deel terecht komt bij middelgrote en kleine bedrijven.

Het gaat om intensievere samenwerking binnen Europa met als doel méér hoogwaardige centra voor kennis en werkgelegenheid te creëren. Waarom zou een ondernemer zijn fabriek verplaatsen naar Azië, als er binnen de EU mogelijkheden liggen?

'De EU wil zich verzekerd weten van betrokkenheid van elk land'

Sommigen beweren dat deze EU-subsidie het rondpompen van geld is. Daar ben ik het niet mee eens. De Nederlandse overheid krijgt van Brussel niet direct eigen geld terug. Arme gebieden in de EU kunnen als het ware een



rugzakje aan kennis inkopen in de rijkere gebieden, om zich te verheffen. Dat is de solidariteit waar Europa voor staat. Dankzij de kennis die is opgedaan door de Europese samenwerking kunnen bedrijven efficiënter werken: een erg belangrijk winstpunt in deze tijd van crisis. Europa is slechts de olie in de machine door contacten over de grenzen te leggen en te ondersteunen.

Ja, Nederlandse projecten kunnen ook zelf subsidie krijgen, maar dan met de voorwaarde dat ze samenwerken met gebieden over de grens. De toppers worden zo met elkaar verbonden om efficiëntie te bevorderen in Europa. Flevoland is heel lang een achtergebleven regio geweest, en kreeg daarom geld uit de fondsen. Het is nu koploper op het gebied van duurzame energie.

Het geld dat Nederland krijgt, staat overigens in geen verhouding tot de bedragen die een land als Roemenië krijgt. Ook gaat het niet zozeer om subsidie, maar vooral om leningen en garantstellingen. Bovendien moet de

nationale lidstaat steeds 50 procent meefinancieren van projecten.

De EU wil zich verzekerd weten van betrokkenheid van elk land. Brussel sluit daarom een zogeheten Nationaal Partnerschap Overeenkomst met de lidstaten voor de periode 2014-2020. Voor het eerst worden landen zo verplicht om te zorgen dat het geld goed terecht komt. Als een land niet aan die verplichtingen voldoet, kan Brussel de betaling opschorten.

In het Europees Parlement is brede steun voor deze nieuwe aanpak. De verwachting is dat Nederland de beschikking krijgt over zo'n 1,3 miljard euro aan regio-gelden en 4 miljard aan onderzoeksgelden.

*Lambert van Nistelrooij,
CDA-Europarlementariër en specialist regiosubsidies*



Ben jij het nieuwe boegbeeld

van het CDAV?

CDA Vrouwen, een organisatie met ruim 3000 leden, zoekt per september 2013 een nieuwe voorzitter.

Wij vragen van jou:

- visie op politieke vraagstukken vanuit CDAV-perspectief;
- een actieve en open houding om binnen en buiten het CDA als het gezicht van het CDAV te fungeren;
- bestuurlijke ervaring, daadkracht en slagvaardigheid;
- bekendheid met een netwerkorganisatie en vaardigheid in het creëren van nieuwe netwerken.

De functie Als voorzitter geef je leiding aan de CDAV-organisatie die bestaat uit een enthousiast bestuur, een actief provinciaal netwerk en 200 regionale en lokale afdelingen. Als boegbeeld van de organisatie streef je naar meer zichtbaarheid van het CDAV en brede ventilering van de CDAV-standpunten. Je bent een aansprekende persoonlijkheid die in overleg treedt met geestverwante organisaties en kansen aangrijpt om het CDAV te vertegenwoordigen in relevante organisaties binnen en buiten de partij.

Beschikbaarheid Deze functie vraagt een beschikbaarheid van minimaal twee dagen per week. Het betreft een vrijwillige functie die ten minste voor 1 termijn (4 jaar) wordt aangegaan. Er is een vergoeding beschikbaar voor de gemaakte kosten voor de uitoefening van de functie.

Belangstelling? Heb je belangstelling, stuur dan een uiterlijk 23 april een email met je motivatie en cv naar cdav@cda.nl. De selectiegesprekken zijn gepland op 8 en 17 mei 2013. De mogelijkheid tot een meervoudige voordracht is aanwezig. Voor meer informatie kun je contact opnemen met Teuni Scholthof, CDAV-beleidsmedewerker, via **0703424862**.

Solidariteit tussen de generaties

begint bij vrouwen

Anno 2013 willen we als CDAV weten wat er leeft onder de vrouwen en met name onder de CDA vrouwen. Daarom gaat het CDAV door middel van thema-avonden onder haar leden in het gehele land peilen wat de ideeën zijn op thema's als wonen, milieu & duurzaamheid, werk & inkomen, gezondheid en onderwijs. Dit als voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen 2014.

Waar moeten volgens de CDA vrouwen in het beleid de accenten worden aangebracht? Solidariteit tussen de generaties lijkt de basis voor een solide beleid. Maar hoe breng je dat tot uitdrukking in beleidsvoornemens? Tijdens thema-avonden in het gehele land gaan we aan de hand van fact-sheets met informatie en stellingen over de huidige stand van zaken over de verschillende thema's na wat de uitgangspunten volgens de CDA-vrouwen op de bovengenoemde thema's zou moeten zijn.

Ook de moderne media willen we gebruiken. Via bv. de CDAV-LinkedIn groep zullen we ook via diverse stellingen peilen wat de gedachten zijn rond de verschillende thema's. Vanzelfsprekend bent u in alle provincies van harte welkom om met elkaar van gedachten te wisselen.

Geplande bijeenkomsten, voorjaar 2013

Werk en inkomen

Zuid Holland | 23 mei, 11.00 uur | Gorinchem

Wonen

Noord-Brabant & Zeeland | 25 mei,

10.30 uur | Etten-Leur.

Overijssel & Gelderland/Utrecht april/mei

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Marijke Edel, lid van de werkgroep "Solidariteit tussen de generaties"

✉ edel@hvnweb.nl ☎ 06-15694661

of mail met cdav@cda.nl

Kijk ook op de website www.cda.nl/cdav

EUROPEES PARLEMENT

Terugblik ontmoeting Europese Vrouwen in Brussel

Met een sterke vertegenwoordiging van bestuursleden van het CDAV Internationaal en van provinciale afdelingen waren de Nederlandse CDAV-vrouwen aanwezig tijdens de algemene bestuursvergadering van de Europese Volkspartij – Vrouwen (EVP-V) in het Europees Parlement in Brussel op 17 en 18 maart jl.

Op uitnodiging van voorzitter Doris Pack (Duits Europarlementslid), penningmeester Ria Oomen én secretaris Hillie van de Streek kwamen we op zondagavond bijeen voor een welkomstdiner. Vrijwel alle politieke partijen die behoren tot de EVP-familie of een waarnemersstatus hebben, waren naar Brussel gekomen. Dit was een gemengd gezelschap van vrouwen uit onder meer Frankrijk, Duitsland, Spanje, Litouwen, Estland, Polen, Turkije en Wit-Rusland.

Tijdens het diner maakten we kennis en deelden we ervaringen over elkaars activiteiten in de lokale of nationale politiek. Ook vierden we de 71ste verjaardag van voorzitter Pack, die zich tijdens haar lange politieke carrière in het Europees Parlement hard heeft gemaakt voor vrouwen. Chapeau!

Maandagochtend was de algemene bestuursvergadering. Na goedkeuring van het budget, de notulen en een overzicht van de geplande activiteiten volgde een ronde over de ontwikkelingen in de thuislanden. Zo is in Polen in 2011 de wet gewijzigd en moet 35 procent van de kandidaten op een lijst vrouw zijn. Nu is men bezig de wet te wijzigen in een dubbele quota, namelijk dat de lijst afwisselend man-vrouw moet zijn tot 35 procent is bereikt.

Namens Nederland hebben we ingebracht dat het CDA ook een resolutie 50/50 m/v vertegenwoordiging heeft aangenomen, maar dat het in de praktijk niet altijd eenvoudig is vrouwelijke kandidaten te vinden die zich beschikbaar willen stellen.

In het Europees Parlement is de Femmes-commissie bezig met rapporten over werkgelegenheid, combineren van zorg en arbeid en aanpak van geweld tegen vrouwen.



Social media

Het tweede deel van de ochtend stond in het teken van de omgang met Social Media. Eurocommissaris Neelie Kroes liet zich vertegenwoordigen door haar ambtenaar Katarzyna Balucka.

Balucka toonde het filmpje Girls in ICT dat op 8 maart jl. is gelanceerd. Hiermee wil de Europese Commissie vrouwen warm maken voor een carrière in de ICT. Er is namelijk sprake van een paradox: er zijn meer vrouwen (68 procent) online dan mannen (54 procent).

Vrouwen zijn goed in gebruik van social media, maar zijn slecht terug te vinden in de ICT-banen.

Neelie Kroes start daarom deze campagne en wil 1 miljoen vrouwen bereiken.

Social media is een handig middel in in verkiezingstijd, veel mensen kunnen snel worden bereikt, maar men moet wel eerst 'online' zijn. 'Dat we niet meer om facebook, twitter en nieuws-apps heen kunnen heeft de Obama-campagne in 2008 al aangetoond evenals de ontwikkelingen in de Arabische regio', zegt Europarlementslid Angelika Niebler. Een politicus kan dan ook niet zonder >>

>> social media om informatie te delen over politieke zaken. Wat wel opvalt is dat men sociaal getinte berichten sneller 'liken' dan politieke boodschappen. De schaduwzijde van social media behoeft onze aandacht. Ouders en leraren moeten blijven praten met kinderen over wat ze wel

en niet op internet zetten. Ook worden emoties snel getoond in de social media met negatieve gevolgen. Zo gaven wij vanuit Nederland het voorbeeld van de uit de hand gelopen uitnodiging voor een verjaardagsfeest op facebook in de gemeente Haren.

Afsluitend zijn we ontvangen door Ria Oomen, Wim van de Camp en Esther de Lange in het Europees Parlement. We hebben vooruitgekeken op de Europese verkiezingen in 2014 en onze zorgen geuit over de positie van vrouwen in de Arabische regio.

Uitnodiging 24 april 2013

Vrouwen & de Arabische revolutie

Met: **Petra Stienen** Arabist, voormalig diplomaat in Egypte en Syrië en schrijver van het boek *Het andere Arabische geluid*. Zij gaat in op wat de Arabische revolutie betekent voor vrouwen en hoe Arabische vrouwen haar leven hebben beïnvloed.

Mustafa Amhaouch was kandidaat voor de CDA-Tweede Kamerfractie (nr. 16) en is manager Industrial Engineering bij ASML in

Brabant. Zoon van Marokkaanse ouders, in Nederland geboren en lokaal politiek actief. Hij geeft zijn visie op de ontwikkelingen in de Arabische wereld.

Na de introducties van de sprekers is er ruimte voor discussie onder leiding van **Hanke Bruins Slot**, CDA Tweede Kamerlid, woordvoerder zorg. Als beroepsmilitair was ze werkzaam in Afghanistan.

Voor wie?

Iedereen is welkom, zaal is open vanaf 19.00

Waar?

CDA Partijbureau, Buitenom 18, 2512 XA Den Haag



Voor 22 april bij het CDAV

☎ 070-3424862

✉ cdav@cda.nl

Ledenactie:

Vogelpark Avifauna

Wij verloten 60 kaarten van dit avontuurlijke park.

In Avifauna leert u van alles over vogels en de natuur. U kunt kijken naar spannende vogeldemonstraties, zien hoe de vogelverzorgers de pinguïns en pelikanen te eten geven en u kunt zelf de lori's voeren. Voor uw (klein)kinderen is er een reusachtige speeltuin met de hoogste glijtoren van Nederland.

Per lid maakt u kans op maximaal 4 gratis entreekaarten (2 voor volwassenen en 2 voor kinderen van 3 t/m 12 jaar). Het enige dat u hoeft te doen is voor 1 mei een mail sturen naar Carina Hoff, Hoff@cda.nl of een kaartje sturen naar CDA, Antwoordnummer 1700, 2501 WB in Den Haag. Geef aan hoeveel kaarten u wenst te ontvangen. Alleen de winnaars krijgen bericht.



Partijcongres

Op zaterdag 1 juni zal het voorjaarspartijcongres plaatsvinden.

Op de agenda staan onder meer het politiek deel met de behandeling van de resoluties, toespraken van partijvoorzitter Ruth Peetoom en fractievoorzitter Sybrand Buma, een aantal deelsessies en het huishoudelijk deel met de vaststelling van de jaarrekening en het jaarverslag 2012.

Kijk voor meer informatie over programma, locatie en aanmelden vanaf 1 mei a.s. op www.cda.nl/partijcongres.



Winterschool

Winterschool 2013

Op 8 en 9 maart organiseerde het SI opnieuw de CDA Winterschool in Den Haag. Een grote groep nieuwe leden van alle leeftijden maakte twee dagen lang kennis met elkaar en met het CDA. Het volle programma werd mede mogelijk gemaakt door de medewerking van een groot aantal bekende CDA'ers, zoals partijvoorzitter Ruth Peetoom, politiek leider Sybrand Buma en oud-premier Ruud Lubbers.

Winterschool 2013

Wegens het grote succes van de Winterschool in 2010 en in 2011 en omdat de Zomerschool in 2012 was verval- len door verkiezingen, is er in 2013 weer een CDA Winterschool georganiseerd. De CDA Winterschool is gericht op nieuwe CDA-leden in de leeftijd vanaf 35 jaar, maar dit jaar was ook de doelgroep van de Zomerschool (tot 35 jaar) welkom. Voor deze speciale editie van de Winterschool waren er dus geen leeftijdsgrenzen, waardoor een zeer diverse groep leden (18 tot 70 jaar) ontvangen

kon worden. De Winterschool had het thema 'Klaar voor 2014!?' en vond plaats op vrijdag 8 en zaterdag 9 maart 2013. Deelnemers maakten kennis met het CDA en het christendemocratische gedachtegoed en leerden andere nieuwe leden kennen. Op de eerste dag kregen de deelnemers een inleiding in het CDA-gedachtegoed door Paul Schenderling, oud-bestuurslid van het CDJA. 's Middags brachten zij een bezoek aan de Tweede Kamer, waarbij fractievoorzitter Sybrand Buma de deelnemers verwelkomde en vier uur later afscheid van de groep nam met een speech en een borrel in de fractiekamer. Bij het bezoek spraken de deelnemers ook met Europarlementariër Wim van de Camp en Kamerleden Raymond Knops en Madeleine van Toorenburg. 's Avonds was er een diner met politieke gasten, hoofd- en verrassingsgast hierbij was Ruud Lubbers. Zaterdagochtend stond in het teken van campagne voeren. Elco van den Berg, campagneleider uit Molenwaard verzorgde een inleiding, waarna de deelnemers in groepjes eigen campagneactiviteiten gingen bedenken. De Winterschool werd afgesloten met meet & greets met CDA'ers die lokaal actief zijn. Voor de Winterschool 2013 ontvingen we dit jaar maar liefst 56 aanmeldingen.

“CorDAad”

CDA Senioren E-nieuwsbrief



Senioren

Medio februari is het eerste nummer van “CorDAad”, de CDA senioren E-nieuwsbrief verschenen. Deze nieuwsbrief wordt verspreid op de leden van de landelijke CDA senioren platforms. Echter is gebleken dat andere CDA (senior) leden deze nieuwsbrief ook graag willen ontvangen, daarom is de mogelijkheid geopend om deze nieuwsbrief via de Email thuis in digitale vorm ook gelezen kan worden. Inschrijven op een gratis abonnement op de CDA senioren E-nieuwsbrief “CorDAad” is mogelijk door een miltje te sturen naar senioren@cda.nl, of te bellen naar Marianne van de Griendt (070) 342 48 13.



Professor Steenkamp Debattoernooi

Winnaars

Zaterdag 26 januari vond het jaarlijkse Professor Steenkamp Debattoernooi plaats. Na vier rondes met levendige debatten, enthousiaste debaters en een spetterende finale werden Christine Eskes en Christ'l Dullaert winnaar van dit prestigieuze CDA-debattoernooi. Christine en Christ'l zijn dit jaar deelnemers aan de CDA Talent Academie (groep Den Haag).

Gerrit Jan Valk en Ad de Regt sleepten de CDA-gedachtegoedprijs in de wacht. Zij waren vorig jaar deelnemer aan de CDA Talent Academie. En Laurens Venneman werd uitgeroepen tot Beste individuele Debater. Hij volgt dit jaar de CDA Talent Academie in Drachten. Het Steenkampinstituut en de DebatAcademie feliciteren alle winnaars van het Professor Steenkamp Debattoernooi 2013!

Social media?

Aan de slag en doen, doen, doen!

In februari van dit jaar had Twitter 3,8 miljoen, LinkedIn 3,9 miljoen en Facebook zelf 8,8 miljoen unieke bezoekers in Nederland (bron: MarketingFacts). Wat leren deze cijfers ons? Precies! Social media zijn 'hot' en het links laten liggen van deze media is niet langer een optie. Zeker niet met de Gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht. Dus, voor alle politici die social media (nog) niet actief inzetten: verdiep uzelf hierin en ga aan de slag!

Juist in de politiek spelen social media een rol van betekenis, veel politici en politieke afdelingen zijn online actief. Hier zijn voldoende redenen voor, social media bieden de politiek namelijk de mogelijkheid om direct contact met de burger(s) aan te gaan waarbij van een beperking door locatie geen sprake is. Dit maakt het mogelijk om informatie gratis, snel en eenvoudig onder een groot publiek te verspreiden en via een groot publiek te ontvangen. De tussenkomst van traditionele media is hierbij niet langer noodzakelijk, voorheen was dit anders.

Denk bij de inzet van social media vooraf goed na over welke doelgroep voor u relevant is en u wilt bereiken. Dit directe contact biedt u namelijk mogelijkheden om deze groep te aan te spreken. Politici die goed met social media omgaan zullen in staat zijn om een grote groep burgers te informeren, motiveren en idealiter te mobiliseren.

Voordat dit lukt dient u een band op te bouwen met burgers die u online volgen. Social media draaien namelijk om het opbouwen en onderhouden van langdurige relaties. Investeer hierin en voer permanent campagne. Ga de interactie aan en vertel daarnaast over wat u als politicus of politica doet, wat uw visie is en wie u bent.

- 1. Vertel wat u doet.** Informeer burgers online over wat u (voor hen) doet. Laat zien dat u actief bent en het de gemeente doorkruist om te zien wat er leeft. Hiermee maakt u duidelijk dat u midden in de samenleving staat en weet wat burgers nodig hebben vanuit de politiek. (45%)
- 2. Vertel wat u vindt.** Social media zijn bij uitstek geschikt om uw visie op de samenleving duidelijk te maken. Twitter bijvoorbeeld over actuele problemen en wat volgens u de oplossing is. (45%)

- 3. Vertel wie u bent.** Laat iets van uw persoonlijkheid, wat u leuk vindt en hoe uw leven eruit ziet. Idealiter herkennen burgers zich hierin, dit scheidt een band. (10%)

Tot slot, zie social media niet als last maar als lust. Verdiep u in de mogelijkheden en leer met deze middelen omgaan. Het klopt dat dit tijd kost, echter, als u deze middelen op een strategische en slimme manier inzet, zult u merken dat het u meer oplevert. Aan de slag dus!

In de *Handreiking campagnevoeren* vindt u meer informatie over hoe u social media actief kunt inzetten.

5 do's

- **Begin vandaag!**
- **Creëer een netwerk en verwijst naar uw partijgenoten en de social media kanalen van uw afdeling.**
- **Communiqueer dat u als politicus/politica online actief bent zodat burgers u ook online weten te vinden. Laat bijvoorbeeld uw accountnamen terugkomen op het drukwerk.**
- **Volg online ook anderen. Heb aandacht voor wat er online speelt: weet wat anderen online zeggen, luister hiernaar en ga de interactie aan.**
- **Beantwoord vragen en sta open voor suggesties. Mensen die u online aanspreken zijn klaarblijkelijk geïnteresseerd, betrek hen!**

5 dont's

- **Post niet uit opwelling, emotie of als u erg vermoed bent. Hierdoor voorkomt u het maken van een 'slippertje' tot een minimum.**
- **Gebruik social media niet alleen tijdens verkiezingstijd maar ook daarvoor en daarna.**
- **Blijf uit het (politieke) vaarwater van jouw partijgenoten.**
- **Wees niet te lang van stof.**
- **Waak voor een overdaad aan informatie, dit leidt tot afkeer in plaats van een band.**

Volg ons online?

www.facebook.com/kiesCDA en [@CDAvandaag](https://twitter.com/CDAvandaag)



Rapport Geloof in de samenleving

Op maandag 8 april hebben Rutger Bregman en Madeleine van Toorenburg het eerste exemplaar in ontvangst genomen van dit WI-rapport. In het gepresenteerde rapport staat de vraag centraal wat de veranderingen in het

religieuze en levensbeschouwelijke landschap van Nederland betekenen voor de maatschappelijke verhoudingen. U kunt het rapport downloaden op www.cda.nl/wi. U kunt het rapport ook bestellen via wj@cda.nl voor €15,-.

Foto Dirk Hol



Ellen Nauta

naar Hof van Twente

Minister Plasterk (BZK) heeft Ellen Nauta benoemd tot nieuwe burgemeester in de Hof van Twente. De benoeming gaat op 15 mei 2013 in. Ellen was sinds 2002 werkzaam voor het CDA partijbureau in Den Haag, waarvan de laatste zeven jaren in de functie van bureaudirecteur. De afscheidsreceptie van Ellen op het bureau werd door veel CDA'ers uit heden en verleden bezocht.

Met het vertrek van Ellen is de vacature voor de functie van partijdirecteur opengesteld. Een uitgebreide functieomschrijving kunt u nalezen op www.cda.nl/vacatures. Tot de definitieve aanstelling van een nieuwe directeur wordt de functie van Ellen waargenomen door Meindert Stolk.



- Programma*
- 10.30 uur Toelichting Generatie
 - 10.45 uur De ervaringen van Anne Ralph Diederer
 - 11.15 uur Gedachtegoed in de gemeenteraad door Hans den Heuvel
 - 12.15 uur Lunch en presentatie v
 - 13.30 uur Aansluiten CDA-progr

#Generatie2014

van start!

Tijdens de startdag gemeenteraadsverkiezingen op zaterdag 23 maart in Den Bosch is het CDJA-project #Generatie2014 van start gegaan. Met verschillende workshops waarin jonge CDA'ers aan het woord kwamen en de lancering van de nieuwe CDJA-website was het een bijzonder geslaagde dag.

Fotografie Dirk Hol

De deelsessie was in handen van bestuurslid Matthijs Groot. Tijdens de aftrap gingen de jonge fractievoorzitters Ralph Diederer (Beek) en Anne Kuik (Groningen) in gesprek met een volle zaal jonge CDA'ers. Vervolgens gaf bestuurslid Hans van den Heuvel een interessante workshop over de gemeentelijke toepassing van het christendemocratische gedachtegoed. Tijdens deze workshop werd gediscussieerd over concrete voorbeelden binnen dit gedachtegoed en de doelgroepen van het CDA.

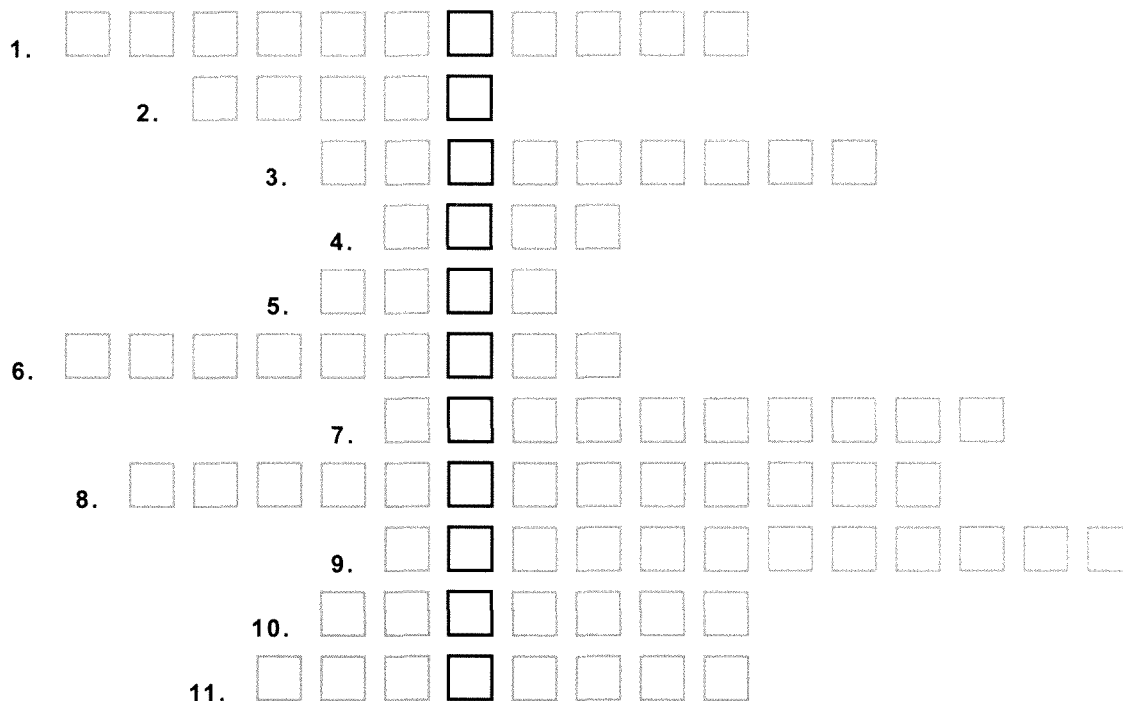
Het programma werd tijdens de lunch afgesloten met de lancering van de nieuwe website van het CDJA; een mooi moment waarbij jonge kamerleden samen met voorzitter Arrie Vis en projectleider Dennis Chafîa op de rode knop drukten om de website te lanceren.

Het project #Generatie2014 heeft als doel jonge CDA'ers motiveren zich kandidaat te stellen voor de gemeenteraadsverkiezingen op 19 maart 2014. Hiervoor loopt een lobby bij het CDA, wordt er een vormings- en scholingsprogramma aangeboden en worden de kandidaten ondersteund tijdens de campagne. Na de verkiezingen blijft #Generatie2014 een netwerk om ervaringen successen en leerpunten uit te wisselen.

Kijk voor meer informatie op www.cdja.nl

Puzzel

*Doe mee en win
een boekenbon
van 15 euro!*



1. In dit land oefenen agenten in opleiding met playmobil.
2. Ger Koopmans is hier nu waarnemend burgemeester.
3. Hier woont de nieuwe koning met zijn gezin.
4. Pieter Heerma beoefende deze sport op hoog niveau.
5. Hindoestaans Nieuwjaar.
6. Hoofdstad van Nederland.
7. De EFS trainde politici uit dit land.
8. Het CDA vindt het onterecht dat deze moeten sluiten.
9. Politicus die zich verplaatst met de trein of op de motor.
10. De Passion 2013 vond plaats in deze stad.
11. Gemeente met relatief de grootste CDA-fractie in de gemeenteraad.

Beantwoord de vragen, de letters in de gekleurde vakjes vormen van boven naar beneden de oplossing van de puzzel.

Stuur uw oplossing voor 15 februari 2013 naar: **Redactie @cda.nl**
Of: **CDA Redactie, Postbus 30453, 2500 GL Den Haag**
Onder de juiste inzenders verloten wij 5 boekenbonnen van € 15,-.

De oplossing van de puzzel in het vorige nummer was: *'Het CDA wens alle leden een zalig kerstfeest en een heel fijn Nieuwjaar'*.
De winnaars van de boekenbon van €15,- zijn: **L. den Boer uit Middenmeer, H. Mooijman uit Nootdorp, J. Dijkstra uit Surhuisterveen, J. van den Dool uit Brandwijk en T. Gerrits uit St. Agatha.**



Kom het uitvogelen in Vogelpark Avifauna!



www.avifauna.nl

Avifauna

De wereld van vogels

Nummer 2
Juli 2013



CDA

DNPP

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN



Participatie

Reportage gevangenis

Anouk en Jan Jacob

Sybrand Buma

Zeven principes



AROUND THE TABLE

Principieel

De dag voor het congres, waar Sybrand Buma zijn 7 principes lanceerde, had *NRC Handelsblad* een interview met de Amerikaanse filosoof Michael Sandel. Hij leek de congresspeech van Buma al te kennen. Hun verhalen vertoonden grote overeenkomsten.

Sandel ziet een groot tekort aan vertrouwen in de samenleving, dat zich uit in een breed gevoel van onvrede over de politiek. Hij beschrijft een wereld waarin door een groeiende ongelijkheid mensen steeds meer langs elkaar heen leven, waar moraal wijkt voor eigenbelang en waarin het doorgeschoten marktdenken uiteindelijk voor niemand bevredigend is. Een herkenbaar verhaal.

Maar politieke partijen zijn, volgens Sandel, vaak de laatste die bereid zijn te veranderen. Hij vestigt zijn hoop op de samenleving en maatschappelijke organisaties om die tegenbeweging op gang te brengen en bouwstenen aan te dragen voor een nieuwe politiek. Ook dat is herkenbaar en volledig in lijn met het eerste principe: 'de samenleving, niet de overheid'.

Coverfoto: Dirk Hol

Kom gratis naar de 50PlusBeurs

op 17 t/m 21 september in Utrecht!

Bestel snel via www.plusticket.nl (klik links op het CDA-logo) of bel 026 3779736 (geef aan: CDA-leden-actie) Houdt uw relatienummer van het CDA gereed. Bestelkosten: € 2,50. Bestel op tijd, het aanbod is beperkt! En houd u van *De 3 Baritons*? Geniet dan aansluitend aan uw beursbezoek van een bijzonder concert voor de speciale CDA ledenprijs van slechts € 20,- ! Ook deze kaarten zijn te bestellen via www.plusticket.nl



Inhoud

- 9 Werkplek
- 14 De confrontatie
- 18 *Column* Ruth Peetoom
- 22 Nieuws uit de Tweede Kamer
- 24 *Fotoverslag* partijcongres
- 35 Het geheim van Bergeijk
- 41 Generatie 2014
- 42 Zes CDA-talenten
- 44 Campagne Academie
- 46 Politieke ambachtsschool
- 47 *Interview* Marja van Bijsterveldt
- 50 Europa
- 54 CDA Vrouwen
- 57 Partijnieuws
- 63 Puzzel



Interview Sybrand Buma



Kamerleden in de gevangenis



De uitgangspunten van



Junior reporter



met ...



De uitgangspunten van



CDJA





'Ik ben helemaal geen fietser, maar Alpe d'HuZes greep mij. Bij het horen van de naam van de ziekte kanker wil ik er nooit meer bijilstaan. Want een op de drie Nederlanders krijgt ermee te maken. Zoals mijn oom die mij als vijfjarige samen met een nichtje meenam op de fiets door het natuurgebied van Bernisse. Hij werd op jonge leeftijd van ons weggenomen. En de fietstochten met hem moeten we voor altijd missen.'

Niels Smoor is penningmeester van het CDA in Spijkenisse.



De zeven principes van
Sybrand Buma

Op 1 juni presenteerde Sybrand Buma zeven principes. Principes die Nederland klaar moeten maken voor de toekomst.

Tekst Marjolijn van der Stel | Fotografie Dirk Hol

Poster zeven principes

In het midden van het blad vind u een uitneembare poster met daarop de zeven principes. Op www.cda.nl/7principes kunt mee meedenken over de uitwerking van de principes.

Twitter

'Sinds ik twitter vind ik het al een heel leuk medium. Je ziet door de dag heen van alles langskomen, nieuws, maar ook gekke dingen. Natuurlijk heeft twitter soms ook z'n beperkingen. Je kunt meestal niet direct reageren. Maar ik vind het vooral een positief medium. Je kunt heel dichtbij mensen communiceren.

Volg Sybrand Buma op twitter:
www.twitter.com/sybrandbuma

'Ik ben nu ruim een jaar partijleider. Na de verkiezingen in september zijn we als partij een nieuwe fase ingegaan. We zijn kleiner dan we ooit geweest zijn en we zitten na tien jaar weer in de oppositie. Dat laatste is geen straf, maar een kans. Het afgelopen jaar ben ik ook meer dan ooit buiten Den Haag geweest, het land in. Meestal doe ik 's middags een werkbezoek en bezoek ik 's avonds een CDA-afdeling in dezelfde regio. Op die manier heb ik de afgelopen maanden met heel veel mensen gesproken. Een jaar lang spreken en luisteren leidde tot de gedachte dat de politiek een stap terug moet doen om het verloren vertrouwen terug te winnen. Mensen zijn niet alleen het vertrouwen in het CDA kwijt, maar in dé politiek in het algemeen.

We hebben als CDA lang geregeerd. Het is daarom niet geloofwaardig om nu ineens te vertellen hoe het moet. We moeten bereid zijn om onze fouten te erkennen en om naar mensen te luisteren. We moeten weer samen met mensen tot oplossingen komen.

Daarom heb ik op 1 juni in mijn speech gesproken over zeven principes. Het zijn geen kant-en-klare antwoorden, maar denkrichtingen. De zeven principes vormen met elkaar een afgerond geheel. Het is niet zo dat ik op de vrijdagavond voor het congres dacht "oh, ik moet morgen ook nog een speech houden". Nee, ik ben er echt maanden mee bezig geweest.

1 De samenleving, niet de overheid

In het land hoor ik vaak dat mensen vinden dat Den Haag zich niet overal mee moet bemoeien. Ik heb veel initiatieven zien sneuvelen omdat mensen vastliepen in de regels. En ik heb veel initiatieven zien opbloeien als mensen de ruimte kregen van de overheid. Van allebei heb ik een voorbeeld.

In Sneek runnen ouders met elkaar al meer dan dertig jaar de opvang van hun kinderen. Dat mag niet meer. Want de regels bepalen dat je vrijwilligers in dienst moet nemen. Het andere voorbeeld komt van een zorgboerderij in Wijchen. Ze zijn er veel tijd kwijt aan de regeltjes. Boter die uit de koelkast is, moet zo ongeveer om de vijf minuten gecontroleerd worden op temperatuur. Zoiets zou je elders niet tegenkomen.

Er wonen veel demente bejaarden op deze zorgboerderij. In een reguliere instelling zitten deze mensen vaak vast omdat ze een groot risico lopen om te vallen. In Wijchen krijgen de mensen veel meer ruimte, uiteraard in >>

overleg met de familie. Patiënten zijn hierdoor gelukkiger en maken minder gebruik van de zorg.

Ik wil dat mensen weer het gevoel krijgen dat ze grip op de situatie hebben, dat ze invloed hebben. Hoe we dat gaan vormgeven is de uitwerking hiervan, dat komt later.

'We moeten samen met mensen tot oplossingen komen'

2 Wij zien een taak voor iedereen

Als je niet kunt, is er ondersteuning. Maar ik zie ook veel mensen die zeggen dat ze niet kunnen werken, soms wel drie generaties binnen een familie. Dat geloof ik niet. Wie niet mee wil doen, moet daarom de consequenties dragen. Tegelijkertijd is de werkloosheid, vooral onder jongeren, een groot probleem. En dat heeft niet alleen met de crisis te maken, maar ook met de starre arbeidsmarkt. Ik ben daarom kritisch op het kabinet, noodzakelijke hervormingen worden vertraagd.

Wat nodig is, is een arbeidsmarkt met meer flexibiliteit. Flexibelere contracten vanuit de werkgever. En de werknemer moet zich realiseren dat de baan voor het leven niet meer bestaat.

3 Een eerlijke economie

Het kabinet bezuinigt vooral drastisch op de kindregelingen. Gezinnen met kinderen met een inkomen tussen de dertig- en zestigduizend euro worden het hardst aangepakt. Dat is niet eerlijk. Middeninkomens en gezinnen zijn geen melkkoe.

4 Tegen profiteurs

Met profiteurs bedoel ik mensen die alleen maar aan zichzelf denken, en van de samenleving profiteren zonder zelf een bijdrage te leveren. Het gaat dan om graaiers in de publieke en private sector, en om zwartrijders en fraudeurs. Maar ook op kleine schaal zie je mensen die niet aan een ander denken: hufferig gedrag in het verkeer, mensen die troep op straat gooien of op een andere manier overlast veroorzaken. De fatsoenlijke Nederlander moet weer de norm worden.

5 De familie is ons fundament

Ik zeg hier heel bewust "familie" in plaats van gezin. We gaan toe naar een andere samenleving waarin zorg voor elkaar door generaties binnen families heen loopt. En je ziet steeds meer families van vier generaties: kinderen, ouders, grootouders en overgrootouders. Opa's en oma's zorgen voor hun kleinkinderen en de ouders voor hun ouders of grootouders. Er ontstaat een andere band, eigenlijk een band zoals die vroeger ook bestond.

Jonge gezinnen zijn altijd de focus geweest, zij hebben het druk. Maar er ontstaat een tweede spitsuur in het leven van mensen als ze rond de zestig zijn. Die generatie heeft vaak kleinkinderen waar ze op passen en ouders die zorg nodig hebben. Bovendien wordt het meeste vrijwilligerswerk in Nederland door deze groep gedaan. Belangrijk werk dat niet weg mag vallen. Die nieuwe zorgtaken en verantwoordelijkheden roepen nieuwe vragen op. We moeten zoeken naar antwoorden op die vragen.

6 Een zelfbewust Nederland, verbonden met Europa

Wij zijn een zelfbewust land en een handelsland, we verdienen ons geld over de grenzen. Maar dat betekent niet dat we niet kritisch mogen zijn op wat de Europese Unie doet. We mogen best kritiek hebben op Brussel. Europa is nodig om onze economie en werkgelegenheid te versterken. Als het nodig is trekken we een grens. Bijvoorbeeld als het gaat om ongebreidelde uitbreiding van Europa en de overmatige bemoeizucht uit Brussel.

7 De toekomst van onze kinderen

Politiek gaat te vaak over de korte termijn. Terwijl het nu meer dan ooit gaat over de keuzes die we maken voor de lange termijn. De afgelopen decennia liep de staatschuld op, de migratie steeg en het milieu werd zwaar belast. Innovatie en alternatieven kwamen onvoldoende van de grond.

Wij kiezen nu niet voor uitgaven en belastingverhoging op de korte termijn, maar voor hervormen en besparen op lange termijn. Dat is nodig voor de toekomst van onze kinderen.' •



Werkplek

Hennie Molenaar is raadslid in Urk. Samen met haar broer en vader, die onlangs plotseling overleed, heeft zij al 22 jaar een familiebedrijf dat schepen betimmerd.

'Wij betimmeren schepen in de beroepsvaart. Vroeger was dit vooral de visserij, maar we zoeken tegenwoordig ook andere markten binnen de beroepsvaart zoals nieuwbouw van coasters en catamarans. Een schip komt casco bij ons binnen. Het schip wordt eerst voorzien van isolatie. Daarna worden de vloeren en meubels gebouwd. En tot slot de afwerking met meubels. Zelf houd ik mij vooral bezig met de financiële kant van het bedrijf.

We hebben een druk gezin met zes kinderen, vier dochters van 25, 22, 18 en 14 en twee zoons van 11 en 7. Dit kan ik goed combineren met het bedrijf. Het voordeel van zelfstandige zijn is dat je je eigen tijd in kunt delen. Mijn man en ik hebben wel de afspraak gemaakt dat er altijd iemand van ons thuis is. Dat betekent dus organiseren!

In de raad heb ik ook voordeel van dit drukke leven. Als moeder weet ik wat er onder de jeugd speelt en als ondernemer weet ik wat er in het bedrijfsleven speelt.'



Van onderop

In deze rubriek gaat de redactie op zoek naar de gevolgen van nieuwe wetten en regelingen voor mensen die *met de benen in de modder staan*. Jongeren, ouderen, werknemers en werkgevers delen hun zorgen en kritiek maar ook hun visie en verwachtingen met de lezers van *CDA.nl*. In dit nummer: de Participatiewet na het sociaal akkoord. Tekst Alie Dijkslag | Fotografie Dirk Hol

Het pijnboompitje op je sla, de doosjes snoeprozijsjes voor je kleinkinderen en de stukjes fruit in je smultoetje: vijftig procent kans dat je te maken hebt met een product van Delinuts in Ede, specialist in import en export van noten, zuidvruchten en rijstcrackers in maar liefst drieduizend toepassingen. 'En de kans dat de ananas en gember in het stukje roombrie op je toastje bij ons vandaan komt, is met maar liefst tachtig procent nog groter.' Manager Harry Budding toont met onverholen trots "zijn" bedrijf waar niet alleen wordt geïnvesteerd in nieuwe producten maar ook en vooral in mensen. Het bedrijf maakt kans om voor de tweede keer de Human Capital Award te verdienen, die jaarlijks wordt uitgereikt door het Kenniscentrum Handel aan het bedrijf dat het beste menselijk kapitaal verzilvert.

'De sterken helpen de zwakken'

Onder de vijftig werknemers zijn drie werknemers met een zogenaamde afstand tot de arbeidsmarkt. Ze krijgen alle kans om te groeien op de werkplek. 'Eigenlijk moet je als werkgever iemand met een arbeidsbeperking niet veel anders behandelen dan andere werknemers. Het gaat erom dat je vooraf goed kijkt naar wat iemand kan en een goede inschatting maakt van de ontwikkelmogelijkheden. Wij namen een Wajonger in dienst met een loonwaarde van zestig procent. Hij werkte eerst als orderpicker, daarna reed hij onder begeleiding op een vrachtwagentje en nu volgt hij een opleiding tot kwaliteitsmedewerker die producten controleert die bij ons binnenkomen. Hij heeft inmiddels een loonwaarde van honderd procent.'

Budding is intrinsiek gemotiveerd om van het bedrijf een inclusief bedrijf te maken waar mensen kunnen groeien. Hij heeft een dochter met een verstandelijke beperking. 'Ze is nu 24 jaar. Eerder verbleef ze in een centrum voor dagbesteding en ik zag geen ontwikkeling. Nu werkt ze in een brasserie-lunchroom waar mensen met en zonder beperking samenwerken en ik sta versteld hoe ze zich ontwikkelt. De sterken helpen de zwakken. Dat uitgangspunt, ontleend aan een passage in hoofdstuk 15 van de brief aan de Romeinen in de Bijbel, zit voortdurend in mijn hoofd. Voor mij is dat de C van het CDA en de basis in mijn werk en in de politiek.'

Het magazijn van Delinuts ziet er overzichtelijk uit met gestroomlijnde processen en kwaliteitscertificeringen. 'We hebben alles gedigitaliseerd zodat er weinig verkeerd kan

gaan bij de orderverwerking.' Aan een manshoge stapel dozen met grootverpakkingen rozijnen aan het einde van de loods is niet te zien dat ze net een transport achter de rug hebben van enkele uren naar de verpakker. Dagelijks rijden vrachtwagens heen en weer om de spullen die Delinuts importeert en verwerkt aan de andere kant van het land te laten verpakken. Dat is Budding een doorn in het oog. 'We werken hier met een aantal gemeenten en bedrijven samen binnen Foodvalley. Vreemd genoeg is er geen bedrijf in deze regio die foodgerelateerde producten verpakt, en dat in een tijd waarin iedereen praat over maatschappelijk verantwoord ondernemen.'

Als het lukt om gemeenten en bedrijven binnen Foodvalley enthousiast te maken – en daar lijkt het op – dan komt er een verpakkingsbedrijf: Foodvalley packaging. Als het aan Budding ligt wordt dat ook een inclusief bedrijf waar de Participatiewet in praktijk wordt gebracht met een jobcoach die namens de deelnemende bedrijven mensen met een arbeidsbeperking "on the floor" begeleidt. 'Ik wacht niet tot die wet van kracht is. Bovendien, wie neemt het initiatief en wanneer en hoe? Ik merk dat ondernemers nauwelijks weten wat de Participatiewet inhoudt, velen komen pas in actie als ze duidelijkheid hebben over de wet. Informeren is motiveren.'

Binnen het CDA Ede besprak Budding zijn ideeën over de participatiewet. En zijn zorgen. Bijvoorbeeld dat de wet mensen met een arbeidsbeperking mensen zonder beperking verdringt. 'Dat risico is aanwezig als de loonkostensubsidie niet zorgvuldig wordt ingevoerd.'

Binnen de werkbedrijven wordt straks bepaald welke loonwaarde iemand heeft, de overheid vult aan tot honderd procent. Maar iemand met een loonwaarde van zestig procent kan voor een bedrijf wel een loonwaarde hebben van honderd procent, als je iemand werk laat doen waarvoor hij honderd procent loonwaardig is, volgens Budding. 'Ondernemers kunnen zo de loonkostensubsidie als een bonus beschouwen en iemand zonder die subsidie met weinig kansen op de arbeidsmarkt ontslaan.'

Werkgroep participatie

Binnen de partij is een werkgroep aan de slag met decentralisatie en participatie. Marlies Veldhuijzen van Zanten is voorzitter van deze werkgroep. Binnenkort presenteert de werkgroep een rapport over dit onderwerp.



Joachem

Joachem van Steenberg is een van de Wajong'ers die bij Delnuts werkt.

Wat gaat er veranderen?

De Participatiewet is ingrijpend veranderd door het sociaal akkoord dat het kabinet en de sociale partners presenteerden in april. Het doel blijft hetzelfde: zoveel mogelijk mensen een eerlijke kans geven op werk en economische zelfstandigheid.

De Participatiewet wordt op 1 januari 2015 ingevoerd, een jaar later dan was gepland. Reden daarvoor is dat het kabinet gemeenten en uitvoeringsorganisaties meer tijd wil geven om de invoering goed voor te bereiden, ook met het oog op samenhang met andere decentralisaties zoals de WMO, AWBZ en de jeugdzorg. De quotumregeling die werkgevers verplicht om vijf procent arbeidsgehandicapten in dienst te nemen vervalt voorlopig en komt pas weer in beeld als de doelstellingen van de Participatiewet niet worden gehaald: in 2015 en 2016 in totaal 11.000 extra banen in de marktsector. Het belangrijkste middel om dit doel te bereiken zijn 35 regionale werkbedrijven waarin gemeenten samenwerken met sociale partners en die een schakel vormen tussen werkgevers en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Die werkbedrijven zorgen ervoor dat mensen aan het werk gaan bij reguliere werkgevers en zorgen ook voor begeleiding op de werkplek,

bijvoorbeeld via een jobcoach. Binnen de werkbedrijven wordt – in overleg met de werkgevers – bepaald wat de loonwaarde is van de mensen die aan de slag gaan. Het verschil tussen de loonwaarde en het salaris (120 procent van het wettelijk minimumloon) past de overheid bij via loonkostensubsidie.

Participatie is een jas die het CDA als gegoten past. De partij staat een inclusieve samenleving voor ogen waarin iedereen meedoet, verantwoordelijkheid neemt en waarin mensen voor elkaar zorgen. Uitgangspunt voor de Participatiewet zijn voor het CDA de talenten en vaardigheden van mensen met een beperking; samenhang met andere decentralisaties in jeugdzorg, onderwijs en zorg ziet de partij als een uitdaging. Want hoe kom je op tijd op je nieuwe werkplek als je door je handicap niet zelfstandig kunt reizen of hulp nodig hebt om de dag te beginnen met douchen en aankleden? Decentralisatie is goed vindt het CDA, maar de rijks-overheid moet dan wel echt verantwoordelijkheden overdragen naar gemeenten en zorgen voor voldoende middelen om die verantwoordelijkheid op een verantwoorde manier vorm te geven.

Wat vindt CDA-woordvoerder sociale zaken en werkgelegenheid



Het CDA wil dat de Participatiewet wordt ingevoerd in samenhang met andere decentralisaties. Ziet u daarin een rol voor de fractie? 'Als woordvoerders van de terreinen werkgelegenheid, zorg, financiën en binnenlandse zaken zitten we regelmatig bij elkaar om decentralisaties te bespreken vanuit die samenhang die we heel belangrijk vinden zodat ze ook echt een succes kunnen worden. Het gaat erom dat gemeenten beter en slimmer opereren en daarbij zicht houden op alle problemen in onderlinge samenhang. Het is een goed idee, je zou kunnen zeggen een CDA-idee. Gemeenten krijgen straks twee keer zoveel geld maar ze moeten veel meer dan twee keer zoveel taken uitvoeren. Wij stellen de vraag: kan het wel met dit budget? We hebben voorgesteld om dat te laten berekenen door de Algemene Rekenkamer. Als de rijksoverheid decentraliseert met onvoldoende mogelijkheden en middelen dan is dat geen decentralisatie maar een bezuinigingsoperatie waarbij de overheid problemen over de schutting van gemeenten gooit.'

Volgens Harry Budding, manager bij Delinuts in Ede en actief binnen het CDA is voor ondernemers onduidelijk wat de participatiewet inhoudt en wie wanneer welk initiatief neemt. Begrijpt u die zorg? 'Ik merk dat die onzekerheid breed leeft, bij bedrijven maar ook bij gemeenten. In de contouren van de Participatiewet ligt de lead van de werkbedrijven bij gemeenten, maar feitelijk is nog veel onduidelijk en houdt de rijksoverheid tegelijkertijd de touwtjes in handen. Bijvoorbeeld via de indicatiestelling voor mensen die binnen die 35 werkbedrijven vallen en die 120 procent van het minimumloon gaan verdienen. Wij zeggen: leg de verantwoordelijkheid echt bij gemeenten zodat ze aan de slag kunnen en beschouw ze niet als uitvoeringsorgaan van de rijksoverheid.'



Foto Dirk Hol

Een goede uitwerking kan niet zonder visie en daar hoort de C van het CDA bij, zegt Harry Budding, ook als het gaat om de zwakken op de arbeidsmarkt. Deelt u die mening? 'De sterken moeten de zwakken helpen, die visie deel ik zeker. Maar ik wijs erop dat het bij de Participatiewet niet alleen gaat om zwakke mensen die geholpen moeten worden. Het gaat ook over goed ondernemerschap waarbij je mensen in dienst neemt die economisch bijdragen. Ik ken een ondernemer die productie uit het buitenland terughaalde naar ons land en liet uitvoeren door mensen met een arbeidsbeperking omdat het rendabel is. Als je doorvraagt maken zulke ondernemers hun keuzes vaak wel uit verbondenheid met mensen, maar ze zien ook dat mensen met een beperking een economische plus hebben. Zo ken ik een groep jonge ondernemers die een callcenter startten met werknemers met een visuele beperking. Ze hadden er deze redenering bij: mensen die niet goed kunnen zien kunnen wellicht wel goed luisteren. Het is heel mooi als je zo mensen de kans geeft om meer uit zichzelf te halen.'

Volgens Budding kan inclusie anderen juist isoleren omdat werkgevers zullen kiezen voor een werknemer met beperking én loonkostensubsidie ten koste van anderen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. Is zijn bezorgdheid terecht? 'Ik ken het argument, we moeten opletten dat ondernemers de wet straks niet gaan misbruiken, mensen expres ontslaan om anderen aan te nemen met een loonkostensubsidie. Maar angst voor verdringing was juist in het verleden een reden om niets te regelen voor de mensen met een arbeidsbeperking. Ik zeg op mijn beurt: werk dat ook gedaan kan worden door mensen met een beperking die goede begeleiding krijgen verplaatsen naar lagelonenlanden, dat is ook een vorm van verdringing.'

De confr

Jaco Geurts gaat de confrontatie aan met zijn D66-collega *[naam]* over agrarisch natuurbeheer. Tekst Hans Slooijer | Fotografie Dirk Hol

Nadat het advies Onbeperkt Houdbaar van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (RLi) verscheen, barstte de discussie los. Agrarisch natuurbeheer zou op een groot fiasco zijn uitgelopen. Tegelijkertijd verschenen verhalen in de media van groepen en individuele boeren die hun bedrijven anders inrichten, met andere producten komen, gebieden inrichten om bijvoorbeeld Natura 2000-doelen te realiseren.

Wat vindt u van het recente advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (RLi)?

Geurts: 'Ik vind dat koppen als "Natuurbeheer door boer groot fiasco" in de media geen recht doen aan de inzet van veel boeren voor de natuur. Maar als je de aanbevelingen van het rapport goed leest zitten er veel zaken in waar het CDA ook steeds aandacht voor vraagt! De Raad ziet een onverminderd grote maatschappelijke betrokkenheid bij natuurbehoud maar een verminderd draagvlak voor het natuurbeleid zoals bijv. Natura 2000 dat momenteel wordt uitgevoerd.'

'In maart 2013 presenteerde D66 samen met de PvdA en GoenLinks voorstellen om de natuurwetgeving te vereenvoudigen, natuur en landschap beter te beschermen en een goede omgang met flora en fauna te waarborgen. De voorstellen staan in de initiatiefnota Mooi Nederland. Ik kan mij goed vinden in het advies van Raad, want het sluit aan bij onze opvattingen en het verkiezingsprogramma van D66.'

Welke gevolgen moet dit hebben voor het regeringsbeleid?

Geurts: 'Natuurbeleid is volop in discussie, mensen genieten van de natuur en hebben soms last van het natuurbeleid. De oorzaak van deze ergernis is niet gelegen in de doelstellingen maar in de vertaling van de doelstellingen in uitvoerbare maatregelen en de financiering daarvan. Belangrijk is dus dat de onzekerheid voor (agrarische) ondernemers in de nabijheid van natuurgebieden wordt weggenomen. Het uitgangspunt daarbij is dat het platteland niet mag stagneren.'

'Hoewel het agrarisch natuurbeheer niet effectief is gebleken, ben ik ervan overtuigd dat we boeren nodig hebben voor het bereiken van een goede mix tussen landbouw en natuur. We moeten kijken naar die gebieden waar het wel een succes is, waar boeren hun bedrijfsvoering aanpassen ten gunste van natuurontwikkeling. Te denken valt aan die gebieden waar al een natuurgebied in de buurt is. Het nieuwe beleid moet zo spoedig mogelijk ingaan.'

Welke effecten voor de natuur worden daarmee beoogd te bereiken?

'Ik vind dat alle boeren moeten bijdragen aan verbetering van de ecologische kwaliteit door bijvoorbeeld minder gebruik van bestrijdingsmiddelen in het belang van biodiversiteit. We zullen daar afspraken over moeten maken. Daarnaast moeten we kijken welke

ontatie

gebieden zich lenen voor agrarisch natuurbeheer en welke meer geschikt zijn als productiegebied. Immers, niet elk gebied heeft de potentie om natuurwaarde te realiseren. Hier ligt een mooie taak voor de provincie als gebiedsregisseur.'

Geurts: 'Het CDA vindt dat draagvlak voor onze natuur zal worden verhoogd door betere verbindingen met recreatie, landbouw en overige economie. De natuur moet regionaal goed worden beheerd en wordt effectief en simpel beschermd in lijn met Europese regelgeving.'

Waarom is het belangrijk dat de natuur wordt beschermd en hoe kan dat worden gedaan?

Hoe kunnen zij zich op die nieuwe rol voorbereiden?

Geurts: 'Er komt geen eind aan natuurbeheer door boeren. Er komt een nieuw systeem waarbij gewerkt wordt met collectieven. Dat is al een poosje onderwerp van gesprek en ik merk dat boeren zich daar al op aan het voorbereiden zijn.'

Geurts: 'Het zou goed zijn wanneer boeren en hun organisaties zich aansluiten bij de discussie, want er moet nog veel besproken worden. Ook kunnen zij nagaan of zij in een gebied zijn gevestigd waar het verstandig is met agrarisch natuurbeheer verder te gaan.'

Zijn deze consequenties aanvaardbaar of komt er compensatie bij verlies van inkomsten?

Geurts: 'Dat moet goed bekeken worden als er een definitieve reactie komt van het kabinet. Het CDA vindt dat financiering van agrarisch natuurbeheer en voor stimulansen voor een verhoging van de omgevingskwaliteit in vooral stedelijke gebieden moet blijven bestaan (o.a. stadslandbouw, buurt- en moestuinen, groene daken, trambanen, geluidswallen, terreinen tussen wegen). CDA gaat voor uitvoerbare maatregelen en financiering daarvan. We blijven op de bres staan voor bijvoorbeeld agrarische ondernemers die willen investeren in natuur.'

Geurts: 'Nee, want ik vind dat gezond ondernemen niet afhankelijk moet zijn van subsidies. Dat geldt vooral voor het agrarisch productiegebied. Tegelijkertijd moeten we oppassen voor kapitaalvernietiging waar tot nu

toe is geïnvesteerd in agrarisch natuurbeheer. Waar boeren inkomsten missen kan sprake zijn van financiële compensatie.'

Hoe kan de regering zorgen voor draagvlak voor het nieuwe beleid?

Geurts: 'Staatssecretaris Dijksema is de dialoog met alle betrokkenen gestart om draagvlak voor het nieuwe beleid te krijgen. Ik wil de boeren en hun organisaties oproepen om daaraan mee te doen en om samen een stap verder te komen in het bereiken van een mooi Nederland.'

Geurts: 'Goed uitleggen wat de inzet van het kabinet is is zeer behulpzaam. Er is veel nieuw beleid aangekondigd maar de uitwerking laat op zich wachten. Bespreking hiervan heeft dan ook nog niet plaatsgevonden in de Kamer. Dit werkt onduidelijkheid in de hand en daarmee een afnemend draagvlak. Ik vind het jammer dat sommigen het agrarisch natuurbeheer willen afdoen als nutteloos en van geen enkele waarde. In Nederland kunnen we niet zonder beheer van onze natuur. Boeren zijn daarbij hard nodig. Zij hebben twee derde van het Nederlands grondoppervlak voor landbouw in gebruik!' *





Kamerleden in de gevangenis

De koepelgevangenis in Arnhem gaat dicht. CDA-kamerleden Madeleine van Toorenburg en Peter Oskam brachten er pas nog een bezoek. Want in tegenstelling tot de VVD en de PvdA blijft het CDA zich inzetten voor een veilig Nederland. Tekst Thijn van Veghel

Het is maart 2013 als Nederland overvallen wordt door het Masterplan van staatssecretaris Teeven. Minder gevangenis, ontslag voor bewaarders, meer gevangenen op één cel en meer veroordeelden met een enkelband thuis. Deze maatregelen moeten bij elkaar zo'n 340 miljoen euro opleveren.

Het CDA vond het oorspronkelijke Masterplan een "disaster-plan". Het was slecht voor de veiligheid in Nederland en slecht voor de werkgelegenheid in kwetsbare gebieden. 'Wij hebben stevig oppositie gevoerd en inmiddels is het Masterplan in zijn eerdere vorm van tafel. Minder inrichtingen zullen worden gesloten en mensen komen niet, ter vervanging van hun gevangenisstraf, thuis terecht met een biertje op de bank', aldus Madeleine van Toorenburg.

In het aangepaste plan dat gepresenteerd werd op 19 juni blijven zeven gevangenis extra open, maar de crimefighters blijven boekhouders in de ogen van de justitiewoerders. 'Het kabinet is geen banenmotor, maar banenshredder. Tweeduizend werklozen extra en veel regio's krijgen een zware dreun.' De boekhouding lijkt helaas belangrijker dan het aanpakken criminelen. Voor het gevangeniswezen is het drie maanden na de bekendmaking van het masterplan nog steeds onduidelijk waarom de ene gevangenis moet sluiten en de andere open mag blijven. De logica ontbreekt. Veel gevangenis vinden dat er te veel naar boekhoudkundige cijfers gekeken wordt en te weinig naar de inhoudelijke alternatieven. De twee CDA-kamerleden kijken wel naar de inhoud en op basis van inhoud beoordelen ze het masterplan van de staatssecretaris.

Koepelgevangenis biedt juist kansen

Nederland telt drie koepelgevangenissen, in Arnhem, Breda en Haarlem. Volgens Teeven zijn die gedateerd en niet multifunctioneel. Oskam en Van Toorenborg zagen tijdens het bezoek aan de koepelgevangenis in Arnhem dat er meer mogelijkheden zijn dan dat de staatssecretaris doet geloven. 'Het biedt als stadse inrichting veel kansen voor een gefaseerde teruggeleiding van gedetineerden naar de samenleving. Overdag buiten werken, 's avonds terug naar de inrichting. Dat is vele malen beter dan met elektronisch toezicht naar huis.'

In de Koepel kan ook goedkoper worden gewerkt, omdat de verhouding personeel-gedetineerden kan worden aangepast aan de mogelijkheden van de Koepel. Daar heb je immers goed overzicht en is de verhouding 2 bewaarders op 24 gedetineerden niet nodig, zeker niet wanneer daar gedetineerden worden geplaatst die bijna klaar zijn om terug te keren in de samenleving.

De koepelgevangenis in Arnhem is een monument uit 1883, maar wel een gebouw dat uitgerust is met hypermoderne technieken. Zeker na de laatste, net afgeronde renovatie, kan de Arnhemse Koepel meekomen in het Nederlandse gevangeniswezen. Zonde van al dat geïnvesteerde geld als de koepelgevangenis nu wordt gesloten. Aangezien de koepelgevangenis een monument is, mag het gebouw niet worden afgebroken. Ombouwen tot een andere bestemming is onmogelijk, dus Arnhem heeft binnenkort een Koepel vol vleermuizen, zeggen de medewerkers.

Masterplan leidt tot vertelevening?

Het sluiten van een gebouw is erg, maar het op straat zetten van het personeel is een persoonlijk drama. De bewaarders en andere personeelsleden leven nu al maanden in onzekerheid. Door de massale ontslagen dreigt een hoop kennis, enthousiasme en betrokkenheid verloren te gaan. Mensen die zich met hart en ziel inzetten om gedetineerden weer op het rechte pad te brengen, worden nu wegbezuinigd. Op die manier bespaar je geld, maar de samenleving schiet er helemaal niets mee op.

Van Toorenborg en Oskam benadrukken dat het belangrijk is dat er in kwetsbare gebieden geen gevangenissen gesloten worden. De werkloosheidscijfers zijn in sommige regio's al schikbarend hoog, nog meer ontslagen leidt dan tot grote problemen. De gehele CDA-fractie maakt zich hard voor de werkgelegenheid in de kwetsbare gebieden.

Premier Rutte vindt zijn kabinet een banenmotor, dat ziet het CDA toch anders. Ook in de aangepaste plannen worden er 2000 mensen op straat gezet.

Samen strijden tegen het masterplan

Het gevangenispersoneel is strijdbaar en met inhoudelijke argumenten proberen ze de staatssecretaris op andere gedachten te brengen. De Koepel in Arnhem zal nooit wijzen naar andere gevangenissen, ze gaan altijd uit van hun eigen kracht. Ook veel gedetineerden zijn niet blij dat de Koepel waarschijnlijk moet sluiten. Zij willen niet verhuizen naar een andere gevangenis, er zijn zelfs gedetineerden die samen met het Arnhemse personeel in protest gaan tegen de bezuinigingen van Fred Teeven. Gedetineerden maken spandoeken en hebben een handtekeningactie opgestart. Ook rechters, officieren van justitie en de Raad voor de Strafrechtstoepassing hadden forse kritiek op het oorspronkelijke masterplan. Het is afwachten op of ze de nieuwe plannen van de staatssecretaris wel steunen. 'Natuurlijk kan ook op het gevangeniswezen en de TBS worden bezuinigd, maar doe dat dan slim. De sector heeft zelf verstandige ideeën aangedragen en die willen wij terugzien in het nieuwe Masterplan', zegt Oskam.

De Koepel in Arnhem heeft zelf ook manieren bedacht om geld te besparen. Gedetineerden maken regelmatig een ritje naar de rechtbank, maar met de huidige technieken kan er ook via een beeldverbinding gecommuniceerd worden en daar maken ze in Arnhem met succes gebruik van. De CDA-kamerleden hebben aandachtig geluisterd naar de creatieve ideeën van de mensen in Arnhem. Ideeën die ze weer mee terugnemen naar Den Haag.

De toekomst

Op veiligheid moet je niet bezuinigen en meer straf en minder begrip voor criminelen, behoren nu tot de gebroken campagneleuzen van de VVD. De maatregelen uit het oorspronkelijke masterplan maken Nederland daadwerkelijk onveilig, maar ook met de aangepaste plannen schiet de samenleving weinig op.

'Wij zullen het nieuwe plan kritisch beoordelen omdat wij niet willen dat de veiligheid van Nederland wordt ondermijnd en kwetsbare gebieden alsnog een klap krijgen omdat daar inrichtingen moeten worden gesloten. Dit Kabinet laat de werkloosheid al zo oplopen, daar kunnen niet nog meer werklozen bij. Ook dreigt er kapitaalvernietiging. Kijk maar eens naar de koepelgevangenis in Arnhem, net voor vele miljoenen verbouwd en die zou nu moeten sluiten,' zegt Van Toorenborg. *

Ruth Pestoom

Een groot project



Ik woon vlakbij station Utrecht Centraal. Dat wordt op het moment grondig verbouwd, net als alle grote stations in Nederland. Ik kom op de meest uiteenlopende momenten van de dag thuis, maar altijd zijn er mensen met bouwhelmen in de weer, als het nodig is bijgelicht door enorme lampen. Het geeft ook gevoel van verbondenheid, midden in de nacht zwaaien naar mensen die ook met een groot project bezig zijn – al ben ik er niet zeker van dat die mannen in de kraancabines hoog boven mijn gezwaai ooit hebben opgemerkt. Maar dat terzijde.

Het grote project van de CDA is de vernieuwing van de partij, op het gebied van de inhoud, op het gebied van de partijcultuur en van de partijorganisatie. Het werk is nog volop in uitvoering. Op het gebied van de inhoud is er al van alles gebeurd – nieuwe woorden en nieuwe beelden bij de uitgangspunten, de koers voor de middenlange en lange termijn van het Strategisch Beraad en de visiegroepen die dat nu concretiseren. De nieuwe partijcultuur werd zichtbaar in de lijsttrekkersverkiezing, in meer debat en dat op meer manieren en op andere plekken dan voorheen. Deze zomer wordt er hard gewerkt aan de vernieuwing van de partijorganisatie en op het volgende congres in november zullen daar de eerste resultaten van zichtbaar zijn.

Er waren mensen die niet naar het afgelopen congres waren gekomen omdat de agenda niet veel leek voor te stellen. Dat was bedrieglijk. Sybrand Buma gaf in zijn grote speech zeven principes die leidend zijn in de politiek die hij met zijn fractie zal voeren op weg naar de Gemeenteraadsverkiezingen. Voor de goede orde: die principes zijn uitwerking van het Program van Uitgangspunten en het Strategisch Beraad. Ton Rombouts zei het in zijn evaluatierapport van de verkiezingen van 2012: het CDA moet met een aantal thema's zijn gezicht laten zien. Die thema's staan nu en worden verder ingevuld. Het congres zelf had een andere opzet: met de speeches

in de ochtend en meer ruimte voor discussie over de resoluties. De tijd die daarvoor beschikbaar is, is als je de deelsessies en het plenaire gedeelte bij elkaar optelt, verdubbeld.

'Samen komen we er wel'

We blijven nog even experimenteren – het is een uitdaging om de eretitel 'meest democratische partij' die de jongerenbeweging G500 ons vorig jaar gaf vast te houden en te koppelen aan slagvaardigheid. Daarbij past ook de aangenomen resolutie om de lijsttrekker voortaan altijd te laten kiezen door alle leden. Daarbij hebben we als bestuur wel aangegeven dat de vorm van die verkiezing altijd afhankelijk is van wat de situatie van het moment toelaat. De lijsttrekker voor de Europese verkiezingen zal deze keer op dezelfde manier gekozen worden als eerder de partijvoorzitter en de lijsttrekker voor de Tweede Kamer, maar het kan zijn dat bijvoorbeeld financiële omstandigheden in een toekomst een andere manier van verkiezing vragen. Maar in welke vorm dan ook, altijd zullen alle leden de mogelijkheid hebben om te stemmen.

Het grote project is in volle gang en nog niet klaar. Het duurt lang en het doet een flink beroep op uithoudingsvermogen en improvisatietalent. Maar het gaat ergens heen en het is de moeite waard – dat besef is volop aanwezig. Samen komen we er wel!



Sociale cohesie:

ook bij!

Niemand kan in zijn eentje een samenleving vormen. Sociale cohesie vormt de lijm tussen mensen.

Tekst Rubinia Tjon A Sam | Fotografie Bas de Meijer

Wat is sociale cohesie?

Sociale cohesie is een breed begrip dat gaat over samenhang tussen mensen. Kort gezegd verwijst sociale cohesie naar de mate van verbondenheid en solidariteit binnen groepen en gemeenschappen (Berkman & Glass, 2000). Het Sociaal Cultureel Planbureau beschrijft sociale cohesie gedetailleerder: "Sociale cohesie is de mate waarin mensen in hun gedrag en beleving uitdrukking geven aan hun betrokkenheid bij maatschappelijke verbanden in hun persoonlijke leven, als burger in de maatschappij en als lid van de samenleving". Het centrale begrip is betrokkenheid. Kernwoorden met betrekking tot sociale cohesie zijn familie, buurt, groep, gemeenschap. Vooral groep is een belangrijke; een individu kan in zijn eentje niet voor sociale cohesie zorgen. Het gaat immers om de lijn tussen mensen.

Volgens het ministerie van Volksgezondheid, Werkgelegenheid en Sociale Zaken is sociale cohesie te verdelen in drie componenten: Het gedragscomponent is de

eerste. De manier waarop mensen met elkaar omgaan en deelnemen aan het dagelijks leven is een belangrijk onderdeel voor sociale cohesie. Ten tweede speelt het normen en waarden component ook een rol. Hierbij gaat het erom in hoeverre er gelijke opvattingen bestaan over normen en waarden. Sociale cohesie zorgt ervoor dat de groepsopvattingen in stand worden gehouden. Dit vraagt om betrokkenheid van de groepsleden, zij bewaken de grenzen van de groep. Tenslotte speelt het belevingscomponent ook een rol. Hier gaat het om de mate waarin mensen zich voldoende verbonden voelen met de groep. Identificatie speelt een belangrijke rol. Erkend worden en het gevoel hebben om deel uit te maken van een groter geheel zijn de kernbegrippen. Immers, wanneer iemand deel uit maakt van een groep vergroot dat de solidariteit met de groep, maar ook de betrokkenheid. Iemand zal zich eerder inzetten voor een groep waar hij/ zij zelf deel van uitmaakt dan wanneer diegene niets met de groep te maken heeft.

Tot halverwege de vorige eeuw was de Nederlandse samenleving opgedeeld in zuilen. Vanuit die zuilen veelal gebaseerd op geloof en ideologie was er sprake van een sterke sociale cohesie. Mensen stonden voor elkaar klaar vanuit de kerk of de vereniging. Dat 'hoorde' zo. De laatste jaren is dat wij-gevoel echter meer naar de achtergrond verdwenen. Vanaf de jaren zestig kwam er meer aandacht voor het individualisme. Door de ontkerkelijking, maar ook door de massamedia kwamen mensen van verschillende zuilen steeds meer met elkaar in contact. De grenzen vervaagden, mensen zochten elkaar meer op. Aan de andere kant durfde men zich ook minder voor de groep in te zetten en meer voor zichzelf waardoor de sociale cohesie minder werd.

De samenleving is opgedeeld in zuilen. Vanuit die zuilen veelal gebaseerd op geloof en ideologie was er sprake van een sterke sociale cohesie.

Dit wij-gevoel van vroeger zie je nu nog wel terug in dorpen. Kleine gemeenschappen waar iedereen elkaar kent en een oogje in het zeil houdt. De sociale controle is groot. In de grote steden is dit veel minder. Uit de onderzoeken komt naar voren dat vooral in grote steden en achterstandswijken mensen meer op zichzelf zijn aangewezen. Mensen in de grote stad kennen elkaar nauwelijks, contact met buurtbewoners is er niet en mensen leven 'ieder voor zich'. Rotterdammer Carel Janssen is het hier gedeeltelijk mee eens. 'In een grote stad is het makkelijker om te verdwijnen in de menigte. Maar het ligt aan jezelf. Als jij een praatje maakt met je burens, zal je vanzelf merken dat ze wat terug zeggen. En zo bouw je contact

op. Maar doe je dit niet, dan wordt het ook geaccepteerd. In een dorp liggen die verhoudingen toch anders. Als jij je daar met niemand bemoeit ben je al snel de dorpsgek.'

Wonen binnen je eigen kring

Het fijne aan wonen in een dorp is vaak dat je woont met gelijkgestemden. Denk aan de (Vindex)wijk met jonge gezinnen die allemaal naar dezelfde wijk zijn gekomen zodat de kinderen ruimte hebben om buiten te spelen. Of de ouderen die nu ze gepensioneerd zijn graag wat meer rust willen. Het wonen met gelijkgestemden zorgt voor een wij-gevoel. Je woont bij elkaar in de buurt, allemaal om dezelfde reden en zoekt elkaar dan vanzelf op. Wanneer mensen binnen een samenleving dezelfde taal, geschiedenis, gewoonten en levenswijze delen, zorgt dat voor een zekere mate van sociale cohesie: Men ziet zichzelf in anderen en voelt zich verbonden. Dit geldt niet alleen voor mensen die – zoals hierboven beschreven – in dezelfde levensfase zitten, maar ook voor mensen met dezelfde culturele achtergrond.

De conclusie dat wonen tussen mensen met dezelfde allochtone achtergrond bevorderlijk is voor de sociale cohesie is dan snel getrokken. Maar klopt deze conclusie ook? Voor de Surinaamse ouderen in woongroep Stanfasti in Den Haag wel. 'Het is fijn om een stukje Suriname in Nederland te hebben', zegt één van de bewoners. 'Vaak ken je elkaar nog van vroeger. Nederland is een snel land. Je kinderen hebben niet altijd de tijd om langs



te komen, want die moeten ook werken. Hier wonen allemaal Surinaamse ouderen en dus vermaken we elkaar. We gaan naar de markt of spelen Bingo. En natuurlijk halen we herinneringen op aan Suriname.'

Volgens de Kaapverdische Nelson creëert het wonen tussen mensen van de eigen cultuur in ieder geval een gevoel van saamhorigheid. 'Toen Kaapverdië afgelopen jaar voor het eerst meedeed aan de Africa-cup zaten we met de hele wijk in spanning te kijken. En toen ze het tot de kwartfinales schopten stond elke Kaapverdiaan glimmend van trots in Rotterdam West met de vlag te zwaaien. Dat geeft echt een wij-gevoel. Volgens mij gebeurt dat niet zo snel wanneer jij de enige Kaapverdiaan bent in een klein dorp.' Aan de andere kant geeft Nelson ook toe dat het niet exclusief een Kaapverdisch feestje was. 'Mijn Nederlandse vrienden vonden het ook een prestatie. Iedereen houdt van een feestje, dus ook zij kwamen voetbal kijken. Het heeft dus niet per se te maken met je achtergrond.'

Het eigen aandeel

Wetenschappers zijn het er over eens: hoe hechter de sociale cohesie, hoe groter en solider de gemeenschap is. En hoewel mensen steeds individualistischer in het leven staan zien we sociale cohesie zeker nog een rol spelen. Mensen behoren immers nog steeds tot een bepaalde groep en creëren op die manier zelf sociale cohesie. Of deze groep nou een vriendengroep, een

voetbalteam of een kerkgenootschap is maakt in principe niet uit, het gaat om het gevoel ergens bij te horen. Journalist en schrijfster Hülya Cigdem beaamt dit. Volgens haar heeft sociale cohesie niets te maken met achtergrond of cultuur. 'Het gaat om de mensen die je om je heen verzameld', aldus Hülya. Sociale cohesie is totaal afhankelijk van je omgeving vindt zij. 'Als je Nederland vergelijkt met bijvoorbeeld Turkije is Nederland over het algemeen individualistischer. Als er mensen zijn die je willen helpen, dan bof je. In Turkije kan je rekenen op hulp van iemand omdat jullie vaders elkaar nog van vroeger kennen of omdat je een verre achternicht bent van iemand. Dat is toch anders.' Hülya benadrukt echter wel dat het aan jezelf ligt: Hoe ver ben je bereid te gaan voor een ander? Hoe vaak maak jij een praatje met de buurvrouw? 'Dat soort dingen staan los van je afkomst maar hebben te maken met jouw eigen instelling.'

Sociale cohesie is de lijm binnen de samenleving. Die lijm is niet verdwenen, maar veranderd. Waar sociale verbanden vroeger voornamelijk werden gevormd door familie en geloof, is er nu sprake van dezelfde verbanden in een ander jasje. Sociale verbanden zijn er tegenwoordig tussen studiegenoten, burens, sportteams, vrienden, gamers en alle andere subculturen die ons land rijk is. En dat is iets positiefs. Wanneer er sprake zou zijn van één grote massa, zou die geen stand houden omdat niet iedereen zich vertegenwoordigd zou voelen door die grote groep. De verschillende subculturen geven mensen de kans om ergens bij te horen zonder zichzelf te verliezen. •



Nieuws uit de

Oprichten kredietunies eenvoudiger

Het CDA komt met een wetsvoorstel om de oprichting van kredietunies eenvoudiger te maken. Hierdoor moeten ondernemers in het MKB minder afhankelijk worden van banken als enige bron van financiering. Kredietunies zijn instellingen voor en door ondernemers binnen een sector of regio. Binnen deze kredietunies stoppen bedrijven spaargeld in een pot, waaruit andere bedrijven binnen die unie leningen kunnen krijgen. Met hun wetsvoorstel willen CDA-Kamerleden Eddy van Hijum en Agnes Mulder het oprichten hiervan vereenvoudigen.

Het CDA beschouwt het MKB als de banenmotor van de Nederlandse economie. De kredietverlening aan ondernemers gaat momenteel vanwege de crisis echter heel moeizaam. Daarom heeft het CDA al eerder een zeven puntenplan opgesteld om deze banenmotor weer op gang te brengen; een motor heeft immers olie nodig. Eén van die punten betrof de oprichting van kredietunies, waar

het CDA een groot voorstander van is. Dat punt heeft het CDA nu verder uitgewerkt in de vorm van een wetsvoorstel.

In het buitenland hebben kredietunies, als alternatieve financieringsvorm, hun meerwaarde in het verlenen van kleinere bedrijfskredieten al bewezen. Ook in Nederland spelen kredietunies steeds meer in op een groeiende maatschappelijke behoefte. De regering heeft deze behoefte ook onderkend. Het regeerakkoord bepaalt dat nieuwe alternatieve financieringsvormen, zoals kredietunies, zullen worden ondersteund, onder meer door middel van het wegnemen van belemmeringen in de regelgeving.

In de praktijk bestaat echter onduidelijkheid over de vraag of kredietunies wel of niet vallen onder de definitie van een 'besloten kring' op grond van art. 1:1 Wet financieel toezicht (Wft). Indien kredietunies door De Nederlandse Bank niet worden erkend als een besloten kring, hebben zij een bankvergunning nodig. Hierdoor wordt er een hoge drempel opgewor-

pen voor het oprichten en het functioneren van kredietunies. De opzet van het wetsvoorstel is om duidelijkheid te verschaffen over de voorwaarden waaronder een kredietunie als 'besloten kring' kan worden aangemerkt. Het uiteindelijke doel is om die drempel te verlagen, waardoor meer bedrijven in het MKB van kredietunies gebruik kunnen maken.

Het CDA is blij dat het kabinet het advies van de Onderwijsraad om kleine scholen met minder dan honderd leerlingen te sluiten niet overneemt. Juist in krimpgebieden spelen de scholen een bindende rol in de samenleving, en zorgen ze voor leefbaarheid en bedrijvigheid. CDA-kamerlid Michel Rog is opgelucht dat staatssecretaris Dekker deze aanbevelingen van de Onderwijsraad in de prullenbak laat verdwijnen, dat kleine scholen open mogen blijven en dat de fusietoets in krimpgebieden wordt versoepeld. Het CDA heeft

hier steeds voor gepleit. 'Versoepeling van de fusietoets zorgt dat kleine scholen in krimpgebieden minder problemen ondervinden bij samenwerken, en dus voortbestaan.'

Het is wel opvallend hoe de staatssecretaris blijft volharden in het frame dat kleine scholen hun kwaliteit niet op orde hebben, terwijl de kwaliteit bij het overgrote merendeel van de kleine scholen aantoonbaar in orde is. Ook het aantal zwakke en zeer zwakke kleine scholen laat al jaren een dalende trend zien. Daarnaast blijven kleine scholen in onzekerheid over de financiën. De staatssecretaris kondigt immers aan dat de kleinescholentoeslag in de huidige vorm verdwijnt. Hij denkt na over alternatieven die in 2016 moeten ingaan. Kleine scholen blijven hierdoor alsnog nog jaren in onzekerheid zitten over hun voortbestaan.

Rog: 'Staatssecretaris Dekker legt de beslissing over het voortbestaan van scholen te zeer bij besturen en gaat daarbij voorbij aan de belangen van ouders, leerlingen, docenten en de lokale gemeenschap. Deze belangen moeten van het CDA beter geborgd worden. We willen voorkomen dat nog steeds vanuit Den Haag besluiten worden genomen over de ruggen van burgers in krimpgebieden.'

Het CDA blijft zich inzetten om te zorgen dat het kabinet niet alleen de moeilijkheden ziet, maar ook de kansen die krimpgebieden met zich meebrengen en de oplossingen die deze gebieden zelf aandragen.

Mulder: geef duidelijkheid over gevolgen windmolens

Nederlanders moeten kunnen participeren in de besluitvorming rond de

plaatsing van windmolens. Daarvoor heeft CDA-Kamerlid Agnes Mulder gepleit. 'Veel inwoners zijn niet op voorhand tegen windenergie, maar wel tegen de manier waarop zij betrokken worden bij de planvorming en de manier waarop de lusten en lasten verdeeld worden', aldus Mulder. Daarnaast wil Mulder dat het kabinet op korte termijn duidelijk maakt wat de gevolgen zijn van de plaatsing van windmolens voor bijvoorbeeld de waarde van woningen in de buurt. Ook de geluidshinder, zogenoemde schaduwhinder en de gevolgen voor gezondheid van omwonenden en voor het toerisme en recreatie moeten openbaar worden.

Mulder: 'Er is nog veel te veel onduidelijk over de gevolgen van windenergie op land. Meer duidelijkheid is in het belang van alle betrokkenen. Bewoners moeten bij wet het recht krijgen om mee te praten over de aanleg van windmolens en ook mee kunnen doen aan de exploitatie.'

Een energiebedrijf als Eneco is daar al mee bezig. In Houten probeert Eneco inwoners over te halen om te investeren in de drie windmolens die in de forensengemeente, onder de rook van Utrecht, zijn neergezet. Eneco biedt de mogelijkheid te beleggen in de molens, die in oktober moeten gaan draaien.

Bruins Slot: geef plan voor gezondheidspreventie handen en voeten

Minister Schippers zou het Nationale Programma Preventie meer moeten invullen en uitwerken. Dit programma, een initiatief van het CDA en D66, was een wens van de Tweede Kamer. Nu het plan er ligt, moet ook gekeken hoe de doelen hiervan

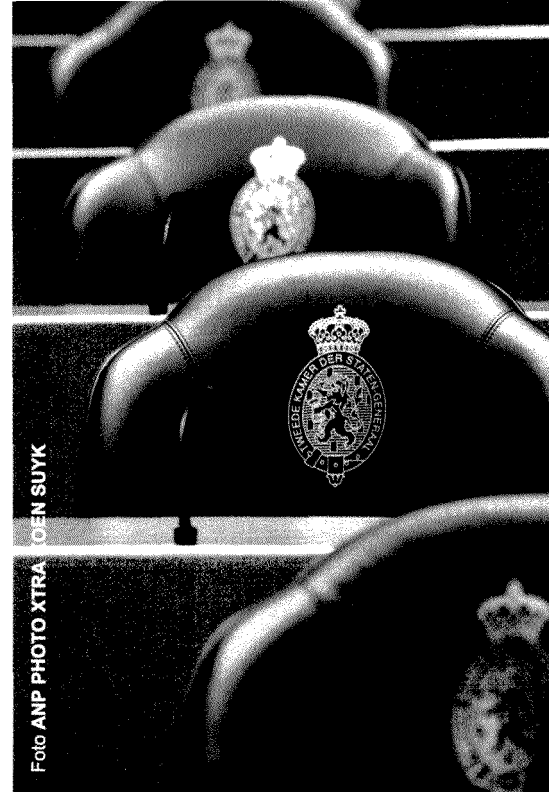


Foto ANP PHOTO XTRA TOEN SUYK

gehaald kunnen worden. Dan moet er wel eerst aan de randvoorwaarden zijn voldaan: hoe groot is het budget, hoeveel mankracht is er beschikbaar, hoe helder zijn de doelen.

Belangrijkste doel is om de goede initiatieven op het gebied van preventie te bundelen om zo tot gezondheidsverbetering op verschillende leefgebieden te komen. Bruins Slot: 'Door effectievere preventie kunnen mensen langer genieten van het leven. Ze zijn langer in staat om te werken en te zorgen. Dat lijkt ons een goede reden om in te zetten op preventie.' Natuurlijk is preventie in eerste instantie een verantwoordelijkheid van mensen zelf, en ouders. Maar de overheid moet daarvoor wel mogelijkheden bieden. 'Een steuntje in de rug is heel welkom als je je kinderen gezonde gewoontes probeert bij te brengen.' Het CDA vindt het van belang dat ook maatschappelijke organisaties zoals GGD Nederland, Stivoro, de PO-raad, NOC*NSF, en STAP zich aansluiten bij de plannen. 'Zij kennen de praktijksituaties, zij weten welke oplossingen mogelijk zijn. Dat is beter dan dat wij het in Den Haag allemaal gaan verzinnen.'

Fotoverslag

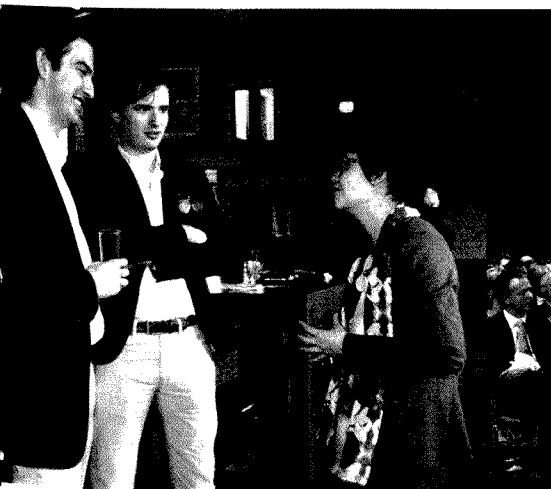
CDA Partijcongres

Fotografie Mike van Hees, Dirk Hol

Op 1 juni vond in Den Bosch het voorjaarscongres plaats.

Er werd onder meer afscheid genomen van de bewindslieden.





Elio Brinkman

Vertrouwen



Ons land sombert heel wat af, terwijl we een goed universitair stelsel hebben, goed bereikbaar zijn, productieve werknemers hebben, de vijfde exporteur ter wereld zijn, een zeer concurrerende economie hebben, met Eindhoven een van de slimste regio's ter wereld bezitten en in een high-trust-samenleving mogen wonen. Dat schreef het Kabinet onlangs gedocumenteerd aan de Staten-Generaal en het is geen onzin. Bovendien is er ook nog zoiets als ons huidige gezamenlijk gevoel.

Dat is uiteraard moeilijk statistisch te middelen met zoveel miljoenen-variantie, maar de totaalbeelden van de troonswisseling spraken wel boekdelen: allure, evenwichtigheid, ordelijkheid en familiariteit, vrolijk-

heid, trots op wat dit land tezamen opbouwde en kon tonen. Niet alleen aan het glorieuze fonkelnieuwe koningspaar, maar ook aan de hele wereld en aan onszelf. Zelfs de opwinding op de F-side bij Ajax even later kon aan dat beeld geen afbreuk doen. Is het alleen maar een beeld, voor even en vluchtig? Of is het een toonbeeld van een breed gedeelde onderliggende behoefte aan stabiliteit, gevoel van richting waar het heen moet: overzichtelijkheid in plaats van opwinding bij elk incident, begrip dat de wereld morgen anders in elkaar zit dan vandaag, ruimte voor bijzonderheden maar het gewone niet onder de voet laten lopen, ambitie en prestatie om overeind te blijven en weer vooruit te komen. Ik denk: dat laatste.

En daarom moeten we het kwakkelend economisch herstel binnen onze landsgrenzen niet verder laten wegwijnen door voortdurend nieuwe analyses van de risico's die we allemaal ooit wel eens zouden kunnen lopen. Zelfs als de modellen daarvoor nog een procentje meer zekerheid zouden voortoveren en zelfs als er nog een paar duizend extra controleurs daarvoor zouden worden ingehuurd, dan nog is er geen absolute zekerheid dat er nooit meer wat mis zal gaan.

Toen onze samenleving nog niet zo complex was als zij door mijn generatie is gemaakt, wisten wij het al: wie niet waagt, wie niet wint! Met nu al acht op elke honderd mensen

in onze beroepsbevolking werkloos moeten we terug naar een werkelijkheid waarin ondernemers werk verschaffen en waarin de overheid ons aanspoort om zelf meer verantwoordelijkheid te nemen in plaats van de risico's op de tafel van de gemeenschap te stapelen. Dat daarbij minder lastendruk behoort, lijkt mij zo klaar als een klontje. En die risicomijdende controleurs van hierboven kunnen daarvoor, naast uitgavenbeperking, vast nog wel een ten onrechte toegekend toeslagje, declaratietje, aftrekje of subsidietje vinden. Zo gaan we weer meer consumentenvertrouwen opbouwen, zeker als de overheden in Brussel en Den Haag de banken niet alleen maar aan banden leggen.

'Wie niet waagt, wie niet wint'

En als de fiscus de (groot)ouders dan ook nog een handje helpt om hen voor de studie of de woning van hun (klein)kinderen desgewenst bij te laten betalen in plaats van nieuwe lastenverzwaringen (Sybrand, je had gelijk in je prima congresrede!), dan ... Ja, dan gaat het geld weer rollen en dan gaat de zon weer schijnen. Eindelijk, na zo'n kille winter. Ben benieuwd wat de nieuwe, blijde Koning ons hierover na de zomer op een zonovergoten Prinsjesdag zal vertellen!

Nieuw lid

Naam Robert Frijlink

Leeftijd 42

Werk Eigenaar ijzerwarenhandel in Wageningen

Thuisituatie Getrouwd met Marleen en vader van Jip (10), Meike (9) en Jetske (7)



Beschrijf jezelf in drie woorden.

Sociaal, ondernemend en positief.

Ik heb voor het CDA gekozen omdat ...

'... het een club is waar ik bij wil horen. Ook in deze voor het CDA wat lastige tijd. Ik vind het goed dat het CDA ook heeft voor het menselijke aspect. De zeven principes drukken precies uit waar het om gaat. Er is veel onrust onder de mensen, dat hoor ik ook veel in de winkel. Ook merk je dat politiek steeds meer leeft, ook onder

jonge mensen. Misschien worden mensen ook wel sneller lid van een politieke partij. Ik kom uit een echte CDA-familie en ben lang bezig geweest om mijn eigen mening te vormen. Maar uiteindelijk kom je uit waar je vandaan komt.'

'De rust en uitstraling van politici als Dries van Agt en Ruud Lubbers spreken me aan. Maar zo zijn er meer. Jan Kees de Jager bijvoorbeeld. Dat lijkt me een aardige vent die ergens voor staat. Dat kan ik waarderen.'

Junior reporter

Anouk en

Anouk: Wat doet u eigenlijk?

Jan Jacob: 'In een gemeente heb je een gemeenteraad en wethouders. In een provincie heb je dat ook, maar daar noem je het Provinciale Staten en gedeputeerden. Ik ben gedeputeerde in Gelderland. Ik doe bijvoorbeeld voorstellen over de natuur. Als de Provinciale Staten het goedkeuren dan moet ik de plannen uitvoeren.'

Jan Jacob: 'Ik dacht dat de moeilijkste vragen altijd aan het eind kwamen ... Maar ik zou willen dat mensen minder vaak ruzie maken om het ruzie maken. In de provincie zie je dat bijvoorbeeld tussen boeren en mensen die opkomen voor de natuur. Ik zou willen dat mensen elkaar opzoeken en dat ze meer begrip hebben voor elkaar. Als er minder ruzie is, komen heel veel dingen wel goed.'

Anouk: Waar was u goed in op school?

Jan Jacob: 'Geschiedenis en Frans. En jij?'

Anouk: 'Wiskunde en Frans.'

Jan Jacob: 'Er is geen opleiding waar je leert om politicus te zijn. Ik zeg wel eens "ik heb geen vak", iedereen kan het doen. Het is wel handig als je goed kunt luisteren en als je makkelijk in contact komt met mensen. Mensen moeten het gevoel krijgen dat je naar ze luistert en dat je ze serieus neemt. En politiek is een beetje een spelletje, dat moet je leuk vinden. Maar dat zijn allemaal dingen die weinig te maken hebben met opleiding.'

Oproep: Wil jij ook een keer een politicus interviewen (of heeft u een (klein)kind dat dat wil), mail dan naar redactie@cda.nl

Foto Dirk Hol

Jan Jacob



*Jan Jacob:
'Politiek is een beetje
een spelletje, dat
moet je leuk vinden'*

Junior reporter

Naam Anouk Schiphorst
Leeftijd 13

Van #CDAcongres naar #7 principes



ontstaan uit de ontmoetingen met mensen die ik het afgelopen jaar had. Niet in Den Haag verzonnen, maar aan de samenleving ontleend. Om die reden herkennen zoveel mensen ze als 7 opdrachten die ook voor hen gelden. De familie als fundament, een eerlijke economie en een taak voor iedereen en de toekomst van onze kinderen, dat zijn uitgangspunten waar iedereen zich aan kan spiegelen

Nu zult u denken, ja leuk, maar wat merken de mensen buiten het CDA daarvan? Ook dat is zich aan het ontwikkelen. De mooiste twee voorbeelden daarvan, kwamen meteen de maandagochtend na het congres. Ik werd gebeld door twee bekende ondernemers die dezelfde week nog langs wilden komen om door te praten over hoe we de principes voor kleine en middelgrote ondernemingen en familiebedrijven kunnen invullen. Zij zagen precies dat het CDA de gewone ondernemer, die in deze crisis vecht voor zijn overleven, herkent als de ruggengraat van onze economie.

Zowel binnen als buiten het CDA worden de 7 principes opgepakt. Dit is de energie en de brandstof die we nodig hebben om vol aan de slag te gaan. Voor de toekomst van het CDA en voor de toekomst van Nederland.

Sinds ons congres in Den Bosch word ik door veel mensen van binnen en buiten het CDA benaderd over de 7 principes. Ik krijg suggesties via de mail, via Facebook en Twitter, ja en ook nog hier en daar per gewone post.

Nog maar net van het podium afgekomen kwamen er al leden naar me toe die enthousiast vertelden dat de 7 principes de leidraad voor het verkiezingsprogramma in hun afdeling zou gaan vormen. Daarnaast zie ik op Twitter dagelijks CDA'ers die nieuwe voorstellen of ideeën koppelen aan één van de 7 principes, in de Twitertaal: #7principes.

Een paar weken later kreeg ik een Twitterbericht met een foto van de kandidatenlijst voor de gemeenteraadsverkiezingen in Leeuwarden.

Een foto met trotse kandidaten met in hun hand een A3 formaat poster met de 7 principes waarmee zij in Leeuwarden het CDA op de kaart gaan zetten.

'Zowel binnen als buiten het CDA worden de 7 principes opgepakt'

De 7 principes zijn geen blauwdruk voor beleid, maar de basis voor een dialoog met leden en niet-leden over de richting die we met ons land op willen. De 7 principes zijn ook

Hoe is het met

Agnes van Ardenne?

Cirkels

Tekst **Bert Sonneveld** | Fotografie **Dirk Hol**

Haar enthousiasme steekt schril af tegen de grauweheid van de regenachtige dag. We zijn in het lichtgrijze, sober ingerichte gebouw van het Productschap Tuinbouw in Zoetermeer, waar Agnes van Ardenne als voorzitter van het Bestuur werkt. Niet lang meer, want het kabinet heeft besloten om de Product- en Bedrijfschappen in 2014 op te heffen. 'Deze regering breekt in rap tempo af, wat in tientallen jaren mede door de christendemocraten is opgebouwd om de Nederlandse economie en de land- en tuinbouw in het bijzonder sterk te maken; zonder argumenten. Heel vreemd', aldus van Ardenne. Zij blijft het tweede kabinet-Rutte in ons gesprek consequent Paars 3 noemen. Ze vindt dat ze op een goed moment terug is gekomen uit Rome, waar zij tot 2011 Permanent Vertegenwoordiger voor Nederland bij de FAO was. 'Hier is zoveel dynamiek. De afbouw van het Productschap legt het aantal duurzame innovaties bloot; alleen al in de tuinbouw. Nieuw is dat we tomatenbakjes van tomatenstengels kunnen maken; geheel afbreekbaar. Dit levert weer nieuwe verdien capaciteit voor de tuinders op', glundert Van Ardenne. Plant en product komen tot waarde. 'We zijn op weg naar een groene, circulaire economie; een transitie. Laat gas, olie en kolen maar onder de grond zitten. We kunnen alles van boven de grond prima gebruiken'.

Van Ardenne heeft veel belangstelling voor Europa: 'We kunnen niet buiten Europa om, we zijn er een onderdeel van. Heel veel bij het Productschap regelen we met Brussel. Rechtstreeks. Ook doe ik mee in nationale en Europese consortia van innovatieve bedrijven in Agro-Food, chemie, verpakkingen en energie om met groene inhoudsstoffen voor de chemie, cosmetica, verfindustrie, farmacie en energie onze economie te verduurzamen. Daarbij worden afval- en reststromen ook hergebruikt. Daardoor komt er nieuwe werkgelegenheid en groeit de economie weer.' De tijd van schaalvergroting, meer

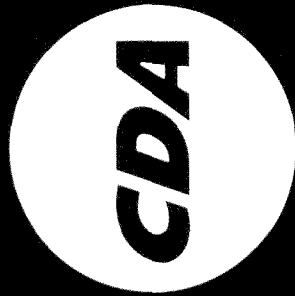


kwantiteit en kostprijsverlaging is voorbij. In ons kennisintensieve land moeten we het van kwalitatieve groei hebben. De Europese Commissie is bereid daarvoor de komende jaren een miljard ter beschikking te stellen. Het bedrijfsleven heeft al drie miljard toegezegd. Van Ardenne voegt toe: 'Als een van de twaalf Europeanen mag ik hier in de Board van dat Europese publiek-private partnerschap, genaamd BRIDGE, sturing aan geven. Daar verwacht ik veel van'.

'We kunnen niet buiten Europa om, we zijn er een onderdeel van'

Deze initiatieven moeten anderen inspireren mee te doen. 'We kunnen niet zo blijven doorgaan met het leegplunderen en vervuilen van de aarde'. Op mijn vraag wat van Ardenne onder inspiratie verstaat zegt ze, dat ontmoetingen tussen mensen haar inspireren. 'Het mooiste verhaal vind ik dat van de ontmoeting tussen Maria en Elizabeth. Maria begint spontaan het Magnificat te zingen: Mijn ziel prijst hoog de Heer. Machtigen stoot Hij van hun troon, de nederigen worden door Hem verheven. Moedig om dit te durven met de Romeinse overheersers in je land.'

Van Ardenne was actief in veel nationale en internationale functies in de partij, wethouder, lid van de Tweede Kamer en Minister voor Ontwikkelingssamenwerking. 'Mijn kringloop is zich ook aan het sluiten. Als kind plukte ik op de familiekwakerij tomaten en bloemen. Nu sta ik middenin processen om planten en producten anders te gebruiken en hergebruiken. Ik voel me een gelukkig mens'.*



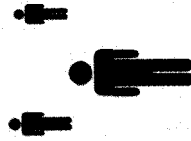
7 principes

Nederland zit in een diepe crisis. De economie en de politiek zijn vastgelopen en mensen zijn het vertrouwen kwijt. Het CDA wil, samen met u, bouwen aan een beter Nederland. Wij hebben zeven principes om ons land te vernieuwen en het vertrouwen te herstellen.

Denk met ons mee over de uitwerking.

Denk mee over nieuwe oplossingen voor vandaag en morgen.

De samenleving, niet de overheid



De familie is ons fundament

Wij zien een taak voor iedereen



Een zelfbewust Nederland

verbonden met Europa

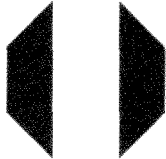
Een eerlijke economie



De toekomst van onze kinderen



Tegen de profiteurs



Wim van de Camp

Verbonden

Een huwelijk of relatie kan prachtig zijn. Samen beleef je mooie momenten, je deelt met elkaar. En als zaken scheef lopen, moet je die samen overwinnen.

Dat is in mijn relatie zo, hopelijk ook in die van u.

En zo is het ook tussen landen. Nederland vormt met andere Europese landen een hechte relatie. Dat maken we elke dag mee. Met de euro, met de opgeheven grenscontroles en talloze andere dagelijkse dingen. Daar hebben wij voor gekozen, uit volle overtuiging.

'Een zelfbewust Nederland verbonden met Europa', Sybrand Buma zei het heel treffend bij ons mooie CDA-congres begin juni in Den Bosch. En zo is het maar net!

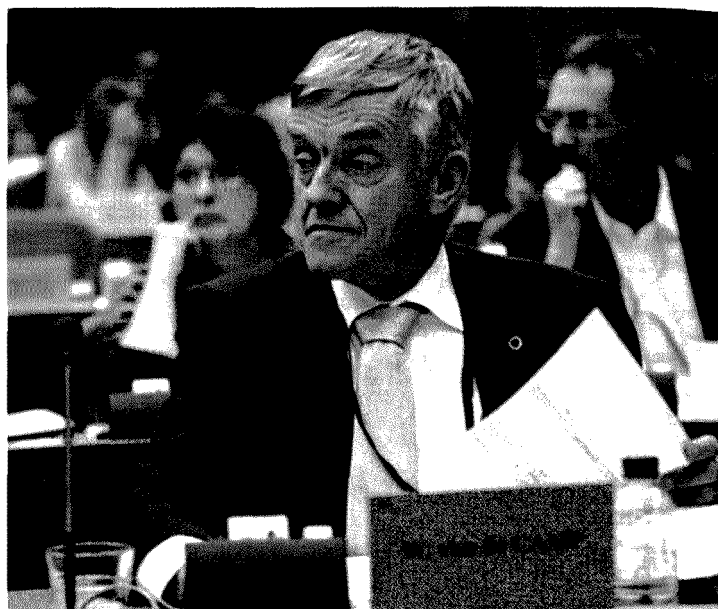
Prominente CDA'ers legden de afgelopen tientallen jaren de fundamenten van Europa. Omdat internationale samenwerking de basis is van vrede en ons economisch succes.

En inderdaad leven we al bijna zeventig jaar in vrede. Dat lijkt vanzelfsprekend. Maar mijn nieuwe collega-Europarlementsleden uit Kroatië zagen twintig jaar geleden nog kogels vliegen, bommen inslaan en mensen sterven door de Joegoslavië-oorlog.

Europa heeft ook fors bijgedragen aan het economisch succes van Nederland, ook al gaat het nu wat minder. Van alle Europese landen staan wij in de top van de exporteurs.

Het CDA is vóór Europa. Daarom moeten we eventuele misstanden aanpakken.

Want het is nogal scheef dat veel ambtenaren in Brussel meerverdienen dan de Balkenende-norm. Dat mag wel een tandje minder. Het mes moet in bepaalde toeslagen en extraatjes, vind ik. Deze maand hebben sommige EU-ambtenaren zelfs een computerloze dag gehouden als protest tegen bevrozing van hun loon. Onze CDA-medewerkers werkten en mailden gelukkig volop!



Maar het VVD-PvdA-kabinet lijkt zich met een kluitje in het riet te laten sturen, wat betreft de hoge lonen.

Het is ook nogal scheef om in deze tijd minstens 327 miljoen euro te betalen voor een nieuw kantoor voor de EU-president. De EU bouwt nu een extravagant ei-vormig pand voor de president om er Europese toppen te houden met regeringsleiders zoals Rutte. Dat pand neem ik president Herman Van Rompuy niet kwalijk: de bouw begon vóór hij werd benoemd en is pas klaar als Van Rompuy vertrekt. Maar ons VVD-PvdA-kabinet had wel moeten ingrijpen toen de kostenoverschrijding aan de orde kwam.

En er is nog iets helemaal scheef. Het Europees Parlement moet nog steeds iedere maand tussen Brussel en Straatsburg pendelen. Wat een verspilling. Dat is ook iets waar ik ons VVD/PvdA-kabinet niet over hoor klagen: want alleen de regeringen bepalen de vergaderplek van het Europees Parlement.

Juist omdat wij zó verbonden zijn met Europa, stellen wij dit aan de kaak als CDA-delegatie. Misstanden moeten worden aangepakt.

Dan kan onze Europese relatie weer jaren vooruit!

Reageren?

Wim.vandecamp@ep.europa.eu

Het geheim van Bergeijk

Een kijkje over de grens

Het CDA in Bergeijk en het CD&V in het Belgische Lommel helpen elkaar waar nodig. Als goede burens geven ze elkaar adviezen en denken ze na over regionale thema's. En sinds vorig jaar pakken ze een keer per jaar de fiets en gaan ze bij elkaar op uitwisseling. Fons d'Haens, fractievoorzitter van het CDA in Bergeijk vertelt over de speciale band tussen beide gemeenten. Deel 3 in een serie.



Tekst **Thijn van Veghel** | Fotografie **Goos van der Veen/Hollandse Hoogte**

Het CDA in Bergeijk heeft goede contacten met de omliggende CDA-afdelingen en het CDA Brabant. Tijdens een uitje van fractie en achterban richting Antwerpen ontstond het idee om eens wat dichterbij huis te kijken en het contact op te zoeken met de collega's van het CD&V in Lommel, net over de grens. Vorig jaar zomer is CDA Bergeijk op uitwisseling geweest in Lommel en deze zomer komt het CD&V naar de Nederlandse kant van de grens. Het is gezellig en interessant om een kijkje in elkaars keuken te nemen.

Verbondenheid

In zowel Bergeijk als Lommel kun je heerlijk genieten van de vele natuurgebieden. Als toerist kun je in deze regio heerlijk tot rust komen. Beide gemeentes werken met elkaar samen om de aantrekkingskracht van dit gebied te vergroten. Ook op het gebied van veiligheid helpen ze elkaar waar nodig is. Bij een eventuele brand aan de Nederlandse kant van de grens, helpt de Lommelse brandweer met blussen. Ook werken ze samen aan het vergroten van de economische aantrekkelijkheid van het gebied.

Er is veel grensverkeer tussen Bergeijk en Lommel. Veel Belgen hebben een baan in de brainport-regio Eindhoven. In Lommel zijn er juist veel faciliteiten die aantrekkelijk zijn voor de inwoners van Bergeijk. De dichtstbijzijnde bioscoop is in Lommel en ook voor het zwembad rijd je net zo makkelijk even de grens over. 'De grens wordt steeds minder ervaren als een grens', zegt Fons d'Haens, fractievoorzitter in Bergeijk.

'Bergeijk en Lommel hebben een band die al eeuwenoud is'

Bergeijk en Lommel hebben een band die al eeuwenoud is. Lommel hoorde lang bij Noord-Brabant. In 1818, twintig jaar voor de afscheiding van België, werd Lommel geruild met Luyksgestel dat nu een kern is van de gemeente Bergeijk. Lommel had dus net zo goed een Nederlandse gemeente kunnen zijn. >>

De bijzondere band tussen de twee plaatsen zag je bijvoorbeeld terug na het verschrikkelijke busdrama met een Lommelse schoolklas in 2012. Het leven stond ook in Bergeijk een tijdje stil. D'Haens: 'Dat heeft er hier ontzettend ingehakt en nog. De hele gemeente was bedroefd en leefde mee met de bevolking aan de andere kant van de grens. Iedereen kent wel iemand die bij het ongeval betrokken is. Ons gemeentebestuur is nadrukkelijk betrokken bij de afwikkeling en herdenking van de ramp.'

De bijzondere band tussen de twee plaatsen zag je bijvoorbeeld terug na het verschrikkelijke busdrama met een Lommelse schoolklas in 2012. Het leven stond ook in Bergeijk een tijdje stil. D'Haens: 'Dat heeft er hier ontzettend ingehakt en nog. De hele gemeente was bedroefd en leefde mee met de bevolking aan de andere kant van de grens. Iedereen kent wel iemand die bij het ongeval betrokken is. Ons gemeentebestuur is nadrukkelijk betrokken bij de afwikkeling en herdenking van de ramp.'

Politieke cultuurverschillen

Bergeijk heeft relatief gezien de grootste CDA-gemeenteraadsfractie van Nederland, net over de grens liggen de verhoudingen anders. 'Van oudsher is de SP.A de grootste partij in Lommel. De socialisten zijn daar al jaren de grootste partij en het CD&V is veroordeeld tot de oppositie.' Het CDA in Bergeijk gaf in 2012 voor de Belgische gemeenteraadsverkiezingen campagneadvies aan de collega's in Lommel. Ook wordt er besproken op welke manier het CD&V het beste oppositie kan voeren. Maar het CDA kan ook veel leren van de burens in Lommel. In België durven de politici meer voor de eigen belangen van de achterban te pleiten. Wij Nederlanders zijn daar soms voorzichtiger in dan per se nodig is vindt D'Haens. 'Je moet niet vervallen in cliëntelisme, maar je mag best wel een keer op de trom slaan voor je eigen dorp of achterban, dat doen zij beter dan wij.'

De politieke cultuur in België is ook heel anders dan die in Nederland. Het lijkt wel of de Vlaamse politici een mandaat voor het leven hebben, een raadslichschap van 25 jaar is daar niet vreemd. Ook zie je in België nog politieke dynastieën. Een ouder wordt daar regelmatig opgevolgd door een zoon of dochter. Maar het grootste verschil is dat een dubbelmandaat in België heel gebruikelijk is. 'Je kunt burgemeester zijn en tegelijkertijd in het parlement zitten.' De SP.A heeft in Lommel een dynastie met politici die landelijk bekend zijn, daardoor is het SP.A een stukje groter dan het CD&V.

Ondanks de verschillen zijn er ook politieke overeenkomsten tussen het Bergeijkse CDA en het Lommelse CD&V.



Joe's Bridge

In zowel Bergeijk als Lommel kun je heerlijk genieten van de vele natuurgebieden. Als toerist kun je in deze regio heerlijk tot rust komen. Op deze foto is Joe's Bridge te zien, de bijnaam van brug nummer 9 over het Kanaal Bocholt-Herentals (of Maas-Scheldekanal) in Lommel in de wijk Barrier. De brug kreeg de naam van Britse troepen in september 1944. De brug diende als springplank voor het grondoffensief van de Operatie Market Garden. Na de oorlog is de brug herbouwd. Hij vormt het vertrekpunt van het Airbornepad Market Garden, een ruim tweehonderd kilometer lang wandelpad naar Arnhem in de voetsporen van de geallieerde bevrijders. Het werd in september 2004, precies zestig jaar na de militaire operatie, geopend tijdens de bevrijdingsfeesten.

De Brabantse gastvrijheid die we al eerder ontdekten in Bergeijk, zien we ook terug in Vlaanderen. Ook daar is er veel contact tussen de politici en de inwoners. Politici zijn daar heel benaderbaar, dat komt ook door het aspect van belangenbehartiging. Dat zit daar meer in de cultuur dan hier.

Politieke thema's

Op het gebied van toerisme, recreatie, veiligheid en economische aantrekkelijk kunnen beide gemeenten goed samenwerken. Zo zijn de burgemeesters van Lommel en Bergeijk gezamenlijk op werkbezoek in Azerbeidjan geweest. Bedrijven in een van de meest oostelijke puntjes van Europa doen zaken met bedrijven in zowel Lommel als Bergeijk. In Azerbeidjan is het heel gebruikelijk dat de politieke leiders een bezoek brengen aan het bedrijf waarmee zaken wordt gedaan en daarom brachten beide burgemeesters er een bezoek. Dit bezoek was een groot



succes, binnenkort volgt er een handelsmissie met verschillende bedrijven uit de regio naar Azerbeidjan. Samenwerken op andere thema's is lastig, omdat wet- en regelgeving per land verschillen. Ook is Lommel qua inwoneraantal een stuk groter dan Bergeijk. Dat levert ook andere vraagstukken op. De Vlaamse burens hebben bijvoorbeeld een snelweg en een treinstation, mobiliteit is daar een belangrijk thema. Het CDA in Bergeijk denkt wel mee over de mobiliteit aan de andere kant van de grens. Het CD&V wilde graag de visie van de Nederlandse buurman horen.

Ook vertelt het Bergeijkse CDA over de doe-democratie en het teruggeven van verantwoordelijken aan de burgers. De Lommelse socialisten benaderen politiek natuurlijk vanuit de socialistische hoek, zij vinden dat het gemeentebestuur alles in Lommel goed moet regelen. Dat ging daar jaren goed, maar ook aan de andere kant van de grens is er nu een andere denkwijze nodig. Het CDA Bergeijk kan de

Vlaamse zusterpartij uitleggen hoe wij in Nederland uitgaan van de kracht van de samenleving. In Bergeijk werken ze al tien jaar met dat gedachtegoed en daar wil het CD&V van leren.

De toekomst

De Europese eenwording is wat betreft wetgeving nog niet zover dat Bergeijk en Lommel op veel vlakken met elkaar kunnen samenwerken. Wel kunnen beide partijen genoeg leren van elkaars werkwijze. 'Die uitwisseling willen we vol houden, want het is ook heel gezellig om met elkaar te praten. Het is vooral leuk om in elkaars keukens te kijken en te discussiëren, want dat doe je natuurlijk als politiek betrokkenen.'

Ook zijn er ideeën om een keer met een grote groep Brabanders een bezoek te brengen aan het CD&V in Antwerpen.



Ruth in gesprek met ...

drie zorg-wethouders

Een groot deel van de zorg uit de AWBZ verschuift naar de gemeente. En diezelfde gemeente moet het nieuwe beleid met veel minder geld uitvoeren. Een gesprek met drie wethouders met zorg in hun portefeuille. Tekst Marcel Migo en Marjolijn van der Stel



In gesprek met ...

Margreet de Leeuw was op het moment van het interview nog wethouder in Helmond. Erik Dannenberg is wethouder in Zwolle. En Michiel van der Vlist is wethouder in Hendrik-Ido-Ambacht.

Ruth Peetoom: Wat is er eigenlijk allemaal aan de hand met de langdurige zorg?

Margreet de Leeuw: 'Heel veel taken op het gebied van de langdurige zorg worden verschoven van de provincie naar de gemeente. Je moet daarbij denken aan de jeugd-zorg, de begeleiding en participatie van mensen. Dat heeft voordelen, omdat een gemeente misschien wel beter kan sturen omdat het dichterbij mensen is. Maar deze hele verschuiving van taken gaat gepaard met een enorme bezuiniging.'

Ruth Peetoom: Wat vindt u van de voorgenomen bezuinigingen in de AWBZ?

Erik Dannenberg: 'Enerzijds is het begrijpelijk dat de alsmaar stijgende zorgkosten om beheersing vragen. Gelet op de komende vergrijzing is het niet haalbaar dat we alle vormen van ondersteuning en zorg via de overheid bekostigen. Anderzijds is het zorgelijk dat de bezuinigingen in zo'n omvang en tempo op ons af komen. Families zijn er minder dan vroeger op voorbereid, o.a. omdat gezinnen kleiner geworden zijn, kinderen vaak verder weg gaan wonen, de leeftijdsafstand tussen de generaties groter is geworden en de arbeidsparticipatie van vrouwen is gestegen. Het zal van de samenleving maximale inspanning vragen om dit goed op te vangen. De beste manier om dat te doen is dat gemeenten via de nieuwe Wmo, met beleidsvrijheid, in staat worden gesteld om ondersteuning op een andere manier vorm te geven middels maatwerk per familie.'

'Ik vind, net als Mona Keijzer, dat de stapeling van maatregelen ervoor zorgt dat gemeenten met enorme problemen te maken gaan krijgen. Ook het tempo waarmee het gebeurt is een zorgpunt. In een enorm rap tempo gaan we van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving. We moeten als CDA duidelijk zijn: het is goed dat er zaken anders geregeld gaan worden, dichterbij de burger. De decentralisaties zijn wat mij betreft in de eerste plaats een enorme kans om zorg dichterbij mensen te brengen en beter te organiseren. Maar wij zijn natuurlijk niet voor enorme bezuinigingen die dat doel juist in gevaar brengen.'

Margreet de Leeuw: 'Inderdaad het tempo is misschien wel het grootste probleem. We krijgen er veel taken bij in korte tijd. Tegelijkertijd is er veel onduidelijkheid. >>

'In een enorm rap tempo gaan we van een verzorgingsstaat naar een participatie-samenleving'

>> Bestuurders en inwoners weten nog niet waar ze aan toe zijn. Dat maakt mensen onzeker. Juist omdat het meestal kwetsbare mensen treft.'

Ruth Peetoom: Leeft het onder de inwoners in uw gemeente?

Margreet de Leeuw: 'Dat mensen nog niet op hun achterste benen staan, komt volgens mij omdat er nog veel vaag en onduidelijk is over de uitvoering van de plannen. Zoals ik al zei gaat het om kwetsbare groepen – ouderen, verstandelijk gehandicapten. Zij willen zekerheid; ze voelen zich prettig in hun vertrouwde omgeving. We weten dat het gaat veranderen, maar nog niet hoe. Dat geeft onrust.'

Michiel van der Vlies: 'De landelijke overheid slaagt er niet in om tijdig te komen met heldere wetgeving over de verplichtingen die gemeenten hebben, noch met goede informatie over alles wat er op dit moment per gemeente wordt uitgegeven aan de verschillende doelgroepen van beleid. En als de toegezegde cijfers op enig moment wel komen, dan zijn ze nog steeds onduidelijk, omdat alles op verschillende manieren wordt gemeten en in kaart gebracht.'

Ruth Peetoom: Wat zullen hiervan concrete gevolgen zijn in bijvoorbeeld Zwolle?

Erik Dannenberg: 'Onze inwoners kunnen, als zij zorgbehoefte worden, minder dan voorheen een beroep doen op vaste vormen van zorg op basis van "verzekerde rechten". Ondanks de ingrijpende bezuinigingen is er nog steeds veel geld voor zorg in ons land. We blijven in de top van Europa en de rest van de wereld. Van belang is om te kijken naar het geld wat er nog wel is en hoe we dat, in samenspraak met cliënten en hun vertegenwoordigers, op een slimmere manier kunnen inzetten. Het verminderen van bureaucratie en het verminderen van de aantallen hulpverleners per huishouden zal hierbij kunnen helpen. Van de burgers zal gevraagd worden creatief mee te denken over (eigen) oplossingen voor hun problemen. Daarbij kunnen zij, waar nodig, ondersteuning krijgen van mantelzorgers en een sociaal wijkteam.'

Margreet de Leeuw: 'Inderdaad, we moeten zoeken naar creatieve oplossingen. En ik ben best bereid om met mensen aan de keukentafel een gesprek te voeren over wie er komt stofzuigen of wie de tuin doet. Maar ik wil aan diezelfde tafel niet het gesprek aangaan met iemand die een spierziekte heeft over wie hem of haar komt wassen. Dat moet zorg zijn waar mensen op kunnen rekenen. Je moet er op aankunnen dat er professionele zorg is. Niet alle zorg kan gegeven worden door familie.'

Ruth Peetoom: Hoe kunt u als CDA-wethouder het verschil maken?

Erik Dannenberg: 'Ik vind het vanuit CDA-perspectief van belang dat we goed bekijken hoe we de schaarsere middelen kunnen inzetten voor mensen die het het hardst nodig hebben. De huidige AWBZ-middelen komen nu meer terecht bij mensen die de weg snappen in ons zorgstelsel, en minder in bijvoorbeeld allochtone achterstandswijken waar de gezondheidsproblemen vele malen groter zijn. Daarnaast ontstaat er veel meer ruimte voor creatieve oplossingen vanuit samenwerkingsverbanden van burgers en het maatschappelijk middenveld.'

Michiel van der Vlies: 'Samen met Peter Cuyvers heb ik voor de CDA-bestuurdersvereniging de handreiking *Samen decentraliseren* geschreven. Ook hebben we verschillende bijeenkomsten in het land georganiseerd. Het is een puur christendemocratisch verhaal. We geven praktische tips aan CDA-wethouders om de decentralisaties in het sociale domein, waaronder de AWBZ, in hun onderlinge samenhang aan te pakken. We hebben de handreiking een motto meegegeven: "Toen u dit voor één van mijn minste broeders hebt gedaan, deed u het voor Mij". Er zijn veel CDA-wethouders met zorg in portefeuille. Het helpt als we samen optrekken en van elkaar leren. Voor de Kamerfractie is het handig als wij hen kunnen voeden met voorbeelden uit het land, ook als die negatief zijn, als we laten zien hoe bezuinigingen in de praktijk uitpakken. De verbindingen tussen lokaal en landelijk zijn er.' •

Initiatiefraadsvoorstel

In overleg met de Bestuurdersvereniging hebben Els van Egmond (raadslid in Noordwijk) en Martijn Vroom (wethouder in Noordwijk) de Handreiking van Cuyvers en Van der Vlies omgewerkt tot een initiatiefraadsvoorstel. Doel van het voorstel is om helderheid te krijgen in de basisgegevens, huidige kosten, doorlichting van lopende contracten et cetera. Het raadsvoorstel is op 26 juni gelanceerd en is door de BSV verspreid onder alle CDA-fracties in heel Nederland.

Generatie 2014

Bouwen aan de toekomst van het CDA

Generatie 2014, heeft u er al van gehoord? Wat doet u er concreet mee? Het CDA en het CDJA hebben de handen ineen geslagen om de toekomstige generatie CDA-politici af te leveren!

Tekst **Christine Zandberg**

Talentontwikkeling

Het CDA barst al meer dan dertig jaar van politiek talent. Talent moet echter ook de ruimte krijgen om zich verder te ontwikkelen en de naam waar te maken. Waar kan dat beter als in de gemeenteraad? De gemeenteraad is de plek waar veel politici hun eerste stappen in de politiek gezet hebben en de kneepjes van het vak hebben opgedaan. Het CDA heeft verjonging nodig. Jonge potentiële gemeenteraadsleden die nieuw elan kunnen geven aan het voeren van politiek op gemeentelijk niveau. Jongeren die kritisch zijn, goed op de hoogte en een frisse blik hebben. Jongeren die andere jongeren kunnen aanspreken. Jongeren die zorgen voor continuïteit in een afdeling.

Leden van het CDJA hebben de behoefte om zich in te zetten. Hoewel het geen doel op zich is van het CDJA is om als talentenvijver voor het CDA te fungeren, hebben veel actieve CDA'ers hun wortels in het CDJA. Deze leden willen we met Generatie 2014 steunen.

Richting en na de gemeenteraadsverkiezingen 2014 pakken we met Generatie 2014 de begeleiding van deze jonge CDA'ers aan. Dit doen we door meer aandacht te geven aan vier peilers: lobby, scholing, campagne en alumni/netwerk. Op deze manier willen we nog betere raadsleden afleveren, die en sterk zijn op inhoud & debat en sterk zijn door hun netwerk en sociale vaardigheden. Kortom, zo'n topper wil elke fractie toch in het midden hebben?

Samen kunnen we meer!

Door de betere samenwerking van CDA en CDJA willen we ervoor zorgen dat u zowel uw talenten, als de jonge talenten van het CDJA alle kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Maar ook om te voorkomen dat er geïnvesteerd wordt zonder kansen tot succes. Juist het vertrouwen van zowel de CDA-afdeling als het CDJA in de jonge kandidaat is de basis voor een goed resultaat. Het principe is simpel! Uw afdeling draagt zijn jonge talent(en) aan bij het CDJA, en jonge CDJA'ers melden zichzelf aan bij de lokale CDA-afdeling. Wanneer er een match is, of er een kans op een match is koppelen we afdeling en kandidaat en plannen we het vervolgtraject.

Generatiegenoten

Al deze talenten brengen we samen in een netwerk genaamd Generatie 2014. In dit project worden ze geschoold, maar helpen ze ook elkaar met het vormgeven van campagnes, moties en activiteiten. Het CDJA zorgt ervoor dat deze groep ondersteunt gaat worden in de campagne, hoe meer kansen voor een goed resultaat, hoe meer er mogelijk is. Zo bouwen we aan een nieuwe generatie CDA-politici, klaar voor 2014, klaar voor de toekomst!

Heeft u vragen over Generatie2014? Neem dan contact op met de coördinator van Generatie2014: Christine Zandberg. U kunt haar bereiken via campagne@cdja.nl.

CDA Talent Academie

Zes CDA-talenten



Eind juni ontvingen zo'n veertig jonge, ambitieuze en leergierige CDA'ers hun diploma van de CDA Talent Academie. Een jaar lang maakten ze via colleges, opdrachten en trainingen uitgebreid kennis met de christen-democratie.

Tekst **Marcel Migo** | Fotografie **Dirk Hol**

De Talent Academie wordt traditioneel afgesloten met een eindschrijft over een door de deelnemer gekozen relevant actueel politiek onderwerp dat ze belichten vanuit het CDA-gedachtegoed (zie kader). Viktor Jaspers, Volken Holtrop, Jaap Jonkers, Larissa Exalto, Ramona Maramis en Erik Wessels kregen hiervoor de hoogste cijfers. Alle zes zijn ze sinds kort actief in de partij en hebben ze de ambitie dat ook in de toekomst te blijven doen.

Motivatie, dat zou volgens deze zes deelnemers het belangrijkste selectie criterium moeten zijn voor deelnemers aan een volgende editie. Zelf zijn ze dat beslist. Jaap: 'Je hoort vaak dat de Talent Academie vooral qua hoeveelheid leeswerk en tijdsinvestering zwaar is. Ik heb dat niet zo ervaren. Maar dat komt misschien vooral doordat ik het heel interessant vond.' De zes deelnemers verschillen erover van mening of deelnemers 'groentjes' mogen zijn of juist al enige tijd actief. Het belangrijkste is volgens hen dat je bereid bent er echt wat voor te doen, of zoals een oude door het Steenkampinstituut omarmde Chinese wijsheid luidt: 'Streef niet naar hoge ambten, maar naar de kennis om ze te verwerven'.

Meerwaarde

Ramona – de huisdichter van het kwartaalblad van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, *Christendemocratische Verkenningen* – ervaart bij haar werkzaamheden als commissielid Middelen en Economie in Delft nu al de meerwaarde van de Talent Academie. 'Ik kan beter

redeneren vanuit de CDA-uitgangspunten. Ik dwing mijzelf nu meer mijn standpunten vanuit het CDA-gedachtegoed te onderbouwen.'

Jaap was door toenmalig HR-medewerker van het CDA Brendan Troost geadviseerd de Talent Academie te doen. Ook hij heeft ervaren dat de Talent Academie helpt om goed te kunnen onderbouwen.

'Streef niet naar hoge ambten, maar naar de kennis om ze te verwerven'

Viktor: 'Voor mij geldt dat ook. Het was ook een van de redenen waarom ik besloot om mij aan te melden. Bij mij speelde ook het element van nieuwe mensen leren kennen een rol.' Hij besloot aan de Talent Academie deel te nemen nadat hij positieve ervaringen had opgedaan bij de Zomerschool. Voor hem gaf de locatie (Drachten) de doorslag.

Larissa: 'Ik wilde graag politiek actief worden, de Talent Academie bood hiervoor uitkomst.' Ze is pas relatief kort lid en dreigde tegen haar zin, papieren lid te worden.

'Maar ik wilde juist graag wat doen!'

Volken herkent dat enigszins. 'Het zou een goed idee zijn om nieuwe leden actief uit te nodigen voor leden-



bijeenkomsten. Iemand die lid wordt, heeft daar over nagedacht en wil mogelijk meer doen.'

Viktor, steunfractielid in Groningen (stad): 'Bij ons is het regel dat we kennismaken met nieuwe leden, bij hen op bezoek gaan en kijken wat het nieuwe lid voor de partij kan en wil betekenen.'

Erik, lid van de schaduwfractie van het CDA in Rijssen-Holten werd op de Talent Academie gewezen door zijn collega-fractieleden.

Wat ze het meest waardevol vonden? Erik: 'Vooral de vaardigheidstrainingen zoals debatteren.' Volken valt hem bij: 'Ik vond het bijvoorbeeld een heel nuttige ervaring om deel te nemen aan het Debattoernooi. Het was ook wel confronterend. Het laat zo duidelijk zien dat gelijk hebben niet hetzelfde is als gelijk krijgen.' 'Ik heb ervaren dat goed debatteren vooral betekent dat je goed moet luisteren', zegt Viktor. Erik ervoer dat je je in een debat goed moet voorbereiden op de rol die je erin speelt. 'Het is niet zo moeilijk om een stelling in te leiden, als eerste te mogen vertellen waarom je ergens voor bent. De oppositierol in het debat vond ik het meest uitdagend; het is de kunst dan zo overtuigend mogelijk aan te geven waarom een probleem juist niet goed wordt opgelost als we de argumenten van 'de regering' zouden volgen.'

Tijdens de Talent Academie staat het christendemocratisch gedachtegoed centraal. Ramona: 'Het is goed dat we tijdens de Talent Academie uitgebreid geconfronteerd werden met onze beginselen.' De colleges van Gerrit-Jan Valk en Jan Jacob van Dijk werden gewaardeerd omdat daarin niet alleen werd ingezoomd op de uitgangspunten, maar ook op de vraag hoe je ze in de praktijk moet toepassen. Larissa: 'Bij het schrijven van het verkiezingsprogramma voor de gemeenteraad helpt het om terug te gaan naar de uitgangspunten van het CDA bij het bepalen van ons standpunt over een actueel onderwerp zoals de WMO.' Viktor: 'We laten ons als CDA soms teveel de kaas van het brood eten. Ik vind dat we best wat zelfbewuster mogen omgaan met onze uitgangspunten. Solidariteit is

van ons! Het is een typisch CDA-begrip. Voor mij was dat een eye opener!' De zes deelnemers vonden het boeiend dat daarnaast ook de beginselen van andere partijen aan bod kwamen. Daarbij werd op twee partijen specifiek ingezoomd: de VVD en de PvdA. Volken: 'Achteraf vind ik het jammer dat we daarnaast ook niet meer zijn ingegaan op de basisbeginselen van de ChristenUnie en de SGP en de verschillen tussen die partijen en het CDA.' Erik vond het college over populisme erg interessant. 'Het ging er daarbij over wat het verschijnsel is, maar ook hoe we hier als CDA mee zouden moeten omgaan.'

Alle zes willen ze in de komende jaren graag aan de slag met de kennis die ze hebben opgedaan, al heeft de een daar een concreter beeld bij dan de ander. Sommigen zouden ooit graag de Tweede Kamer ingaan of het Europarlement. Bovenal willen ze de traditie voortzetten om als oud-Talentacademici zichtbaar verder te bouwen aan de CDA en de christendemocratie.

Meer informatie? Bezoek de website www.cda.nl/si

Zes hoog gewaardeerde scripties

Ter afsluiting van de Talent Academie schrijven de deelnemers een eindschrijftje over een relevant actueel politiek onderwerp dat zij belichten vanuit het CDA-gedachtegoed. De zes geïnterviewden kozen voor de volgende zeer uiteenlopende onderwerpen:

Larissa Exalto: Tabaksontmoediging door de overheid
Volken Holtrop: Europa, bemoei je met de pensioenstelsels! Maar doe dat met mate

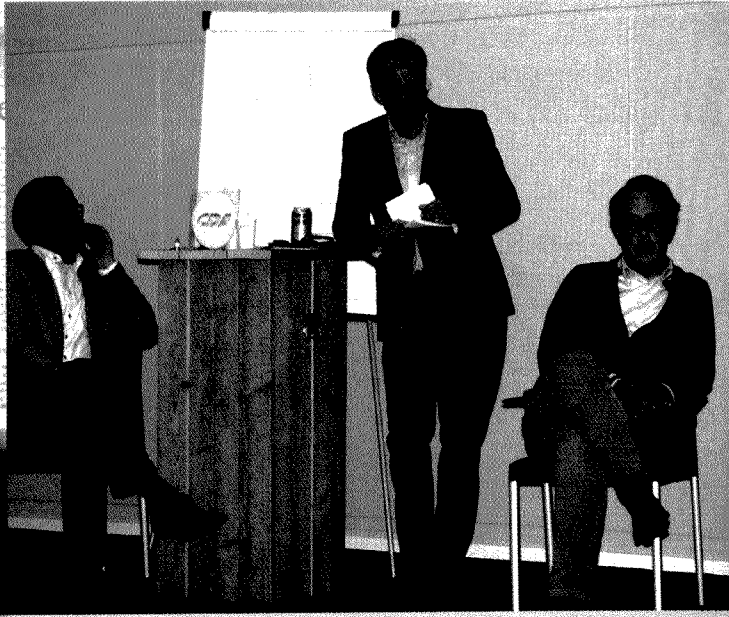
Viktor Jaspers: Wikken en wegen voor welvaart en welzijn. Christendemocraten over mobiliteit en filebestrijding

Jaap Jonkers: Moet de overheid voedselbanken steunen? Vraagstukken uit nieuwe economische tijden

Ramona Maramis: Past het behoud van cultureel erfgoed past in het christendemocratisch gedachtegoed?

Erik Wessels: Crisis in Syrië. Een christendemocratisch antwoord

Campagne Academie



Wim van de Camp gaf het startsein voor de eerste Campagne Academie. Een van de campagnes in het campagnejaar 2014-2015 is die voor de Europese verkiezingen.

Hier wordt uitgelegd waarom de economie in België een campagne maakt die anders is van belangrijke dan? Hans de Bruijn, expert op het gebied van marketing, gaf een workshop.



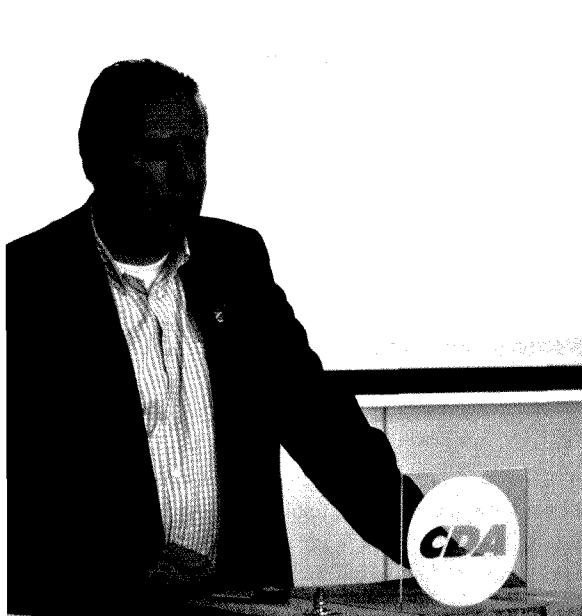
De Campagne Academie was niet compleet zonder een masterclass van Jack de Vries.

De Campagne Academie startte in februari. 38 deelnemers volgden 6 dagen diverse masterclasses. Zij zijn opgeleid tot campagnespecialist.



Richard van Brabant en Erik van Bruggen voeren een workshop uit over beeldregie.

Kay van de Linden en Erik van Bruggen over alle in's en out's van een verkiezingscampagne. Een onderdeel hiervan is beeldregie. De workshop werd gevolgd bij Serious Request. Het CDA bracht het hoogste bod uit.



Een verkiezingscampagne? Denk er aan! Hier vertolken we een succesvolle voorbeeldcampagne.



Team 1415



Politieke Ambachtsschool 2013

Op initiatief van Pieter van Geel is , in samenwerking met CDA Brabant en Brabant b(l)oeit, een politieke ambachtsschool opgericht. De analyse van Van Geel was dat politiek bedrijven en besturen ook een ambachtelijk vak is dat geleerd moet worden.

Tekst en fotografie **Susanne de Groot**

Zestien jonge ambitieuze Brabanders hebben de ambachtsschool gevold. Onder leiding van Van Geel uiteindelijk de lessen gegeven door Pieter van Geel (fractievoorzitter) zelf, Marriët Mittendorff (oud-CDA wethouder Eindhoven), Hanja Maij-Weggen (Europarlementariër, minister), Dries van Agt (minister-president, minister), Ernst Hirsch Ballin (minister) en Sybrand Buma (partijleider, fractievoorzitter).

Pieter van Geel nam de eerste les zelf voor zijn rekening. Hij gaf o.a. aan dat toeval en persoonlijke verhoudingen heel belangrijk zijn in het politieke werk. Marriët Mittendorff heeft n.a.v. een aantal praktijkvoor-beelden adviezen gegeven. Ga bij majeure of moeilijke dossier de tactiek toepassen van vertrouwen kweken. Duidelijk zijn in beleid, fasering aanbrengen, participatie op gang brengen. Hanja Maij-Weggen deelde een aantal van haar ervaringen in Europa en als minister. Schuif bij hekelen onderwerpen nooit de schuld in de schoenen van ambtenaren. Ga ervoor staan. Dries van Agt vertelde een aantal prachtige verhalen over zijn onderhandelingsgesprekken met den Uyl van de PvdA en met de VVD. Nadat het eerste kabinet den Uyl was gevallen, was er sprake van een grote polarisatie tijdens de onderhandelingen voor een volgend kabinet. Tussen PvdA liepen de gesprekken niet goed. Het CDA ging verder kijken, dat vond de PvdA niet goed.

Zij hadden niet verwacht dat de onderhandelingen met de VVD zouden gaan lukken. 'Neem nooit iets op voorhand aan'. Ben ook bedachtzaam als er verschillende frames in elkaar vallen. Er ontstaat uit het niets een enorm spanningsveld, bijv. rondom 'de drie van Breda'. De verwerking van de oorlog en de vastberadenheid van de minister van Justitie waren hier cruciaal in.

'Je hebt je eigen politieke toekomst niet in de hand'

Ernst Hirsch Ballin gaf aan hoe de beeldvorming rond Balkenende-4 is ontstaan en gaf ons een kijkje in de keuken van dit bijzonder moeizaam functionerende kabinet. Ook gaf hij aan hoe belangrijk het is om een brede basis voor je beleid te zoeken. Dan wordt het pas echt effectief en ben je minder afhankelijk van de waan van de dag. Sybrand Buma gaf in de laatste masterclass nog wat tips vanuit zijn huidige politieke ervaring. Je hebt je eigen politieke toekomst niet in de hand. 'Maar investeer in je politiek activiteiten, doe mee, dan komt er wellicht een moment dat dromen werkelijkheid worden.'

'Een tijd die vraagt om communicatie en sensitiviteit, dat vraagt toch om vrouwelijke politici'

Marja van Bijsterveldt over de man/vrouw verhouding in gemeenteraden. Zij is momenteel voorzitter van de selectiecommissie in Rotterdam.

Tekst Teuni Scholthof



Foto Dirk Hol

Wat vindt u van het feit dat maar 27 procent van de gemeenteraadsleden vrouw is? 'Dat percentage is veel te laag. Vijftig procent van de kiezers is vrouw, en de volksvertegenwoordiging moet representatief zijn, want zij dragen de democratie. Zij moeten dus ook het vertrouwen van die democratie in stand houden. Algemeen bekend is dat een evenwichtig team betere resultaten boekt.

Ik ben ervan overtuigd dat als er meer vrouwen in een bestuur zitten, dat het op een andere manier bestuurd wordt en dan het daarmee ook aantrekkelijker wordt voor nieuwe vrouwen. Reden genoeg dus om werk te maken van die representativiteit.'

Hoe gaat de selectiecommissie om met diversiteit? 'We hebben maar een bescheiden aantal zetels in Rotterdam, momenteel drie. Het is best ingewikkeld om daar diversiteit in terug te laten komen. Maar het zal wel ons streven zijn. Dit is iets wat ik op de eerste bijeenkomst met de selectiecommissie wil bespreken, ook al komen de werkelijke afwegingen pas op het laatst aan de orde.'

Hoe komt het volgens u dat er zo weinig vrouwen actief zijn in gemeenteraden? 'Er zijn volgens mij twee belangrijke oorzaken. De eerste is de bescheidenheid van veel vrouwen als het gaat om het op de voorgrond treden. De tweede heeft meer met het werk zelf te maken. Het raadswerk behelst: binnenskamers vergaderen, overleggen, beïnvloeden, oftewel het politieke spel. En het

beeld is dat er weinig en traag resultaat geboekt wordt. Dat beeld is slechts gedeeltelijk waar: dit is een imago-probleem. Tegen dat beeld van vergaderen moet worden ingebracht dat de gemeenteraad heel dichtbij de burger staat. Je kan relatief makkelijk en snel invloed uitoefenen op iets waarbij je je betrokken voelt. Dat zou toch veel vrouwen moeten aanspreken.'

Hoe zou het komen dat de m/v verhouding op de arbeidsmarkt steeds beter wordt, maar in de gemeentepolitiek niet? 'Raadswerk is eigenlijk een soort vrijwilligerswerk: de vergoeding staat niet in verhouding tot de hoeveelheid werk. En vrouwen maken een bewuste keuze in hoe ze met hun tijd en energie omgaan. De vrijwilligers in de huizen van het Ronald McDonald Kinderfonds geven een hoog tevredenheidscijfer omdat mensen daar ontzettend effectief zijn met hun energie: ze krijgen al van een paar uur werken direct heel veel voldoening. In je werk voor de democratie moet je ook voldoening krijgen, het moet ook gewoon leuk zijn.'

Op welke gebieden kunnen vrouwen het verschil maken in de gemeentepolitiek? 'Ik merk dat vrouwen heel hands on zijn en het leuk vinden om concreet aan de slag te gaan. Tijdsefficiëntie speelt over het algemeen bij vrouwen, maar ook steeds meer bij jonge mannen, een belangrijke rol. Traditioneel denk ik dat veel mannen makkelijker omgaan met het vele vergaderen dan vrouwen. Men name vrouwen willen dat wat ze doen met volle overtuiging doen, want je wilt het combineren met een baan, een gezin, met een sociaal leven, sporten en soms nog vrijwilligerswerk. Maar er is nog iets belangrijks: dit tijdsgewricht vraagt om communicatie en sensitiviteit. Er is veel vervreemding en wantrouwen jegens de politiek en ik denk dat vrouwelijk leiderschap daar een heel goed antwoord op kan zijn. Ik zeg bewust niet vrouwelijke leiders, maar leiderschap met vrouwelijke aspecten. Ik zie gelukkig ook steeds meer mannen met die eigenschappen, maar ik denk dat we gewoon veel meer vrouwen nodig hebben. De samenleving heeft behoefte aan warme en betrokken volksvertegenwoordigers die met hun de voeten in de aarde staan en begrijpen dat de communicatie over zaken die dicht bij mensen spelen ook belangrijk is. En daar kunnen vrouwen heel veel in betekenen. •

De uitgangspunten van

Yvonne

van Rooy

Yvonne van Rooy is sinds een halfjaar voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen.

rans de Nerée | Fotografie Dink

Gespreide verantwoordelijkheid

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief.

'Publieke gerechtigheid is niet het meest onderscheidende, maar wel het meest fundamentele uitgangspunt van de vier. Een staat zonder betrouwbare, rechtvaardige overheid betekent in zijn meest extreme vorm dictatuur, en een dictatuur loopt na korte of langere tijd uit op een nachtmerrie. De rechtstaat is het kostbaarste wat we hebben, al worden we in Nederland zelden gedwongen daar bij stil te staan. Toch komt ook in de Nederlandse politiek het thema van de betrouwbare overheid regelmatig om de hoek kijken. Mag de overheid dezelfde sociale zekerheidswet binnen zes maanden twee keer wijzigen? Mag de overheid er toe overgaan om een bedrijfstak zonder verdere compensatie te sluiten, omdat een kleine meerderheid dat wil, zoals recent bij het pelsdierenverbod? In de Eerste Kamer zijn het actuele thema's, waarbij partijen tegenovergestelde conclusies trekken.'

'Bij werkbezoeken aan ziekenhuizen word ik telkens weer getroffen door de passie waarmee de vele zorgverleners zich inzetten voor hun patiënten. Van de vrijwilligers tot de dokters en van de verpleegkundigen tot de bestuurders. Dat is echt hartverwarmend. Toch lijkt het soms als of er steeds meer incidenten en problemen zijn. Dat komt ook omdat er tegenwoordig veel meer openheid is en incidenten dus sneller de krant halen. Patiënten moeten met vertrouwen naar het ziekenhuis kunnen gaan en weten dat zij daar

'Als er ergens spreiding van verantwoordelijkheden aan de orde is, dan is het wel in de gezondheidszorg'

goed behandeld worden. Kwaliteit en veiligheid staan hoog in het vaandel van onze ziekenhuizen. Internationaal lopen we voorop als het gaat om de veiligheidssystemen om te voorkomen dat er vermijdbare fouten gemaakt worden. Ook zorg blijft mensenwerk en fouten zijn nooit helemaal uit te sluiten. Belangrijk is dat er dan een systeem is zodat fouten of incidenten veilig gemeld kunnen worden zodat ervan geleerd wordt. En er kunnen maatregelen getroffen worden om in de toekomst herhaling te voorkomen.'

'Het is een groot goed dat iedereen toegang heeft tot hoogwaardige zorg'

Solidariteit

Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken.

'Het is een groot goed dat iedereen toegang heeft tot hoogwaardige zorg. Solidariteit is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Maar dat kunnen we op den duur alleen maar handhaven als er ook op gepaste wijze gebruik gemaakt wordt van de zorg. Dat is een verantwoordelijkheid van velen: de huisarts en de specialisten moeten waken tegen overbehandeling. Ook de patiënt zelf heeft hierin een taak. Van hem of haar mag ook steeds meer verwacht worden om zorgvuldig met kostbare zorg om te gaan: van actief meedoen aan preventie tot medicatietrouw. Het is beter voor de gezondheid, draagt bij aan het in de hand houden van kosten en houdt de basis voor solidariteit in stand.'

Rentmeesterschap

Vanuit het besef van verbondenheid tussen generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur.

'Ziekenhuizen hebben te maken met een hoge regeldruk: ruim 1200 regels, die ieder voor zich vaak tientallen pagina's tekst bevatten! Willen we ook in de toekomst een duurzaam zorgstelsel houden, dan kunnen we niet regels op regels blijven stapelen en bij ieder incident weer meer controle eisen. Minder gedetailleerde regels en vooral vertrouwen in de kundigheid van onze professionals, daarvoor wil ik mij sterk maken!' •

Drukbezochte Europa conferentie

'Europa meer op waarde schatten'



De CDA-Europarlementsleden hielden vrijdag 7 juni een drukbezochte conferentie 'De kracht van Europa'. Ze ontvingen niemand minder dan EU-president Herman Van Rompuy. Dat leidde tot een boeiende discussie met de circa 250 aanwezigen in het Utrechtse spoorwegmuseum.

Herman Van Rompuy riep de 250 bezoekers op om Europa meer op waarde te schatten. Hij ziet Europa vooral als een groot verzoeningsproject, een vredesproject. 'Voor de mensen, voor de kinderen in Servië en Kosovo is dat van veel wezenlijker belang dan de vraag of er nu 0,92 of 0,93 procent van het Europees nationaal product naar de EU-begroting gaat. Of dat olijfolie uit een blikje of uit een flesje komt', zei Van Rompuy. 'Het zal best een belangrijke discussie zijn, maar de zin ontgaat me.' Van Rompuy sprak verder over de euro. 'We kozen niet alleen voor bankbiljetten en munten. Maar voor een gezamenlijk beleid. Dat hebben we toen misschien niet genoeg gezegd.'

Partijleider Sybrand Buma betoogde dat politici nu te weinig doen met de zorgen van mensen. 'Overall zijn mensen boos, overall verliezen ze vertrouwen in ons gezamenlijke Europese project. Ik snap die zorgen. Die zijn terecht. Als Europa niet in staat is de problemen van mensen op te lossen, hoe kan er dan vertrouwen zijn dat de crisis wordt opgelost?'

Buma vindt de vraag 'wel of geen Europa' achterhaald. 'De vraag moet zijn: wélk Europa?' Buma wil in elk geval 'niet de kant op van de socialisten, zoals voorzitter Martin Schulz van het Europees Parlement: die denken dat een nóg grotere overheid en een nóg groter Brussel alles kunnen oplossen'. Buma wil evenmin een liberale vrijstaat. 'Of zoals Mark Rutte, die in Nederland euroscepsis predikt en vervolgens met twee duimen in de lucht toch maar achter de besluitvorming aanhobbelt.'

'We kozen niet alleen voor bankbiljetten en munten. Maar voor een gezamenlijk beleid'

CDA-Europarlementslid Corien Wortmann zei dat Nederland moet inzetten op een offensieve strategie in Europa. 'Het helpt ons niet uit de crisis als we Europa de schuld geven en zelf de noodzakelijke hervormingen uit de weg gaan. In Europa en in de lidstaten zoals Nederland, is werk aan de winkel. Dat is een moeilijke boodschap, maar het is belangrijk om daar eerlijk en duidelijk over te zijn. Schoorvoetende politiek voed wantrouwen bij mensen.'



Europarlementslid Corien Wortmann

Sleutelrol in structureel herstel uit eurocrisis

Dagblad *Trouw* noemde haar 'een spil in de onderhandelingen met de EU-landen over financiële wetgeving'. Corien Wortmann zit aan de vergadertafel bij de groten van Europa, zoals Herman Van Rompuy en Angela Merkel. Steeds met grote inzet en belangstelling voor anderen, zo kennen velen het CDA- Europarlementslid uit Zeist.

Je werkt vooral aan sterkere banken en een sterkere economie. Hoe doe je dat? 'We hebben nieuwe en aangescherpte wetgeving opgesteld om verantwoord omgaan met risico's in de financiële sector af te dwingen. Bankiers moeten zich meer richten op de lange termijn, duurzaamheid in plaats van kortetermijnwinsten. De kredietcrisis heeft de banken enorm verzwakt, het is belangrijk voor het herstel van de economische groei dat banken weer conditie en slagkracht krijgen. We moeten voorkomen dat banken opnieuw met belastinggeld gered moeten worden, daar werk ik aan in Europa.'

Wat heb je gedaan tegen de riantе bonussen van bankiers? 'Ik heb voorgesteld om de bonussen van bankiers te beperken tot één jaarloon. Dat lag moeilijk bij de ministers van Financiën, waar de Britten zwaar verzet boden. Maar het Europees Parlement heeft volgehouden en in januari 2014 wordt deze wetgeving in heel Europa van kracht.'

Het is heel belangrijk werk

Vind je het goed dat de Europese Centrale Bank het toezicht overneemt op grote banken? 'Zeker. Bij de financiële crisis zagen we dat nationaal toezicht op internationale banken niet werkt. De onzekerheid die nog steeds boven de bankensector hangt schaadt het economisch herstel. Het is dus noodzaak om zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen. De zogenaamde bankenunie



Corien Wortmann vertelt José Manuel Barroso van de Europese Commissie (rechts) dat ze dicht bij een akkoord is.

moet in heel Europa het vertrouwen in de banken en het vrij verkeer van kapitaal herstellen. Over dat Europese toezicht hebben we vlot afspraken gemaakt met de EU-landen, maar helaas staan die nu op de rem bij de uitwerking van cruciale wetgeving. Het risico is dat de "bankenunie" een hol begrip wordt, zonder echte slagkracht. Dat zou heel slecht zijn voor het weer goed op gang krijgen van kredietverlening.'

Je bent ook vicevoorzitter van de EVP-fractie in het Europees Parlement. Hoe is dat? 'Heel mooi en uitdagend. Ik moet zorgen dat de neuzen van onze 270 fractieleden dezelfde kant op staan als we stemmen over financieel -, economisch en milieubeleid. Dat is tot dusver in 96 procent van de gevallen gelukt!'

Toch stop je volgend jaar als Europarlementslid. Waarom? 'Ik heb dit werk dan tien jaar gedaan en mooie resultaten bereikt. De bankenunie kan in 2014 beginnen, als het goed is. Voor mij is het dan mooi geweest op deze plek. Het was boeiend en belangrijk werk, met fijne collega's. Ik kan het anderen aanraden. Veel dank aan de CDA-kiezers die dit mogelijk hebben gemaakt!'



Michael Gahler (CDU)

spreekt vloeiend Nederlands:

Meer talenkennis, meer succes

'Goedemorgen, hoe gaat het? Ga toch zitten.' Deze gewone welkomstwoorden zijn juist heel bijzonder uit de mond van een Duitse Europarlementariër uit Frankfurt. Michael Gahler (CDU) vond het als jongeman leuk om Nederlands te leren. 'Nederlands is niet zo moeilijk voor een Duitser. Maar ik zeg alleen de woorden die ik ken, de rest laat ik weg, haha.' Talenkennis opent deuren en harten, is zijn ervaring. Hij adviseert iedereen: 'Meer talenkennis, meer succes. Het spreken van andere talen is een voordeel voor iedereen. Het is toch beter om als Duitse toerist in een Nederlandse bakkerij niet "zahn Brötchen" te bestellen, maar "tien broodjes"?'

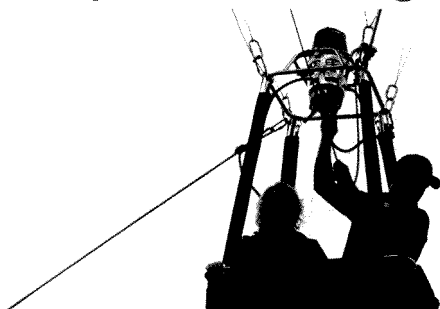
'Talenkennis opent deuren en harten'

Logisch dat de vriendelijke Duitser in het parlement veel contact heeft met zijn collega's van het Nederlandse CDA. Hij verbaast zich er wel over hoe eurosceptisch Nederland is geworden. 'We staan voor grote uitdagingen. Eén land is te klein, we moeten samenwerken. Als 500 miljoen Europeanen staan we sterker.' Gahler (53) is altijd gefascineerd geweest door Europa. Als jongeman

studeerde hij in Brussel en overlegde met christen-democratische jongerenpartijen zoals CDJA en het overkoepelende YEPP. Sinds 1999 is Gahler namens deelstaat Hessen lid van het Europees Parlement. Hij houdt zich daar vooral bezig met Pakistan en de Noordpool. 'Wij als Europeanen moeten ons interesseren voor Pakistan: 180 miljoen inwoners, een kernbom en bedreigd door de Taliban. De EU probeert het land te stabiliseren. Op ons advies heeft Pakistan de kiesraad en de grondwet verbeterd, wat heeft geholpen bij een rustiger verloop van de verkiezingen in mei.' Gahler meent dat Europa evenzeer belang heeft bij de Noordpool, met al zijn olie, mineralen en scheepvaart. Maar ondertussen dringt China zich op. 'De Chinezen kunnen al met een ijsbreker via de Noordpool naar IJsland. China heeft zelfs al een vrijhandelsakkoord met dat land.' De wedloop om de Noordpool is een zaak waarin de EU-landen samen sterker staan, benadrukt Gahler. 'Velen zien Europa als een gevaar. Maar zonder EU zouden er méér gevaren zijn, zoals bijvoorbeeld de concurrentie door goedkope textiel fabrieken uit China. We moeten samen de toekomst maken. Ik hoop bij de volgende Europese verkiezingen op een mooie Europese uitslag. Met euroscepticisme valt nog geen bloempot te winnen, zoals wij in het Duits zeggen.'



Esther de Lange zoekt het luchtruim voor aandacht Europese verkiezingen



Een enorme luchtbali torende onlangs boven het plein voor het Europees Parlement in Brussel. Het was onderdeel van een ludieke actie om jongeren te interesseren voor de Europese verkiezingen over een jaar. Op initiatief van het European Youth Forum waagde ook CDA-Europarlementariër Esther de Lange een stap in de luchtbali. Het European Youth Forum is het platform voor de internationale non-gouvernementele jeugdorganisaties in Europa. Met deze actie werd de 'League of the Young Voters' gelanceerd. Jongeren weten nu bitter weinig van de verkiezingen. Eind mei bleek dat 61 procent van de Nederlandse jongeren niet eens weet dat ze kunnen stemmen voor het Europees Parlement. Hiermee scoort de Nederlandse jeugd zelfs slechter dan het Europese gemiddelde. 'Een zorgelijke ontwikkeling', zei José Manuel Barroso, voorzitter van de Europese Commissie. Voorafgaand aan de ballonvaart deed hij een oproep tot betrokkenheid aan de vele toegestroomde belangstellenden die zich hadden verzameld op het plein. 'Meer democratisering in plaats van technocratisering', aldus Barroso.

Eerder trapte Prinses Laurentien af met een pleidooi voor meer nieuwsgierigheid bij jongeren als het gaat om Europese zaken. Bij de laatste Europese verkiezingen van 2009 liet namelijk 71 procent van de jongeren tussen 18 en 24 het afweten. Esther de Lange (CDA) liet eerder al weten dat jongeren de kans moeten grijpen om mee te beslissen in plaats van over hen te laten beslissen. 'De Europese verkiezingen van 2014 zijn hiervoor de ideale gelegenheid.' Na de toespraken ging onder begeleiding van de opzweepende klanken van de Ganbé Brass Band de ballon de lucht in. Met het nodige gevoel voor beeldspraak liet De Lange in ieder geval zien dat ook jongeren tot grote hoogte kunnen stijgen. Ondanks haar hoogtevrees.

Wim van de Camp:

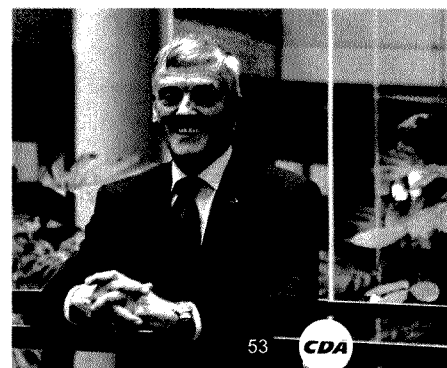
Ruim baan voor robotauto's

Europa moet zich voorbereiden op robotauto's, die geheel zelfstandig door het verkeer rijden. Dat bepleit Wim van de Camp, CDA-leider in het Europees Parlement.

Robotauto's rijden zonder dat een bestuurder hoeft te sturen of te schakelen. Vele sensoren zorgen ervoor dat de wagens zich aan alle verkeersregels houden. De auto's stoppen zelfs voor voetgangers als die plots oversteken. Robotauto's rijden als proef al in drie Amerikaanse staten. 'De techniek loopt ver voor op de wetgeving', stelt Wim van de Camp. 'Europa mag niet achterblijven. We moeten klaar zijn als de eerste wagens hier op de weg kunnen komen. We moeten voorkomen dat we met 27 EU-landen straks 27 verschillende regels krijgen.'

Robotautos blijken erg veilig in het verkeer. De wagens reageren sneller dan menselijke bestuurders. De robotauto's lijken ook erg handig voor ouderen en mindervaliden. De technologie schept bovendien nieuwe banen in de automobieliindustrie, die het nu erg moeilijk heeft in Europa. De robotauto is een project van onder meer Google, de bekende zoekmachine op internet. Het bedrijf denkt binnen 'drie tot vijf jaar een zelfstandig rijdende auto af te hebben. In Europa onderzoeken onder meer de universiteiten van Oxford, Berlijn en Parma de mogelijkheden. De EU gaf het idee al een zetje. Tussen 1987 en 1995 heeft de Europese Commissie al 800 miljoen euro gestopt in het EUREKA Prometheus Project voor de techniek van robotauto's.

Van de Camp, zelf fervent motorrijder, voegt er wel glimlachend aan toe: 'Het blijft uiteraard wel mogelijk om op zondag na de kerk met je eigen auto of motor leuk te sturen en te schakelen'.



Josine Westerbeek-Huitink nieuwe voorzitter CDAV

No woman is an island



Foto: Dirk Ho

Officieel wordt ze pas voorzitter tijdens het volgende congres. Maar de leden van het CDAV hebben Josine Westerbeek tijdens hun ledendag in juni al gekozen tot nieuwe voorzitter. Zij is de opvolger van Arinda Callewaert.

‘Werken met mensen loopt als

een rode draad door mijn loopbaan. Bij het CNV vooral voor kansarmen op de arbeidsmarkt. En later bij Wilde Ganzen werkte ik voor mensen ver weg. Het was een drukke, hectische baan. Ik heb veel gereisd en veel van de wereld gezien. Het was dankbaar werk omdat je aan heel concrete projecten werkt. Na zeven jaar wilde ik even weg van de hectiek, en nu ik het wat rustiger heb, vond ik het een mooi moment om voorzitter van het CDAV te worden. Ik wil van het CDAV een partner maken waar men niet omheen kan. Zowel binnen als buiten de partij. We moeten op inhoudelijke gronden een bijdrage leveren aan het emancipatievraagstuk. We moeten daarin geen eiland zijn, maar allianties aangaan met andere organisaties.

We hebben het veel over vrouwen. Maar we moeten ons ook realiseren dat we niet zonder mannen kunnen. We kunnen niet zonder elkaar, ondanks dat mannen en vrouwen heel verschillend zijn. Politiek is gericht op macht. Dat past van nature beter bij mannen die daar wat makkelijker voor uitkomen. Vrouwen opereren op een andere manier, en die is niet beter of slechter. Wat vrouwen wel vaak verkeerd doen is dat ze willen zijn als mannen. Of dat ze denken dat ze dubbel zo goed moeten zijn. Dat is nergens voor nodig.

Quota

De afgelopen jaren was 50-50 een belangrijk thema voor het CDAV. En dat blijft zo. Het aantal vrouwen in gemeenteraden is nog steeds laag. Ik ben erg tegen quota, maar we kunnen wel veel meer doen aan het binnenhalen van vrouwen. Daarom wil ik ook aandacht vragen voor de randvoorwaarden die nodig zijn om meer vrouwen aan het werk te krijgen. Niet alleen binnen de politiek maar ook daarbuiten. Goede randvoorwaarden zijn nodig als mensen zich willen ontwikkelen en ontplooiën. Ik zeg daar nadrukkelijk bij “op alle niveaus”.

‘Ik wil van het CDAV een partner maken waar men niet omheen kan’

Er is bovendien veel te weinig waardering voor vrijwilligerswerk dat vooral door vrouwen wordt gedaan. Vanuit mijn vorige werk is het niet verwonderlijk dat ik het ook goed vind om aandacht te hebben voor vrouwen in ontwikkelingslanden. Vrouwen zijn de motor achter ontwikkeling. Ik heb vaak gezien dat projecten alleen een kans van slagen hebben als vrouwen het steunen. Het is daarom belangrijk dat vrouwen weten hoe ze de lokale politiek moeten beïnvloeden. Daar zet het CDAV-internationaal zich voor in en dat moeten ze blijven doen.

Wie is Josine Westerbeek?

Westerbeek studeerde levensmiddelentechnologie en bedrijfskunde in Wageningen. Ze koos al snel voor de bedrijfskunde kant en hield zich vooral bezig met arbeidskwaliteit. Ze werkte voor het CNV en voor Randstad en keerde daarna terug bij het CNV als vicevoorzitter. In 2007 werd Westerbeek directeur van Wilde Ganzen. Sinds dit jaar heeft ze haar eigen bedrijf én solliciteerde ze naar het voorzitterschap van de CDA Vrouwen.

Emancipatie in het perspectief van de levensloop

Bij het verschijnen van haar emancipatienota vestigde minister Bussemaker alle aandacht op zich. Haar uitspraak resoneert nog steeds na. Bussemaker vond dat vrouwen meer moeten werken, als een wederdienst aan de overheid die veel in hun opleiding heeft geïnvesteerd. Ze vond dat een vrouw niet op de zak van haar man mag teren.

‘Emancipatie draait niet om strijd, maar om gelijkwaardigheid’

Blijvende aandacht voor emancipatie is van wezenlijk belang. In de emancipatienota wordt aangegeven dat emancipatie ‘nooit af is’ en ‘permanent onderhoud’ behoeft. Emancipatie gaat over meer dan alleen de toename van arbeidsparticipatie onder vrouwen. Het gaat over gelijkwaardigheid van mensen, over een visie op de samenleving. Tot zover spreekt de minister verstandige woorden in haar nota. Bussemaker vertaalt dat echter naar een oproep aan vrouwen om ‘autonome keuzes te maken’ over arbeid en zorg. Wat een schrale uitleg. Ze ondermijnt er de keuzevrijheid mee en verwaarloost bovendien het belang van zorgtaken.

De oproep om autonome keuzes te maken neigt naar een wedstrijd ‘de Jongens tegen de Meisjes’. Emancipatie draait echter niet om strijd, maar om gelijkwaardigheid. Dat impliceert een gelijkwaardige onderhandelingspositie aan de keukentafel. De verdeling van werk- en zorgtaken moet zo gemaakt worden dat het hele gezin er wel bij vaart. Hoe die verdeling uitvalt, is een vrije keuze en maatwerk tussen partners.

De oproep om keuzes te maken tussen arbeid en zorg, waarbij de minister de nadruk legt op arbeid, draagt niet bij aan een maatschappij waarin naar elkaar omzien weer de norm moet worden. Het kabinet wil zelf dat wij meer voor elkaar gaan zorgen en veel beleid, zoals de herziening van de langdurige zorg, is daarop gestoeld.

Familie

Ontwikkeling en arbeidsparticipatie zijn van groot belang, maar een goed draaiend gezin is dat ook. De familie is immers het fundament van de samenleving. Daarin worden de burgers van de toekomst gevormd. Het belang van tijd maken voor zorgtaken is evident. Het is de taak van de overheid om juist die keuzevrijheid én die belangrijke zorgtaken met beleid te ondersteunen. Daar is meer voor nodig dan alleen het laagdrempelig beschikbaar maken van kinderopvang. Want dan zouden ouders nog steeds alle ballen tegelijk even hoog in de lucht moeten houden.

We kunnen een enorme sprong voorwaarts maken in de emancipatie, door in plaats van alles op alles te zetten om tegen de stroom in te blijven varen, er juist voor te kiezen om met de stroom mee te varen. Dat kan door het hele werkende leven in de context van de levensloop te plaatsen.

‘Kies ervoor om met de stroom mee te varen’

Werk en carrière zouden op de veranderingen in je leven aan moeten sluiten. Niet wijzen met het vingertje dus, wanneer vrouwen of mannen een pas opzij doen om tijd te maken voor zorg, maar faciliteren dat het natuurlijk wordt om (deels) in- en uit het arbeidsproces te treden. Werkgevers en pensioenfondsen moeten hier op in spelen. Het moet mogelijk worden om de lijn naar de arbeidsmarkt open te houden met behoud van een carrièreperspectief dat past bij de verschillende levensfasen. Hierdoor kun je voorkomen dat de carrièrepiek en gezins- of mantelzorgpiek samenvallen.

Wat Nederland echt nodig heeft is een minister die emancipatie koppelt aan maatschappelijke verandering. En die zorgtaken, in welke vorm dan ook, waardeert als een volwaardig en waardevol onderdeel van het leven.

Mirjam Maasdam en Mona Keijzer



Vluchtelingenstroom uit Syrië

Femmy Bakker-de Jong en Monique Vogelaar waren in mei enkele dagen in Jordanië voor een training aan Arabische vrouwen. Femmy Bakker vertelt over haar impressies van de impact van de Syrische oorlog in Jordanië.

Medio mei waren we voor een training in Amman, Jordanië. En marge spraken we met mensen uit Jordanië en Syrië over de Syrische vluchtelingen. Eigenlijk hebben we in Nederland maar weinig besef van wat de impact is van de Syrische oorlog op buurland Jordanië en zien we Jordanië als een stabiel land. Maar Jordanië zucht enorm onder de toestroom vluchtelingen uit buurland Syrië en de interne onrust neemt toe.

Dagelijks nog steken 1.200 Syriërs de grens met Jordanië over voor een veilig onderdak. Met name vrouwen en kinderen zijn weggedreven uit hun huizen omdat het Assad-regime in het zuiden van Syrië van deur-tot-deur gaat en daarbij mannen vermoord en de huizen verwoest. De keus is: dood of vluchten naar Jordanië. Bij de grens worden ze door de Jordaanse autoriteiten opgevangen en naar het Zaatari kamp gebracht, 80 km ten noorden van Amman. Het kamp met inmiddels ongeveer 180.000 vluchtelingen, veelal vrouwen, is zo groot dat het de omvang heeft van de vierde stad van Jordanië. Hun mannen en broers zijn achtergebleven om te vechten of zijn omgekomen.

De hulpverleenster van het International Rescue Committee vertelt dat ze basishulp bieden in het kamp, hetgeen nog volstrekt onder de maat is en met te weinig hulpverleners. Haar organisatie probeert, met financiële

steun van Stichting Vluchteling, kinderen weer met hun ouders te verenigen of pleegouders te vinden. Misbruik onder de vrouwen is enorm, inclusief huiselijk geweld. De politie beschikt niet over de mankracht om tegen dit geweld op te treden en om veiligheid te bieden. Een Jordaanse vrouw die we spreken vindt het normaal dat haar land uit solidariteit deze mensen opvangt. Tegelijkertijd laat ze doorschemeren dat na jarenlange opname in de samenleving van eerst Palestijnse vluchtelingen, daarna Irakese en nu de Syriërs, de rek er vrijwel uit is. Het conflict duurt al langer dan twee jaar en er zijn meer dan een half miljoen Syriërs in Jordanië, op een bevolking van zes miljoen. De banen worden door de Syriërs ingenomen, huurprijzen zijn verdubbeld, het schaarse water moet met meer worden gedeeld evenals de gezondheidszorg en de scholen, die draaien met dagelijks twee diensten: de ochtend voor de Jordaanse en de middag voor de Syrische kinderen.

Een Syrische jonge meid is tijdens het begin van het conflict al gevlucht naar Jordanië en heeft zelf een onderkomen gevonden in Amman. Goed opgeleid kan ze niet stilzitten. Haar werk als producer heeft ze weer opgepakt en ze maakt films over misbruik van vrouwen in de kampen, die binnenkort worden getoond op het Berlijns Filmfestival. Ze maakt zich ontzettend veel zorgen over de achterblijvers in Syrië en haar landgenoten in Turkije; 'ze zijn daar in gevaar' en 'we voelen ons in de steek gelaten, de humanitaire hulp is veel te laat op gang gekomen en maar een schijn van wat nodig is'. Wat vraagt ze van ons, Nederland en de EU? Zucht. Graag betere humanitaire hulp en vooral dat het vechten stopt.

COLOFON

Julij 2013

Jaargang 9 | nummer 2

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt vier keer per jaar verspreid in een oplage van ruim vijftigduizend exemplaren.

Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever CDA Bureau,

Postbus 30453, 2500 GL Den Haag

☎ 070 3424868

✉ redactie@cda.nl

↑ www.cda.nl

Hoofdredactie Hans Janssens

Eindredactie Marjolijn van der Stel

Redactie Hans Alderliesten, Hubert Beusmans, Kees Bos, Alle Dijkelag, Wendy van Endechoot, Karin Hoentjen, Willem Krulthof, Frans de Nerée tot Babbarich, Ivo Pertijs, Bronne Pot, Hans Sloolijer, Bert Sonneveld en Rubinia Tjon a Sam.

Vormgeving Mirella Roor

Fotografie ANP, Jan Butelijn, Dirk Hol, Hollandse

Hoogte, Mike van Hees, Bas Meijer

Vrouw & Politiek CDA Vrouwen

Drukwerk Senefelder Misset B.V.

Mercuriusstraat 35, Postbus 68,

7000 AB Doetinchem

☎ 0314 355 500

Niet alle artikelen in dit tijdschrift vertolken noodzakelijkerwijs de standpunten van het CDA of van de redactie. Alle bijdragen in *CDA.nl* zijn beschermd door het auteursrecht. Uit deze uitgave mag daarom niets op enigerlei wijze worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor ongevraagd toegezonden beeldmateriaal of kopij.

CDA.nl wordt gedrukt op milieuverantwoord houtvrij papier en verzonden in natuurvriendelijk, afbreekbaar p.e.-folie.

Vacature

Secretaris Partijbestuur

Tijdens het CDA partijcongres op 2 november a.s. zal de verkiezing plaatsvinden van de secretaris van het partijbestuur. De secretaris maakt deel uit van het partijbestuur en van het dagelijks bestuur. Het partijbestuur nodigt geïnteresseerde leden uit naar deze functie te solliciteren of hiervoor kandidaten voor te dragen.

Het CDA is een politieke beweging die tussen de mensen staat. Aangezien onze samenleving continu in ontwikkeling is, moet de partij zich voortdurend inhoudelijk en organisatorisch aanpassen en vernieuwen. Dit is – naast de dagelijkse bedrijfsvoering – een van de belangrijke taken waar het bestuur zich in de komende periode voor gesteld ziet. Het bestuur geeft leiding aan alle politieke en organisatorische activiteiten van en binnen de partij.

De secretaris

Als secretaris van het partij- en het dagelijks bestuur, is de secretaris het eerste aanspreekpunt voor de 'juridische portefeuille'. In die rol is de secretaris de juridisch adviseur van de vereniging en verantwoordelijk voor handhaving en uitvoering van de CDA statuten, reglementen en het regelen van de overige verenigingsrechtelijke zaken.

De secretaris dient te beschikken over een sterk ontwikkelde (politieke) antenne voor ontwikkelingen in de vereniging en in de samenleving en is in staat die te vertalen in een visie op het – in het bijzonder bestuurlijk en verenigingsrechtelijk – functioneren van de partij.

Voor de functie is een profielschets opgesteld die u kunt vinden op www.cda/vacatures.

Reacties kunnen tot 1 september 2013 digitaal worden gestuurd naar de directeur a.i. van het partijbureau Meindert Stolk, via stolk@cda.nl.

Procedures verkiezingen

Europees Parlement

In mei 2014 vinden in Nederland de verkiezingen voor het Europees Parlement plaats. De voorbereidingen zijn al in volle gang.

Solliciteren

Op 3 juni is de site www.cda.nl/kandidaatstellingep opengesteld. Via deze site kunnen belangstellenden die voldoen aan de profielschets, solliciteren als CDA-kandidaat voor het lidmaatschap van het Europees Parlement of voor het lijsttrekkerschap. De sollicitatietermijn loopt tot 15 juli a.s. 12.00 uur.

Gemeentelijke en provinciale afdelingen kunnen tot 5 juli ook (maximaal vijf) leden voordragen als kandidaat voor het lidmaatschap van het Europees Parlement. Het voorgedragen lid moet vervolgens wel zelf nog solliciteren door de formulieren op de site in te vullen. Ook hiervoor geldt dat de sollicitatie uiterlijk op 15 juli a.s. om 12.00 uur ontvangen moet zijn. Meer informatie hierover treft u aan op de site www.cda.nl/kandidaatstellingep

Selectiecommissie en adviescommissie

Door het partijbestuur zijn twee commissies ingesteld. De selectiecommissie o.l.v. oud-staatssecretaris mw. mr. Yvonne van Rooy, die de sollicitatieprocedure voor het lijsttrekkerschap van de CDA-delegatie in het Europees Parlement zal begeleiden. De adviescommissie o.l.v. oud-partijvoorzitter mr. Marnix van Rij, die de kandidaten voor het lidmaatschap Europees Parlement zal toetsen aan de profielschets.

Op vrijdag 4 oktober a.s. zal het partijbestuur, op advies van de selectiecommissie, de voordracht bekend maken van de lijsttrekkerskandidaten.

Campagne lijsttrekkersverkiezing

Nadat op 4 oktober de kandidaten voor de lijsttrekkersverkiezing bekend zijn gemaakt, gaan zij tot en met zaterdag 2 november diverse dagen op campagne. Houdt de site (www.cda.nl) in de gaten voor meer informatie over de campagne.

Stemmen lijsttrekkersverkiezing

Alle CDA-leden met stemrecht krijgen de mogelijkheid om te stemmen op één van de lijsttrekkerskandidaten.

Om te stemmen ontvangen de leden, indien stem-gerechtigd, een stemcode. Deze stemcode wordt meegestuurd met het ledenblad van oktober 2013, dat rond 17 oktober in de bus ligt.

Vanaf 17 oktober zal ook de eerste ronde voor de verkiezing lijsttrekker starten.

Op zondagavond 27 oktober sluit de eerste ronde. Wanneer niet één van de kandidaten voor het lijsttrekkerschap in de eerste stemronde meer dan 50 procent van de stemmen haalt, dan zal er een tweede stemronde plaatsvinden tussen de twee kandidaten met de meeste stemmen.

Een eventuele tweede stemronde zal maandagmiddag 28 oktober om 14.00 uur worden geopend. De tweede ronde zal worden gesloten tijdens het partijcongres van zaterdag 2 november, om 14.00 uur 's middags.

U kunt kiezen of u digitaal of telefonisch wilt stemmen.

Stemrecht verkiezing lijsttrekker

U heeft stemrecht voor de verkiezing van de lijsttrekker als u op 17 oktober minimaal 8 weken lid bent en u voor 1 september 2013 een deel van uw contributie voor 2013 betaald heeft met een minimum van € 12,00.

Partijcongres

In tegenstelling tot eerdere berichten zal het partijcongres plaatsvinden op zaterdag 2 november. Daarmee valt het congres samen met de viering van Allerzielen, de kerkelijke hoogtijdag ter nagedachtenis aan overleden familieleden en vrienden. Omdat andere weekenden in oktober of november problemen opleverden met onder meer de spreiding van de herfstvakanties en de campagne voor de belangrijke herindelingsverkiezingen in Friesland en Zuid-Holland, zal tijdens het in memoriam op het congres aandacht worden besteed aan Allerzielen.

Kandidatenlijst

Na het partijcongres van 2 november weten we wie de lijsttrekker voor de CDA-delegatie bij de Europese Verkiezingen zal zijn.

Het versterkt partijbestuur komt vervolgens op 4 november bijeen om de advies-kandidatenlijst op te stellen. In de week van 4 november worden de advieslijst en de bijbehorende stembiljetten per post naar de gemeentelijke afdelingen gestuurd. De gemeentelijke afdeling zal een ledenvergadering organiseren waar (in)gestemd zal kunnen worden (met) over de gewenste volgorde op de voorgestelde advies kandidatenlijst. U zult hierover nader door uw eigen afdeling geïnformeerd worden.

Verkiezingsprogramma

Vanaf vrijdag 18 oktober zal het CDA-conceptverkiezingsprogramma voor de Europese verkiezingen openbaar gemaakt worden via de CDA-website en te downloaden zijn.

Gemeentelijke en provinciale afdelingen krijgen de gelegenheid op het conceptverkiezingsprogramma amendementen in te dienen. Ook hierover zult u nader geïnformeerd worden door uw provinciale en gemeentelijke afdeling.



De door de provinciale en gemeentelijke afdelingen ingediende amendementen zullen worden voorzien van een preadvies van het Partijbestuur.

Vanaf 27 januari 2014 zullen de ingekomen amendementen, voorzien van een preadvies openbaar gemaakt worden en te downloaden zijn via de CDA-website.

Tijdens het partijcongres van zaterdag 8 februari 2014 zullen de amendementen besproken worden en wordt het definitieve CDA-verkiezingsprogramma voor de Europese verkiezingen vastgesteld.



Presentatie Europa Manifest

Presentatie Europa Manifest tijdens partijcongres 1 juni. V.l.n.r. Pieter Omtzigt, Winand Quadvlieg, Wim van de Camp en Pieter van Geel.
Exemplaar op te vragen bij beusmans@cda.nl



Nieuwe directeur

Hilde Westera nieuwe directeur partijbureau

Hilde Westera (44) is per 1 september de nieuwe directeur van het partijbureau. Zij werkt nu nog als plaatsvervangend chef van het kabinet van de Commissaris van de Koning in Zuid-Holland. Westera is al jaren actief in het CDA, ondermeer als afdelingsbestuurder en campagneleider in Wassenaar.

Like ons op Facebook

Ledenactie

Gratis naar het Zuiderzeemuseum

Wij verloten 45 kaarten van dit veelzijdige museum.

Het Zuiderzeemuseum is een doe-museum voor iedereen. Beleef samen met uw (klein)kinderen een dag om nooit te vergeten. Speel bijvoorbeeld oud-Hollandse spelletjes, leer knopen leggen of maak samen een klompbootje in het buitenmuseum. In het binnenmuseum is de familietentoonstelling 'Reis rondom de Zuiderzee' met allerlei leuke activiteiten voor het hele gezin. Stel zelf een Hindelooper interieur samen, doe mee aan de Zuiderzee karaoke battle, speel een tafelvoetbalwedstrijd of doe mee aan de kennisquiz over de Zuiderzee. Per lid maakt u kans op maximaal 4 gratis entreekaarten (de entreekaarten zijn zowel voor kinderen als volwassenen te gebruiken). Het enige dat u hoeft te doen is voor 17 juli een mail sturen naar Carina Hoff, Hoff@cda.nl of een kaartje sturen naar CDA, Antwoordnummer 1700, 2501 WB in Den Haag. Geef aan hoeveel kaarten u wenst te ontvangen. Alleen de winnaars krijgen bericht.



Op 8 mei bood Raymond Gradus het eerste exemplaar van *Faith in Society* aan. *Faith in Society*, de Engelse vertaling van het begin april gepresenteerde rapport *Geloof in de samenleving*, werd in ontvangst genomen door Wilfried Martens, de voorzitter van de Europese Volkspartij en het Centre for European Studies (CES). De vertaling is een gezamenlijk project van het CES en het Wetenschappelijk Instituut voor

het CDA. Het rapport gaat onder meer in op vraagstukken als de zondagsrust, de gewetensbezwaarde trouwambtenaar, maar biedt ook helderheid wat moet worden verstaan onder de scheiding van kerk en staat.

Het rapport *Geloof in de samenleving* kost € 15,- (inclusief verzendkosten) en is te bestellen door een e-mail met de naam van het rapport en uw adres te sturen naar wi@cda.nl.



SI
Steenkamp
Instituut

Nieuw!

Kandidaat-raadsledencursus

Op de lijst, en hoe nu verder? Kom je hoogstwaarschijnlijk op de kandidatenlijst te staan voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2014? Wil je goed voorbereid aan de eervolle taak als volksvertegenwoordiger in de gemeenteraad beginnen? Volg dan de kandidaat-raadsledencursus van het Steenkampinstituut, die vanaf oktober in verschillende provincies wordt georganiseerd.

Online training

campagneplan schrijven

Ben jij klaar voor de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen

2014? Wil je gedegen van start gaan en gericht campagnevoeren? Volg dan de online training om jouw lokale campagneplan te schrijven. Bij de online training campagneplan schrijven kun je op basis van een blauwdruk van de campagne op je eigen manier en in je eigen tempo stapsgewijs je lokale campagneplan schrijven. Via si@cda.nl kun je inloggegevens en instructies opvragen door je naam en de afdeling waarvoor je het campagneplan gaat schrijven door te geven.

Training

De training wordt gegeven op zaterdag 11 oktober 2013 van 10.00 tot 14.00 uur.

Hoe motiveer je vrijwilligers voordat een geplande campagne-activiteit van start gaat? Hoe overtuig je iemand op straat of aan de deur? In deze praktische training oefen je door middel van rollenspellen hoe je specifiek gericht op de campagnetijd

mensen op straat en aan de deur kan aanspreken en informeren. Daarnaast wordt er een structuur aangeleerd zodat je andere vrijwilligers kan motiveren voorafgaand aan een campagneactiviteit.

Meer informatie over deze cursussen en trainingen kunt u vinden vinden op www.cda.nl/si.

CDAV

Het CDAV moedigt vrouwen aan te solliciteren voor het Europees Parlement!

Nieuwsbrief WI

Blijf op de hoogte van alle bijeenkomsten en de nieuwste publicaties van het Wetenschappelijk Instituut! Meld u nu aan voor de tweemaandelijks digitale nieuwsbrief door een mail te sturen naar wij@cda.nl

Actueel regionaal opleidingsaanbod

4 september

7 september

14 september

14 september

28 september

5 oktober

8 oktober

12 oktober

10, 17, 24 oktober

14, 21, 28 oktober

26 oktober

26 oktober

30 oktober

Overijssel

Gelderland

Gelderland

Groningen

Gelderland

Drenthe

Zuid-Holland

Gelderland

Zuid-Holland

Zuid-Holland

Gelderland

Overijssel

Zuid-Holland

Rivierenland-Veluwe

Achterhoek

Haren

Westerbork

Dordrecht

Velp/Dieren

Bodegraven

Den Haag

Nijverdal

Bodegraven

Training campagnevaardigheden

Training werving- en selectiegesprekken

Training werving- en selectiegesprekken

Cursus oriëntatie raadslidmaatschap

Training ledenwerving I

Training campagnevaardigheden

Training campagnevaardigheden

Training campagnevaardigheden

Kandidaat-raadsledencursus

Kandidaat-raadsledencursus

Cursus gemeentefinanciën

Training campagnevaardigheden

Training campagnevaardigheden



SI
Steenkamp
Instituut



Julius Terpstra



Ik ben geboren en getogen in de Noordoostpolder, in Emmeloord. Tot mijn actiende levensjaar heb ik gewoond in de polder om daarna te verhuizen naar Wezep vlak onder Zwolle. Een prachtige plek zo vlakbij de IJssel en de Veluwe. Na mijn VWO ben ik naar Engeland vertrokken om mij de taal machtig

te maken en een jaar International Affairs te studeren. Het is in die periode dat ik mijzelf heb verdiept in de christendemocratie. Politiek was altijd een grote interesse maar verder dan het gekibbel in de Kamer kwam het niet. Het christendemocratische gedachtegoed sprak mij aan, juist omdat het gebaseerd is op christelijke waarden, maar tegelijkertijd ruimte biedt voor andere invalshoeken en overtuigingen: een volkspartij.

Na deze trip in Engeland ben ik in Leiden geschiedenis en politicologie gaan studeren. Momenteel rond ik mijn bachelor geschiedenis af en wil ik starten met een master gericht op de vaderlandse geschiedenis. In het begin van mijn studententijd ben ik actief geworden voor zowel het CDJA Leiden als het CDA Leiden. Ondanks dat de partij rond 2010 in een moeilijke fase zat straalden de leden

Dagelijks Bestuur CDJA

Sinds mei 2013 heeft het CDJA een nieuw Dagelijks Bestuur en een nieuwe voorzitter. De nieuwe voorzitter is Julius Terpstra. Hij heeft Arrie Vis opgevolgd, die de afgelopen twee jaar voorzitter was. Ook Dennis Chafiã, die de afgelopen twee jaar Dagelijks Bestuurslid Communicatie en Promotie was, is afgetreden. Het huidige bestuur van het CDJA bestaat nu uit Julius Terpstra (Voorzitter), Lotte Schipper (Secretaris), Arjen Looijenga (Penningmeester), Hans van den Heuvel (Dagelijks Bestuurslid Politiek & Vorming), Christine Zandberg (Organisatie & Campagne) en Matthijs Groot (Communicatie en Promotie).

enthousiasme en maatschappelijke betrokkenheid uit. Precies zoals ik een politieke partij voor ogen heb: dicht bij de mensen. Dit enthousiasme heb ik gedurende mijn campagne om voorzitter te worden proberen over te brengen op de leden. De reden om mij te kandideren voor het voorzitterschap van het CDJA is tweezijdig. Allereerst is het CDJA een fantastische club waar veel gebeurt, zowel op het inhoudelijke vlak als op het gebied van gezelligheid. Een prima club waar ik me graag voor wil inzetten. De tweede reden is minder positief en had te maken met de komst van de 50+partij in de Kamer. Momenteel verkeren we in een crisis en wordt er van alle Nederlanders (jong en oud) wat gevraagd. Henk Krol en de zijnen weigeren dit en komen puur en alleen op voor de belangen van ouderen. Een slechte zaak, als CDJA-voorzitter wil ik mij graag inzetten voor solidariteit tussen generaties. Jongerenproblematiek en solidariteit tussen generaties stonden centraal in mijn campagne. Maar ook de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 zijn erg belangrijk. Als CDJA zijn we een traject gestart om jongeren klaar te stomen voor het gemeenteraadswerk: Generatie2014. Hierin trainen we jongeren op tal van gebieden die te maken hebben met het wel en wee binnen de gemeenteraad.

Kortom, er ligt voor mij als nieuwe CDJA-voorzitter genoeg werk klaar. Ik ben zeer gemotiveerd en u gaat nog veel horen van het CDJA de komende tijd! Julius Terpstra als CDJA-voorzitter? Creatief, Daadkrachtig, Joviaal en Ambitueus.

*Doe mee en win
een boekenbon
van 15 euro!*

Zomerpuzzel

L L O T T E S C H I P P E R D B
E V S P C D J G A M M L O A L A
V I D A B B I N J O A E R L E R
U C N R G E U I I O K E G W V T
E T E T I E R R R T E G A I E V
H O R I J M K E N E N N N N L A
N R E J P S R D A E N A I D J N
E S B B V T E A V P E V S E I M
D L N E A E D G X H P R A J B E
N E H S N R N R I T R E T O K I
A N O T S B A E N U E T I N N J
V T J U O O V V R R T E E G A L
N E W U E E L N A V E I N N A H
E R S R S R I T M U P P V S B U
R S L E T D W K L E U R R I J K
A R T S P R E T S U I L U J E N

Alwin de Jong
Ank Bijleveld
Bart van Meijl
Beemsterboer
BSV
Gijp van Soest
Hannie van Leeuwen
John Berends
Julius Terpstra
Kleurrijk
Lotte Schipper
Marnix van Rij
Organisatie
Partijbestuur
Peter Pennekamp
Pieter van Geel
Ruth Peetoom
Van den Heuvel
Vergadering
Victor Slenter
Wil van der Kruijs

**Streep alle woorden weg.
De letters die overblijven
vormen de oplossing van
de puzzel.**

Stuur uw oplossing voor
15 september 2013 naar:

redactie@cda.nl
Of: **CDA Redactie**
Postbus 30453
2500 GL Den Haag
Onder de juiste inzenders
verloten wij 5 boekenbon-
nen van €15,-. De oplossing

van de puzzel in het vorige
nummer was: Inhoudiging.

De winnaars van de
boekenbon van €15,- zijn:
H.E. Kremer uit
Groningen,

W. van Steenbergem uit
Bennekom,
D. Brands-Karssenbergh
uit Lunteren,
A.J. de Kok uit Goes en
A. Zevenhuijzen-Koskamp
uit Schipluiden.

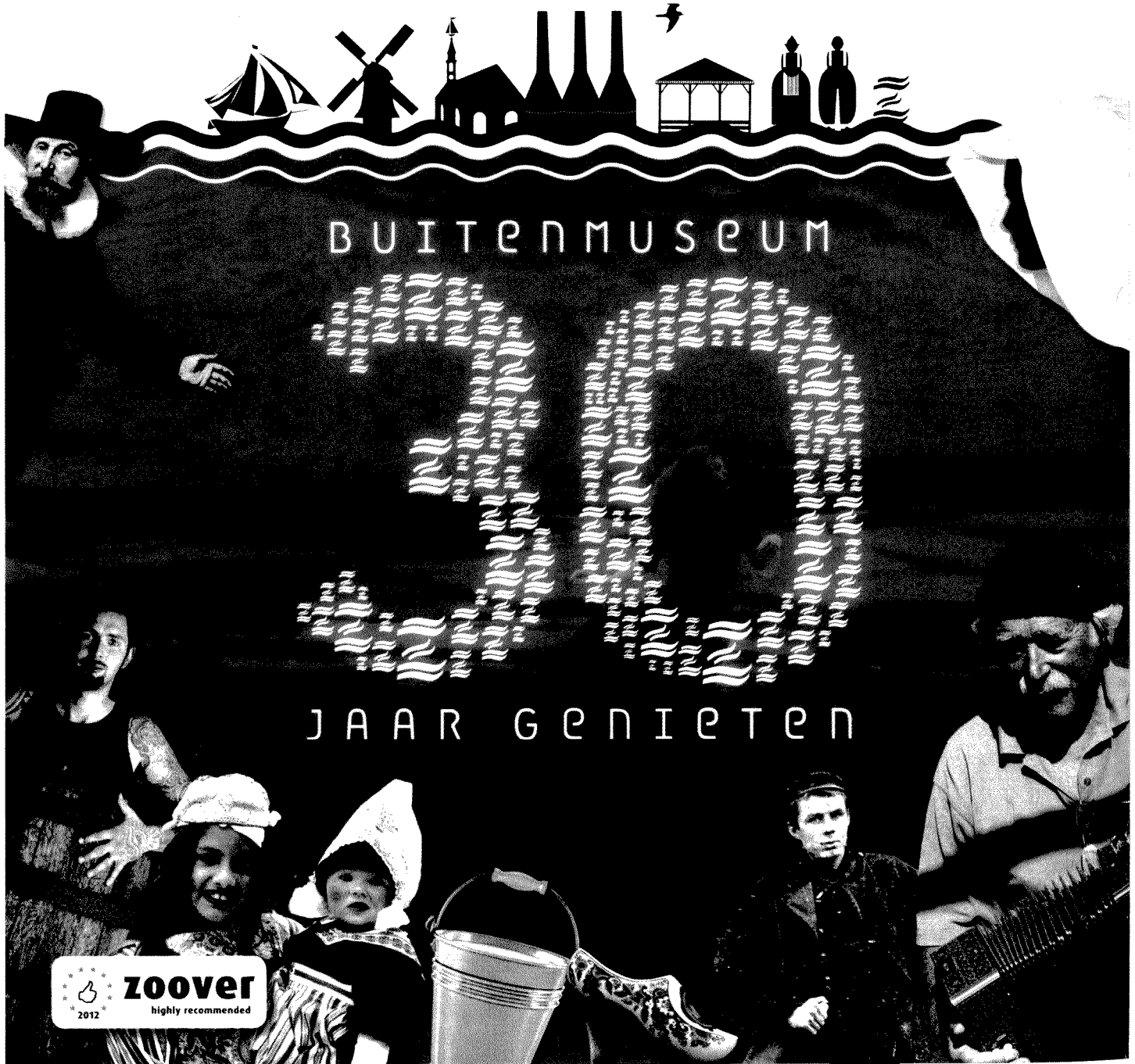
BankGiroLoterij

HET NEDERLANDSE FILM- en TV-FESTIVAL

DLIA



ZUIDERZEEMUSEUM ENKHUIZEN



BUITENMUSEUM



JAAR GENIETEN



DWPP

CDA

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Nummer 3
Oktober 2013



*Eddy van Hijum over de
alternatieve begroting
Lijsttrekkersverkiezing*

Prinsjesdag



Redactioneel

In het vorige nummer stond voor een deel in het teken van de 7 principes van Sybrand Buma. Deze maand kunt u meepraten over de invulling van die principes. Ga naar www.cda.nl/7principes en doe mee.

In dit nummer kunt u o.a. een uitgebreid interview lezen met financieel woordvoerder Eddy van Hijum. Hij zegt dat de oplossing voor de crisis bestaat uit minder belasting, minder overheid en meer werk.

Bij dit blad heeft u - als u stemrecht heeft - een stemcode ontvangen waarmee u de lijsttrekker voor de Europese verkiezingen kunt kiezen. Op pagina 30 en 31 kunt u kennis maken met de kandidaten Wim van de Camp en Esther de Lange. U kunt tot het congres van 2 november in Leeuwarden uw stem uitbrengen.

Maar er zijn meer verkiezingen. Op 19 maart volgend jaar zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Verkiezingen waarbij het CDA lokaal het verschil kan maken. Overal in het land zijn de voorbereidingen al aan de gang. Twaalf lijsttrekkers uit het hele land stellen zich aan u voor in dit blad.

Coverfoto: ANP | Koen van Weel



11

De werkplek van Ad van Rees



28

Lijsttrekkersverkiezing
Europees Parlement

Inhoud

- 4 Samen
- 10 *Column* Sybrand Buma
- 16 *Column* Ruth Peetoom
- 17 Het geheim van Bergeijk
- 24 De confrontatie
- 26 *Column* Elco Brinkman
- 30 *Interview* Wim van de Camp & Esther de Lange
- 32 Zij maken het verschil
- 38 *Interview* Paul van Geest
- 40 De uitgangspunten van
- 42 Team1415 bij Duitse verkiezingscampagne
- 46 CDA Vrouwen
- 50 Europa
- 54 Partijvernieuwing
- 56 7 principes
- 63 Herfstpuzzel



Interview Eddy van hijum

6



Van ons

12



20



Nieuw lid

27



Gemeenteraadsverkiezingen '14

36



Junior reporter

44



Partijnieuws

57



Foto Bas C. de Vries

'De armoede onder kinderen in Dordrecht begint alarmerende vormen aan te nemen, hoorden wij als CDA. Dordt is van oudsher al een relatief arme arbeidersstad en de werkloosheid en lastenverzwaringen slaan steeds grotere gaten bij gewone mensen. Kinderen gaan zonder eten naar school, krijgen geen stimulering (dierentuin/museum etc.) en gaan vaak ook niet op vakantie. De eerste twee punten worden aangepakt door onze wethouder Bert van de Burgt. Het derde punt hebben we zelf ter hand genomen.

Dordrecht heeft een jaar geleden de kinderboerderij opgeknapt van "schuurtje" naar groots opgezet natuurcentrum met een speciale knuffelweide en daarnaast een grote speeltuin. Dit terrein hebben we op 2 augustus omgebouwd tot een feestterrein. We hebben die dag zo'n 120 kinderen een leuke dag bezorgd. Er waren verschillende activiteiten zoals stoepkrijten, voetballen en een loterij. Het natuurcentrum verzorgde "knuffelcursussen" met de konijnen, schapen en geiten.'

Christiaan Merkuur is campagneleider in Dordrecht.

Eddy van Hijum:

‘Wat echt nodig is, is dat de economie weer op gang komt’

Vlak voor de Algemene Beschouwingen presenteerde de CDA-fractie een alternatieve begroting. Financieel woordvoerder Eddy van Hijum licht de voorstellen van het CDA toe.

Tekst **Marjolijn van der Stel** | Fotografie **Dirk Hol**

‘Onze alternatieve begroting is eenvoudig samen te vatten: meer banen, lagere belastingen en een kleinere overheid. Dat hoeft geen verrassing te zijn, want we maakten deze keuze ook al in ons verkiezingsprogramma. Het CDA wil families en ondernemers de ruimte geven en verwacht niet alles van de overheid. We kiezen bewust voor een structurele weg naar economisch herstel. Je kunt een rechte lijn trekken naar het verleden, naar het CDA-beleid tijdens eerder crises. Naar Lubbers en Ruting in de jaren tachtig, en naar Balkenende en De Jager in vorige kabinetperiodes.

De crisis in 2008 heeft de wereld op zijn kop gezet. De financiële sector, de pensioenfondsen en de woningmarkt moeten zich van de klap herstellen, en dat is een kwestie van lange adem. Dit brengt veel onzekerheid met zich mee. Het is belangrijk om het vertrouwen terug te brengen in de samenleving met een geloofwaardig herstelbeleid.

Onze tegenbegroting – ik spreek liever van een alternatieve begroting – is een reactie op de ontwerpbegroting van de regering. Een deel van het beleid van de regering kunnen we steunen. Maar het CDA heeft al in het voorjaar een duidelijke grens gesteld: geen verdere belastingverhoging. Dat tast het besteedbaar inkomen van families

en ondernemers aan en frustreert het economisch herstel. Het aanvullende bezuiningspakket van 6 miljard euro dat de regering op Prinsjesdag presenteerde, bestaat toch voor bijna 3 miljard euro aan extra belastingen. Met onze alternatieve begroting laten we zien dat er een realistisch en beter alternatief bestaat voor de koers van het kabinet.

‘Het is belangrijk om het vertrouwen terug te brengen in de samenleving met een geloofwaardig herstelbeleid’

We moeten onder ogen zien dat de economie de komende jaren niet meer zo uitbundig groeit als in het verleden. We zullen ook de overheidsuitgaven hieraan moeten aanpassen, via structurele hervormingen in met name de zorg



en de sociale zekerheid. De regering gaat deze keuze uit de weg en laat de uitgaven de komende jaren sterk toenemen. Vervolgens wordt het begrotingsgat gedicht door nieuwe belastingverhogingen en ondoordachte bezuinigingen. Maar het recept van belastingverhoging is uitgewerkt. Dit jaar blijven de belastinginkomsten naar verwachting al ruim 11 miljard euro achter bij de verwachtingen. Dit komt mede omdat mensen extra de belasting gaan ontwijken of ontduiken, bijvoorbeeld door over grens te tanken, of door minder te gaan werken. Bovendien gaan hogere belastingen ten koste van de economische groei en de werkgelegenheid. Het beleid van de regering helpt ons dus niet om uit de negatieve spiraal te komen.

Wat echt nodig is, is dat de economie weer op gang komt. Dat doe je door banen te scheppen met lagere lasten bij ondernemers en families. Het CDA wil de belasting in een

aantal stappen verlagen naar een tarief van 37 procent. Mensen met een hoog inkomen betalen 47 procent. Dat noemen wij sociale vlaktaks: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Het Centraal Planbureau heeft uitgerekend dat dit op termijn zo'n 180.000 extra banen oplevert.

*‘Wij ontzien
chronisch zieken
en gehandicapten’*

Ook gaat het meer lonen om meer te gaan werken. Het beleid van de regering werkt precies de andere kant op: door sterk te nivelleren hou je steeds minder over



van de euro die je verdient door meer te gaan werken. Ook verlagen we de lasten voor werkgevers, zodat zij meer lucht krijgen om mensen aan te nemen. Dit doen we door de WW-premie voor werkgevers te verlagen en innovatie te stimuleren. Daarnaast stimuleren we de werkgelegenheid in de bouw- en installatiesector met gerichte investeringen in infrastructuur en het energiezuiniger maken van woningen. Dit werkt beter dan de subsidies die minister Asscher uitdeelt voor banenplannen.

*‘Wat echt nodig is,
is dat de economie
weer op gang komt’*

We betalen onze voorstellen door het mes te zetten in extra uitgaven die de coalitie de komende jaren wil doen en de automatische groei van de overheidsuitgaven te stoppen. Het valt toch niet goed uit te leggen dat de uitgaven van de overheid automatisch blijven toenemen, terwijl in de markt de lonen van veel werknemers zijn bevroren en de belastingen wel steeds verder worden verhoogd. Het CDA heeft daarom een wetsvoorstel

uitgewerkt waarin we de spelregels voor de groei van overheidsuitgaven aanscherpen. Ook het hervormen van de arbeidsmarkt, zoals de WW en het ontslagrecht, is van belang. Wij pleiten al langer voor een omslag “van nazorg naar voorzorg”, ofwel veel meer nadruk op scholing en van-werk-naar-werk in plaats van lange uitkeringen. Natuurlijk houden wij oog voor het draagvlak bij vakbonden en werkgevers. Maar laten we ons ook realiseren dat de klappen van de crisis nu tamelijk eenzijdig worden opgevangen door mensen zonder rechten, zoals zelfstandigen zonder personeel, uitzendkrachten en tijdelijke contractanten.

Ik realiseer me overigens volledig dat ook wij pijnlijke keuzes maken. Zo nemen de salarissen in de zorg en het onderwijs volgend jaar in ons voorstel niet toe. We hebben ook hier het over mensen erkenning die hard werken en erkenning verdienen. Ook het niveau van de uitkeringen neemt niet toe, uitgezonderd de AOW. Maar we kiezen bewust voor de lijn van werk boven inkomen. Want als je je baan verliest, ga je er in koopkracht pas echt fors op achteruit. Het scheppen en behouden van werkgelegenheid staat daarom voor het CDA echt voorop. Bovendien profiteren ook mensen in de zorg en het onderwijs van onze voorstellen om de belastingen te verlagen en de kinderbijslag niet te verlagen.



*'Onze tegenbegroting
– ik spreek liever
van een alternatieve
begroting – is
een reactie op de
ontwerpbegroting
van de regering'*

Een groep die we ontzien zijn chronisch zieken en gehandicapten. We staan pal voor mensen die niet kunnen werken omdat ze pech hebben met hun gezondheid of een handicap hebben. Het kabinet wil vrijwel alle specifieke tegemoetkomingen voor deze doelgroep afschaffen en vervangen door een gemeentelijk vangnet, met een forse bezuiniging. De inkomensgevolgen zijn dramatisch. Ik heb grote bedenkingen bij deze inkomenspolitiek door gemeenten. Het CDA wil een gerichte landelijke regeling behouden en negatieve inkomensgevolgen repareren.

We maken ons sowieso zorgen over alle taken die op gemeenten afkomen in het kader van de decentralisaties. Ze krijgen er taken bij op het gebied van participatie, zorg en jeugdzorg. Er moet snel duidelijkheid voor gemeenten komen, die is er nu nog onvoldoende. Het enige wat ze weten is dat ze veel meer taken moeten gaan uitvoeren met veel minder geld. Het is vooral nog onduidelijk waar de risico's zitten. Die moeten goed in kaart worden gebracht, want ze kunnen fors zijn. Het is de grootste decentralisatie ooit, zorgvuldigheid is dus van groot belang.

Al met al hebben we met onze alternatieve begroting laten zien dat het CDA bereid is om verantwoordelijkheid te nemen. We hebben een realistisch en beter alternatief voor de weg van belastingverhogingen die het kabinet voorstelt. Een alternatief dat het groeivermogen van Nederland versterkt en banen oplevert. De komende maanden zullen we de regering stevig aansporen om deze keuze te omarmen.'

Noot van de redactie: Dit blad is gedrukt voor de financiële beschouwingen.

SYBRIEN BUIJT

Beste CDA vrienden,

kabinet. Het is niet moeilijk aan te wijzen waar het is misgegaan: bij de kabinetsformatie. Door middel van een kaartspel hebben VVD en PvdA thema's uitgeruild. De VVD kreeg 'gezonde overheidsfinanciën' en de PvdA 'eerlijk delen'. Maar geen van beide partijen trok de kaart 'werkgelegenheid'. Terwijl het volgens het CDA toch de belangrijkste taak van de politiek is om de werkgelegenheid weer te laten groeien. Helaas, het resultaat van de uitruil is een regeerakkoord met flinke lastenverzwaringen voor burgers en ondernemers. Daarnaast worden de middeninkomens – de ruggengraat van de economie – onevenredig getroffen. In plaats van ons land uit de crisis te leiden helpt de regering ons steeds dieper de crisis in, ten koste van de gezinnen en middeninkomens.

Een blijvend probleem is dat de overheid veel meer geld uitgeeft dan er binnenkomt. Daarom willen we ook wettelijk vastleggen dat zolang het overheidstekort meer dan 3% bedraagt, de overheidsuitgaven niet mogen groeien.

Om duidelijk te maken dat het roer om moet, heeft het CDA vlak na Prinsjesdag een alternatieve begroting gepresenteerd. Een alternatief op basis van ons verkiezingsprogramma, zonder verdere lastenverzwaring, nivellering of voortdurend groeiende overheid. In plaats daarvan kiest het CDA voor banen en structureel economisch herstel. Een van de maatregelen die we willen

nemen is het verlagen van de lasten voor werknemers en bedrijven met bijna 3 miljard. Een andere maatregel is de invoering van een eenvoudiger belastingsysteem met lagere tarieven, op weg naar de 'sociale vlak-taks'. Dat stond ook al in ons verkiezingsprogramma. Werken en ondernemen gaan dan weer echt lonen.

Een samenleving van actieve en verantwoordelijke burgers veronderstelt dat mensen de ruimte en de middelen hebben om dat waar te maken. Alleen op die manier kunnen de mensen die de ruggengraat van onze samenleving vormen: de gewone gezinnen, familiebedrijven en ondernemers, Nederland uit de economische crisis helpen.

Lagere belastingen en wegwerken van het begrotingstekort zijn voor het CDA dus geen doel op zich, maar een voorwaarde voor het opbouwen van een eerlijke economie. Door lagere lasten en zuinig begrotingsbeleid zetten wij een rem op de groei van de overheid. Zo geven wij ruimte aan de zeven principes die ik dit voorjaar presenteerde. Denk met ons mee op www.cda.nl/7principes. Zo geven wij ruimte aan de samenleving.

De algemene beschouwingen waren dit jaar anders dan anders. Gewoonlijk is er een kabinet dat min of meer comfortabel vanuit een meerderheidspositie de plannen presenteert. Maar dit is geen gewoon meerderheidskabinet en ook de omstandigheden zijn niet gewoon. Er is een economische crisis, dagelijks verliezen mensen hun baan. Dat dreigt in 2014 gewoon door te gaan, en ook in de jaren daarna dreigen we economisch achter te blijven. De landen om ons heen kruipen uit het dal, maar Nederland blijft achter.

Dat Nederland hard geraakt wordt door een wereldwijde crisis is onvermijdelijk. Maar dat Nederland er niet uit komt is voor een belangrijk deel te wijten aan het beleid van het

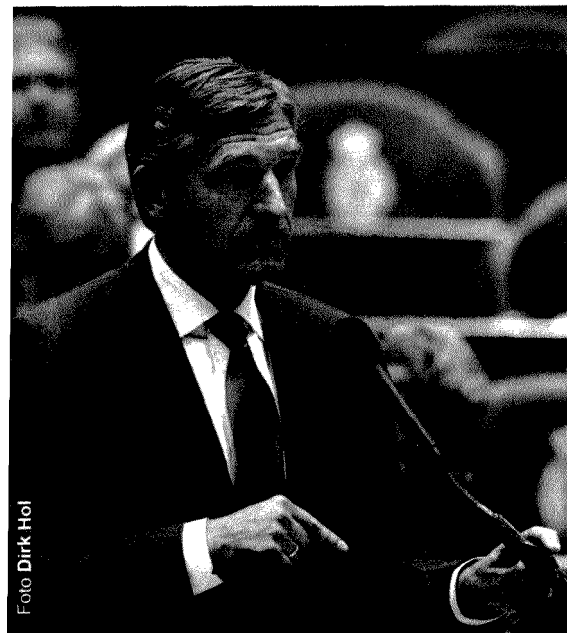


Foto Dirk Hol



Werkplek

'Wij hebben een melkveehouderij in de Alblasserwaard. We hebben 250 stuks groot en klein rundvee. Daarnaast hebben we 40 schapen met lammeren. Je hoort vaak dat het niet goed gaat met de agrarische sector, maar dat beeld herken ik niet. De melkveehouderij heeft de stijgende lijn te pakken. De zuivelprijzen zijn goed. Maar de kosten van met name dieselolie en energie zijn meegestegen.

Het is vaak lastig om het werk op de boerderij te combineren met het raadswerk. Gelukkig helpt mijn gezin regelmatig mee in het bedrijf. In Molenwaard hebben we veel buitengebied. Omdat ik zelf woon en werk in dat gebied kan ik mij als raadslid goed inleven in wat er speelt in dat gebied.'

Ad van Rees is raadslid in de gemeente Molenwaard.



Van onderop

In deze rubriek gaat de redactie op zoek naar de gevolgen van nieuwe wetten en regelingen voor mensen die *met de benen in de modder staan*. Jongeren, ouderen, werknemers en werkgevers delen hun zorgen en kritiek maar ook hun visie en verwachtingen met de lezers van *CDA.nl*. In dit nummer: de decentralisatie van begeleiding, ondersteuning en verzorging van AWBZ naar WMO.

Tekst **Allie Dijkslag** | Fotografie **Ton Borsboom ANP**

Wethouder Pieter den Besten (Welzijn, CDA) in Harderwijk is wel blij met de decentralisaties. Juist gemeenten staan dicht bij de burger en kunnen verkokering tegengaan door in samenhang naar personen, gezinnen en hun ondersteuningsvragen te kijken, zegt hij. Door de drie decentralisaties tegelijkertijd in te voeren kan de gemeente als regisseur dwarsverbanden leggen, efficiënter werken en afwegen wat het meest nodig is. Maar dan moet de rijksoverheid wel zorgen voor een toereikend budget en vervolgens de taken ook echt aan gemeenten overlaten. Bewindslieden in Den Haag, zegt Den Besten, beheersen de kunst van het loslaten nog onvoldoende.

Eerst iets over de hoofdrichting van de decentralisatie van delen van de AWBZ naar de gemeenten. Hoe kijkt u daar tegenaan? 'De hoofdrichting is heel verdedigbaar. Het CDA bepleitte al bij de invoering van de WMO in 2007 dat we af moeten van de claimcultuur en moeten overstappen naar een individuele benadering. "Wat hebt u nodig om mee te kunnen doen?", dat is de vraag waar het om draait. Daar past de overheveling van begeleiding, ondersteuning en verzorging naar gemeenten heel goed bij. De oplossingen zijn maatwerk. We gaan praten met mensen. Eerst komt de vraag op tafel: "wat kunt u zelf in fysiek, psychisch en financieel opzicht?". Daarna vragen we: "wat kan de omgeving betekenen?". Dat is vaak meer dan mensen denken. Familie, burens en vrijwilligers zijn best bereid om een handje te helpen. Is er dan nog geen oplossing, dan biedt de gemeente ondersteuning. De overheid, ook de lokale overheid hoeft niet de burger en zijn omgeving te ontzorgen. Omzien naar elkaar is een CDA-uitgangspunt, het is goed voor de samenleving.

Ik maak wel een voorbehoud. Ik wil voorzichtig spreken over de inzet van mantelzorg. De manier waarop over mantelzorgers wordt gesproken in Den Haag alsof zij de oplossing zijn, vind ik een miskennis van wat al gebeurt. Ik ben ervan overtuigd dat al heel veel zorg wordt verleend op vrijwillige basis, onder andere door mantelzorgers. Dat geldt zeker hier in Harderwijk, maar naar mijn overtuiging ook elders in het land. We moeten niet doorschieten in wat we vragen van families.'

Steun voor de hoofdgedachte dus, ook voor de wijze waarop het wordt ingevoerd? 'Ik vind dat er onnodig veel onrust in de samenleving is omdat de rijksoverheid onduidelijk is over welke kant het opgaat. Neem de onduidelijkheid over de huishoudelijke hulp. Eerst zou die hulp worden gekort met 75 procent, daarna met 40 procent. Maar die korting van 75 procent zou 89 miljoen meer besparing opleveren voor gemeenten opleveren dan

die 40 procent en dat bedrag was al in mindering gebracht op de storting in het gemeentefonds en dat bleef staan. Zo veranderde Den Haag de spelregels maar liet gemeenten de rekening betalen. Dat noem ik problemen over de schutting van lokale overheden gooien.

Inmiddels is het Prinsjesdag geweest en is de korting op huishoudelijke hulp uitgesteld, voor een jaar. Maar er is ook weer nieuwe onduidelijkheid. Nu omdat de staatssecretaris overweegt om de persoonlijke verzorging niet over te hevelen naar gemeenten maar onder te brengen bij zorgverzekeraars. Gemeenten en burgers weten niet waar ze aan toe zijn. Zorg en onrust zijn niet nodig als het zorgvuldig gebeurt.'

'Gemeenten en burgers weten niet waar ze aan toe zijn'

Burgers maken zich ook ongerust over de overheveling omdat in de ene gemeente straks andere regels gelden dan in de andere gemeente. 'De gemeente staat dicht bij de leefwereld van de burger en kan maatwerk leveren. Ik snap de ongerustheid van mensen die zeggen dat daar aan vast zit dat er verschillen ontstaan tussen gemeenten. Maar dat is het onvermijdelijke gevolg van decentralisatie en maatwerk. Het alternatief is dat we de huidige claimcultuur handhaven waarbij lijstjes worden gehanteerd om te bepalen of iemand recht heeft op een voorziening, zonder naar persoonlijke omstandigheden te kijken. Als je die vrijheid van gemeenten voor maatwerk niet wilt blijven hangen in de claimcultuur van de verzorgingsstaat waarin mensen conform die lijstjes zeggen: "daar heb ik recht op". Als een wethouder in een bepaalde gemeente onrechtvaardig handelt waardoor burgers in die gemeente slechter af zijn, dan wordt hij of zij teruggelaten. Je mag erop vertrouwen dat het democratisch proces zo werkt.'

Dat maatwerk, gericht op individuele situaties, hoe ziet dat eruit? 'Stel iemand heeft een mobiliteitsprobleem en volgens de huidige regels recht op een scootmobiel. Straks gaan we om tafel zitten om te zien wat dat probleem inhoudt. Moet iemand bijvoorbeeld drie dagen per week van Harderwijk naar Ermelo of gaat hij twee avonden per week naar de zangvereniging? In het laatste geval gaan we na of er iemand is die hem kan ophalen. >>

>> In het eerste geval gaan we de mogelijkheden na voor (regio)taxi. Als de persoon in kwestie graag een scootmobiel wil zijn er diverse mogelijkheden. Ook komt de vraag op tafel: "durft u erop te rijden?". Er zijn veel scootmobiele die weinig worden gebruikt omdat mensen er niet op durven rijden. Vervolgens bespreken we wie dat gaat betalen. Het is nu niet helder of gemeenten straks op het niveau van voorzieningen eigen inkomen mogen meetellen. Als het aan mij ligt mag dat wel. Ik heb mijn hele leven betaald voor mijn mobiliteit, vanaf mijn eerste brommer. Waarom zou de lokale overheid dan straks mijn scootmobiel moeten betalen?

Er is wel een valkuil bij deze redenering. Hulp moet geen gunst worden zoals in de periode voordat de verzorgingsstaat werd opgetuigd. Het is de kunst om niet door te slaan van het ene uiterste - hulp is een recht - naar het andere uiterste - hulp is een gunst. Het gaat om het juiste midden.'

U vraagt aan burgers wat ze nodig hebben om te kunnen leven en te participeren in de samenleving. Wat hebt uzelf nodig van de rijksoverheid zodat u die decentralisaties goed en verantwoord kunt uitvoeren? 'In elk geval voldoende geld voor het hele sociale domein, de drie decentralisaties bij elkaar. Ik wil ook dat we als gemeenten vrij zijn in hoe we dat geld verdelen tussen de drie decentralisaties. Volledige ontschotting waarbij het geld niet wordt geoormerkt voor zorg, jeugd of werk. Wat ik verder nodig heb zijn heldere spelregels vanuit Den Haag waarbij het budget voor het sociale domein als totaal wordt geoormerkt.

Ik heb ook goede monitoring nodig van de rijksoverheid. Als blijkt dat de ene gemeente geld overhoudt binnen het sociale domein en de andere gemeente tekort komt, dan moeten de verdeelmaatstaven worden aangepast. Anders krijg je in sommige gemeenten belastingverhoging en dat is ongewenst. Er moeten ook goede wetten komen op alle drie terreinen van de decentralisatie het compensatiebeginsel verankeren zodat mensen hulp niet wettelijk bij gemeenten kunnen afdwingen. Als de rijksoverheid dat niet wil dan kun je de regie net zo goed in Den Haag laten.'

Misschien ontstaat die zorg omdat gemeenten voor een enorme uitdaging staan. Kunnen ze dat wel aan? 'Ik ben ervan overtuigd dat gemeenten deze nieuwe taken gaan invullen met goed opgeleide mensen die op een goede manier de nieuwe taken kunnen uitvoeren. Dat vertrouwen baseer ik mede op de stevige bodem die

is gelegd in de afgelopen jaren met de WMO. Wij hebben als gemeenten hier sinds 2007 ervaring mee en dat is een hele goede voorbereiding op deze ontwikkeling.


Met de WMO is een kanteling ingezet bij gemeenten en hulpverleners die denken vanuit de vraag: "wat hebt u nodig?". Die cultuurverandering is niet af. Ook hulpverleners denken soms nog te veel vanuit de claimcultuur. Het gaat de goede kant op maar cultuurverandering kost tijd.'

Wat gaat er veranderen?

Met ingang van 2015 moeten burgers voor begeleiding, ondersteuning en verzorging aankloppen bij de gemeente. Het kabinet hevelt deze taken over van de AWBZ naar de WMO. Gemeenten bereiden zich daarop voor en doen dat meestal in samenhang met andere taken die ze er in 2015 bij krijgen op het gebied van werk voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (participatiewet) en jeugdzorg (nu nog de taak van provincies). Deze overhevelingen van overheidstaken naar gemeenten worden meestal "de drie decentralisaties" genoemd. Gemeenten krijgen er bij de decentralisaties niet alleen taken bij, er wordt ook flink bezuinigd. Lokale bestuurders moeten dus meer doen met minder geld. De bezuiniging op jeugdzorg bedraagt 450 miljoen, de participatiewet moet structureel een bezuiniging van 1,8 miljard opleveren, en de overheveling van delen van de AWBZ (er blijft een kern-AWBZ over voor zorg in instellingen) is goed voor een bezuiniging van 1,7 miljard.

De decentralisaties zijn een grote uitdaging voor gemeenten, maar bieden ook kansen. Voor het eerst krijgen zij, als lokale overheid die het dichtst bij burgers staat, de zeggenschap over het hele sociale domein van werk, zorg en jeugd. Tenminste, als de overheveling, waarop gemeenten zich al lange tijd voorbereiden, in volle omvang doorgaan. Er is sprake van dat staatssecretaris Van Rijn de verzorging (alles wat met dagelijkse zaken als wassen, scheren en toiletbezoek heeft te maken) gaat onderbrengen bij zorgverzekeraars en niet bij gemeenten.

Bij de decentralisatie van AWBZ naar WMO vindt een omslag plaats van recht naar plicht. Verzekerde rechten van burgers maken plaats voor een compensatieplicht voor gemeenten. De AWBZ is immers een volksverzekering voor onverzekerbare zorg. Die verzekerde zorg die burgers kunnen claimen verdwijnt, behalve voor de zorg in instellingen die binnen de AWBZ blijft.



*Wat vindt CDA-
woordvoerder
AWBZ en WMO
Mona Keijzer?*

Deelt u met wethouder Den Besten de steun voor de hoofdrichting van de decentralisaties? 'Ja, wij staan achter de overheveling van begeleiding en ondersteuning. Het is ook echt een CDA-verhaal. Maar het kabinet schiet door als ze ook de lijfgebonden, langdurige zorg wil overhevelen. Ons systeem, de AWBZ voor lijfgebonden langdurige en onverzekerbare zorg is een van de beste systemen die er is. Ik ben nu 45. Stel dat ik een ongeluk krijg waardoor ik de rest van mijn leven lijfsgebonden zorg nodig heb. Als ik 90 word heb ik 45 jaar lijfsgebonden zorg nodig. Dat is niet in een verzekeringsstelsel te stoppen. Dat is een van de redenen waarom het CDA de lijfgebonden, langdurige zorg zowel thuis als in een instelling in de AWBZ wil houden. Mensen die dat nodig hebben, moeten daar gewoon op kunnen rekenen.'

Gemeenten hebben armslag nodig, zegt Den Besten, om eigen beleidskeuzes te maken waarbij ze zelf bepalen hoe ze het geld verdelen binnen zorg, jeugd en werk, de drie terreinen van de centralisaties. Hij wil het totale bedrag voor het sociale domein oormerken zodat gemeenten het geld ook echt besteden binnen het sociale domein. Steunt u hem daarin? 'Ik ben het er helemaal mee eens dat gemeenten vrij moeten zijn in de besteding van het geld voor het hele sociale domein. Ik kan mij voorstellen dat je voor een overgangperiode het geld oormerkt om het verloop ervan goed in de gaten te

kunnen houden. Ik denk niet dat je bang hoeft te zijn dat gemeenten geld dat voor zorg is bedoeld gaan gebruiken voor andere zaken, want het geld dat gemeenten krijgen voor zorg is eerder krap dan te veel.'

Den Besten wil graag het compensatiebeginsel in wetten verankeren zodat burgers hulp niet kunnen afdwingen. Dat hoort bij het besluit van de rijksoverheid om de regie bij gemeenten te leggen, zegt hij.

Wat vindt u? 'De huidige Wet maatschappelijke ondersteuning kent het compensatiebeginsel dat gemeenten noodzaakt om beperkingen te compenseren die iemand heeft. Bijvoorbeeld bij het voeren van een huishouden of in het vervoer. Wat het CDA betreft blijft deze wet in grote lijnen zo. De wet geeft gemeenten voldoende mogelijkheid om goede afwegingen te maken. Afwegingen waarbij meegenomen wordt wat mensen echt nodig hebben ter oplossing van de problemen die voortvloeien uit hun beperkingen. Ik ben zelf bijna 9 jaar wethouder WMO geweest. Ik heb ervaren hoe je bijvoorbeeld bij het bepalen of iemand huishoudelijke verzorging nodig heeft thuiswonende, volwassen kinderen volledig mee kunt rekenen bij het bepalen wat mensen zelf kunnen doen. Het verhaal van wethouder Den Besten over de scootmobiel is voor mij zeer herkenbaar. Ik begrijp dat hij het ook al aan het oplossen is binnen de kaders van de huidige wet. Hulde daarvoor.'

En nu aan het werk



'Laat weer zien waar het CDA voor staat!' Dat is de opdracht die ik bij mijn aantreden als partijvoorzitter meekreeg van de leden. Sybrand Buma kreeg als politiek leider dezelfde boodschap mee. En u hebt het gezien, het strategisch beraad, het verkiezingsprogramma en de speech over de zeven principes op het congres van juni: ze vertalen onze uitgangspunten en idealen naar vandaag, ze vormen ons nieuwe verhaal. Op basis daarvan presenteerde de fractie tijdens de Algemene Beschuwingen een tegenbegroting, die meer banen oplevert en een lager finan-

cieringstekort dan de plannen van de regering. Niet voor niets heet die tegenbegroting 'een werkende weg uit de crisis'

Niet een pakket van uitgeruide standpunten, maar een stevige visie – dat vragen mensen terecht van de politiek.

Daarbij is het onderscheid links-rechts versleten en werkt niet meer. In een tijd van 700.000 werkzoekenden en 100.000 vacatures is het scheppen van banen de meest noodzakelijke vorm van sociale zekerheid. En is solidariteit staan voor de mensen die echt niet kunnen - reden waarom het CDA bezuinigingen bij chronisch zieken en gehandicapten terugdraait. En ja, dan moeten de samenleving ruimte krijgen om eigen initiatieven te nemen met minder regels en minder lasten. Dan moeten burgers en bedrijven vertrouwen krijgen om nieuwe dingen te kunnen beginnen. Polariseren is daarbij een luxe die we ons niet kunnen permitteren, niet tussen groepen en ook niet tussen partijen. Dit is geen tijd voor

fratsen. Wat mij betreft is het motto 'en nu aan het werk'.

Dat we op dit moment in de peilingen stijgen is natuurlijk nooit verkeerd. Peilingen zijn voorspellingen – 'zwarte kunst', zei Ernst Hirsch Ballin eens, 'je verliest er je ziel mee'. Dat is inderdaad zo als je dat wat je vindt laat bepalen door wat de peilingen aangeven, als politici meten wat het volk wil en dat beloven. Ja, het CDA doet ook verkiezingsonderzoek, maar niet met dat doel. We zijn er verschillende verkiezingen achter elkaar voor afgestraft dat we te veel de compromissen als standpunten hebben verkocht. Het is juist het authentieke eigen verhaal dat gevraagd wordt – dat we in plaats van opiniepeiler opinie-leider durven te zijn.

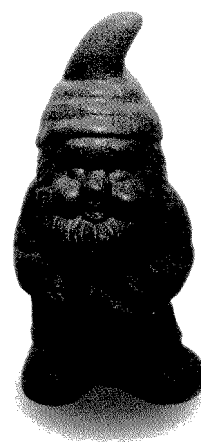
Extra mooi dat niet alleen de fictieve realiteit van de peilingen positief is, maar ook de ware werkelijkheid: er melden zich veel nieuwe leden, met afgelopen september als topmaand. Heel veel mensen werken hard aan de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen. Om te laten zien dat voor alles wat er gedaan moet hebben wij de goede mensen hebben en de beste plannen. Dat wij een brede volkspartij zijn met idealen en daarbij de beste lokale partij die ook moeilijke beslissingen durft te nemen. Om, juist, weer te laten zien waar het CDA voor staat..

'Het is juist het authentieke eigen verhaal dat gevraagd wordt'

Het geheim van Bergeijk

‘Wij creëerden samen onze eigen wijk’

Het vinden van een betaalbaar huis is voor een starter een bijna onmogelijke taak. Er zijn maar weinig beschikbare starterswoningen en het krijgen van een hypotheek is een hele klus. Een groep Bergeijkse jongeren sloeg de handen ineen en realiseerde hun eigen wijk.



Tekst Thijn van Veghel | Fotografie Dirk Hol

Bijna negen jaar geleden merkte de Rabobank in Bergeijk dat veel jongeren met een hypotheekaanvraag een probleem hadden. Er zat een verschil tussen de marktwaarde en het bedrag dat jongeren konden lenen. De Rabobank zette de jongeren bij elkaar en zo ontstond er een initiatiefgroep. De gemeentelijke politiek erkende het probleem en dacht constructief mee over een oplossing. Nadat de jongeren in gesprek waren gegaan met een adviseur, hoorden ze dat er mogelijkheden waren om zelf een wijk te bouwen. De gemeente zou met korting grond verkopen en dan zou de groep akkoord gaan met een koopgarant regeling. Dit betekent dat jongeren korting krijgen om op een stuk grond te gaan bouwen, maar als ze ooit gaan verhuizen dan moeten ze het huis verplicht verkopen aan een vooraf gekozen woningcorporatie. Die verkoopt het huis dan weer voor de kostprijs aan een nieuwe starter. Zo blijven de huizen altijd betaalbaar voor starters.



CDA-raadslid Dorien Vervest woont nu al drie jaar in de wijk die ze zelf heeft ontwikkeld. Van het kiezen van de architect of de aannemer tot het kiezen van de kleur stenen, alles werd geregeld door Dorien en haar >>



>> groep van ongeveer veertig andere starters. Er staan verschillende typen huizen in de wijk, en ieder huis is van binnen volledig uniek. Iedere bewoner mocht zelf bepalen waar de binnenmuren kwamen te staan en waar in huis een keuken geplaatst moest worden, want iedereen was zijn eigen opdrachtgever voor zijn of haar huis. 'Normaal moet je betalen als een stopcontact één meter verplaatst moet worden, wij bepaalden zelf waar er een muur mocht staan. In ieder huis zit de keuken ergens anders, wij zijn zelf de baas over het project.'

'Het samen bedenken en realiseren van een wijk schept een band'

De buurt deed meer dan het ontwikkelen van huizen, ook werd er in samenwerking met de gemeente meegedacht over de groenvoorziening en de parkeerhavens. 'Als je goed verenigd bent, maak je meer kans om bij de gemeente iets aan te kaarten.' Nu de eerste baby's zijn geboren, denkt de buurt ook mee of er een speeltuintje moet komen.

Het samen bedenken en realiseren van een wijk schept een band. Als je jaren samenwerkt, weet je al veel over je nieuwe burens. Er was al een gemeenschap voordat de huizen bewoonbaar waren. 'Het is echt een leuke wijk! Het eerste jaar was iedereen druk bezig met het schilderen en inrichten van het huis, maar nu zie je de behoefte om als buurt een buurtfeest te organiseren. Wijkinitiatieven om elkaar te treffen. Natuurlijk is iedereen ook druk met het werk, maar de sterke gemeenschap is er nog steeds.'

De gemeente Bergelijk kent verschillende dropskernen, iedere kern krijgt één eigen wijk voor starters. Vier wijken zijn al af en twee wijken zijn in aanbouw. De nieuwe wijken houden de hele gemeente levend, doordat jonge Bergelijkenaren nu minder snel de gemeente verlaten. Ondertussen zijn de eerste starters alweer doorgestroomd naar een volgend huis. 'In verhouding wonen hier in Bergelijk weinig jongeren, maar de starterswijken zijn wel een flinke boost geweest voor de leefbaarheid van onze gemeente. Het verenigingsleven blijft actief en de scholen blijven vol.' Het is weer aantrekkelijker om in Bergelijk te wonen.

De gemeente Bergelijk kent verschillende dropskernen, iedere kern krijgt één eigen wijk voor starters. Vier wijken zijn al af en twee wijken zijn in aanbouw. De nieuwe wijken houden de hele gemeente levend, doordat jonge Bergelijkenaren nu minder snel de gemeente verlaten. Ondertussen zijn de eerste starters alweer doorgestroomd naar een volgend huis. 'In verhouding wonen hier in Bergelijk weinig jongeren, maar de starterswijken zijn wel een flinke boost geweest voor de leefbaarheid van onze gemeente. Het verenigingsleven blijft actief en de scholen blijven vol.' Het is weer aantrekkelijker om in Bergelijk te wonen.



Dorien is gemeenteraadslid voor het CDA in Bergelijk

De plaatselijke economie heeft ook een boost gekregen. Plaatselijke aannemers hebben hun handen vol aan de bouw van de huizen, het bracht de bouwsector weer op gang. Als er veertig huizen opgeleverd worden, dan gaan mensen toch op zoek naar bijvoorbeeld meubels. Bedrijven hebben goed geprofiteerd van de starters.

Niet alleen Bergelijk is sterker geworden, maar ook de starters hebben in een korte tijd veel geleerd. Zeker de bestuursleden die de kartrekkers waren van de projecten, hebben op dit moment een mooie maatschappelijke functie. Dorien is bijvoorbeeld bij het CDA terecht gekomen en ondertussen gemeenteraadslid in Bergelijk. 'Als bestuurder van een startersvereniging kreeg je een goed beeld van de politiek en hoe je zelf invloed kan uitoefenen, zo ben ik vorige verkiezingen bij het CDA terecht gekomen.' Andere wijkbewoners zijn bestuurslid geworden bij de plaatselijke voetbalclub. Het verenigingsleven profiteert mee dankzij de starters die in de gemeente blijven wonen.

De rol van het CDA

Het CDA in Bergelijk ondersteunt de projecten die door de starters gerealiseerd worden. Dit soort initiatieven horen bij het CDA-gedachtegoed en dat steunen ze. Ze hebben goed gekeken waar de gemeente de starters kan steunen, bijvoorbeeld door de grond met korting te verkopen. De nieuwe projecten krijgen nog steeds steun van het CDA. De gemeente had de grond ook voor heel veel geld kunnen verkopen, maar ze hebben gekozen voor de lange termijn, de leefbaarheid van de gemeente.

‘Jongeren hebben de kracht om er iets van te maken’

Dorien heeft ook een tip voor de Tweede Kamerfractie en andere CDA-afdelingen. ‘De leefbaarheid van kleine kernen worden door dit soort projecten gewaarborgd. We moeten de eigen initiatieven van jongeren met creatieve ideeën blijven steunen. Jongeren hebben de kracht om er iets van te maken.’

Dorien en haar buurtbewoners waren pioniers in het realiseren van ‘bouwen in eigen beheer’, maar alle tijd en energie is zeker niet voor niets geweest. De ervaring die zij hebben opgedaan, wordt gedeeld met andere Bergeijkse wijken en andere gemeenten. Toch pakt iedere nieuwe wijk het op een andere manier aan. Een ander ‘bouwen in eigen beheer-project’ in Bergeijk is net af, en die buurtbewoners hebben zich erg bezig gehouden met duurzaamheid. Bergeijk is een groene gemeente en dat hebben zij terug laten komen in de huizen.

‘Het initiatief bewijst wat de kracht van creativiteit en samenwerking kan zijn voor een hele gemeenschap’

De toekomst

De vraag naar eenpersoonshuishoudens gaat alleen maar toenemen. Ook voor senioren is dit een interessant concept, want ook zij zijn steeds meer op zoek naar betaalbare woningen. De komende jaren gaat er veel veranderen en starters en ouderen kunnen daarin samenwerken. Dat zou de gemeenschap en betrokkenheid versterken. Zo maar een lening krijgen zit er niet meer in, we moeten allemaal zelf op zoek gaan naar oplossingen. Het initiatief van Bergeijk bewijst wat de kracht van creativiteit en samenwerking kan zijn voor een hele gemeenschap. •





Ruth in gesprek met ...

Het partijbestuur heeft visiegroepen en metagroepen ingesteld. Ruth Peetoom gaat in gesprek met de voorzitters van deze laatste groepen.

Tekst **Marcel Migo en Marjolijn van der Stel** | Fotografie **Dirk Hol**

Ruth Peetoom: *'Aan welke klus is de metagroep over democratie begonnen?'*

Paul Doop: 'Onze metagroep heeft van het partijbestuur een dubbele opdracht gekregen. Wij gaan na wat het betekent voor het CDA om als politieke partij in de huidige democratie te functioneren en we schrijven een toekomstvisie op de inrichting van onze democratie en hoe politieke partijen – en dan natuurlijk in het bijzonder het CDA – daarin moeten gaan functioneren. Ik vind dat enorm spannende vragen. De samenleving en niet de overheid is aan zet.'

Ruth Peetoom: *'Hoe zijn jullie begonnen?'*

Paul Doop: 'Het partijbestuur heeft een interessante groep mensen bij elkaar gezocht, het gaat om zo'n tien, twaalf mensen. We kenden elkaar niet, dus zijn wij zijn begonnen onze dromen over echte democratie te vertellen. Het is een divers gezelschap, met ervaren krachten en jonge denkers. We hebben in onze groep iemand die wel voor het CDA kiest, maar geen partijlid is.

Natuurlijk bouwen we voort op het denkwerk dat in de afgelopen jaren verricht is, bijvoorbeeld via het Strategisch Beraad of rapporten van het Wetenschappelijk Instituut. De antwoorden die wij zoeken staan echter niet in boeken. We gaan op zoek naar echte antwoorden op echte vragen. De uitdaging is onze denkkracht te vertalen naar burgers. Het CDA is de partij die gewone mensen een stem wil geven. Je kunt dat alleen doen als je zichtbaar en herkenbaar bent. Hoe kunnen wij als politieke partij nieuwe betekenis hebben? Dat is de vraag waar we voor staan.'

Ruth Peetoom: *'We willen als partij meer mensen bereiken, meer energie stoppen in mensen die (nog) geen lid zijn van het CDA. Maar wat is dan nog de meerwaarde van een lidmaatschap?'*

'Daar zit een zeker spanningsveld, al moeten we niet te krampachtig een onderscheid maken tussen leden en niet-leden. Onze leden zijn meer en meer onze ambassadeurs, zij vormen duizenden verbindingen tussen partij en samenleving, ze zijn onze voelsprietten en onze visite-

... Leonard Geluk

kaartjes. Tegelijk geldt wel dat als je je meer richt op kiezers dan op leden, je wel moet zorgen dat die leden zich betrokken blijven voelen. Ze zijn en blijven natuurlijk wel de ruggengraat van de partij.'

Ruth Peetoom: 'Een toenemend probleem in onze democratie is dat mensen zich onvoldoende gehoord voelen. Hoe denk je daarover?'

Paul Doop: 'We zullen moeten nadenken over de vraag hoe mensen zich weer verbonden voelen met het bestuur van hun gemeente, provincie of land. Er zijn allerlei oplossingen bedacht om de democratie aan te passen aan de veranderende behoeften van mensen, zoals referenda, gekozen burgemeesters, kiesdrempels, et cetera. Maar je moet beginnen met een goede analyse: hoe komt het dat mensen zo snel van politieke voorkeur lijken te veranderen, hoe komt het dat sommige groepen burgers zich onvoldoende gehoord voelen, het idee hebben dat het niet uitmaakt wie er regeert?'

'Onze leden zijn meer en meer onze ambassadeurs, zij vormen duizenden verbindingen tussen partij en samenleving, ze zijn onze voelsprietten en onze visitekaartjes'

Visiegroepen

Naast de drie metagroepen zijn er door het partijbestuur ook visiegroepen ingesteld. De visiegroepen hebben als opdracht om op basis van het Program van Uitgangspunten en het strategisch rapport *Kiezen en Verbinden* een visie voor de middellange termijn neer te leggen. Dat gebeurt met de deskundigheid die de mensen in de groepen zelf hebben, maar juist ook met de inbreng van leden en mensen uit het land. De Tweede Kamerfractie en het Wetenschappelijk Instituut hebben een actieve rol in de visiegroepen.

Op dit moment zijn er al vier visiegroepen actie: duurzame ontwikkeling, zorg, familie & gezin en werk & economie. In de komende maanden zullen ook de visiegroepen ruimte & wonen en financiën van start gaan.

Kijk voor meer informatie over en om mee te denken met de visie- en metagroepen op www.cda.nl/groepen.

Ruth Peetoom: 'Wat zijn metagroepen?'

Leonard Geluk: 'Metagroepen denken na over beleids-overkoepelende thema's. Het partijbestuur heeft drie van deze groepen ingesteld: "democratie nu", "maatschappelijk initiatief nu" en "normen en waarden nu". Zelf ben ik voorzitter van de laatste groep, die over normen en waarden. Onze opdracht is om te onderzoeken wat de betekenis is van waarden in de politiek en samenleving van vandaag. Welke waarden zijn belangrijk en hoe worden ze concreet gemaakt.'

Ruth Peetoom: 'Wat voor vragen gaan jullie proberen te beantwoorden?'

Leonard Geluk: 'We staan helemaal aan het begin van het traject. We hebben de eerste verkennende sessie met de leden van de groep achter de rug. Een eerste analyse is dat we waarden en normen heel belangrijk vinden als partij, maar het is moeilijk om dat vorm te geven. Wat maakt dat het niet is uitgewerkt? Hoe komt dat? Om die vraag te beantwoorden moet je eerst het antwoord vinden op de vraag wat waarden en normen zijn. Wat is het eigene van waarden en normen? Tot slot proberen we dat te koppelen aan de samenleving, die ontwikkelt zich ook een richting uit.'

Ruth Peetoom: 'Je zou kunnen zeggen dat de christendemocratie in een lange traditie staat op dit punt.'

Leonard Geluk: 'Dat klopt. Dat begon al bij Groen van Prinsterer in de negentiende eeuw. Hij maakte zich zorgen om een aantal ontwikkelingen in de samenleving van toen en schreef *Ongeloof en Revolutie*.

Recentere voorbeelden van het denken over waarden en normen in relatie tot de samenleving zijn het Ethisch reveil



'Ik vind dat je vraagtekens moet plaatsen bij de trends van genot en gemak. Dat hoort ook bij de christendemocratie'

van Dries van Agt, het "fatsoen moet je doen" van Jan Peter Balkenende en de "nieuwe moraal" van Sybrand Buma. Dat denken is goed, maar we zijn als CDA altijd op een bepaald gevoelsniveau blijven hangen. Het is nu echt tijd om het concreet vorm te geven. Dat past ook bij het nieuwe elan van de partij.'

Ruth Peetoom: 'En hoe voorkom je dat deze commissie de stempels "jaren vijftig" en "spruitjeslucht" krijgt?'

Leonard Geluk: 'Dat zijn verwijten die kennelijk bij het CDA horen. Maar een bepaalde onvrede met de wereld, met de politiek zullen er altijd zijn. Er kennelijk behoefte aan een authentiek verhaal, daar horen dit soort verwijten bij. Maar het klopt dat we een tegenbeweging willen inzetten tegen bepaalde ontwikkelingen in de maatschappij. Ik vind dat je vraagtekens moet plaatsen bij de trends van genot en gemak. Dat hoort ook bij de christendemocratie. Vanuit onze waarden doen we een appel op de samenleving. En dat is soms tegen de stroom in.'

Ruth Peetoom: 'Wat gaat deze commissie anders doen dan bijvoorbeeld het Strategisch Beraad waar jij ook deel van uitmaakte?'

Leonard Geluk: 'Het Strategisch Beraad heeft met *Kiezen en Verbinden* een stevig fundament gelegd. De zeven principes van Buma zijn hier een mooie filosofische uitwerking van. Er is alleen nu veel vraag naar een concrete uitwerking en invulling van deze plannen.

Helaas moest het verkiezingsprogramma in korte tijd worden geschreven en was er te weinig tijd om dat volledig uit te werken. De metagroepen moeten het gat dat daardoor is ontstaan opvullen.'

Ruth Peetoom: 'Wanneer kunnen we iets concreets zien van de metagroepen?'

Leonard Geluk: 'Het is de bedoeling dat we in het voorjaar klaar zijn. Hoe de presentatie eruit zal zien, is nog niet duidelijk. Want, zoals ik al zei, we staan nog aan het begin. Wat wel al duidelijk is, is dat we als drie metagroepen samen met elkaar zullen optrekken.'

... Marcel Wintels

Ruth Peetoom: 'Marcel, je bent voorzitter van de metagroep maatschappelijk initiatief. Wat doet deze groep?'

'Ik ben nog maar net begonnen als voorzitter, dus kan alleen zeggen hoe ik er persoonlijk over denk. Je ziet op dit moment dat de samenleving zich sneller ontwikkelt dan de politiek. Er ontstaat dan een gat. De politiek moet de aansluiting weer zien te vinden bij die maatschappelijke ontwikkeling.

Een commissie die achter gesloten deuren een rapport schrijft waarin staat hoe het allemaal anders past niet bij onze opdracht. Het is juist daarom ook dat het Partijbestuur - zeer bewust van de uitdaging waar we voor gesteld zijn - ons gevraagd heeft een aanpak en vorm te zoeken die past bij dit vraagstuk. Mijn ideaal zou zijn dat de samenleving zelf antwoord geeft op de vragen die de commissie gesteld zijn. Een aanpak door inzet van *communities* en social media is dan vanzelfsprekend. Dat kan helpen in beeld te brengen en suggesties te krijgen hoe politiek beter bij maatschappelijke initiatieven aan kan haken.'



Ruth Peetoom: 'Je wilt antwoorden uit de samenleving. Dat klinkt mooi. Maar heel veel maatschappelijk initiatief is kleinschalig en onzichtbaar, hoe bereik je die mensen?'

Marcel Wintels: 'Daar heb je gelijk in. We gaan dus niet alleen maar in gesprek met de *usual suspects*. Ik wil ook, of juist, mensen betrekken die niet van nature hun vinger opsteken. Een zo actief en open mogelijke benadering. Dat is een uitdaging. Maar wil je vernieuwen – en dat willen we, dat moeten we – dan moet je buiten gebaande paden treden. Dat betekent oude structuren loslaten. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan, zeker ook voor het CDA dat is georganiseerd volgens een logica en methodiek uit de vorige eeuw. Het CDA is hier overigens niet uniek in.'

Ruth Peetoom: 'Licht dat laatste eens toe ...'

Marcel Wintels: 'Lidmaatschap en de betekenis daarvan is misschien een wat achterhaald begrip. Maar veel

'Ik zie liever dat mensen zelf hun best doen en dat ze tien keer iets prachtigs doen en dat het één keer mis gaat, dan dat er tien keer niets gebeurt'

organisaties zijn hier nog wel op gebaseerd; politieke partijen, omroepen en sportbonden.

Ik ben bijvoorbeeld ook voorzitter van de Nederlandse Wielerveding, daar zie je een soortgelijke ontwikkeling. In Nederland doen ongeveer 800.000 mensen aan wielerveding. Slechts een klein deel daarvan doet dat bij een wielervedingclub die is aangesloten bij de sportbond. De meesten in eigen netwerkclubjes. Dat is helemaal niet erg. Maar het gaat mis bij de geldstroom. NOC*NSF geeft sportbonden, dus ook de de wielerveding geld op basis van het aantal leden. Gevolg is dat het voor de wielerveding ineens heel belangrijk wordt om leden te werven, om zieltjes te winnen. Terwijl het belangrijkste doel moet zijn om meer mensen gezond te laten bewegen, of dat nou op een fiets is of niet. We moeten dus op zoek naar modellen hoe dat anders kan. Overigens makkelijker gezegd dan gedaan.'

Ruth Peetoom: 'Je leest vaak dat het bevorderen van maatschappelijk initiatief een verkapt bezuinigingsoperatie is. Wat vind je daarvan?'

'Ik vind het jammer dat die verbinding zo wordt gelegd, met de bezuinigingen in de verzorgingsstaat. Maatschappelijk initiatief en verantwoordelijkheid is altijd belangrijk, ook als het goed gaat in een land. Ook in goede tijden moet je mensen zoveel mogelijk zelf aan het stuur laten zitten. Dat past ook bij Nederland, want er is geen land waar bijvoorbeeld zoveel vrijwilligerswerk wordt gedaan als hier. Mensen willen dat ook graag. Het belangrijkste is om mensen vertrouwen en ruimte te geven. En ja, dan gaat het soms mis. Maar het gaat in de meeste gevallen gewoon goed. Ik zie liever dat mensen zelf hun best doen en dat ze tien keer iets prachtigs doen en dat het één keer mis gaat, dan dat er tien keer niets gebeurt.'

De confr

Agnes Mulder gaat de confrontatie aan met haar GroenLinks-collega **Liesbeth van Tongeren** over duurzaamheid en ondernemerschap.

Tekst **Rianne Wijmenga** | Fotografie **Dirk Hol**

Met Prinsjesdag presenteerde GroenLinks net als het CDA een tegenbegroting. Een van hun in het oog springende plannen was de extra belasting op milieuvervuiling. Volgens woordvoerder Liesbeth van Tongeren is dit niet alleen noodzakelijk, maar levert het bovendien werkgelegenheid op. CDA-kamerlid Agnes Mulder maakt andere keuzes.

‘Naast een economische crisis hebben we op dit moment te maken met een energiecrisis.

Wat ons betreft moeten beide problemen tegelijk aangepakt worden. Wij willen dan ook serieus werk maken van het principe “de vervuiler betaalt”, niet half zoals de regering dat nu doet.’

Agnes Mulder: ‘Ik ben trots op ons bedrijfsleven en de stappen die zij nemen om groener te worden. Maar ik ben het niet met je eens om vervuiling zo zwaar te belasten.

Ik wil graag een gelijk speelveld hebben met bedrijven in andere landen.

Ons goede gedrag moet geen banen kosten. En op lange termijn leveren de CDA-plannen de meeste banen.”

Van Tongeren: ‘Op dit moment is de keuze voor groen consumeren er, maar het kost je wel wat. Wij willen dat omdraaien. Dat vraagt om een forse verandering, maar is op lange termijn de beste keuze voor de hele keten van veld tot mond. Zo heeft het CPB berekend dat onze plannen, na de plannen van de VVD, de meeste werkgelegenheid opleveren.’

‘Een bedrijf staat nooit alleen, het is altijd onderdeel van een keten’

Mulder: ‘Innoveren leidt inderdaad tot groei. Maar soms is het erop of eronder voor een bedrijf. Dan heb ik liever mensen aan het werk dan in de WW. Dit geldt bijvoorbeeld voor een bedrijf als aluminiumfabriek Aldel in Noordoost-Groningen, een kwetsbare regio.’

Van Tongeren: ‘Wat Aldel betreft is er geen sprake van een gelijk speelveld. Aldel bestaat omdat in dat gebied in de jaren zestig een gasoverschot was, waarvan we niet wisten wat we ermee moesten. Tegenwoordig neemt de vraag naar aluminium af, maar blijven we subsidie in het bedrijf steken, in een sector die vervuult.’

Mulder: ‘Een bedrijf staat nooit alleen, het is altijd onderdeel van een keten. Ik ben ervoor de hele keten

ontatie

te verduurzamen, door innovatie in die hele keten. Dat bereik je niet door de basisindustrie te laten verdwijnen. Voor het CDA is de uitdaging het manoeuvreren tussen de 'carrot' en de 'stick', de harde en de zachte aanpak. Wij kiezen voor de geleidelijke overgang door investeringsmogelijkheden, zeker omdat mensen ondertussen ook moeten werken.'

Van Tongeren: 'Mijn reactie is dan: onze drastischere aanpak kost geen werkgelegenheid. Maar hoe kijk jij dan naar de urgentie van het veranderende klimaat?'

Mulder: 'Wij ondersteunen de klimaatdoelen. De grote vraag is welk pad te bewandelen om daar te komen. Onze inzet is meer te halen uit zonnecollectoren en windenergie. Vanuit de landelijke politiek willen we samen met de regio's optrekken en mensen zelf aan het roer laten.'

Van Tongeren: 'CDA'ers zijn inderdaad betrokken op lokaal gebied. Het lastige is dat op lokaal gebied zichtbare vervuiling bij toenemende welvaart wel wordt aangepakt. Wat betreft de grotere problemen heeft de huidige regering een 'na-ons-de-zondvloed'-insteek. Wij willen dat er een radicale omslag gemaakt wordt.'

Mulder: 'Maar kunnen sommige beslissingen niet beter Europa-breed genomen worden?'

Van Tongeren: 'Dat heeft ook de voorkeur, maar vervolgens komt de regering daar steeds op terug. Bij het uitstellen van de vliegtaks heb ik toen gevraagd of er gewacht werd tot het onderwerp intergalactisch aangepakt zou kunnen worden.'

Mulder: 'Het is ook een lastig verhaal: in Nederland sluiten we één kolencentrale, terwijl er in China drie bijgebouwd worden. Wat doe je daar mee?'

Van Tongeren: 'Aan de andere kant: China staat op 20% schone energie, terwijl Nederland 4% haalt.'

Mulder: 'Ik wil er graag over nadenken hoe we duurzaamheid kunnen stimuleren, bijvoorbeeld door de maatschappelijke kosten van een product inzichtelijk te maken. Dan kan de consument op basis van het totaalplaatje een eerlijke keuze maken tussen een goedkope koelkast uit Azië en een in Europa gemaakte koelkast.'

Van Tongeren: 'Dat is een eerste mooie stap, maar zo werkt consumentengedrag niet. De meeste mensen kiezen voor het goedkoopste product, ook als dat duurder is in verbruik of meer vervuult. Er zijn zoveel labels en keurmerken dat consumenten niet meer weten waar ze op moeten letten. Bovendien is van veel producten onduidelijk is of ze goed of slecht zijn. Wat ons betreft is dus ook de eerste stap het verbieden van de meest vervuilende producten en innovatie belonen. Mijn doel is uiteindelijk dat we met ons allen niet meer verbruiken dan de aarde ons kan leveren. Dat bereik je alleen door vervuiling en verpillen stap voor stap aan te pakken.'

Rustig op woelige baren



Prinsjesdag mocht ik dit jaar samen met een schoonzoon meemaken. Als altijd een warm samenzijn in de traditie van een niet al te strak protocol, dat bevolking en nationale politiek dichterbij elkaar brengt. Het eigentijdse accent van het stimulerend jonge koningspaar in samenhang met de wat sombere klanken van het kabinet over de stand van het land. Kritische noten in Nieuws-poorst van allerlei mensen die wat anders willen dan in de pakken papier van departementen staat

geschreven. Een herkenbare en waardevolle dag die ook nu weer laat merken dat de Eerste Kamer er na een lang wetgevingsproces nog altijd toe doet.

Kijkt u er alleen met een juridische blik naar, hoor ik op de tribune. Met onze collegae van de overzijde kregen wij een zelfde verkiezingsprogramma mee dat we telkens leggen naast de praktijk en actualiteit. In de sombere cijferreeksen gaan we daarom speuren of werken

en ondernemen nog wel voldoende loont. Of nieuwe uitgaven niet beter kunnen wachten totdat onze belastingen eenvoudiger, lager en minder fraudegevoelig zijn. Hoe onzekerheid en schuld verder kan worden teruggedrongen. Hoe investeren in de toekomst nog beter kan. En hoe we kwetsbare groepen beter kunnen helpen.

'U hoort nog wel wat van ons in de komende tijd'

En dat allemaal in een profijtelijk Europa dat zich gelukkig aan het hervinden is. Een Europa dat net als Duitsland ondernemende mensen meer werk laat bieden dan nu helaas beschikbaar is. Heerlijk om daar met mijn gekorte pensioen nog een bijdrage aan te mogen leveren!

U hoort nog wel wat van ons in de komende tijd. Rustig op woelige baren.

Nieuw lid

Naam Marcel van der Steen
Leeftijd 33
Werk Projectleider/
beleidsadviseur
Maatschappelijk
Ontwikkeling bij
gemeente Uden
Thuissituatie
Samenwonend met
Anke en vader van
Eline (bijna 1)



Beschrijf jezelf in drie woorden.

'Ambitieuw, daadkrachtig en sociaal betrokken.'

Ik heb voor het CDA gekozen omdat ...

'...het CDA tussen de mensen staat. Het CDA gaat uit van een maatschappij waarin iedereen participeert, eventueel met ondersteuning, met familie als fundament. Dat vind ik een sterk uitgangspunt, omdat er wordt gedacht vanuit kansen en mogelijkheden. Dat trekt me. Daarnaast wil ik actief mee bouwen aan de toekomst van het CDA. Ik heb me om die reden kandidaat gesteld voor de

gemeenteraadsverkiezingen in 2014. Als dertiger draag ik ook bij aan de verjonging van het CDA en wil ik meehelpen om te zorgen voor continuïteit in de lokale afdeling.'

'Het charismatische leiderschap van Camiel Eurlings en Jan Kees de Jager spreekt mij aan. Ik kan het enorm waarderen dat zij dit hebben weten te combineren met een sterke inhoudelijke dossierkennis en daarbij doel- en resultaatgericht te werk zijn gegaan. Een goede balans, respect.'

Lijsttrekkersverkiezing

Op donderdag 22 mei 2014 vinden er in Nederland verkiezingen plaats voor het Europees Parlement. Ú bepaalt wie de lijsttrekker voor het CDA in het Europees Parlement voor deze verkiezingen wordt.

Fotografie ANP | Lex van Lieshout

Voordracht lijsttrekker

Op maandag 23 september heeft het partijbestuur de voordrachten bekend gemaakt van de lijsttrekkerskandidaten. Dit zijn Wim van de Camp en Esther de Lange.

Stemmen lijsttrekkersverkiezing

vanaf donderdag 17 oktober

Alle CDA-leden met stemrecht krijgen de mogelijkheid om te stemmen op één van de lijsttrekkerskandidaten. Dat kan vanaf 17 oktober a.s. telefonisch of via internet. Om te stemmen ontvangen de leden, indien stemgerechtigd, een stemcode. Deze stemcode is meegestuurd met dit ledenblad. Vanaf 17 oktober start de verkiezing voor de lijsttrekker. U kunt stemmen tot zaterdag 2 november 14.00 uur.

De uitslag van de verkiezing zal bekend worden gemaakt tijdens het congres in Leeuwarden.

U kunt kiezen of u digitaal of telefonisch wilt stemmen.

U heeft stemrecht als:

- u voor 22 augustus 2013 lid bent geworden van het CDA (op 17 oktober minimaal 8 weken lid bent)
- én u de contributie voor 2013 uiterlijk 1 september 2013 hebt voldaan of ons hiervoor hebt gemachtigd.

Veelgestelde vragen

Tot wanneer kan ik stemmen?

U kunt tot zaterdag 2 november 2013, 14.00 uur kunt u uw stem uitbrengen.

Debatten lijsttrekkersverkiezing

Woensdag 22 oktober Een debat dat via Internet te volgen is. Nadere informatie volgt. Aanvang 19.00 uur.

Zaterdag 26 oktober Aansluiten bij ALV Brabant
Locatie: Volgt nog. Tijdstip debat: 10.00 uur

Maandag 28 oktober Aansluiten bij ALV Limburg
Locatie: De Postkoets, Posthuisweg 13, Horn
Tijdstip debat: rond 20.00 uur.

Wilt u één van de debatten bijwonen, om live uw keus voor een kandidaat te kunnen bepalen, dan bent u van harte welkom. In verband met de catering en de grootte van de zaal stellen we het op prijs als u via het aanmeldformulier op de website even laat weten dat u komt. U ontvangt geen aparte bevestiging meer.

Ik heb geen stembiljet ontvangen. Hoe kan dat?

U hebt stemrecht als:

- u voor 22 augustus 2013 lid bent geworden van het CDA
- én u de contributie voor 2013 uiterlijk 1 september 2013 hebt voldaan of ons hiervoor hebt gemachtigd.

Voldoet u aan bovenstaande voorwaarden en heeft u toch geen stembiljet ontvangen? Stuur dan een e-mail met uw gegevens naar lijsttrekker@cda.nl. Wij zoeken dan voor u uit wat de reden is dat u geen stembiljet hebt ontvangen.

U krijgt binnen drie werkdagen een reactie van ons.

Ik wil een tegenkandidaat stellen. Hoe doe ik dat?

Dit is niet mogelijk. Kandidaten konden solliciteren tot en met 15 juli 2013 en voorgedragen worden tot en met 5 juli 2013. U kunt nu kiezen uit de kandidaten die gesolliciteerd

hebben en voldeden aan de profielschets die het partijbestuur hiervoor heeft vastgesteld.

Ik hoor van andere leden dat zij een nieuwsbrief krijgen over de verkiezing. Kan ik deze ook ontvangen?

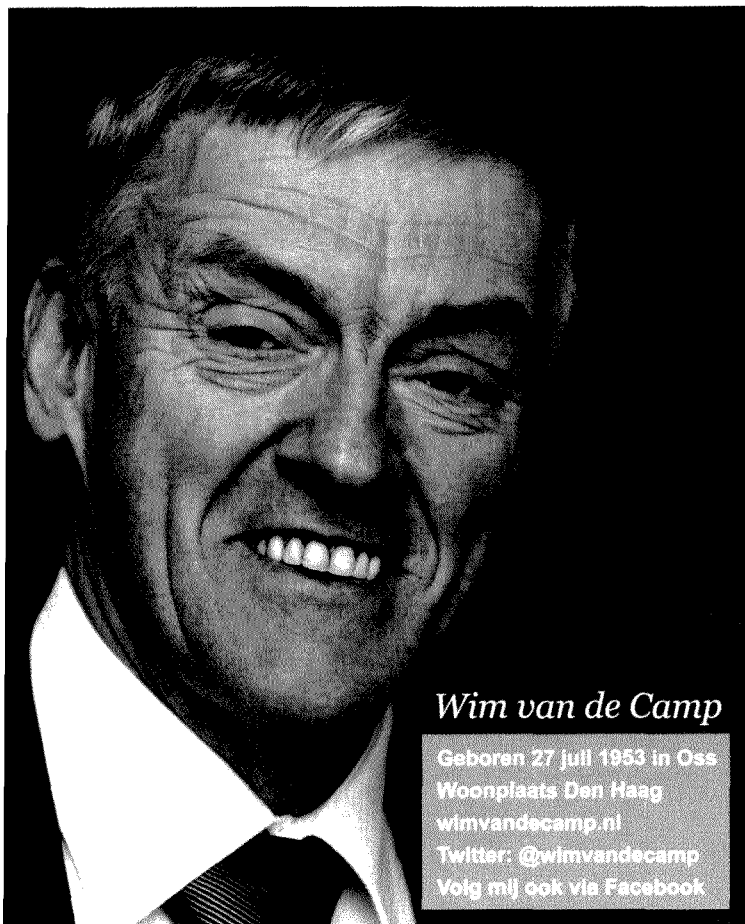
Jazeker. Mail hiervoor uw naam en adresgegevens of uw relatienummer naar leden@cda.nl o.v.v. 'nieuwsbrief verkiezing lijsttrekker'.

Ik heb een vraag voor een van de kandidaten. Hoe kan ik die stellen?

U kunt uw vraag zelf aan de kandidaat stellen.

Via www.cda.nl/verkiezinglijsttrekker kunt u de websites van de kandidaten vinden met daarop de gegevens hoe u hen kunt bereiken.

'Ervaring telt, juist nu'



Waarom is Europa belangrijk? 'Een goed functionerende Europese Unie is van essentieel belang voor Nederland. Voor vrede en stabiliteit, voor economie en export. Denk aan de Rotterdamse haven en Schiphol. De interne markt is goed voor de Nederlandse export en dat levert veel banen op. En dat in combinatie met het EU-landbouwbeleid. Denk aan de bloemen uit het Westland en de zuivel van Friesland Campina.

Het is van groot belang dat Nederland deze internationale oriëntatie behoudt. Ons 'terug trekken achter de dijken' is niet verstandig. Dat tast de positie van Nederland en onze welvaart aan. Ook speelt Nederland een grote rol in de wereld dankzij de EU. Daarnaast beschermt de EU Nederland tegen de uitwassen van de globalisering.'

Waar moet Europa zich volgens u mee bezig houden?

'De EU heeft voor mij 5 kerntaken:

- Economische ontwikkeling en Interne Markt.
- De Euro als munteenheid: met nadruk op de budgetdiscipline in de zuidelijke lidstaten.
- Duurzaamheid: gifwolken stoppen niet aan de Nederlandse grens.
- Veiligheid: open grenzen zijn mooi maar we moeten niet naïef zijn, want ook criminelen profiteren van een Europa zonder grenzen.
- Het uitdragen van onze gedeelde christelijke waarden en normen in de wereld.'

Wat moet er veranderen in de EU? 'De Europese Unie moet verdiepen en versmallen. De EU is op dit moment teveel los gezongen van de vijf kerntaken en is zich met te veel zaken gaan bemoeien. De Unie moet sneller (denk aan de begrotingsdiscipline), slimmer (Europa moet meer innoveren) en soberder (niet vergaderen in Straatsburg, minder hoge salarissen). Het (CDA-) subsidiariteitsbeginsel moet in ere worden hersteld en ook daadwerkelijk worden nageleefd.'

Waarom wilt U lijsttrekker worden bij de Europese verkiezingen? 'Ik vind het belangrijk dat het CDA-geluid gehoord wordt in Europa. Om invloed uit te oefenen is ervaring een vereiste, zowel in Den Haag als in Brussel. Met mijn ervaring wil ik Nederland een gezicht geven in Europa. Tijdens werkbezoeken in Nederland merk ik bovendien dat mensen de EU te abstract vinden. Daarom zeg ik vaak: Europa moet van de tekentafel, terug naar de borreltafel.

De afgelopen jaren ben ik met veel plezier én succes CDA-delegatieleider geweest. Ik heb bewezen enthousiast leiding te geven en een teamspeler te zijn. Politiek doe je niet alleen, als team hebben we veel bereikt in de EVP-fractie en het Europees Parlement. Ook ben ik het contact met Nederland niet verloren, want Europa speelt zich niet alleen in Brussel af. Daarom wil ik, met uw steun, mijn werk graag voortzetten want: Ervaring telt, juist nu.'

Esther de Lange:

‘Een nieuw élan voor Europa en het CDA’

Waarom is Europa belangrijk? ‘We hebben Europa keihard nodig op die terreinen waar Nederland samen met andere landen sterker staat dan alleen. Dat was zo na de Tweede Wereldoorlog en dat is nog steeds zo. Maar de 21ste eeuw kent andere uitdagingen en vraagt om een ander Europa. Met een steeds kleiner wordende groep Europeanen concurreren we in de wereld om schaarse grondstoffen, willen we in vrede blijven leven en onze economische kracht en welvaart overeind houden. Dat vraagt om slimme oplossingen en één stem in de wereld. Wie niet groot is moet slim zijn!’

Waar moet Europa zich volgens u mee bezig houden?

‘Met drie kerntaken. Het spreken met één stem in de wereld, bijvoorbeeld bij handelsgeschillen of bij wereldwijde klimaatafspraken. Het waken over de veiligheid van burgers, van politieverwerking tot voldoende en veilig voedsel en een gezond milieu. Maar vooral werk en welvaart. Met een werkloosheidspercentage in Nederland van meer dan 7% (15% onder jongeren) kan er maar één hoofddoel zijn en dat is werk. Europa moet de concurrentie met slimme oplossingen steeds een stap voor zijn. Een betrouwbare euro is daarbij van groot belang. Ook het MKB en de ambachtsman moeten alle ruimte en waar nodig bescherming krijgen. Een duidelijk ‘ja’ dus voor Europa waar samenwerking meerwaarde heeft en problemen niet stoppen bij de grens. Een resoluut ‘nee’, waar Nederland het prima zelf kan, zoals de inrichting van ons onderwijs en pensioenstelsel.’

Er wordt vaak gesproken over de bemoeizucht vanuit Brussel: wat zou u willen veranderen? ‘Op mijn prioriteitenlijstje staan: het aanpakken van doorgeschoten details, die leiden tot onwerkbaar Europese bemoeizucht, tot aan je moestuin aan toe als we niet uitkijken. De regie moet bovendien weer terug naar de mensen. Maak in Europa afspraken over de doelen die je wilt bereiken, maar laat hoe dat gebeurt over aan de landen en mensen zelf. Boven alles wil ik een eerlijke economie. Degenen die zich wél aan de regels houden trekken in de huidige Unie te vaak aan het kortste eind, of het nu om de euro gaat, om voedsel-fraude of om schijnconstructies op de interne markt. Zoals het transportbedrijf dat via een brievenbusfirma op Cyprus alle Nederlandse werknemers ontslaat. Dat is niet het soort Europa waar wij als christendemocraten voor staan.’



Esther de Lange

Leeftijd: 38

Woonplaats: Driebruggen

www.estherdelange.nl

Waarom wilt u lijsttrekker worden bij de Europese verkiezingen? ‘Om met een nieuw élan ons eigen CDA-geluid helder en duidelijk te laten klinken. Om samen met anderen te bouwen aan een partij die staat als een huis - in de gemeente, de provincie, Den Haag en in Europa. En natuurlijk om een goed resultaat te boeken op 22 mei 2014.’

Ik sta voor een CDA dat durf toont, daadkrachtig is en duidelijke keuzes maakt. Een CDA dat problemen aanpakt en oplossingen biedt voor vandaag en morgen. Daar hoort een nieuwe lijsttrekker bij, die onze achterban aanspreekt, maar ook nieuwe stemmen kan winnen. Die smoel geeft aan het CDA én zaken in Brussel voor elkaar krijgt. Ik ben er klaar voor. En ik heb er zin in!’

Twaalf lijsttrekkers

Zij maken het verschil

Op 19 maart zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Voor het CDA is het een kans om lokaal het verschil te maken. Twaalf lijsttrekkers stellen zich voor. Wat doen zij om het verschil te maken?



Frans Veltman (46)

Lijsttrekker in De Friese Meren, Friesland

'Lokaal het verschil maken is lokaal dicht bij de mensen staan. In de campagne koppelen we lokale thema's aan lokale kandidaten. We hebben de nieuwe gemeente de Friese Meren in 4 regio's verdeeld, waarbij voor elke regio een eigen lokale campagne

wordt gevoerd, met mij als lijsttrekker als verbindende schakel. Kern van het programma: Vertrouwd en Dichtbij.'

In de nieuwe gemeente *De Friese Meren* zijn op 13 november a.s. herindelingsverkiezingen.



Linda Hofman (26)

Lijsttrekker in Eindhoven, Noord-Brabant

'Eindhoven is de stad van de vooruitgang en de innovatie. We willen ons daar als CDA Eindhoven hard voor blijven maken en zorgen dat we in Eindhoven voorop blijven lopen. Maar het moet wel een gemeente zijn waarbij iedereen die wil mee kan blijven doen. We gaan vooruit maar laten niemand achter. Of het nu een pas afgestudeerde jongere is die geen werk kan vinden of iemand die na

jaren trouwe dienst aan de zijlijn is komen te staan. Of het nu een alleenstaande moeder is met een kind die niet weet wat ze moet met de transities in de jeugdzorg of mensen die wonen in wijken waar veel wordt ingebroken, wij zijn er voor die mensen. Zo maken wij het verschil, door er voor de mensen te zijn en door de stad samen met de mensen aan te pakken.'



Lijsttrekker in Hulst, Zeeland

'De komende periode ga ik vooral voor de leefbaarheid in alle dorpen en wijken van de mooie gemeente Hulst. Daarbij staat het behoud van voorzieningen op de eerste plaats. Iedere wijk en kern is uniek en leefbaarheid wordt gemaakt door en met de mensen die in de wijk en/of dorp wonen en leven. Voor de leefbaarheid is het van belang dat woningen goed zijn en de openbare

ruimte aantrekkelijk is maar zeker ook hoe de mensen met elkaar omgaan. Ook de sociale leefbaarheid is een speerpunt in de komende periode. Daarbij is ontmoeting van groot belang. Een bloeiend verenigingsleven en een toegankelijke accommodatie voor die ontmoeting maar ook voor ontspanning draagt sterk bij aan de leefbaarheid.'

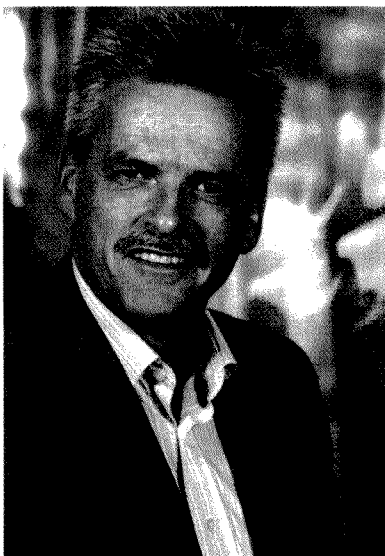


Olaf Streutker (44)

Lijsttrekker in Hilversum, Noord-Holland

'Als CDA'ers staan we letterlijk "midden tussen de mensen". We bieden een luisterend oor en houden rekening met minderheidsbelangen. De komende jaren wil ik me primair in zetten voor het waarborgen van de menselijke maat bij de decentralisatie

in de zorg en bezuinigingen in het sociale domein. Bij alle bezuinigen die op ons af komen mag de mens niet uit het oog verloren worden. Het gaat niet over aantallen of nummers, maar over mensen van vlees n bloed. Ieder met zijn of haar eigen verhaal.'



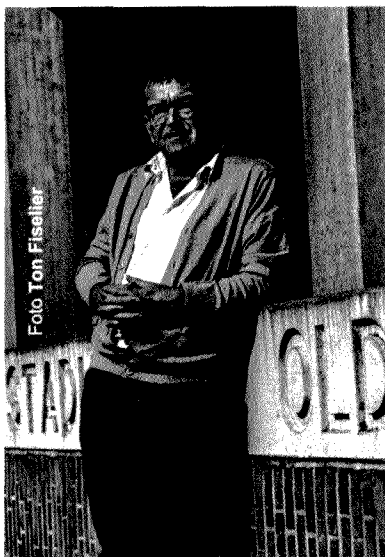
Frits Alberts (57)

Lijsttrekker in Borger-Odoorn, Drenthe

'Zorg in en voor je eigen straat bekt goed maar werkt ook nog! Mensen willen best een steentje bijdragen aan de leefbaarheid van de directe omgeving. De ontmoeting van mensen, en vooral die van mensen met hulpvragen, organiseer je in het leefgebied waar men woont. Dat is meestal een plek in het eigen dorp. Ik zou willen zeggen, dat het CDA als geen ander weet dat ieder mens

het verdient om met respect aangesproken te worden. De kracht van het gezin en haar sociale netwerk mag aangesproken worden bij de beantwoording van hulpvragen die je aan een betrouwbare overheid mag stellen.'

Wethouder CDA sinds 2002, portefeuille Samenleving



Hennie Maartens (60)

Lijsttrekker in Oldenzaal, Overijssel

'We kennen een ontwikkelgroep die open de gesprekken aangaat met verenigingen, andere maatschappelijke organisaties en de inwoners van Oldenzaal. Hierdoor hebben we veel meer dan voorheen onze voelsprietten in de haarvaten van de Oldenzaalse samenleving. De samenleving in haar volle breedte is en blijft wat ons betreft en is onze belangrijkste gesprekspartner. Wat we daar ophalen is de ba-

sis voor ons verkiezingsprogramma en voor ons politiek handelen nu en in de toekomst. Onze lijst wordt een afspiegeling van de Oldenzaalse samenleving. We kiezen voor een open, op de samenleving betrokken en transparante communicatie. Dat betekent dat we gaan investeren aan de voorkant. We maken geen plannen achter het bureau die we pas daarna met de samenleving gaan bespreken.

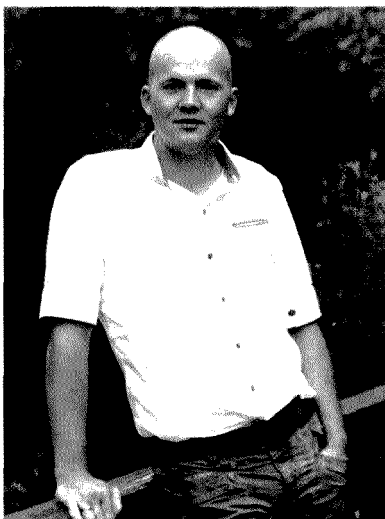


Mathilde Stiekema

Lijsttrekker in Haren, Groningen

'Voor de inwoners van de dorpen is het (sluip)vrachtverkeer een ware overlast. Daarom een verbod voor vrachtverkeer door de dorpen met uitzondering van bestemmingsverkeer. De dorpsbrink gaat bij ons op de schop; het weidse, ongezellige plein wordt getransformeerd in een brink

met groen, water en hout inclusief fontein. Tot slot staan wij voor een solide financieel beleid dus een strakke beheersing van de kosten. Het OZB-tarief mag geen middel zijn om de begroting sluitend te maken. De gemeentelijke lasten en heffingen stijgen daarvoor maximaal gelijk aan de inflatie.'



Wim van der Wal

Lijsttrekker in Gorinchem, Zuid-Holland

'De komende vier jaar wordt betrokkenheid, goed contact en een goede verstandhouding tussen het stadsbestuur en betrokken burgers en organisaties van essentieel belang. In Gorinchem hebben we bijvoorbeeld het project 'Samen verdient een Steuntje!' als campagneactiviteit. Gorcumse verenigingen worden uitgedaagd om de samenwerking

met een andere vereniging aan te gaan. Als stimulans participeert het CDA in die samenwerking, onder meer door een deel van de kosten op zich te nemen. Op die manier 'leeft het CDA voor' wat haar boodschap is; "zoek elkaar op, werk samen en pak daarbinnen allemaal je eigen rol en verantwoordelijkheid zo goed als je kunt.'



Sander van Waveren (33)

Lijsttrekker in Utrecht, Utrecht

'Wij willen contact maken met de inwoners van Utrecht. Daarnaast willen we zichtbaar zijn voor bewoners en

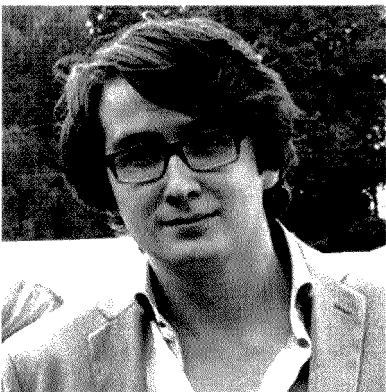
aanspreekpunten organiseren. Dat alles onder een herkenbare, eigen agenda.'



Lijsttrekker in Roermond, Limburg

'Roermond heeft een roerige periode achter de rug. Het CDA heeft haar verantwoording genomen en heeft een nieuwe coalitie gesmeed. We hebben laten zien dat in zeer woelige tijden de rug recht houden belangrijk is. Dat zullen we blijven doen. Daarbij zullen we vooral oog hebben voor de wijken. Het is goed te zien dat in de wijken vaak

en veel goede initiatieven ontstaan van burgers. Geef mensen de ruimte hierin en timmer niet alles vast in zeer strakke regelgeving. Flexibiliteit zorgt ervoor dat de menselijke maat leidend kan zijn. Integriteit en stabiliteit in het besturen, creativiteit aan de basis. Met een eigentijdse campagne moeten we dat duidelijk maken.'



Mark Buck (33)

Lijsttrekker in Nijmegen, Gelderland

'Wij zoeken de verbindingen die de stad biedt. We brengen sport, onderwijs en cultuur samen, omdat daar de vrijwilligers bij elkaar komen die onze stad maken tot wat hij is. We willen een ambachtsplein realiseren waarin onderwijs

gekoppeld wordt aan werk. We zetten geen groepen tegen elkaar af, maar verbinden juist jong en oud, en laten de nieuwe generaties leren van lessen die eerder al zijn opgedaan. Op die manier brengen we Nijmegen in beweging.'



Hans Engelvaart (59)

Lijsttrekker in Dronten, Flevoland

'Ik wil als betrokken lid van de samenleving met die samenleving verder bouwen aan onze gemeente.'

Op weg naar de

gemeenteraadsverkiezingen

Op 19 maart 2014 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Materialen bestellen, drukwerk ontwikkelen en kiezersonderzoek doen, zijn een stuk eenvoudiger geworden.



webwinkel

CDA-website

Mijn account

Winkelwagen

Zoeken

Affiches

Gadgets

Gratis infopakket

Informatie en kaarten

Kleding

Publicaties en brochures

Stand- en zaalinrichting



Sinds de tweede week van september heeft het CDA een nieuwe webwinkel. In de zomermaanden is de voorraad overgebracht naar een nieuwe leverancier, de firma Hexspoor in Boxtel. De webwinkel is helemaal gemoderniseerd en aangepast aan de huisstijl die met de verkiezingen van 2012 in gang is gezet. De winkel is te bereiken via www.webwinkel.cda.nl of via de banner "materiaal bestellen" op www.cda.nl

In de loop van de komende maanden zal de webwinkel aangevuld worden met nieuw materiaal dat u kunt gebruiken voor de komende verkiezingen. Behalve dat het bestaande materiaal dan is aangevuld, zal er ook nieuw materiaal in de webwinkel opgenomen worden. Bij de keus van het materiaal is de uitslag van

de enquête over de inkoop van gadgets die in juli naar alle gemeentelijke afdelingen is gestuurd leidend geweest. In de collectie komen pennen, memoblokjes, groene winterjacks, een groene CDA-sjaal, nieuwe vlaggen (zonder luchtfoto), zadelhoesjes, winkelwagenmuntjes en plastic tasjes.

Sprekersregeling

*Kamerlid uitnodigen voor uw campagne?
Doe een verzoek voor 16 december!*

Op 19 maart 2014 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. In veel afdelingen wordt al hard gewerkt om deze verkiezingen tot een succes te maken! De Tweede Kamer-

leden van het CDA zijn van harte bereid u daarin te ondersteunen door bijvoorbeeld in uw regio op bezoek te komen.

Om de Kamerleden zo goed mogelijk in te zetten is een sprekersregeling opgesteld. Wilt u Kamerleden uitnodigen in uw regio voor de campagne, dan kunt u een verzoek daarvoor bij ons indienen. Dit geldt voor de bezoeken van onze Kamerleden aan uw afdeling/regio vanaf 1 januari tot en met 19 maart 2014.

U kunt een Tweede Kamerlid of een andere spreker aanvragen via het formulier op www.cda.nl/sprekersreging. De verzoeken moeten vóór maandag 16 december 2013 binnen zijn. Begin januari 2014 hoort iedere afdeling of aan het verzoek voldaan kan worden.

We doen ons uiterste best om zoveel mogelijk verzoeken te honoreren. Het is daarbij goed om zoveel mogelijk samenwerking te zoeken met omliggende gemeenten.

Drukwerksysteem

Gemeentelijke afdelingen kunnen gebruik maken van het drukwerksysteem, www.cdadrukwerk.nl. Begin juli hebben alle gemeentelijke secretarissen een inlogcode hiervoor ontvangen. Mocht u deze niet ontvangen hebben, dan kunt u mailen naar knol@cda.nl.

In het drukwerksysteem zijn formats opgenomen voor correspondentie-drukwerk als briefpapier, enveloppen en visitekaartjes. Voor de verkiezingen zijn formats toegevoegd voor diverse maten affiches, folders, ansichtkaarten en een uitnodiging voor campagnebijeenkomsten. Ook buiten campagnetijd kunt u gebruik maken van deze formats.

Fase drie zal rond het einde van het jaar afgerond zijn. Het systeem wordt dan nog uitgebreid met formats voor advertenties en een banner in de nieuwe huisstijl.

Foto's lijsttrekkers gemeenteraadsverkiezingen
In het verleden heeft het landelijk bureau voor een fotograaf gezorgd, die afdelingen langsging om foto's van kandidaten en lijsttrekkers te maken. Dat was altijd een heel geregeld, zowel voor de fotograaf als voor de afdelingen en we kregen ook vaak opmerkingen over de hoge kosten.

Voor de verkiezingen van 2014 bieden we deze service niet. Voor meer informatie over de voorwaarden voor

de foto's en de stijl van de foto's verwijzen we u naar de diverse handleidingen op www.cda.nl/huisstijl.

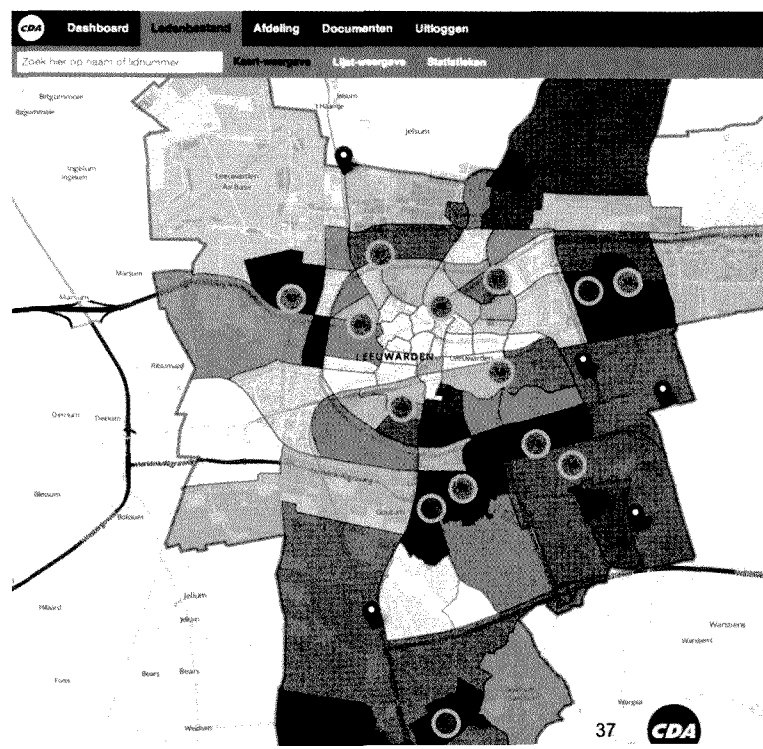
Beeldbank

Binnen het drukwerksysteem is een beeldbank opgenomen, waarin op thema een aantal standaardfoto's beschikbaar is. Afdelingen kunnen deze gebruiken voor bijvoorbeeld een (verkiezings)folder. Het aantal foto's wordt de komende weken uitgebreid.

Webapp

Voor afdelingen die serieus werk willen maken van een wijkgerichte aanpak tijdens en voorafgaande aan de campagne is de webapp 'Dirk' ontwikkeld. Hiermee is op basis van onderzoeksgegevens na te gaan waar (potentiële) CDA-kiezers wonen. Maar het biedt bijvoorbeeld ook de mogelijkheid om snel na te gaan waar precies de CDA-leden wonen.

Hans Janssens, hoofd communicatie op het partijbureau: 'De keuze voor een specifieke doelgroep is cruciaal om effectief te communiceren. Zonder een goed beeld van de doelgroep komt je boodschap niet aan. Met behulp van de webapp kunnen afdelingen zelf uitvinden waar hun potentieel aan kiezers woont. Op die manier kunnen leden en kiezers veel gericht benaderd worden.'



Paul van Geest

‘Kwetsbare mensen zijn de beste leermeesters’

Paul van Geest is de nieuwe voorzitter van de redactie van *Christen Democratische Verkenningen*, het tijdschrift van het Wetenschappelijk Instituut.

Tekst Marjolijn van der Stel | Fotografie Dirk Hol

‘CDV streeft er niet naar een strategie te ontwikkelen om de Tweede Kamerfractie 20 tot 25 zetels te laten halen, al zou dit laatste natuurlijk geweldig zijn. In ieder nummer proberen wij een zwaartepunt in het christendemocratische denken van meerdere kanten te laten belichten. Een jaar geleden hebben Pieter Jan Dijkman, Erik Borgman en ik met plezier gewerkt aan een deel over hoe zinvol het is, politiek spreken en handelen op christelijke waarden te baseren. Uit deze vraagstelling is al af te leiden dat wij inzicht willen verschaffen; bagage willen meegeven aan po-

litici om hun strategiën geënt te houden op de christelijke traditie. Die traditie bevat namelijk voor christenen en niet-christenen waardevolle beginselen; bijvoorbeeld dat mensen zich zinvol verwerkelijken in de mate waarin zij niet alleen hun eigen belang maar ook dat van anderen dienen: ‘de naaste beminnen als zichzelf’. Ook ik heb een droom: namelijk dat, *one day*, de inhoud van elk nummer van CDV door de hoofdredacteur en de voorzitter mag worden toegelicht aan leden van de kamerfracties en aan wie het maar wil horen. Ik hoop dat wij dan vragen krijgen waaruit

blijkt dat onze volksvertegenwoordigers het belangrijk vinden zich in hun streven naar stemmen te blijven bezinnen op het christendom. Ik verheug me op de dialoog met hen.

Het mensbeeld dat ten grondslag ligt aan christendemocratische principes, vind ik overtuigend en waardevol. Een mens is een *esse ad*: een 'zijn tot'. Mensen verwerkelijken zich vooral in relatie met anderen. Als je mensen gebruikt (*uti*), zegt Augustinus, pleeg je onrecht. Maar als je van hen kunt genieten (*frui*), dat wil zeggen: ook hun belang en geluk als doel van jouw leven kan blijven zien als je je talenten en kwaliteiten ontwikkelt, dan zal het goed gaan met jou. Christendemocraten moeten dit basisprincipe volgens mij altijd voor ogen houden. Wij beseffen ons gelukkig vaak ook als een deel van een mensengemeenschap die toekomstige generaties insluit. Wat ik sterk vind in het spreken van sommige CDA-politici is dat zij steeds laten blijken de waardigheid van mensen niet af te meten aan hun economische waarde maar aandacht hebben voor mensen die niet meer kunnen werken of die nooit iets hebben gehad. Ik heb aan de voeten van beroemde hoogleraren gezeten maar eigenlijk veel te laat ingezien dat kwetsbare mensen mijn beste leermeesters zijn. Het ziet er naar uit dat we een nummer van CDV gaan maken over vragen rondom leven en dood. Daarin komen vragen aan de orde als: Wat is het leven waard? Wat mag een leven kosten? Maar we willen daarin ook nagaan waarom kwetsbaarheid en sterfelijkheid in onze maatschappij niet gezien mogen worden. Ik ben ervan overtuigd dat de politiek er beter van wordt als politici een halve dag in de week vrijwilligerswerk doen in een verzorgings- of verplegingshuis. Zoals gezegd: je kunt van kwetsbare of gewonde mensen veel leren.

Ik ben ook geen politicus maar iemand die vooral in Leiden en Rome in de werkplaats van de wetenschap is gevormd. Nu ben ik hoogleraar in de kerkgeschiedenis in Tilburg. Maar tijdens andere werkzaamheden werd mij wel duidelijk dat politici er alles aan moeten doen om mensen zich veilig en, soft gezegd, geborgen te laten weten. Onrustig werden mensen als zij keuzes moesten maken tussen bepaalde energiebedrijven of zorgaanbieders: zaken

'Ik ben ervan overtuigd dat de politiek er beter van wordt als politici een halve dag in de week vrijwilligerswerk doen'

van primair belang. Wat kan een overheid doen om deze onrust over wezenlijke zaken weg te nemen? Ook viel me toen op dat individualisering en het moderne consumen-tisme soms een soort collectief ongenoegen in de hand te werken, die ook uitmondten in gevoelens van aversie tegen 'anderen'. Gelukkig zijn CDA-politici te beschaafd om deze gevoelens van angst en ongenoegen aan te wakkeren om stemmen te trekken.

Paus Fransiscus

De paus-emeritus, Benedictus XVI, is een groot geleerde die zich veel moeite heeft getroost om het christelijk mens-, gods- en maatschappijbeeld in hun samenhang aan de wereld voor te houden. Hij werd vaak niet begrepen omdat men er even voor moet gaan zitten de kracht van zijn denken hierover op het spoor te komen. En soms communiceerde hij onhandig. De huidige paus, Franciscus, pakt het heel anders aan. Hij legt *Denzinger-Schoenmetzer*, het bronnenboek van de katholieke dogmatiek, niet uit, zoals hij zelf ook zegt. Hij houdt in zijn preken en toespraken zijn gehoor eigenlijk alleen maar ten voorbeeld hoe Jezus van Nazareth met anderen omging. Hij is een jezuïet. Jezuiten hebben een meditatiemethodiek waarin zij zich als het ware in de nabijheid van Christus voorstellen en zich dan afvragen wat zij moeten doen bij keuzes of dilemma's. Dat is dus wel iets anders dan je keuzes laten afhangen van het dictaat van de economie of van belangen voor bepaalde groepen. Zij noemen die techniek de 'onderscheiding der geesten'. Ik bewonder paus Franciscus om zijn authenticiteit hierin.

Augustinus

Volgens Augustinus is de mens van nature goed en tot grote daden in staat. Maar hij vindt het zonde – in de betekenis van "jammer" en "fout" – dat mensen zichzelf hoe dan ook ten koste van anderen willen verwerkelijken. Hij ziet dergelijke mensen altijd in een isolement raken en betreurt hen daarom. Ik ben nu met een aantal economen aan het nadenken over het begrip 'liefde' bij Augustinus. Liefde blijkt risicodragend. Maar liefde is vooral ook gericht op duurzame, gedeelde vreugde. Het bewerkt dus het tegendeel van isolement. Over liefde kun je in de kamer of de gemeenteraad moeilijk debatteren. Maar de debatten over begrotingen moeten wel gericht zijn op het effect van de liefde: mensen uit een isolement houden dat kan ontstaan door extreme armoede. Maar ook door extreme rijkdom.' •



De uitgangspunten van

Sebastiaan van Triest

Sebastiaan van Triest, sinds een halfjaar voorzitter van het CDA in Amsterdam en met de gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht, over de (betekenis van de) grondslagen van het CDA.

Tekst Frans (jr.) de Nerée tot Babberich | Fotografie Dirk Hol

'Voordat ik mijn visie geef op de vier grondslagen van het CDA wil ik graag eerst iets in het algemeen opmerken over het hanteren van "uitgangspunten", "grondslagen" of "kernwaarden".

Voor mij hebben deze een heel belangrijk doel, ze geven namelijk weer welke waarden binnen een organisatie gedeeld worden en met welke missie men "in het leven staat". Uitgangspunten werken wat dat betreft verbindend, maar dienen ook ter inspiratie. Buitenstaanders kunnen zich door aansprekende uitgangspunten (en het helder uitdragen daarvan) aangetrokken voelen tot een organisatie.

Naar mijn idee zouden onze uitgangspunten dan ook ons groepsgevoel en onze gedeelde waarden moeten onderstrepen. Maar bovenal zouden ze een leidraad moeten zijn bij ons handelen in de Nederlandse samenleving. Eigenlijk gaat het om een gedeelde missie, om de stip op de horizon waar men samen met passie naartoe werkt. Daarnaast moeten onze uitgangspunten zó over de bühne worden gebracht dat ze ook voor niet-CDA'ers zo helder en aansprekend zijn geformuleerd dat men ze makkelijk kan vertalen naar het dagelijks leven en men zelfs denkt: "ik wil graag horen bij een partij met zulke waarden". Om dit te kunnen bereiken is een voortdurend gesprek nodig over wie we zijn, waar we voor staan en of we daarin worden verstaan in de Nederlandse maatschappij.'

De uitgangspunten

'De vier uitgangspunten van onze partij zijn naar mijn idee voor velen binnen en buiten het CDA niet herkenbaar genoeg (meer). Ik ben daarom erg blij met initiatieven als de commissie "Nieuwe woorden, nieuwe beelden" en de dit jaar door Sybrand Buma gelanceerde 7 principes. Dergelijke initiatieven prikkelen om met elkaar het gesprek aan te gaan en te blijven werken aan een heldere en aansprekende mission statement.

Het is mij gebleken dat de meningen over deze initiatieven uiteen lopen. Je kunt (en mag) het oneens zijn met "Nieuwe woorden, nieuwe beelden" of met "de 7 principes". Daar zijn we een democratische partij voor. Tegelijkertijd zullen we wel met elkaar moeten bepalen wat we nu écht belangrijk vinden, wat ons drijft en wat ervoor zorgt dat een partij als het CDA onmisbaar is voor de toekomst van Nederland. Deze initiatieven kunnen (en wellicht moeten) daar een katalysator voor zijn.

'Uitgangspunten werken verbindend, maar dienen ook ter inspiratie'

Gesprekken over onze missie en uitgangspunten zijn wat mij betreft dan ook van cruciaal belang, en vormen een doorlopend proces. Het is een grote uitdaging om elkaar zo te blijven prikkelen dat we elkaar dwingen om concreet en glashelder te zijn in wat we willen en wat de Nederlandse burger daaraan heeft. Wat dat betreft vond ik dat bijvoorbeeld de "Nieuwe Moraal" tijdens de vorige verkiezingen nog niet voldoende concreet werd gemaakt.

In de aanloop naar de belangrijke gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 zullen we ons voortdurend moeten afvragen of onze (intrinsiek zo goede) boodschap wel goed wordt opgepakt door de potentiële kiezer. Als ik kijk naar het vele talent binnen onze partij dan moeten we daar zeker in kunnen slagen.'

Mijn visie op de uitgangspunten van het CDA

'Ik wil de vier klassieke CDA uitgangspunten zeker niet zomaar overboord gooien. Ze hebben jarenlang een stevig fundament gevormd voor onze partij. Persoonlijk kijk ik er als volgt naar:

Gespreide verantwoordelijkheid

In deze tijd klinkt de roep om ruimte voor het maatschappelijk initiatief steeds vaker. Vorige week vond in Amsterdam een lijsttrekkersdebat plaats waarbij werd gesproken over de ervaringen van burgers met de overheid bij het ontplooiën van lokale initiatieven zoals het opknappen van een park of het herinrichten van leegstaande gebouwen voor allerlei buurt- en ondernemersactiviteiten. De burgers ondervonden daarbij nauwelijks medewerking of, in sommige gevallen, zelfs weerstand van de overheid. Ik ben er groot voorstander van dat voor dergelijke initiatieven, die op lokaal niveau voor vitaliteit en betrokkenheid zorgen, meer ruimte wordt gecreëerd en de overheid de burgers het vertrouwen schenkt om zelf initiatieven die kunnen bijdragen aan een betere samenleving te ontplooiën.

Gerechtigheid

Als jurist ligt het uitgangspunt "publieke gerechtigheid" me zeer aan het hart. Dit betekent voor mij: zorgen voor heldere regels die een duidelijk doel dienen. Tegelijkertijd betekent het een overheid die streng en rechtvaardig optreedt, maar ook in staat is ruimte te laten voor afwegingen waarmee "het goede" kan worden gediend, ook als "de regels" dit soms niet lijken toe te laten.

Solidariteit

Onze ouders hebben mijn zusjes en mij altijd opgevoed vanuit de gedachte dat je er voor een ander moet zijn. Dienstbaarheid vind ik zelf een erg belangrijke waarde die ik graag wil doorgeven. Tijdens de doopdienst van mijn petekind recentelijk heb ik haar dan ook vooral betrokkenheid met anderen toegewenst, maar ook de betrokkenheid van anderen op momenten dat ze zelf hulp nodig heeft.

Rentmeesterschap

Voor iemand die is opgegroeid in de prachtige Overijsselse Vechtstreek een aansprekend uitgangspunt. Ik kan met volle teugen genieten van de wandelingen door de bossen en landgoederen rondom Dalfsen, maar ook van mijn fiets-tochtjes door het Groene Hart als ik mijn grootouders in Kamerik bezoek. Het bewaren en doorgeven van natuur- en cultuurschoon aan komende generaties zie ik als een belangrijke opdracht voor de huidige generatie.' *

Team1415 bij Duitse verkiezingscampagne



Team1415 liep in september vier dagen mee met de CDU-campagne voor de Duitse Bondsdagverkiezingen. Deze studiereis was de afsluiting van de CDA Campagne Academie.

In het afgelopen half jaar zijn 38 actieve CDA-leden uit het hele land opgeleid tot campagnespecialist. Deze specialisten vormen met elkaar Team1415 en gaan zich op allerlei plaatsen en niveaus inzetten voor de komende verkiezingscampagnes voor de gemeenteraad, het Europees Parlement en Provinciale Staten in 2014 en 2015. De fundamentele campagnekennis werd verstevigd door diverse masterclasses waarin onder andere Jack de Vries en Kay van de Linden de deelnemers meenamen in alle ins, outs, tips en trucs van verkiezingscampagnes.

Een studiereis naar Duitsland vormde de afsluiting van de Campagne Academie. Team1415 maakte van dichtbij de laatste vier dagen van de CDU-campagne voor de Duitse Bondsdagverkiezingen mee.

In het gebouw van de Euregio op de Nederlands-Duitse grens bij Glanerbrug/Gronau presenteerde Bondsdaglid Jens Spahn Team1415 de strategie van zijn persoonlijke campagne: dichtbij de mensen zijn, hen overal bij betrekken en altijd bereikbaar en aanspreekbaar zijn. Met deze strategie haalde hij uiteindelijk 52% van de stemmen in zijn kiesdistrict en was daarmee verzekerd van een nieuwe periode in het Duitse parlement. Duitsland heeft namelijk een ander kiesstelsel dan Nederland. De helft van de Bondsdagleden wordt gekozen via een districtenstelsel. In elk van de 299 kiesdistricten wordt één kandidaat gekozen die een 'directmandaat' krijgt in de Bondsdag.

Het Haus der Niederlande in Münster vormde tijdens de studiereis een belangrijke uitvalsbasis. Hier werden de deelnemers uitgebreid meegenomen in de overeenkomsten en verschillen tussen de Nederlandse en Duitse politieke machtsverhoudingen, de rol van sociale media in de campagne en de vertaling van een nationale



Tekst en fotografie
Mark den Boer



verkiezingscampagne op lokaal niveau. "Door een bezoek aan de campagnekraam van het CDU in het centrum van Münster zagen we direct met eigen ogen hoe dit in de praktijk uitpakt", aldus een van de Team1415-leden. "We staken zelf ook de handen uit de mouwen en hielpen mee met het uitdelen van folders, ballonnen en vlaggetjes." Niet zonder resultaat, want ook in Münster kreeg de lokale CDU-kandidaat Sybille Benning de meeste stemmen en dus een zetel in de Bondsdag. Ook Claudia Lücking, de lokale kandidaat in Bonn, kon op de laatste campagnedag voor de verkiezingen rekenen op de ondersteuning van het CDA-team.

Merkel

Het CDU haalde op 22 september met 41,5% een fantastisch verkiezingsresultaat. Voor een groot deel is dat te danken aan de populariteit van één persoon: Angela Merkel. Het geheim van Merkel stond centraal bij een bezoek aan Schloss Eichholz, het hoofdkantoor van de Konrad Adenauer Stiftung, het Duitse wetenschappelijk

instituut voor de christendemocratie. De verkiezingswinst van het CDU en de populariteit van Merkel zijn niet zomaar toeval, maar het resultaat van een ijzersterke verkiezingscampagne van onze christendemocratische oosterburen.

Organisator Herman de Vries van Team1415 kijkt terug op een geslaagde studiereis. 'De lessen uit Duitsland nemen we mee naar alle gemeenten, provincies, etcetera. Samen gaan we de klus van drie verkiezingen in 2014 en 2015 klaren. Het team is er klaar voor om waar nodig bij te springen met advies of inzet bij afdelingen die dat willen. Ze komen uit heel Nederland.'

Junior reporter

Sophie: 'Wat valt je op hier in de Eerste Kamer'

Laura: 'Het is allemaal erg oud. En de mensen gebruiken oude, chique woorden.'

Sophie: 'Dat klopt, we gaan hier allemaal erg beleefd en hoffelijk met elkaar om.'

Sophie: 'De grote, politieke beslissingen worden in de Tweede Kamer genomen. In de Eerste Kamer kijken we niet naar de politieke kant van een wetsvoorstel, maar kijken we of het voorstel goed in elkaar zit. We zijn met veel juristen en controleren met een vergrootglas of iets klopt.'

Laura: 'Hoe bent u in de Eerste Kamer gekomen?'

Sophie: 'Mijn vakgebied is staatsrecht en ik ben geïnteresseerd in politiek. Die twee dingen wilde ik inzetten voor de partij waar ik in geloof, het CDA. Je kunt niet stemmen voor de Eerste Kamer. Een keer per vier jaar mag je stemmen voor Provinciale Staten. En die kiezen een paar weken later de Eerste Kamer. Zo kan het dus zijn dat er in de Tweede Kamer een andere meerderheid is dan in de Eerste Kamer.'

Sophie: 'In de vorige periode zat het CDA in de regering. Toen waren we meestal voor een voorstel. Nu zijn we iets vaker tegen, maar alleen als een voorstel niet klopt. Wij willen verantwoordelijk zijn.'

Laura: 'Heeft u wel eens tegen uw zin gestemd?'

Sophie: 'Nee, eigenlijk niet. Ik heb wel een keer anders gestemd dan de CDA-fractie. Dat was toen het ging over of de winkels wel of niet open mogen op zondag. Ik ben daar tegen. Dat staat in het verkiezingsprogramma en ik vind het belangrijk dat kleine winkeliers ook een dag vrij hebben.'



Foto Dirk Hol

Laura en Sophie

Sophie van B...

*'We gaan hier
erg beleefd en
hoffelijk met
elkaar om'*

Junior reporter

Naam Laura de Rijk

Leeftijd 11

Woonplaats Leimuiden

Oproep: Wil jij ook een keer een politicus interviewen (of heeft u een (klein)kind dat dat wil), mail dan naar redactie@cda.nl

Herindelingsverkiezingen in november

Thea Koster is 34 jaar oud, getrouwd met Martin Crossen en sinds 3,5 jaar wethouder in Leeuwarden.

Hoe heb je de afgelopen vier jaar als wethouder ervaren? 'Deze 4 jaar zijn voorbij gevlogen. Ik heb met heel veel plezier en ambitie gewerkt aan mijn portefeuille. Als wethouder infrastructuur heb ik een enorme slag kunnen maken in de bereikbaarheid van de stad met de Haak om Leeuwarden (een nieuwe ringweg) en vooral het verkeersveiliger maken van vele kruisingen waar dagelijks duizenden kinderen langs naar school fietsen. Naast infra heb ik ook Jeugd & Onderwijs in portefeuille. Met veel plezier heb ik samen met scholen gewerkt aan ouder betrokkenheid, media wijsheid maar ook aan de kwaliteit van het onderwijs en de voorschoolse activiteiten.'

Hoe is de m/v-verhouding binnen de huidige fractie resp. gemeenteraad en vind je dat die ertoe doet? 'In onze huidige fractie zitten meer vrouwen dan mannen en dat is prima!'

Je was al lijsttrekker voor de verkiezingen in 2010. Speelde de huidige m/v-verhouding in de fractie en/of raad een rol in je beslissing om je te kandideren voor het lijsttrekkerschap? Zo nee, wat was je motivatie? 'Nee, dat speelde geen enkele rol. Mijn motivatie om me te kandideren was dat ik uitgesproken ideeën had op welke thema's het CDA zich zou moeten profileren in de verkiezingstijd en daar ook graag invulling aan wilde geven.'

Zie je verschillen tussen mannelijk en vrouwelijk leiderschap? 'Ja die verschillen zie ik zeker. Vrouwen werken iets meer op intuïtie en gevoel dan mannen. Ik zie bij mannen vaak "spierballentaal" vooral ten opzichte van andere mannen, daar prikken vrouwen snel doorheen.'

Wat speelt er in Leeuwarden en wat worden jullie speerpunten in de campagne? 'Hét speerpunt uit onze campagne is: vertrouwen hebben in de samenleving! Juist in deze tijden van crisis willen we de kracht van mensen, van gemeenschappen benutten. En dat is iets wat echt bij het CDA past. Minder overheid en meer eigen initiatief.'

Waar zie jij kansen voor het CDA in de stad? 'Ik denk dat het CDA een perfect antwoord heeft op de problemen in de grote steden. Je ziet in de steden vaak dat mensen geen zin meer hebben in allerlei vormen van overheidsbemoeienis en goed weten wat in hun eigen buurt of wijk nodig is. Het vertrouwen in de politiek is laag. Door mensen vertrouwen en ruime te geven voor eigen initiatief ontstaat er een heel ander klimaat. Juist het CDA is van oudsher de partij van de samenleving en van gemeenschappen, daar moeten we naar terug want daar ligt onze kracht om de problemen van deze tijd op te lossen!'

Thea Koster, lijsttrekker CDA Leeuwarden:

'Door mensen de ruimte te geven ontstaat er een heel ander klimaat'



Marjon Verkleij, lijsttrekker CDA Alphen aan den Rijn:

'Het schietincident in de Ridderhof heeft een behoorlijk impact gehad op onze samenleving'

Marjon Verkleij-Lemmers is 53 jaar, raadslid in Alphen aan den Rijn en getrouwd met Ben. Samen hebben ze vijf volwassen dochters en runnen ze een agrarische bedrijf.

Hoe heb je de afgelopen vier jaar als raadslid ervaren?

'De afgelopen jaren als raadslid waren leerzaam en intensief. Het was mijn eerste periode in de gemeenteraad; Ik moest erg wennen aan de cultuur in de Alphense Raad, er werd op de persoon gespeeld.'

Hoe is de m/v-verhouding binnen de huidige fractie resp. gemeenteraad en vind je dat die ertoe doet?

'Er is een overwicht van mannen: binnen de fractie met wethouder en commissieleden 5:3. In de raad is de verhouding 24:11 en slechts 1 vrouwelijke wethouder van de 5. Ik denk zeker dat de meerderheid van mannen wel bepalend is hoe onze vergadercultuur is: het zich willen bewijzen.'

Speelde de huidige m/v-verhouding in de fractie en/of raad een rol in je beslissing om je te kandideren voor het lijsttrekkerschap? Zo nee, wat was je motivatie?

'Ik heb me niet bewust gekandideerd voor het lijsttrekkerschap. Wel heb ik bij mijn sollicitatiegesprek aangegeven, dat als de partij een beroep op mij doet, ik beschikbaar ben. Ik heb me met mijn lijsttrekkerschap gecommitteerd aan het fractievoorzitter-zijn. Met name na de fusie is het belangrijk om als fractievoorzitter oog te hebben voor de cultuurverschillen vanuit de drie verschillende gemeenten.'

Zie je verschillen tussen mannelijk en vrouwelijk leiderschap?

'Jazeker zie ik verschillen. Mannen zijn van naturen dominanter en in hun leiderschap zullen zij meer werken vanuit het overwicht dat zij hebben op personen. Vrouwen zijn zorgzamer en vervullen meer vanuit gevoel hun taak, rekening houden met persoonlijke omstandigheden van degenen met wie ze samenwerken.'



Wat speelt er in Alphen aan den Rijn en wat worden jullie speerpunten in de campagne?

'We hadden het schietincident in de Ridderhof in 2011, dat heeft een behoorlijk impact gehad op onze samenleving. Daarnaast zijn geconfronteerd met een bestuurlijke crisis, waarbij onder meer onze CDA-wethouder zich moest terugtrekken. Een grote uitdaging is de ontwikkeling van ons stadshart, die al sinds de vorige raadsperiode speelt maar dankzij de crisis nog niet van de grond is gekomen.'

Ondanks de fusie, moet de eigen identiteit van de dorpen behouden blijven en organisaties moeten vooral blijven kunnen doen wat ze nu ook doen. Het gezin en de kleine verbanden vinden we belangrijk: veilig wonen, voorzieningen in de buurt, meedoen en elkaar helpen.

Uiteraard de economie: bereikbaarheid, jeugdwerkloosheid klein ondernemerschap hebben onze aandacht. Tot slot als grote uitdaging de decentralisatie. Ons ambtelijk apparaat moet in staat zijn de taken van het rijk en provincie over te nemen en voor de hulpbehoevende ouderen willen we betaalbare woningen en voldoende hulp om zo lang mogelijk zelfstandig te kunnen blijven wonen.'

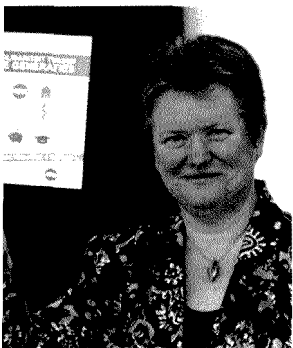
Waar zie jij kansen voor het CDA in de stad? 'Permanente campagne is noodzakelijk, juist in de stad. Vooral in de wijken met betrekkelijk veel ouderen en jonge gezinnen kunnen we door regelmatig ons gezicht te laten zien en naar hen te luisteren het vertrouwen terugwinnen.'

CDAV

naar Vergadertafel?

De gemeenteraad van Zuidplas, bestaat uit 27 zetels. Vier zetels worden bezet door vrouwen. Wat bezielt de vrouwen van Zuidplas om de gemeentepolitiek over te laten aan mannen? Geen tijd, geen interesse, gebrek aan kennis? Zuidplas is niet de enige gemeente met een dergelijke zetelverdeling.

Het eerste punt, geen tijd, is een persoonlijke keuze, waar een organisatie als het CDAV weinig aan kan doen. Aan de twee andere punten kan het CDAV zeker bijdragen. Eén van de middelen om kennis te delen is bijvoorbeeld het organiseren van themabijeenkomsten. Het CDAV heeft eind 2012 een werkgroep in het leven geroepen. Aan de hand van het centrale thema 'Solidariteit tussen de generaties' heeft deze werkgroep rond diverse onderwerpen in de zomer bijeenkomsten georganiseerd.



Tijdens deze bijeenkomsten werden er zorgen geuit over het beleid, maar werden er vooral ideeën aangedragen. Deze ideeën zijn gebundeld in de brochure *Solidariteit tussen de generaties*. De werkgroep hoopt dat deze brochure een handreiking kan zijn bij het maken van verkiezingsprogramma's en de daarop volgende collegeonderhandelingen, en de weg zal vinden van de vergadertafel naar de keukentafel!

Tijdens de bijeenkomsten is gebleken dat de leden zich vooral willen uitspreken over het thema zorg. Bij voldoende belangstelling zal de werkgroep een landelijke bijeenkomst organiseren rondom het thema zorg. Voor het partijcongres in november werkt de werkgroep aan een resolutie met als onderwerp 'zorg'.

De werkgroep, Anne Marie Vreman (voorzitter), Marijke Edel, Dorenda Gerts, Petra Groeneweg, Wieneke Mulder, Annemieke van de Ven, Trudy Veninga.



Alle wegen leiden naar Rome deze zomer, althans voor de vrouwen van de Europese Volks Partij (EVP) uitgenodigd tot het bijwonen van de European Summer Academy for Leading Women met als titel: 'Women and Entrepreneurship'.

De vertegenwoordigers van het CDAV bij deze bijeenkomst, Mireille de Jonge en Monique Vogelaar, kwamen op 18 juli aan in hartje Rome. Een aantal dames uit alle Europese lidstaten zat al uitgebreid bij te praten op het terras in het zonnetje. Maar er moest al snel gewerkt worden want er was een vol programma van presentaties en discussies met vrouwelijke ondernemers uit alle windstreken. Uit Nederland had Annick van de Geest-Vogelaar (oud-CEO Vrij uit) een prima verhaal. Door de recessie zijn veel vrouwen getroffen, actief als ondernemer in bedrijven of als zzp'er. In hoeverre de overheid hen steunt, en of dat meer en anders zou kunnen, is de vraag die nu op tafel ligt. In het najaar zal hierover een resolutie ingediend worden bij de Europese Commissie.

Drie dagen is er gepraat, gediscussieerd en zijn ervaringen uitgewisseld. Zoals altijd bij bijeenkomsten van de EVPVrouwen was het weer bijzonder om zoveel actieve vrouwen uit de hele EU te treffen. Het zijn dagen dat je enorm veel leert, contacten verstevigt. Waarin je geniet van het gezelschap van interessante vrouwen uit allerlei landen waar je normaliter niet komt en van een stad die je samen ontdekt. Rome deze zomer: wederom een unieke ervaring!

Jong en werkloos

Neemt Nederland afscheid van de verzorgingsstaat? Zo werd in de internationale pers het kabinetsvoornemen om te komen tot een 'participatie-samenleving' bediscussieerd. Er is met participatie niets nieuws onder de zon. Al onder het kabinet van premier Balkenende was dit christendemocratische principe leidend. Elk mens heeft een eigen verantwoordelijkheid om deel te nemen aan de samenleving, voor zichzelf en voor de ander.

Deelnemen moet dan wel kunnen, ook in een tijd waarin de werkloosheid weer dramatisch stijgt. Het bieden van alleen een financieel vangnet past niet meer in deze tijd. We hebben – is het niet nu maar zeker straks – iedereen nodig op de arbeidsmarkt, omdat we aankijken tegen een forse "verzilvering" van de samenleving. Een derde van onze burgers is ouder dan 55 jaar! Ook onder jongeren heerst een heel hoge werkloosheid; jonge mensen krijgen de kans niet om aan de bak te komen.

Niet alleen in Nederland hebben we dit probleem. In veel Europese hoofdsteden zijn grote zorgen over met name de jeugdwerkloosheid. Van de Griekse, Spaanse en Portugese jongeren zit ruim 60 procent zonder werk.

Tijd voor actie. In Nederland, maar ook in Europa.

Voor de derde keer in mijn politieke leven ben ik bezig met een jeugd-

werkgarantieplan. In Nederland in de jaren tachtig, in Europa rond de eerste werkgelegenheidstop in 1997 en nu als antwoord op de huidige problemen. Afgesproken is dat jongeren niet langer dan 4 maanden achter de geraniums mogen zitten. Men moet hen begeleiden naar een baan, een studie of helpen aan werkervaring. Een bedrag van zo'n 6 miljard euro wordt daarvoor ingezet: 3 miljard uit het ESF en 3 miljard extra middelen. We praten en stellen exact dezelfde remedie voor als ik in de jaren tachtig mocht doen namens de CDA-Tweede Kamerfractie! Of het nu wel lukt, hangt af van de lidstaten. Is men in staat en daadwerkelijk bereid om elke jongere uit de kaartenbak te vissen en deze jongere een perspectief te bieden?

'Tijd voor actie'

Eveneens wordt in de Troonrede gesproken over de flexi-zekerheid, om de arbeidsmarkt flexibeler te maken en om baanzekerheid te bieden. Dus niet de markt dichttimmeren met dure ontslagbescherming, maar ook door het inzetten van om-, her- en bijscholing actief bemiddelen naar de zekerheid van een baan. Ook deze flexi-zekerheidsdiscussie voeren we al langer in Europa. Er zijn goede voorbeelden. Maar ook hiervoor moet de politieke wil aanwezig zijn om daadwerkelijk iets te doen; ik stel vast dat het sociaal akkoord, ofschoon het water aan de lippen staat, pas na 2016 op dat punt tot maatregelen komt. Een gemiste kans.



Structurele veranderingen zijn nodig in ons land, maar waar we dat kunnen doen, geven we niet thuis. Ook hier enkele Europese voorbeelden. We zijn er als de kippen bij om te roepen dat overal elders in Europa de overheid kleiner moet worden en bezuinigingen op salarissen nodig zijn. De Portugese ambtenaren hebben 20 procent ingeleverd! Wanneer 'onze Buma' dan voorstelt om de overheid met nul te laten groeien (dus gewoon geen hogere uitgaven - dat hoeft zelfs niet te betekenen een nullijn voor salarissen, maar betekent wel een lastenverlaging voor burgers) dan laat de coalitie het afweten.

Kortom, Nederland ga aan de slag, kijk naar buiten en doe je voordeel met adviezen en wijsheden buiten de eigen polder. Onze burgers hebben daar recht op!

Waar politiek, cultuur en natuur samengaan:

Europa Ontmoetingsdag in Diessen



Het CDA leeft in de regio! Dat was goed te merken bij de Europaontmoetingsmiddag zaterdag 14 september. Ondanks de regen kwamen dit jaar een honderdtal belangstellenden naar het Brabantse Diessen. Voor de zesde keer op rij had CDA-Europarlementariër Lambert van Nistelrooij in zijn achtertuin zo'n ontmoetingsdag georganiseerd.

De bezoekers deelden heel wat emoties: velen zijn bezorgd over de bezuinigingen. Alleen al in de Brabantse zorgsector staan 14.000 banen op de tocht. Maar er werd

ook gesproken over mooie ontwikkelingen: initiatieven voor opleidingen en banen in het zuiden met geld uit Europa. Denk aan de uitbreidingen bij Automotive Helmond of de Pivot Campus in Oss waar de EU bijspringt voor de Pharma-sector. Het gaat steeds om welkome steun, waarmee extra mensen aan een baan komen.

Maar er gaat meer veranderen, vertelde Lambert van Nistelrooij. Hij wil ons belastinggeld in Europa effectiever besteden: "Met Europees geld geen Italiaanse havens meer aanleggen waar geen boot komt, maar samen inzetten op banen en opleidingen." Als hoofdonderhande-

laar in het Europees Parlement heeft Van Nistelrooij ervoor gezorgd dat het accent van 'beton en asfalt' gaat naar samenwerking met het bedrijfsleven, onderwijs en overheid. Europa steunt initiatieven zoals Brainport Eindhoven, onder de voorwaarde dat die met soortgelijke centra elders in de EU samenwerkt. Alle aanwezigen kregen Lamberts nieuwste boek *'Voor groen, groei en banen'* uitgereikt. Hierin is te lezen hoe hij afgelopen jaren de EU-investeringsfondsen heeft hervormd.

Kennis en innovatie zijn evenwel niet het enige dat telt. Lambert benadrukte dat de senioren zijn grote aandacht hebben. Lambert: 'Ik maak me sterk voor een goed ouderenbeleid in Nederland. Ouderen moeten zo lang mogelijk hun zelfstandigheid kunnen behouden'. Slimme technologische ontwikkelingen dragen hiertoe bij. De EU neemt hierin, ook wereldwijd gezien, het voortouw. Met hulp van gezondheidszorg via internet (E-Health) kan men langer veilig thuis blijven wonen. Dit heeft de toekomst.

Veel bezoekers combineerden de ontmoetingsdag met de LandArt kunstroute. Hier waren 20 prachtige biobased kunstwerken te zien die op subtiële wijze een verbinding leggen tussen natuur, emotie en omgeving. De foto's ziet u op www.landartdiessen.nl Kunst en cultuur genieten de warme belangstelling van veel CDA'ers. Een gezellige barbecue sloot de ontmoetingsdag af voor de CDA'ers, volgeladen met nieuwe energie op weg naar het campagnejaar 2014.



Een geloofwaardig parlement

Dankzij het CDA bespaart het Europees Parlement miljoenen euro's per jaar door minder tolken te gebruiken. Europarlementslid Esther de Lange (CDA) kreeg in september steun voor haar ideeën hiervoor. Doel is dat tolken niet langer alle vergaderingen bijwonen. Pas als een Europarlementslid echt nodig heeft, komt er een tolk. Nu is er standaard een tolk voor bijvoorbeeld Maltees, terwijl er amper parlementsleden uit Malta zijn. Ook

wil De Lange kosten besparen door betere planning. Als het afzeggen van een vergadering op tijd gebeurt, hoeven er geen tolken te worden opgeroepen. 'Een eenvoudige bezuiniging', oordeelt De Lange over haar succesvolle actie. 'Een sterk en geloofwaardig Europees Parlement moet ook op de centen letten. In het Europees Parlement heeft iedereen het recht te spreken in de eigen taal, maar we moeten onnodige vertalingen voorkomen.'



'Volwasseneneducatie, juist nu'

Wim van de Camp heeft 13 september het Festival van het Leren in Nijmegen geopend. De CDA-Europarlementariër hield op uitnodiging van de stichting Learn for life een toespraak. Van de Camp benadrukte het belang van volwasseneneducatie: 'Onderwijs voor volwassenen kan juist nu bijdragen aan betere prestaties op de werk-

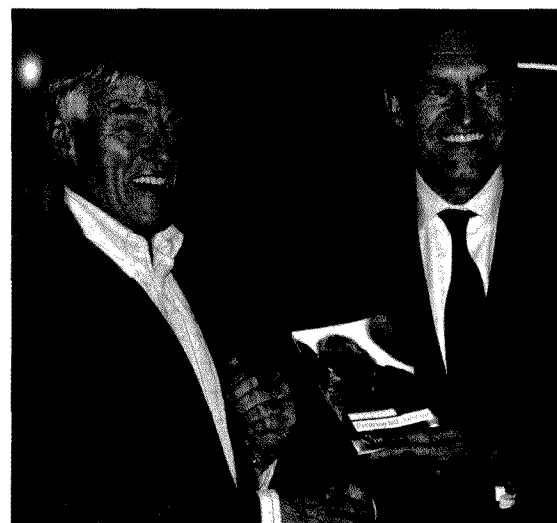
vloer en een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.' Goed praktijkgericht onderwijs is de basis van een gezonde economie, vindt Van de Camp die zelf in Nijmegen studeerde. Daarbij verwees hij ook naar het nieuwe EU-onderwijsprogramma Erasmus+. Dit programma stimuleert de uitwisseling van kennis, studenten en ervaringen

voor het volwasseneneducatie. 'Zo hoeft niet elke instelling het wiel opnieuw uit te vinden en profiteren wij van de ervaring en kennis uit andere landen', aldus Van de Camp. Erasmus+ stelt in 2014-2020 meer geld beschikbaar gesteld voor volwassenen-onderwijs. Ook MBO-studenten kunnen zo makkelijker in het buitenland stage lopen.

Presentatie interviewboekje

Een heuse rode loper was uitgerold voor de ruim 150 gasten van een groot verjaardagsfeest van Wim van de Camp, op 8 september in Den Haag. De 60-jarige politicus viert zijn verjaardagen elke 5 jaar groots. Vele bevriende politici en Brabantse familieleden hieven het glas op de ervaren CDA'er. Oud-senator Rob van de Beeten hield een feestelijke toespraak, waarin hij Wim langs de meetlat van de Tien Geboden legde. Hij gaf Wim daarvoor als eindcijfer 8,5. 'Cum laude geslaagd dus', lachte Van de Beeten. Voor de gelegenheid presenteerde Wim van de Camp een boekje met zijn

interviews en opinieartikelen van de laatste jaren. Het eerste exemplaar was voor partijleider Sybrand Buma. Als grap zei Sybrand dat het boekje erg treffend is: 'Ik zie foto's van Wim voor de motor, naast de motor, op de motor'. Wim van de Camp is een bekend liefhebber van motoren. Hij maakt steevast zaterdag een rit door Zuid-Holland. Een ontspanning na het vele vergaderen in het Europees Parlement, vindt Van de Camp. In het boekje legt hij uit hoe Europa anders moet. De CDA'er vindt dat Europa terug moet naar de kern: verdiepen en versmallen.



Bestel het boekje via wim.vandecamp@ep.europa.eu of download het als ebook via <http://bit.ly/14yTJkk>



Corien Wortmann:

ECB-toezicht op banken cruciaal, maar nog lang niet af

Het Europe Parlement heeft de weg vrijgemaakt voor banktoezicht door de Europese Centrale Bank (ECB). Voortaan zal de ECB een oogje in het zeil houden bij 130 grensoverschrijdende banken, waaronder de vier grootste banken in Nederland.

'Het Europese banktoezicht is cruciaal. Dat moet het vertrouwen in de Europese bankensector helpen herstellen en het economisch herstel een impuls geven', stelt Europarlementslid Corien Wortmann.

'Het is absoluut nodig dat banken "schoon door de poort" gaan'

Zij waarschuwt dat er nog heel wat moet gebeuren voordat het Europese banktoezicht in oktober '14 begint. Zo is nog altijd niet besloten hoe probleebanken worden aangepakt. "Dat ligt erg gevoelig bij enkele landen, waaronder Duitsland", aldus Wortmann, die namens het CDA onderhandelt over dit voorstel.

"Daarnaast is het absoluut nodig dat banken 'schoon door de poort' gaan", vindt Wortmann. "Nog dit jaar wordt de financiële gezondheid van banken onderzocht. Maar hoe dat onderzoek gebeurt is nog te vaag. Daar moeten we haast mee maken."

Het Europe Parlement sleepte wel alvast de toezegging binnen dat het verslagen krijgt van de belangrijkste ECB-discussies over banktoezicht. De ECB was hierover terughoudend, omdat de bank gewend is aan onafhankelijk monetair beleid. Maar banktoezicht is volgens Wortmann wat anders dan monetair beleid. "Bij dat toezicht is publieke verantwoording juist belangrijk voor controle", aldus Wortmann.



Ommekeer in EU-subsidies

Gratis boek!

Lambert van Nistelrooij schreef een handzaam boekje over de ommekeer in de EU-regiosubsidies. Hij beschrijft daarin zijn inzet en resultaat. Dankzij zijn werk als hoofdonderhandelaar gaan de 325 miljard euro aan regiosubsidies op de schop.

Niet langer gaat het geld grotendeels naar nutteloze projecten, zoals geluidsschermen langs Poolse weilanden. "Voortaan gaat een groter deel naar concurrentiekracht en banen. Daar hebben we wat aan in deze moeilijke tijden", zegt het CDA-Europarlementslid. Dankzij de EU-subsidie specialiseert bijvoorbeeld Midden-Brabant zich al in helikoptertechniek. Dit najaar stemt het Europees Parlement formeel over de ommekeer. Duidelijk is al dat er brede steun is, stelt Van Nistelrooij.

Wilt u het boekje ontvangen?



Mail naar lambert.vannistelrooij@ep.europa.eu. Het pdf-bestand is ook te downloaden via www.lambertvannistelrooij.nl en deze QR-code.

Broodnodig:

Een eerlijke Unie

De afgelopen tijd stond ons voedsel weer volop in de schijnwerpers. Rundvlees dat paardenvlees bleek te zijn, strooizout in brood, de vermeende misstanden in slachthuizen. Genoeg reden voor het Europees Parlement om Esther de Lange te benoemen als voedsel frauderapporteur. Ze zal volgende maand haar rapport presenteren met aanbevelingen voor een veilige, eerlijke en transparante voedselsector. Ze schuwt daarbij harde kritiek niet. Volgens De Lange zijn juist diegenen de dupe van de vermeende misstanden die daar zelf geen enkele schuld aan dragen: de boer en de consument. Ondanks een belabberde marge investeert de boer in meer welzijn en het afleveren van een eerlijk product. En de consument wil dat eerlijke stukje vlees eten en wil kunnen vertrouwen op wat hij koopt.

CDA:

Meer kansen voor binnenvaart

Corien Wortmann-Kool (CDA Europarlement) ziet meer kansen voor de binnenvaart, dankzij het nieuwe actieprogramma van de Europese Commissie. De binnenvaart is een belangrijke sector in Nederland. 'Maar veel kansen worden nog niet benut', vindt Corien Wortmann. 'Europa kan helpen om de schepen beter aan te sluiten op de vracht-wagens en goederentreinen.'

Het actieprogramma NAIADES II zet de komende jaren vol in op dit soort multimodaal vervoer. Toch is Wortmann ook kritisch op het voorstel: "Het is mij te onduidelijk hoe de Europese Commissie de plannen voor de binnenvaart wil financieren. Heel jammer." Zij vindt het wel goed dat Brussel schepen wil helpen voortaan LNG te tanken. Dat vloeibaar aardgas is beter voor het milieu.

Het voorstel voor NAIADES II wordt binnenkort in het Europees Parlement besproken. "Ik zal mij als Europarlementariër er hard voor maken dat dit actieprogramma wordt versterkt. Vervoer over water is een belangrijk en kansrijk".

Een gezonde dosis daadkracht is volgens De Lange de komende jaren broodnodig, niet alleen als het om voedsel gaat. Voedsel fraude is exemplarisch voor een groot deel van de problemen waar de Europese Unie mee kampt: 'Degenen die zich wél aan de regels houden trekken in de huidige Unie te vaak aan het kortste eind. En dat is niet het soort samenleving en het soort Europa waar wij als christendemocraten voor willen staan. Wat dat betreft is er weinig verschil tussen de aanpak van voedsel fraude en bijvoorbeeld de misstanden met Europese fondsen of schijnconstructies op de interne markt. Producten en geld gaan door heel Europa, maar controles stoppen bij de eigen grens. Het overzicht ontbreekt en fraudeurs en profiteurs maken daar dankbaar gebruik van. Deze tekortkoming moeten we met spoed aanpakken.'

Voorstellen voor een moderne en slagvaardige partij

Na alle ideeën, initiatieven en discussies van de afgelopen jaren heeft het partijbestuur op 4 oktober een unaniem besluit genomen over de vernieuwing van de partij. Het CDA krijgt een politiek beraad als platform voor het permanente inhoudelijk debat voor de lange termijn. Om de bestuurlijke slagvaardigheid van de partij te vergroten, krijgt het dagelijks bestuur in de taakverdeling met het partijbestuur meer directe bevoegdheden. De voorstellen worden op het najaarscongres in Leeuwarden gepresenteerd.

Met de nieuwe voorstellen geeft het partijbestuur invulling aan de aanbevelingen uit de commissies Frissen en Rombouts, en aan vijf resoluties die op het voorjaarscongres van 2011 werden ingediend. De aanbevelingen en resoluties vroegen om een moderne, slagvaardige partijorganisatie, meer ruimte voor politiek debat en meer mogelijkheden voor de inbreng van de leden.

Na een eerste verkenning door een werkgroep van het partijbestuur, is er tijdens de organisatietour in het voorjaar van 2012 door het hele land met CDA-leden gesproken over de mogelijkheden voor partijvernieuwing. Ook hebben nieuwe initiatieven als 'Koers en Leiderschap' en 'Van rups naar vlinder' eigen voorstellen aangereikt om de partij slagvaardiger en toegankelijker te maken.

In de afgelopen maanden heeft een commissie uit het partijbestuur samen met Marianne Luyer, fractievoorzitter van het CDA in Flevoland, als procesbegeleider alle ideeën en initiatieven geïnventariseerd en verwerkt tot de nieuwe voorstellen. Deze voorstellen worden direct na de presentatie op het congres door vijf kwartiermakers verder uitgewerkt, met als doel volgend jaar te starten met de nieuwe werkwijze. Ook heeft het partijbestuur besloten de nieuwe manier van werken na het eerste jaar te evalueren.

Politiek beraad

Het politiek beraad is bedoeld om het permanente debat over de inhoudelijke koers van de partij op de lange termijn vorm te geven. In het politiek beraad bespreken vertegenwoordigers van bestaande en nieuwe CDA-geledingen en netwerken onder meer de rapporten en verslagen

van de nieuwe meta- en visiegroepen. Zo wordt gezorgd dat het CDA altijd beschikt over actuele standpunten voor een nieuw verkiezingsprogramma. Het nieuwe platform is gericht op discussie en verdieping, maar neemt geen besluiten over de inhoudelijke voorstellen. Dat blijft de bevoegdheid van het CDA-congres als hoogste orgaan van de partij.

Slagvaardigheid

Om de slagvaardigheid van het partijbestuur te vergroten komt er een nieuwe taakverdeling tussen het dagelijks bestuur en het partijbestuur. Deze verdeling wordt vastgelegd in een mandaat- en delegatiebesluit, dat nog dit jaar door het partijbestuur zal worden vastgesteld. In dit besluit krijgt het dagelijks bestuur meer directe bevoegdheden en zal het bredere partijbestuur zich meer toeleggen op strategische vraagstukken en het stellen van kaders. Om het belang van de regionale worteling van het CDA te onderstrepen, heeft het partijbestuur eensgezind gekozen voor het behoud van de provinciale vertegenwoordiging in het partijbestuur.

Communicatieplan

In samenhang met de discussie over de partijvernieuwing heeft het partijbestuur op 23 september ook een nieuwe meerjarenstrategie voor de communicatie en marketing vastgesteld. In dit plan – getiteld de 'brede volkspartij' – staat beschreven hoe het CDA in de komende jaren haar ambitie als volkspartij opnieuw wil invullen. In de voorbereiding op de lokale verkiezingen wordt over de nieuwe strategie in iedere provincie een bijeenkomst georganiseerd voor afdelingsbestuurders en campagneleiders.

Kandidaat-raadsledencursus

Word je voor het eerst raadslid? Er komt dan veel op je af: campagne voeren en de eerste maanden in de raad. Als je nu al begint met je daarop voor te bereiden, kom je straks niet voor verrassingen te staan. Die voorbereiding kan bestaan uit het volgen van de kandidaat-raadsledencursus van het Steenkampinstituut.

In Zuid-Holland is de cursus onlangs begonnen. Wubbo Tempel is een van de trainers. Hij raad mensen die raadslid willen worden zeker aan om de training te volgen: 'De cursus geeft een ontzettend goede inkijk in het dagelijkse raadswerk, niet alleen de kennis die je nodig hebt, maar juist ook de praktische situaties waarmee je dan van doen krijgt. De cases die gespeeld worden zijn ontzettend leerzaam – het gaat niet alleen om gelijk hebben maar ook om gelijk krijgen.'

Het belangrijkste dat Tempel de cursisten mee wil geven is 'dat als het rode lampje van je microfoon brandt, dat dan iedereen van jou verwacht dat jij helder het CDA-standpunt verwoordt. Dan helpt het ontzettend als je weet

waaróm je eigenlijk in de raad bent gaan zitten, en welke punten je vanuit welke achtergrond wilt maken.'

Meer informatie

De cursus wordt op verschillende plaatsen aangeboden. De cursus bestaat uit vier dagdelen die drie uur duren. De eerste drie dagdelen vinden plaats voor de verkiezingen. Het vierde dagdeel wordt alleen gegeven aan de deelnemers die daadwerkelijk in de raad gekozen zijn en zal daarom pas georganiseerd worden na de gemeenteraadsverkiezingen.

Kijk voor meer informatie op www.cda.nl/si.

*'Als het rode lampje brandt,
verwacht iedereen van jou
een helder CDA-standpunt'*

Nieuwe burenen

Een kleiner CDA betekent ook een kleiner partijbureau. Een deel van het partijbureau wordt herontwikkeld door Conceptors, een jong bedrijf in Den Haag dat zich specialiseert in het transformeren van bijzondere gebouwen tot bedrijfsruimtes. Zij creëren aan het Buitenum 'Het Hoofdkwartier'.

'Bij Conceptors zoeken we leegstaande, markante gebouwen. Gebouwen met een ziel', zegt Fieke Meindersma, een van de eigenaars van het bedrijf. 'Hier aan het Buitenum zien we mogelijkheden om mensen uit de creatieve en zakelijke sector bij elkaar te brengen. Op de eerste verdieping komen werkplekken en units voor creatieven, op de tweede verdieping die voor zakelijke dienstverleners. Dat betekent dus dat beide ruimtes er totaal verschillend uit gaan zien. Op de eerste wordt een industriële werksfeer gecreëerd en op de tweede verdieping een zakelijke sfeer. Bij ons staan de wensen van de gebruiker centraal. Te vaak wordt nog gedacht vanuit de verhuurder.'

Conceptors is in 2010 ontstaan vanuit een eigen behoefte van de oprichters. 'We zochten een inspirerende en betaalbare werkruimte met een krachtig ondernemers-

netwerk. Vanuit dat uitgangspunt is Conceptors ontstaan. De verhuur van het eerste gebouw "De Stadhouders" ging heel snel, blijktbaar was er behoefte aan zo'n initiatief in Den Haag.' Meindersma vindt contact tussen de gebruikers onderling erg belangrijk. 'Door samenwerken en kennis delen kan groei mogelijk worden gemaakt. Daarom organiseren we ook regelmatig lunches, borrels en vakinhoudelijke workshops voor onze gebruikers. Bij Het Hoofdkwartier is het extra bijzonder dat we gebruik maken van verschillende faciliteiten van het CDA. Denk daarbij aan de vergader-ruimtes en de kantine. Wij kijken erg uit naar de samenwerking op deze nieuwe locatie.'

Zie ook www.conceptors.nl



7 principes

De zorgen van

gewone mensen

Tekst **Gonneke Bennes**

Om de financiën op orde te krijgen en het vertrouwen in de samenleving te herstellen, moeten er nieuwe keuzes gemaakt worden. Nieuwe keuzes voor werk, voor gezinnen, voor de zorg, voor de toekomst. Tijdens het voorjaarscongres heeft Sybrand Buma 7 principes gepresenteerd. Principes die de zorgen van gewone mensen verwoorden en er antwoord op proberen te geven. De principes zijn de leidraad voor de keuzes die het CDA maakt. Voor de invulling hiervan gaan we in gesprek met de samenleving. Want de beste oplossingen bedenken wij niet alleen, maar samen met anderen. Mensen kunnen en weten veel meer dan de politiek vaak denkt.

Die gesprekken voeren we online via een website en informeel en direct in 'huiskamergesprekken'. Gewoon, laagdrempelig en met oprechte interesse voor nieuwe voorstellen en ideeën. Op deze manier willen we mensen beter kennis laten maken met de 7 principes, mensen de ruimte te geven ze te omarmen en te laden met goede ideeën. Zo laat het CDA zien dat ze als partij van de samenleving echt oog en oor heeft voor de problemen en oplossingen van gewone mensen.

'De beste oplossingen bedenken wij niet alleen, maar samen met anderen'

Verzamelen van ideeën

Vanaf begin oktober zijn CDA'ers en niet-CDA'ers onder aanvoering van Team 1415, het CDJA, CDAV, CDA Kleurrijk en diverse andere CDA-geledingen in gesprek met elkaar. We betrekken binnen dit traject dus niet alleen onze eigen mensen, maar zijn ook op zoek naar de expertise, originaliteit, oplossingsgerichtheid, creativiteit en het lef van mensen buiten de partij.

In het online traject, dat parallel loopt aan de gesprekken en tevens een verlengstuk is, is een website waarop iedereen de mogelijkheid krijgt om mee te denken. Bezoekers kunnen op www.cda.nl/7principes zowel zelf ideeën posten als die van anderen beoordelen (raten) en becommentariëren. Het gehele verzameltraject is zo ingericht dat vanuit verrassende, onverwachte invalshoeken ideeën en oplossingen gegenereerd worden. De beste ideeën worden verwerkt in speeches, voorstellen, Kamervragen, etc. in 2014.

Oproep!

Denk ook mee op www.cda.nl/7principes

Nieuwe film voor ZPP

In de nieuwe film voor Zendtijd Politieke Partijen is de nieuwe manier van denken en keuzes maken al duidelijk terug te zien. Kinderen die letterlijk bouwen aan de toekomst van Nederland en mensen die ieders buurman, vrouw of collega zouden kunnen zijn; elk met hun eigen zorgen. Via www.cda.nl/7principes heeft ook u de mogelijkheid uw beste ideeën en oplossingen met ons te delen en onze Tweede Kamer-fractie en eigenlijk alle mensen die zich inzetten voor en namens het CDA van bagage te voorzien om de discussie aan te gaan.



Masterclass kleurrijk

CDA: Het glas half vol...

Op 22 juni 2013 kreeg de eerste lichter van de masterclass Kleurrijk CDA het certificaat en de felicitaties van Sybrand Buma. Hiervoor gingen de deelnemers in gesprek met Buma. Naast de kennismaking, de 7 principes van Buma, de zorg en jeugdcriminaliteit ging het over de culturele diversiteit binnen het CDA. Vragen als waarom is er niet gekozen voor een voor migranten herkenbaar gezicht bij de top 10 in de Tweede Kamer? En is de groep teleurgestelde moslims in de PvdA, een kans om het CDA weer op de kaart te krijgen bij migranten? Vanuit het oogpunt van herkenbaarheid en positie in de steden, relevante vragen. Hoewel we geen concrete antwoorden op deze vragen hebben gekregen, zien we dit als een goede basis voor een volgend gesprek. Daarbij voel ik wel een zekere urgentie, om een werkelijke dialoog over culturele diversiteit te voeren. Vandaag werd mij duidelijk dat hierin nog een wereld in de politiek te winnen is (ook binnen het CDA) willen we elkaar op dit thema echt verstaan. Los van de goede wil, intenties en woorden blijft het lastig om diversiteit in de politiek blijvend handjes en voetjes te geven. Immers, mensen moeten het doen. Mooi voorbeeld; zo merkten we dat de huiscateraar van het partijbureau niet gewend is broodjes vlees te scheiden van broodjes kaas.

Verder niets anders dan lof voor de kwaliteit, sprekers en docenten tijdens deze masterclass. Ik vond het een groot voorrecht om op deze wijze, in zo'n korte tijd, meer kennis op te doen van de waarden en oorsprong van de partij; te

EFS zoekt trainers

De EFS – de stichting voor internationale solidariteit van het CDA – verzorgt trainingen voor zusterpartijen vanuit een christendemocratisch perspectief op mens en maatschappij. Sinds 2012 heeft de stichting haar werkt uitgebreid naar landen in de Arabische Regio en werkt zij in het bijzonder mee aan trainingen voor vrouwen en jongeren die kennis willen verwerven over democratie, politieke partijvorming, en mensenrechten. De komende jaren verwacht de EFS een groei van het aantal trainingen in deze regio en is zij op zoek naar vrijwilligers die



oefenen met presenteren; oud-politici te ontmoeten die op zeer openhartige en inspireerde wijze hun ervaring en kennis deelden; en gedachten te kunnen uitwisselen met Ruth Peetoom, Alwin de Jong en Sybrand Buma over het CDA en diversiteit. Een module die volgens mij ook zeer aansprekend is voor gedreven autochtone CDA'ers. Mijn wens is dat de deelnemers van de masterclass Kleurrijk CDA te zijner tijd met CDA-leden een gezamenlijke workshop diversiteit zouden volgen. Zo is mijn half glas half vol, net als dat van CDA Kleurrijk. Op naar de volgende stap in dit proces *and just smile*. De volgende groep begint in de herfst.

Jung Im Koomans
CDA-afdeling Amersfoort

minimaal één keer per jaar een aantal aaneengesloten dagen een land kunnen bezoeken voor het geven van een training. De trainingen zijn op het gebied van bv. christendemocratisch gedachtegoed, democratie en rechtstaat, lokaal en/of provinciaal bestuur, ontwikkeling van een (lokaal) partijprogramma, partijorganisatie, communicatie, campagne voeren, etc. Het werk is vrijwillig, onkosten worden vergoed.

Voor volledige tekst en solliciteren, zie www.cda.nl/efs

Uitnodiging!

U wordt uitgenodigd om deel te nemen aan de WTC EXPO Leeuwarden op woensdag 13 november 2013 van 10.00 tot 16.40 uur.

WTC EXPO Leeuwarden

Het partijbestuur heeft begin dit jaar besloten om in het kader van vernieuwing en verandering de komende jaren de regio in te gaan met de partijcongressen. Voor meer betrokkenheid bij de provincies en de leden. Om leden te bereiken die anders niet naar een partijcongres komen, maar als het partijcongres in hun regio wordt georganiseerd wel komen.

Op 2 november hebben we het eerste echte regionale partijcongres in de regio noord, in het WTC EXPO in Leeuwarden aan de Heliconweg 52. De keus is op Leeuwarden gevallen omdat er op woensdag 13 november herindelingsverkiezingen zijn in grote delen van Friesland en we de campagne graag op deze manier willen ondersteunen. Samen met Friesland bieden we u een mooi programma aan.

Organisatorische zaken

Borrel 1 november

Friesland organiseert op vrijdagavond 1 november een borrel (waaronder Beerenburg) in Doozo, Ruiterskwartier 93 in Leeuwarden (www.doozo-leeuwarden.nl). Alle leden en hun introducés zijn vanaf 20.30 uur van harte welkom voor een hapje en een drankje (drankjes zijn voor eigen rekening).

Hotelovernachtingen 1 november

Na de borrel geen zin om naar huis te gaan? Blijf overnachten in één van de hotels in Leeuwarden, die een speciale CDA-prijs aanbieden. Hoeft u niet voor dag en dauw het bed uit om op tijd bij het Partijcongres te zijn. Reserveer telefonisch of via internet en geef aan dat u voor het CDA-congres boekt. Kijk op www.cda.nl/partijcongres voor meer informatie.

Partnerprogramma 2 november

Wilt u uw partner meenemen naar Leeuwarden, maar wil hij/zij niet het hele partijcongres bijwonen, dan organiseert Friesland een partnerprogramma met een stadswandeling door Leeuwarden. Kijk op www.cda.nl/partijcongres voor meer informatie.



Lunch partijcongres

Voor €11,50 kunt u een lunchpakket "Typisch Fries" bestellen. Kijk op www.cda.nl/partijcongres voor meer informatie en het bestelformulier.

Catering

De consumpties zijn voor eigen rekening. U kunt alleen contant afrekenen.

Inhoudelijke zaken

Programma in het kort

- 10.00-11.25 uur Deelsessies
- 11.40-12.30 uur Plenaire vergadering, met o.m. het meditatief moment, het in memoriam, toespraken van Ruth Peetoom en Sybrand Buma en het slotdebat tussen de twee lijsttrekkerskandidaten voor het Europees Parlement.
- 12.50-14.00 uur Lunch
- 14.00-16.40 uur Plenair middagprogramma met o.m. het huishoudelijk deel met het vaststellen van de begroting 2014, het bespreken van de resoluties, de uitslag van de lijsttrekkersverkiezing voor het Europees Parlement en de uitreiking van de JPB-award.

Kijk voor meer informatie over het programma op www.cda.nl/partijcongres.

Stemrecht Partijcongres

U hebt stemrecht als u aan de onderstaande criteria voldoet:

1. U moet op 2 november 2013 langer dan 8 weken lid zijn van het CDA (voor 14 september 2013).
2. U moet voor 12 oktober 2013 (een deel van) uw contributie voor het jaar 2013 betaald hebben en de jaren daarvoor indien u toen betalingsplichtig was.

Indienen resoluties

Wilt u een resolutie indienen, dan gelden hiervoor de volgende regels:

1. U kunt een resolutie indienen namens een provinciale afdeling, het CDJA of het CDAV
2. U kunt een resolutie indienen namens een gemeentelijke afdeling
3. U kunt een resolutie indienen namens 25 individuele leden.

Uiterste datum indienen resoluties: donderdag 17 oktober a.s. uiterlijk 10.00 uur, via resoluties@cda.nl. U moet voor het indienen van een resolutie gebruikmaken van het bijgevoegde format. Plaatsing resoluties op de website (www.cda.nl) voorzien van een preadvies: maandag 28 oktober, einde middag

Aanmelden partijcongres

Aanmelden voor deelname aan het partijcongres is verplicht en kan t/m maandag 28 oktober, 20.00 uur. Maak voor aanmelding gebruik van de bijgevoegde aanmeldformulieren. Via uw eigen aanmeldformulier kunt u ook een introducé aanmelden.

Toegangskarten, stemkarten en lunchkarten

Er worden geen karten e.d. meer toegestuurd. U ontvangt in de week van 28 oktober via de mail uw bevestiging. Deze moet u uitgeprint meenemen en inleveren bij  en van de balies in de ontvangsthal. Daar ontvangt u vervolgens uw stemkarten, uw toegangkaart en uw lunchkaart indien u een lunch besteld heeft en tijdig betaald heeft.

Stukken

U kunt de vergaderstukken en de begroting 2014 downloaden vanaf 11 oktober einde middag en de resoluties vanaf maandag 28 oktober einde middag via www.cda.nl/partijcongres. We sturen geen stukken toe en nemen ook geen geprinte versies mee naar het Partijcongres.

Campagnerun

Martijn van Helvert

De campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen in 2012 was heftig. Martijn van Helvert behaalde bijna 14.000 stemmen: Een enorm aantal. Hij is staat nu bovenaan de lijst om in de Tweede Kamer te komen als dat tussentijds nodig is.

Ondanks een groot aantal sponsors en gulle gevers rest er nog een schuld voor Martijn van  8.500,- bij de campagnekas van het CDA-Limburg. Die zijn niet direct voor handen. Daarom zal Martijn de Marathon (ruim 42 km) van Amsterdam rennen. U kunt hem daarbij sponsoren per km (vanaf 5 cent p/km =  2,10) of een vast bedrag.

Op die manier rent Martijn een groot deel van zijn campagneschuld weg. De campagnekas komt daarmee weer op orde.

Maak een sponsorbedrag over op 127880410 t.n.v. CDA Limburg
Of op IBAN NL26 RABO 0127 8804 10
O.v.v. Run Martijn

Het CDA geniet de ANBI-status. U kunt uw donatie opvoeren als gift. Voor meer informatie hierover, kunt u surfen naar www.belastingdienst.nl. Aan een donatie kunnen geen enkele rechten worden ontleend.

Als u een mail stuurt naar info@martijnvanhelvert.nl met uw adres erin, dan krijgt u na afloop van de Marathon Amsterdam een kaart met daarop het verslag van de Run.

CDAV

Vrouwen op de lijst

Als afdeling wilt u natuurlijk een evenwichtige kandidatenlijst voor de gemeenteraad. Komt u vrouwen tekort? Neem contact op met het CDAV via cдав@cda.nl

Wij beschikken over een databank en helpen graag!





CDA op de 50PlusBeurs

Van 17 t/m 21 september stond het CDA op de 50PlusBeurs in Utrecht. Meer dan vijftig vrijwilligers – leden, Tweede Kamerleden, bestuursleden en leden van de CDA-senioren – stonden de duizenden bezoekers van de beurs te woord. De bezoekers van de CDA-stand konden meedoen aan een spel en daarmee een dagje Den Haag of een bezoek aan een pretpark winnen.

Meld je nu aan!

Kandidaat-raadsledencursus

Op de lijst, en hoe nu verder? Kom je hoogstwaarschijnlijk op de kandidatenlijst te staan voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2014? Wil je goed voorbereid aan de eervolle taak als volksvertegenwoordiger in de gemeenteraad beginnen? Volg dan de kandidaat-raadsledencursus van het Steenkampinstituut. Tijdens de cursus leer je meer over het CDA-gedachtegoed, de taken van het lokaal bestuur en raak je bekend met de rollen en werkzaamheden van een raadslid. Daarnaast krijg je training in de basisvaardigheden die je als CDA-raadslid nodig hebt om goed te kunnen functioneren. Ga naar www.cda.nl/si voor meer informatie en aanmelding.

Drenthe	9 en 23 november 2013	Westerbork
Noord-Holland	oktober/november 2013	Noord-Holland
Groningen	5, 12 en 19 november 2013	Haren
Utrecht	7, 21 en 28 november 2013	Maarn
Overijssel	december 2013/januari 2014	Nijverdal

Ledenactie

Wij verloten 80 kaarten van dit unieke filmtheater

Omniversum is leuk voor jong en oud. Het filmtheater in Den Haag toont u films op een koepelscherm ter grote van een half voetbalveld. De films nemen u mee naar andere werelden. Het zijn documentaire-achtige films waarin mens, natuur, cultuur, avontuur en wetenschap centraal staan. Alle films zijn Nederlands gesproken en meestal geschikt voor alle leeftijden. Voor het actuele filmaanbod kunt u terecht op www.omniversum.nl

Per lid maakt u kans op maximaal 4 gratis entreekaarten (2 voor volwassenen en 2 voor kinderen van 4 tot en met 11 jaar). Het enige dat u hoeft te doen is voor 1 november een mail sturen naar Carina Hoff, hoff@cda.nl of een kaartje sturen naar CDA, Antwoordnummer 1700, 2501 WB in Den Haag. Geef aan hoeveel kaarten u wenst te ontvangen. Alleen de winnaars krijgen bericht.

Binnenkort!

Training Collegeonderhandelingen

Vanaf december 2013 zal in diverse provincies de training collegeonderhandelingen worden georganiseerd. Na een kort theoretisch gedeelte krijgt u in een rollenspel volop de gelegenheid krijgt om theorie toe te passen en onderhandelingstactieken uit te proberen. U krijgt al doende zicht op het totale onderhandelingsproces. Hier vindt u de volledige cursusomschrijving. Meer informatie over data en locaties verschijnt dit najaar op de website van het Steenkampinstituut www.cda.nl/si

Training Campagnevaardigheden

Hoe motiveer je vrijwilligers voordat een geplande campagneactiviteit van start gaat? Hoe overtuig je iemand op straat of aan de deur? Een praktische training waarin aan de hand van rollenspellen campagnevaardigheden geoefend worden. Kijk op www.cda.nl/si/waar en klik op je provincie om te zien wanneer deze training bij jou in de buurt wordt georganiseerd, en meld je aan.

Reserveren/info: 0900 666 48 37 [0900-omniversum] € 0,35 pm

OMNIVERSUM

www.omniversum.nl ronduit spectaculair

20%
korting
voor max
5 pers.

Leuk en
leerzaam!

Op vertoon van de advertentie
krijgt u 20% korting voor
maximaal 5 personen. Deze actie
is geldig t/m 20 december 2013.
Niet geldig i.c.m. andere
acties/kortingen.
Kassacode: 1050



Lid worden

Op 22 mei 2014 zijn de Europese verkiezingen. Samen kunnen we voor een goed resultaat zorgen. Via het CDA Europa Netwerk willen we CDA'ers met elkaar in contact brengen en informeren over de Europese actualiteit. Zo verbinden we CDA'ers die geïnteresseerd zijn in Europa. Word daarom lid van het CDA Europa Netwerk. Op dit moment bestaat het CDA Europa Netwerk uit 750 personen. Op regelmatige basis ontvangt u informatie over ontwikkelingen in Europa. Dit kunnen opiniërende stukken zijn van onze CDA-Europarlementariërs, interessante krantenartikelen, speeches, stukken uit de CDA-Europa-werkgroep, verslagen van werkbezoeken of ervaringen van CDA afdelingen met Europa op lokaal niveau. Eveneens wordt u uitgenodigd voor een jaarlijkse CDA Europa-netwerkbijeenkomst. Ook kunt u met specifieke vragen over een Europees dossier bij het Netwerk terecht. Wanneer u zelf Europees gerelateerde documenten of informatie hebt waarvan u denkt dat dit interessant is voor andere CDA'ers kunt u deze via het Netwerk verspreiden. Sluit u daarom aan bij het CDA Europa Netwerk zodat we samen de dynamiek teweeg brengen die we nodig hebben om een succesvolle Europa campagne te voeren.

Mocht u mensen kennen die toegevoegd zouden willen worden aan het CDA Europa netwerk kunt u contact opnemen met Hubert Beusmans. Een netwerk bouw je immers samen! Meld u aan bij: beusmans@cda.nl

WI-publicatie

over duurzaamheid

Op 31 oktober presenteert het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA het rapport *Lessen in duurzaamheid*. Pieter van Geel, voorzitter van de klankbordgroep, zal het eerste exemplaar aanbieden aan Jan Peter Balkenende, oud-minister-president en Agnes Mulder, CDA-Tweede Kamerlid. Na reacties van de ontvangers volgt een korte paneldiscussie. Deze lunchbijeenkomst zal plaatsvinden op het CDA Partijbureau in Den Haag. De afdelingen zullen hiervoor een uitnodiging ontvangen. In dit rapport staan vooral initiatieven van onderop centraal. Meer informatie over het programma en de wijze van aanmelden is te vinden op www.cda.nl/wi.

COLOFON

Oktober 2013

Jaargang 9 | nummer 3

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt vier keer per jaar verspreid in een oplage van ruim vijftigduizend exemplaren.

Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever: CDA Bureau,

Postbus 30453, 2500 GL Den Haag

☎ 070 3424886

✉ redactie@cda.nl

🌐 www.cda.nl

Hoofredactie Hans Janssens

Eindredactie Marjolijn van der Stel

Redactie Hans Alderliesten, Hubert Beusmans, Kees Boe, Alle Dijkslag, Karin Hoentjen, Willem Kruithof, Frans de Nerée tot Babberich, Ivo Pertjes, Bronne Pot, Hans Sloopier, Ben Sommeveld, Rubinia Tjon a Sam en Thijn van Veghel

Vormgeving Hanneke van Os, Mirella Roor

Fotografie ANP, Dirk Hol, Bas de Meijer

Vrouw & Politiek CDA Vrouwen

Drukwerk Senefelder Misset B.V.

Mercuriusstraat 35, Postbus 68,

7000 AB Doetinchem

☎ 0314 355 800

Niet alle artikelen in dit tijdschrift vertolken noodzakelijkerwijs de standpunten van het CDA of van de redactie. Alle bijdragen in CDA.nl zijn beschermd door het auteursrecht. Uit deze uitgave mag daarom niets op enigerlei wijze worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor ongevraagd toegezonden beeldmateriaal of kopij.

CDA.nl wordt gedrukt op milieuverantwoord houtvrij papier en verzonden in natuurvriendelijk, afbreekbaar p.s.-folie.

Doe mee en win
een boekenbon
van 15 euro!

Herfstpuzzel

L I J S R I D D E R Z A A L E
T T R E G N I T O R G E B I I
G A D S E J S N I R P K T T T
G R U B S T A A R T S A K A I
T R O O N R E D E E S R S B S
A V G N I L E D N I R E H E O
W E R N I V E L L E R E N D P
B K I W I M V A N D E C A M P
Z E V E N P R I N C I P E S O
S E N A A T D N A L S E I R F
L E D E N B E Z U I N I G E N
E D E E L S E S S I E A M U B
Z I C A N G E L A M E R K E L
N E S T H E R D E L A N G E G
D N E D R A W U E E L Z O R G

Angela Merkel
AWBZ
Begroting
Bezuinigen
Buma
Debat
Decentralisatie
Deelsessie
Esther de Lange
Friesland
Herindeling
Leden
Leeuwarden
Nivelleren
Oppositie
Prinsjesdag
Ridderzaal
Senaat
Straatsburg
Troonrede
Wim van de Camp
Zeven principes
Zorg

Streep alle woorden weg.
De letters die overblijven
vormen de oplossing van
de puzzel.

Stuur uw oplossing voor
25 november 2013 naar:

redactie@cda.nl
Of: **CDA Redactie**
Postbus 30453
2500 GL Den Haag

Onder de juiste inzenders
verloten wij 5 boeken-

bonnen van €15,-. De
oplossing van de puzzel
in het vorige nummer was:
CDA-bestuursleden.

De winnaars van de
boekenbon van €15,- zijn:

A.J. van Baarle uit
Heemstede, G. Ozinga-
Duikhuis uit Burum,
I. de Jong-Schakel
uit Wijckel, Aline Dekker
uit Veldhoven en Wim
Boijaarts uit Breda.



Foto Bas de Meijer



Ik word lid

Word lid van het CDA

Postzegel niet nodig



*De folder
is nu ook
verkrijgbaar
in de
webwinkel!*

- Ik wil graag iemand aanmelden als lid van het CDA.
- Ik wil onderstaand persoon tot 1 april 2014 gratis kennis laten maken met het CDA.

Naam

m/v

CDA

Adres

Antwoordnummer 1700

Postcode

2501 WB Den Haag

Woonplaats

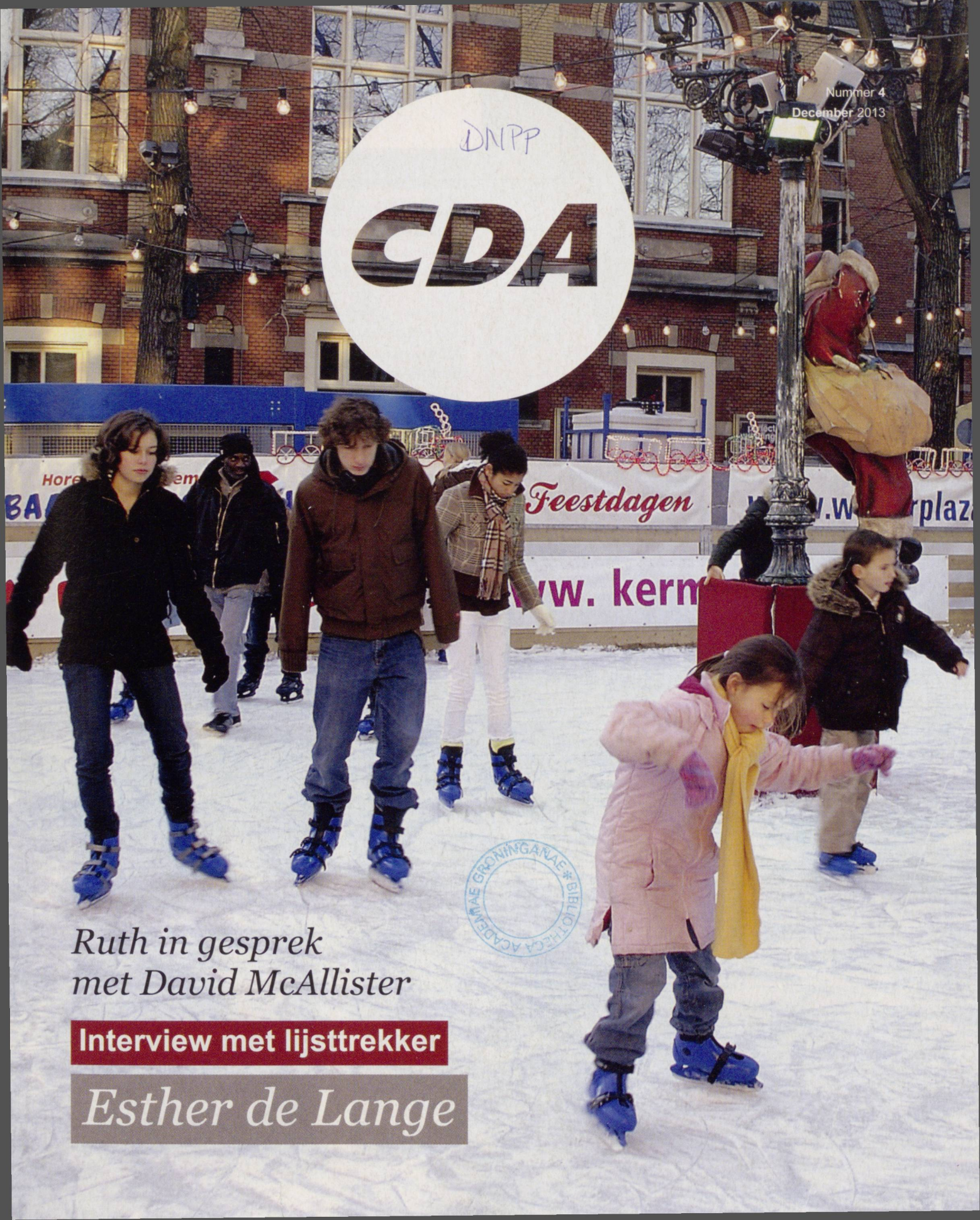
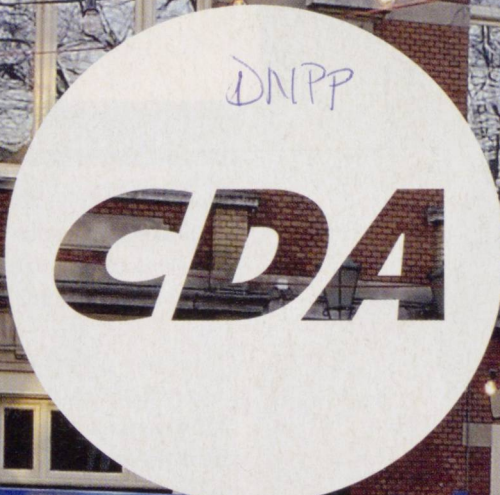
Geboortedatum

Telefoonnummer

Mijn Naam

E-mailadres

Woonplaats



*Ruth in gesprek
met David McAllister*

Interview met lijsttrekker

Esther de Lange



Verkiezingsposter

Lokaal, provinciaal en landelijk zijn vele honderden CDA'ers al maanden bezig met de voorbereidingen op de verkiezingen van 2014. Hun enthousiasme en inzet is onmisbaar voor onze partij.

Maar ook u kunt meedoen! Thuis, op uw werk of op de sportclub. Door te laten zien en te vertellen dat u voor het CDA bent, voert u ook campagne. Op het feestje van uw tante of langs de lijn op het sportveld. Zo vormen we met elkaar het grootste campagne-team van Nederland.

Hang de poster nu al voor uw raam of op een andere zichtbare plek en zet een foto op twitter of facebook (met de hashtag #ikstemCDA). Onder de leukste inzendingen verloten we een campagnebonus van 500 euro voor uw afdeling.

Wet van 1962

Trots

Het CDA werd met lijsttrekker Frans Veltman in de Friese Meren vorige maand tweede bij de tussentijdse herindelingsverkiezingen. Ook in Alphen aan den Rijn, Heerenveen en Leeuwarden won het CDA ten opzichte van 2010 en 2012.

Maar Frans won meer. In de Friese Meren werden daags voor de echte verkiezingen schaduwverkiezingen gehouden op alle middelbare scholen. Er werd stevig gedebatteerd, waarna de scholieren hun stem mochten uitbrengen. De uitslag was een grote verrassing. Frans kreeg 11 (fictieve) zetels, ruim meer dan de VVD, D66 en de FNP met ieder 5 zetels. PvdA en Groen Links wonnen ieder één zetel.

Deze uitslagen staan niet op zichzelf. Het is het resultaat van hard werken in de afgelopen jaren. Het geloof is terug en daarmee het enthousiasme, de ideeën en de trots op de eigen partij. Het CDA heeft een verhaal dat er toe doet. Juist nu.

Coverfoto: Nationale Beeldbank



Ruth in gesprek met



Politiek op een eiland

Inhoud

- 4 Samen
- 6 Gezinstop
- 16 *Column* Sybrand Buma
- 20 *Column* Elco Brinkman
- 21 Nieuw lid
- 24 De confrontatie
- 26 De hoogste en de laagste
- 35 Hoe is het met
- 36 CDA in de stad
- 40 *Column* Ruth Peetoom
- 44 Campagnetips uit Alphen aan den Rijn
- 46 De uitgangspunten van
- 48 Fotoverslag
- 54 *Column* Wim van de Camp
- 55 Het verschil tussen wat hoe en waarom
- 56 Vrouw en politiek
- 59 Partijnieuws
- 63 Winterpuzzel



41

Lange



12

Van onderop



17

Werkplek van Addy Verschuur



18

Kerstgebied



28

Maatschappelijke onderneming



38

Junior reporter



52

Het geheim van Bergeijk





Samen

Kringloop Het Lichtpunt in Kollumerzwaag is een van de grootste kringloopwinkels in Noord-Nederland. Ruim zeventig vrijwilligers werken mee met het inzamelen en verkopen van de goederen. De aangeboden goederen kunnen bij de mensen thuis worden opgehaald. Ze worden daarna gesorteerd en soms opgeknapt.

De opbrengst van de kringloopwinkel gaat naar de opvang van Het Lichtpunt. In de opvang worden mensen met psychosociale problemen vanuit een christelijke levensovertuiging geholpen.

Gezinstop

‘Werk en zorg lopen steeds meer door elkaar’

CDA-Tweede Kamerlid Pieter Heerma drong begin dit jaar bij het kabinet aan op een gezinstop. Een bijeenkomst waar de regering, werkgevers en vakbonden met elkaar nadenken over hoe werk en zorg beter met elkaar gecombineerd kan worden. Heerma wilde graag zo’n top omdat ‘het combineren werk en zorg voor veel jonge gezinnen een probleem is’.

Tekst **Marjolijn van der Stel**

Mirjam Maasdam is moeder van 3 kinderen, ze werkt full time en was tot voor kort Statenlid voor het CDA in Utrecht. Is het belangrijk dat er zo’n top is geweest over werk en zorg? ‘Ja, dat is heel belangrijk. Een deel van de vrouwen is nog steeds niet economisch zelfstandig. Als die vrouwen alleen komen te staan, bijvoorbeeld na een scheiding, hebben ze een relatief groot risico om in armoede te vervallen. De armoede in Nederland is mede door de crisis toegenomen de afgelopen jaren. Binnen de groep van mensen die onder de armoedegrens leeft, zijn de alleenstaande vrouwen met kinderen oververtegenwoordigd.

Het is daarom belangrijk dat vrouwen connectie houden met de arbeidsmarkt als ze kinderen krijgen. Ze kunnen best een stapje terug doen, al dan niet tijdelijk, maar die connectie is zo waardevol. Het kromme is wel dat als je een stapje opzij of terug doet, dat carrière maken daarna erg moeilijk wordt. Dat is gek. Want waarom zou je halverwege de 40 niet nog een mooie carrière kunnen maken? Je bent dan ongeveer op de helft van je werkzame leven. Daar zou de arbeidsmarkt flexibeler in moeten worden. Dit laatste is een onderwerp dat ik miste bij de gezinstop van Asscher.’

Voorbeelden

‘Werk en zorg lopen steeds vaker door elkaar. Dat is op zich geen slechte ontwikkeling. Maar je ziet wel dat je daardoor beter op jezelf moet passen. Het is niet voor niets dat je steeds vaker hoort dat mensen een burn out hebben. Dat komt misschien deels door de crisis – je hebt geen werk, en als je wel werk hebt, moet je voor drie werken – maar ook omdat dingen door elkaar lopen. Ik zelf heb daarom tot mijn spijt moeten concluderen, dat op dit moment mijn werk en mijn gezin niet meer te combineren waren met het Statenlidmaatschap. Wat je merkt is dat we het “werk” op laten schuiven naar de avond, maar thuis nog niet durven opschuiven naar werktijden. Veel vrouwen voelen zich bijna schuldig als ze thuis werken en de wasmachine aanzetten. Terwijl ze het wel volkomen normaal vinden om ‘s avonds nog wat te werken.’

Minister Asscher heeft tijdens de gezinstop gezegd dat mannen meer betrokken moeten worden bij zorgtaken. Maasdam is dat met hem eens. ‘De verdeling van taken is iets waar je samen uit moet komen. Het zou goed zijn als we ook op dat vlak wat meer voorbeelden zouden zien. Net zoals we vrouwen ten voorbeeld stellen die topposi-



*'Zorg en werk zullen
meer en meer met elkaar
vervlochten raken,
je hele werkzame
leven lang'*

ties bekleden, zouden we ook mannen die werk en zorg combineren zichtbaar moeten laten worden.'

Als het over het combineren van werk en zorg gaat, dan gaat het vaak over jonge gezinnen met kleine kinderen. Maasdam: 'De fase met jonge kinderen is een hectische fase. Dat klopt. Onze kinderen zijn nu groot, het zijn pubers. Ook dan kun je er niet niet-zijn. Iedereen denkt dat het klaar is met de hectiek als je uit de kleine kinderen bent. Maar dat is dus niet waar. Met het beroep dat in de toekomst steeds vaker gedaan zal worden op iedereen om bijvoorbeeld te mantelzorgen, zal het spitsuur van het leven ook niet meer bestaan. Of beter gezegd, niet meer voorbij gaan. Zorg en werk zullen meer en meer met elkaar vervlochten raken, je hele werkzame leven lang.'

De politiek moet volgens Maasdam vooral de drempels laag houden om te kunnen blijven werken. 'Kinderopvang moet bereikbaar en betaalbaar zijn. Werken moet lonen. Dat geldt vooral voor vrouwen die niet hoogopgeleid zijn. Als kinderopvang zo duur is dat werken amper iets oplevert, zal deze groep stoppen met werken. Terwijl het voor

hen ook belangrijk is om aansluiting met de arbeidsmarkt te houden. Maar dat is maar één voor de hand liggend voorbeeld. Ook als je mantelzorg bent, of vrijwillig iemand verzorgt, moet dat inpasbaar zijn in je werkende leven. Het moet zelfs gestimuleerd worden.'

Het is niet alleen een taak van de politiek om iets te doen. Maasdam: 'Werkgevers moeten meer openstaan om het combineren wat werk en zorg mogelijk te maken. En dan maakt het niet uit om welke zorg dat gaat: kinderen, mantelzorg of een andere vorm van vrijwilligerswerk. Dat levert volgens mij ook nog eens betere werknemers op.' •

Wat vindt Pieter Heerma?

Tweede Kamerlid Pieter Heerma is initiatiefnemer van de gezinstop. Waarom zo'n top? 'Er is in Nederland traditioneel weinig aandacht voor gezinnen in de politiek. Vergeleken met andere Europese landen doen we het slecht. De financiële ondersteuning is in Nederland laag vergeleken met de landen om ons heen. Daarnaast kunnen de randvoorwaarden een stuk beter.'

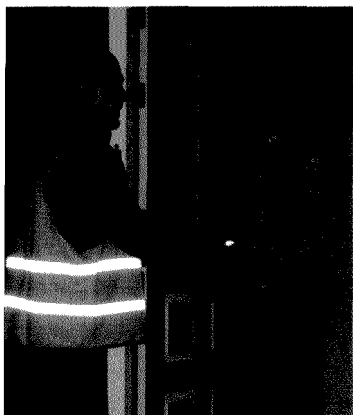
In Nederland staan sommige partijen alleen voor het traditionele gezin. Andere partijen zijn alleen maar gericht op arbeidsmarktparticipatie van vrouwen. Het CDA is de enige partij die een complete benadering voor familiebeleid wil. Het gaat daarbij niet alleen om gezinnen, maar om families. In families zie je steeds vaker dat verschillende generaties voor elkaar zorgen. We richten ons daarom niet alleen op jonge gezinnen, kinderbijslag en kinderopvang. Het gaat om het complete pakket.'

Het beste idee

Afdelingen kunnen bij het CDA-partijbureau subsidie aanvragen voor activiteiten waarmee de afdeling op originele wijze nieuwe groepen aanspreekt. Het beste idee krijgt een bonus van 500 euro. U mag kiezen uit de drie genomineerde initiatieven.

Cuijk

Veiligheids-hesjes

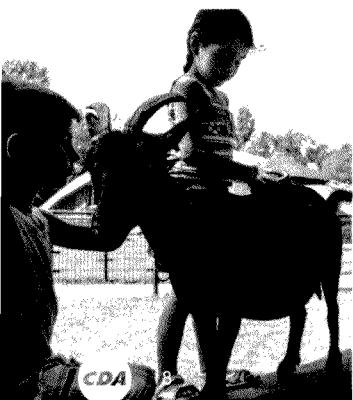


In november hebben we in een wijk in Haps (gemeente Cuijk) veiligheids-hesjes uitgereikt. Dit hebben we gedaan door huis-aan-huis aan te bellen. Met een korte toelichting hebben we het hesje, in de kleur CDA-groen, persoonlijk overhandigd. Veiligheid is een belangrijk thema voor het CDA. Ons reflecterend hesje staat symbool voor zowel "veiligheid" als voor "zichtbaar zijn". Omdat ons hesje vaak gebruikt kan worden, zal de ontvanger zich de gever blijven herinneren. We

zien steeds meer prachtig CDA-groen op straat, bijvoorbeeld als mensen in Haps in deze donkere herfst-dagen hun hond uitlaten of een wandeling maken. Het is onze vurige wens om niet één wijk, maar onze héle gemeente CDA-groen te kleuren. Daarvoor is de extra bijdrage nodig. Onze persoonlijke benadering werkt. Steun daarom ons idee!

Dordrecht

Kinderboerderijfeest

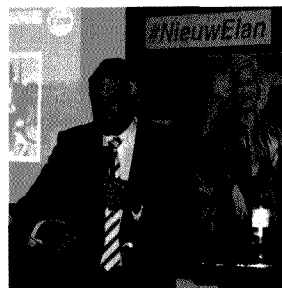


Lotte is 8. Vader is uit beeld, haar ouders zijn gescheiden. Haar moeder is ernstig ziek geweest en zit in de bijstand: ze maakt zich grote zorgen over de toekomst van haar kinderen. Het geval van Lotte staat niet op zichzelf. We zien steeds vaker dat gezinnen het moeilijk hebben door werkloosheid en de lastenverzwaringen van dit kabinet. Dat raakt kinderen

en daar zagen we als CDA Dordrecht een taak: de zorgen van de keukentafel zijn onze zorgen. Daarom hebben we, samen met de buurtsuper, een kinderboerderijfeest georganiseerd voor ongeveer 120 kinderen, waarvan een deel speciaal via de voedselbank was uitgenodigd. Gezellig knuffelen met de dieren, spelen en tussendoor snoepjes, cadeautjes en drinken halen met een eigen stempelkaart: een leuke ervaring om na de zomervakantie in de klas over te kunnen vertellen.

Noord-Holland

Debat op Amsterdam CS



In Noord-Holland wilden we graag de kandidaat-lijsttrekkers voor Europa zien debatteren. We hadden kunnen kiezen voor een achteraf-zaaltje, wel zo goedkoop. Maar de commissie-Frissen heeft het CDA opgeroepen de luiken open te gooien.

Daarom organiseerden wij een Koffiedebat op Centraal Station Amsterdam. Rond 11:00 uur zodat iedereen in de middag nog de stad in kon. De banners van het CDA stonden voor de circa 190.000 reizigers, die per dag CS aandoen, goed in het zicht en de gele limo van Wim van de Camp stopte (iets verlaat) voor de deur. De VVD-stemmende ober gaat nu voor het CDA en een D66-stemmer, die binnenkwam voor het gratis kopje koffie en Brusselse bonbon, was erg gecharmeerd van Esther. Na afloop kon de CDA-voorzitter van Aalsmeer nog bij zijn zoon in Amsterdam op bezoek om hem te overtuigen van de visie van het CDA op Europa! Goed debat, gratis reclame, een geslaagde ochtend!

Het beste idee Welke afdeling mag van u een bonus van 500 euro ontvangen voor de campagne? Mail de afdeling van uw keuze naar campagne@cda.nl

A black and white photograph showing two people in conversation. On the left, a man in a dark suit, white shirt, and light-colored tie is looking towards the right. On the right, a woman with dark hair pulled back, wearing a dark top and a necklace, is looking towards the man. They appear to be in an indoor setting with a window in the background.

Ruth Peetoom in gesprek met...

David McAllister

David McAllister is voorzitter CDU Niedersachsen en lijsttrekker CDU Niedersachsen voor het Europees Parlement.

Ruth Peetoom: 'Welkom in Den Haag, de Oude Zaal in de Tweede Kamer. We zijn erg vereerd met uw bezoek hier aan Nederland en het CDA in het bijzonder. De CDU kan terugkijken op een klinkende verkiezingsoverwinning. Hoe verklaart u dit?'

David McAllister: 'De CDU heeft een ongekend goed resultaat behaald in de afgelopen verkiezingen voor de Bondsdag van 22 september jl. Een resultaat van 41,5 procent voor CDU/CSU. Een fantastisch resultaat en een persoonlijke overwinning voor Angela Merkel. Zij is een zeer gerespecteerd Kanselier en partijleider. Het laat ook zien dat de regering in de afgelopen jaren goed werk heeft geleverd. Daar zijn wij voor beloond in de verkiezingen. We moeten alleen constateren dat de FDP – onze huidige coalitiepartner – de kiesdrempel niet heeft gehaald. Wij voeren daarom nu coalitieonderhandelingen met de SPD.'

Ruth Peetoom: 'Het is inderdaad een ongelooflijk verkiezingsresultaat. De coalitieonderhandelingen vormen nu een uitdaging. Wat wil het CDU bereiken?'

David McAllister: 'Dit zijn de beslissende weken van de onderhandelingen. We zien overeenkomsten met standpunten van de SPD, we zien ook nog verschillen. Het resultaat moet een compromis worden dat voor beide partijen bevredigend is. Duitsland heeft een stabiele regering nodig, die klaar en bereid is om de problemen van de toekomst aan te pakken. We weten ook dat Europa van Duitsland, als grootste lidstaat, een stabiele regering met een toekomstgerichte agenda verwacht. Ik ben optimistisch en verwacht medio december resultaten en dat Merkel voor de Kerst herverkozen zal zijn als Bundeskanzlerin.'

'Niet elk onderwerp is een onderwerp voor Brussel'

Ruth Peetoom: 'En wat zijn de belangrijke punten voor de CDU in de onderhandelingen?'

David McAllister: 'Allereerst, we mogen constateren dat Duitsland het economisch goed doet. Voor een nieuwe regeringstermijn is het voor ons belangrijk er geen fouten uit het verleden herhaald worden; we moeten koers houden voor de toekomst. Dat betekent een huishoudboekje dat

op orde is waarbij wij geen nieuwe schulden aangaan voor toekomstige generaties. Dat willen wij in 2015 al bereiken. Ook willen wij geen nieuwe belastingen en geen verhoging van bestaande belastingen. Tenslotte, Europa: Europa speelt een belangrijke rol in de Duitse politiek. Wij beseffen dat Duitsland het alleen goed kan doen als de Europese Unie sterk is. En omgekeerd, voor Europa is het van belang dat Duitsland sterk is. Wij zijn bereid om bij te dragen aan Europa met als gezamenlijk resultaat een functionerende bankenunie, huishoudboekjes die in alle EU-lidstaten op orde zijn en structurele hervormingen in alle lidstaten. Dat laatste is belangrijk om goed te concurreren, groei te bereiken en banen te garanderen en te creëren. Ik denk dat we onderling meer *best practice competitions* moeten houden om als Europa de weg vooruit te vinden. Uiteraard, meer samenwerking is nodig in de eurozone om onze munt sterk te houden. Laten we dat voorop stellen en in de aanloop naar de verkiezingen van mei 2014 ook uitdragen dat Europa niet het probleem van de crisis is, integendeel: het is de oplossing van de crisis.'

Ruth Peetoom: 'Straks komen de verkiezingen er aan voor het Europees Parlement. U bent lijsttrekker namens CDU Niedersachsen. Waarom kiest u voor deze speciale en uitdagende taak?'

David McAllister: 'Ik ben een overtuigd Europeaan. Ik ben half Duits en half Brits en ik ben tweetalig opgegroeid. Dit is mijn persoonlijk Europese ervaring. Maar de EU is een uniek verhaal in de geschiedenis van de mensheid. Ondanks alle problemen die we zien, is het idee van deze Europese eenheid uitermate inspirerend en een uniek project van vrede en vrijheid. In Duitsland voelen wij dat letterlijk en voelen wij onze verantwoordelijkheid om hieraan bij te dragen. Een grote meerderheid in Duitsland is daarom ook voor Europa. Duitsland wil Europa en Duitsland heeft Europa nodig. Met mijn kandidatuur wil ik laten zien dat Europa belangrijk is en er toe doet. Het Europees Parlement is daarin een belangrijk instituut waar meer dan 90 procent van de wetgeving wordt behandeld. En ik voer campagne voor de Europese Volkspartij als de belangrijkste partij in het Europees Parlement. Wij willen weer de sterkste fractie worden want het Europees Parlement is te belangrijk en te wezenlijk om over te laten aan groepen die tegen dit Europese idee zijn of de Europese Unie tegen willen werken.'

Ruth Peetoom: 'Wat ziet u als ons, christendemocratische verhaal in Europa?'


'Wij willen een beter Europa. Dat betekent dat wij meer Europa willen daar waar zaken niet geregeld kunnen worden op lokaal, regionaal of nationaal niveau. Dit principe, ons subsidiariteitsprincipe, is dus heel belangrijk voor ons. Dat betekent meer Europa op terreinen die ik eerder noemde, denk aan de euro, en verder op terreinen als energiepolitiek, klimaatverandering en sterk staan in een globaliserende wereld. Maar niet elk onderwerp is een onderwerp voor Brussel. In het Duits zeggen wij: "Wir wollen mehr Europa im Grossen, weniger Europa im Kleinen". Dat betekent een Europese Commissie die zich niet voor elk beleidsterrein verantwoordelijk voelt. Het Europees Parlement speelt daarin een belangrijke rol om de Europese Commissie te controleren en de stem van de bevolking te vertolken. Daar wil ik voor gaan.'

Ruth Peetoom: 'Tenslotte, waarom raakt de huidige crisis Duitsland niet en ons en anderen wel?'

'Tien jaar geleden verweet *The Economist* Duitsland the sick man of Europe te zijn. Kijk nu, we hebben structurele hervormingen doorgevoerd. Veel maatregelen hebben we doorgevoerd die niet populair waren maar wel noodzakelijk bleken te zijn. Dit resulteerde in een florerende Duitse middenstand, we hebben een sterke basis gelegd voor het midden en kleinbedrijf met hard werkende mensen, werknemers en werkgevers die zich verantwoordelijk voelen voor het reilen en zeilen van hun bedrijf, omgeving en op de toekomst gericht. Ik spreek de wens uit dat dit economisch succes weer gaat gelden in alle Europese lidstaten en in het bijzonder succes voor het christendemocratisch appel!' •

Fotoverslag 12^e Norbert Schmelzerlezing





In deze rubriek gaat de redactie op zoek naar de gevolgen van nieuwe wetten en regelingen voor mensen die *met de benen in de modder staan*. Jongeren, ouderen, werknemers en werkgevers delen hun zorgen en kritiek maar ook hun visie en verwachtingen met de lezers van *CDA.nl*. In dit nummer: de decentralisatie van de jeugdzorg.

Voor Erik Dannenberg, CDA-wethouder in Zwolle en voorzitter van de transitiecommissie jeugdzorg van de VNG gaat met de decentralisatie van de jeugdzorg een lang gekoesterde wens in vervulling. Zoals het nu gaat kan het niet blijven, zegt Dannenberg, en niet in de eerste plaats vanwege het geld.

'De versnippering is het grootste probleem. Dat komt omdat de zorg voor de jeugd is gescheiden van de zorg voor gezinnen, terwijl in veruit de meeste gevallen ook in het gezin problemen zijn. Die gezinnen krijgen daardoor te maken met meerdere hulpverleners. Het kost veel energie om de regie houden over al die hulp van verschillende personen, energie die ze hard nodig hebben voor hun gezin.'

'Meer samenhang is daarom nodig. Ik noem een voorbeeld waarin individuele zorgaanpakken zorgen voor een onbeheersbaar geheel. Moeder is zwakbegaafd, vader is werkloos, er ontstaan opvoedingsproblemen door de spanningen en het kind krijgt ook problemen op school. In de huidige situaties krijgen ze te maken met vier hulpverleners die uit vier potjes worden betaald. Het ernstige is dat ze door de problemen en het verlies van inkomen het gevoel van veiligheid verliezen. Ze klagen over de vele hulpverleners: "de één zegt dit, de ander zegt dat".'

'Het hele sociale domein moet opnieuw worden geordend, de geldstromen moeten in één hand komen'

'Het hele sociale domein moet opnieuw worden geordend, de geldstromen moeten in één hand komen. Straks is er voor elk gezin één algemene hulpverlener die voor alle problemen samenhangend hulp kan bieden en kan beoordelen of een kind hulp nodig heeft. Die generalist beheert tegelijkertijd ook de portefeuille AWBZ en de sociale werkvoorziening. De taak van de bureaus jeugdzorg gaat naar wijkteams. Daar zit behalve die generalist bijvoorbeeld ook een huisarts in en andere hulpverleners die in de wijk nodig zijn. Die teams gaan niet per se doorverwijzen, ze kunnen er wel iemand bij halen. Ik zeg altijd: "je blijft erbij, als het nodig is haal je er iemand bij". Ik voel veel voor

het huisartsmodel als voorbeeld voor die generalistische hulpverlener. Een huisarts is vaak tientallen jaren met een gezin onderweg, er is nauwe verbondenheid. Het is straks niet langer nodig om een diagnose te hebben voordat je hulp krijgt. Je kunt terecht bij Marieke om de hoek.'

Enkele jaren geleden werden met vergelijkbare argumenten de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's) in het leven geroepen. Die zouden laagdrempelige samenhangende zorg dicht bij de mensen gaan bieden.

'Die CJG's hebben een klein bereik. Slechts tien procent van de hulpverlening bestaat uit vrij toegankelijke hulp, negentig procent van de hulp wordt geboden via een indicatiesysteem. Die verhouding gaan we in de komende jaren omdraaien. We moeten ons ook scherper richten op het zelfoplossend vermogen van burgers, via Eigen Kracht Conferenties waarin ook de leerkracht, grootouders, burens en tantes een rol spelen. Nu ligt de focus op teveel de diagnose, bijvoorbeeld bij ADHD: "jij hebt een stempel en moet behandeld worden".'

'We moeten ons ook scherper richten op het zelfoplossend vermogen van burgers'

'Ik geloof niet in de effectiviteit van het huidige systeem van gescheiden zorg voor volwassenen en jeugd. We hebben 1 wijk met kwetsbare mensen hier in Zwolle die te maken heeft met 25 wettelijke kaders, 17 indicatie-protocollen, 23 vraagverhelderende methodes, 21 diagnostische instrumenten en 24 registratie- en rapportagesystemen. Neem van mij aan, over 5 à 10 jaar ziet dat er heel anders uit. Er zijn dan niet meer zoveel verschillende instanties. Dat brengt uiteindelijk rust, overzicht en het brengt zorg dichterbij. De vraag naar professionele hulp daalt.'

Uiteindelijk ... maar zover is het nog niet. Nu maken ouders zich zorgen als de rijksoverheid zich terugtrekt, hun kinderen het recht op hulp verliezen en ze bij de gemeentebestuur moeten aankloppen als er problemen zijn.

'Een huisarts is vaak tientallen jaren met een gezin onderweg, er is nauwe verbondenheid'

'Dat komt door de beeldvorming die is opgeroepen door kinder- en jeugdpsychiaters en dat vind ik heel kwalijk. Als we alles via de rijksoverheid willen regelen bestaat de kans dat het belang van organisaties boven het belang van gezinnen komt te staan. Gemeenten kunnen deze decentralisatie heel goed aan, mits ze voldoende tijd en vrijheid van de rijksoverheid krijgen voor de herordening van het sociale domein. Het is onzin dat je naar een gemeenteloket moet voor hulp. Kijk met hoeveel vertrouwen mensen met hun kind naar het consultatiebureau gaan. Dat is zorg via gemeenten, ondergebracht bij de GGD. En als morgen tbc uitbreekt in ons land heeft iedereen het volste vertrouwen in adequate aanpak van de GGD. Onder verantwoordelijkheid van gemeenten.'

Wat gaat er veranderen?

Met ingang van 2015 worden gemeenten verantwoordelijk voor het geheel van de jeugdzorg. Nu is de zorg voor de jeugd versnipperd. Verhalen over falende hulpverlening en ouders die verdwalen in de bureaucratie tijdens hun zoektocht naar juiste hulp vormen een belangrijke aanleiding voor de nieuwe wet.

Het samenhangend beleid is gericht op kinderen in hun sociale context. Daarom gaat de nieuwe wet over alle (4,5 miljoen)jeugdigen en hun ouders en opvoeders. De transitie jeugdzorg is één van de drie decentralisaties in het sociale domein en wordt wettelijk verankerd in de jeugdwet die al door de Tweede Kamer is aangenomen. De behandeling in de Eerste Kamer is uitgesteld tot het voorjaar. Het CDA stemde in de Tweede Kamer in met de Jeugdwet.

Het gaat om een grote bestuurlijke operatie. 3,5 miljard euro wordt overgeheveld van de rijksoverheid naar de gemeenten. De Transitiecommissie Stelselherziening Jeugd onder leiding van oud-CDA wethouder Leonard Geluk onderzocht in opdracht van het kabinet of bij de overheveling geen kinderen tussen wal en schip raken.

Wat vindt voorzitter transitie-
commissie stelselherziening jeugd
en oud-wethouder in Rotterdam

Leonard Geluk?

Volgens wethouder Dannenberg zijn kinderen en gezinnen beter af na de decentralisatie. Hoe kijkt u daar tegenaan? 'Als voorzitter van de transitiecommissie heb ik geen mening over de jeugdwet. Dit is aan de politiek. Maar ik ben voor die commissie gevraagd vanwege mijn ervaringen in Rotterdam. Als oud-wethouder ben ik groot voorstander van minder versnippering omdat kwetsbare kinderen er last van hebben, zich van het kastje naar de muur gestuurd voelen. Als CDA hebben we juist voor die groep een extra verantwoordelijkheid. Zij komen vaak uit gezinnen waar sprake is van cumulatie van problemen en veel hulpverlening waarbij niemand de regie heeft, iedereen een beetje en als het misgaat uiteindelijk niemand verantwoordelijk is. Voor mij als wethouder was de periode van "het Maasmeisje" een heftige ervaring. Ik leerde dat de hulp voor de meest kwetsbare mensen het minst goed is geregeld.'

Dannenberg ziet een toekomst waarbij slechts een klein deel van de jeugdhulp is geïndiceerd. 'Dat onderschrijf ik niet helemaal. In elk geval niet wat betreft het budget. Tachtig procent van het budget gaat nu naar twee procent van de kinderen omdat ze dure geïndiceerde zorg nodig hebben. Denk aan een kind met anorexia, opname in jeugdpsychiatrie en gesloten inrichtingen. Hoeveel aandacht je als gemeente je ook besteedt aan preventie, een fors deel van het budget zal altijd gaan naar zware en dure interventies. Het zal straks wel minder worden maar ik waarschuw voor naïviteit op dit punt. Dat zeg ik niet tegen Dannenberg, hij kent de realiteit heel goed. Maar elders in het land kom ik de gedachte wel tegen dat preventie het aantal dure bedden fors doet slinken.'

In de wijkteams die Dannenberg voor ogen staan zit ook een huisarts. Daar hoor je nooit iets over. 'Er kan een huisarts in zitten, het hoeft niet. Een huisarts is niet verplicht om aan een team deel te nemen. Je krijgt straks op twee manieren toegang tot de jeugdhulp: via de huisarts en via gemeentelijke buurtteams. Als een huisarts een kind doorverwijst voor psychiatrische hulp moeten gemeenten dat betalen. Gemeenten hebben geen ervaring met het maken van afspraken met huisartsen. Daar zit voor mij wel een punt van zorg.'

Specialistische zorg is het beste gewaarborgd bij de rijksoverheid, zeggen bezorgde ouders en hulpverleners. Maar dan gaat het al gauw om het belang van instellingen en niet om het belang van kinderen, zegt Dannenberg. Wat zegt u? 'Het belang van kinderen gaat boven het belang van instellingen. Gemeenten kunnen het beste overzien welk zorgtraject nodig is. Hulp via gemeenten is vaak beter en persoonlijker dan de relatie met rijksoverheid of met verzekeraars. Het is logisch dat jeugdzorginstellingen op de duur verdwijnen omdat ze onvoldoende goede zorg leveren en dat daar andere organisaties voor terug komen. Daarom is het goed om het belang van het voortbestaan van instellingen te nuanceren. In principe ben ik het dus met Dannenberg eens. Maar op korte termijn maken we ons als commissie zorgen dat instellingen die veel mensen in dienst hebben failliet gaan en dat kinderen daar de dupe van worden omdat ze geen hulp meer krijgen. Ik ben bang voor een "big bang" van een totale ontmanteling van bestaande zorginstellingen zonder alternatief. Als commissie letten we bij het beoordelen van de transitiearrangementen streng op dat punt.' •

Sybrand Buma

De kracht van de samenleving



De dagen rond Kerst en Oud en Nieuw zijn traditioneel dagen van bezinning. Ook in de politiek is eind december een goede tijd om de balans op te maken. Daarbij kan het heel zinvol zijn om iets verder dan een jaar terug of vooruit te kijken. Dat besepte ik heel sterk bij het schrijven van de Kerdijklezing die ik eind november heb gehouden.

Arnold Kerdijk was een politicus die leefde in de tweede helft van de negentiende eeuw. Hij liet zich leiden door de vraag op welke manier hij iets zou kunnen betekenen voor de

samenleving. Dat is natuurlijk ook de ideologische basis van het CDA: niet de individuele ontplooiing, maar het welzijn van mensen en de bindende kracht van de samenleving staan centraal.

‘Het welzijn van mensen en de bindende kracht van de samenleving staan centraal’

In de tijd van Kerdijk werd het fundament gelegd voor onze huidige verzorgingsstaat. Er ontstonden in die tijd allerlei maatschappelijke organisaties die zich richtten op de zorg voor de zwakken in de samenleving. Die organisaties kwamen vaak voort vanuit de kerken. Denk aan woningbouwverenigingen, ziekenhuizen, vakbonden, scholen en welzijnsinstellingen.

In de negentiende eeuw kwam het initiatief tot verandering dus uit de samenleving. De waarden die ten grondslag lagen aan die samenleving waren nog nauw verbonden met geloof en identiteit. De samenleving

als een waardengemeenschap, waarin mensen gezamenlijk verantwoordelijk zijn en initiatief nemen: dat is de basisfilosofie van wat nu de christendemocratie is. De solidariteit in de samenleving, die ooit begon via sociale instituties, werd in de loop der jaren echter steeds vaker overgenomen en ingevuld door de overheid. Dit leidde na de Tweede Wereldoorlog tot een verzorgingsstaat met een hoog niveau van sociale en medische zorg, waarbij de overheid een grote rol speelde.

Anno 2013 moeten we vaststellen dat de verzorgingsstaat onbetaalbaar is geworden. De overheid heeft het maatschappelijk initiatief verdrongen. In de tijd van Kerdijk waren de instituties te klein om de individuele zorg te leveren waar mensen behoefte aan hadden. Nu zijn ze te groot en te log om in de individuele behoefte te voorzien.

De kracht van de samenleving komt voort uit gedeelde waarden die mensen in hun leven van alledag ook belangrijk vinden. Die kracht moeten we hervinden, niet alleen voor onszelf, maar ook voor de generaties die na ons komen. Niet voor niets luidt het eerste van de zeven principes die ik dit jaar presenteerde: de samenleving, niet de overheid. Omdat echte sociale innovatie niet van de overheid komt, niet van de markt, maar altijd uit de samenleving zelf.



'Ik ben leraar geschiedenis en maatschappijleer op het Sint Michaels College in Zaanstad. Ik ben ooit naar de lerarenopleiding gegaan omdat ik het leuk vond om me te verdiepen in geschiedenis, pas later tijdens de opleiding ontdekte ik dat leraar een heel leuk en zinvol beroep is. Met de leerlingen in de bovenbouw heb ik het regelmatig over dingen die ik meemaak in de politiek. Dat vinden ze leuk, maar ik merk wel dat de afstand tot de politiek groot is op die leeftijd. De leerlingen in de onderbouw vinden het vooral leuk dat hun leraar regelmatig in de krant staat.

In mijn raadswerk heb ik veel aan mijn werk in het onderwijs. Een school staat midden in de maatschappij, alles wat niet thuis gebeurt komt daar samen. Het helpt bij mijn eigen bewustwording als politicus. Bijvoorbeeld met de huidige decentralisatie in de jeugdzorg. Ik heb gewerkt als leerlingbegeleider en daardoor weet ik beter wat nodig is. Het moet gewoon goed geregeld zijn voor leerlingen met sores.

Addy Verschuren is fractievoorzitter en lijsttrekker in Zaanstad.

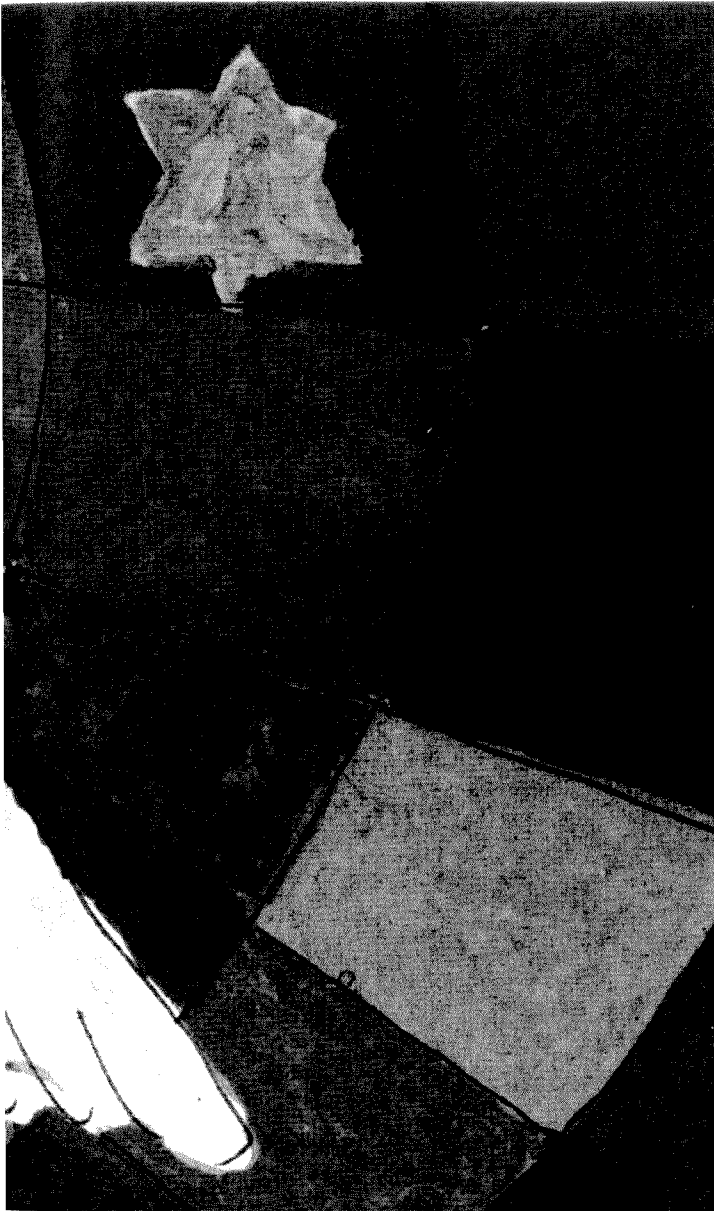
Kerstgedachte



Tekst **Maria Martens, Lid Eerste Kamer** | Illustratie **Annemiek Janssens, Maurickcollege Vught**

Als lid van het Europees Parlement organiseerde ik elk jaar een Europa-kerstkaart-ontwerpwedstrijd. Steeds nodigde ik een andere middelbare school uit om de wedstrijd te organiseren. Doel was om via deze ontwerpwedstrijd de interesse voor Europa te vergroten. Het verbindende thema was 'vrede'. Kerstmis is immers het

feest van vrede, Europa een project van vrede. De kaart mocht niet alleen naar aardse dingen verwijzen zoals huizen met witte daken, sneeuwmannen of een arrenslee. Bij de vraag een kerstgedachte te schrijven voor dit blad moest ik meteen aan de kaart denken, die u hierboven ziet afgebeeld, gemaakt door Annemiek Janssens,



destijds 14 jaar. Verrassend hoe kinderen van die leeftijd prachtige tekeningen maken en diepere gedachten verbeelden.

Op de kaart is een engel te zien tegen de achtergrond van wat een wereldbol lijkt. De engel is geen standaard-engel en geen schoonheidsmodel. Het is een eigentijds meisje, niet in kleur, maar als het ware nog in een schets,

nog in ontwikkeling. Juist omdat het meisje zo gewoon is, maar wel vleugels heeft, 'schuurt' de tekening en zet die tot denken aan. De engel staat in het licht, heeft de handen gevouwen alsof ze ons een boodschap wil aanzeggen. Het bracht mij op de volgende tekst bij de kaart:

'Vrede op aarde'

*In elk van ons schuilt een engel
Staande in het Licht kunnen
mensen vleugels krijgen*

Engel en licht zijn woorden die bij Kerstmis passen. De engel die de boodschap brengt. Bij de tekening geven de vormgeving en aankleding van de engel de suggestie dat engelen van alle tijden en van alle leeftijden zijn. Op de tekening staat de engel in het licht. Het licht dat verwijst naar de geboorte van Jezus. Met de geboorte van Jezus is het Licht in de wereld gekomen. Licht dat er is, als genade. Genade die de categorie van rechten en plichten ontstijgt. Genade is iets dat je krijgt. Zomaar. Waarvoor je niets hoeft te doen, maar wel door kunt veranderen, als je er voor open staat. 'Met de genade meewerken' zullen sommigen zeggen.

Ook de komst van Jezus in de wereld kunnen we zien als genade, als Licht waarin we kunnen gaan staan als we dat willen. Om, zoals in het visioen van Jesaja waarnaar in de kersttijd vaak wordt verwezen: 'te wandelen in het Licht van de Heer; om op te trekken naar de tempel van Jacobs God die ons de wegen zal wijzen.' Een getuigenis van verlangen, verwachten en van hopen op verandering.

Dat klinkt ook in het lied 'Kom Licht' dat bij ons in de kerk in de kersttijd wordt gezongen:

*Kom Licht in ons geheugen opdat wij het Woord
niet vergeten
Kom Licht in onze harten, opdat wij ontdooien
Kom Licht in onze voeten, opdat wij bewegen
Kom Licht in onze ogen, opdat wij de engel
zien in de ander*

Eico Brinkman

A4



Uit mijn vorige leven herinner ik mij de vele berichten over opstoppingen van het verkeer op de A4, de kransslagader van de Nederlandse economie. Na vele jaren studie wordt er gelukkig nu in de buurt van Leiden gewerkt aan een gedeeltelijke oplossing, terwijl die jaren terug al vanzelfsprekend was.

Ik haal hier deze herinnering op, omdat het woordje A4 tegenwoordig aan het Binnenhof een wat andere symboliek heeft, met overigens vergelijkbare connotaties. Heel wat studies liggen er al over noodzake-

lijke hervormingen en over de wenselijkheid om Den Haag wat meer op afstand te zetten van wat in bedrijf, instelling of gemeente zeker zo goed zelf gedaan zou kunnen worden. Op dit soort terreinen van bijvoorbeeld arbeidsflexibiliteit, jeugdzorg, participatie en thuiszorg liggen er nu heel wat A4'tjes met cijfers en enkele contouren van de toekomstige budgetten en verantwoordelijkhedenverdeling, zoals het kabinet die met enkele samenwerkende politieke partijen voor zich ziet. Dat is de Haagse werkelijkheid op enkele vellen A4. De maatschappelijke en bestuurlijke werkelijkheden vergen meer inzicht in de toekomst. Niet alleen wat er aan budget voor instelling en individu is in 2014 maar ook voor de jaren daarna. 'Structurele opbrengsten in 2040' is te vaag om in 2015 boodschappen mee te kunnen doen. Blijven rechten in Maastricht en Groningen gelijk? Gaan beperkte rechten voor nieuwe gevallen ook gelden voor mensen die al in een regeling zaten? Wat gebeurt er als verschillende sectorbevoegdheden en sectorrechten samenvallen en conflicteren? Typisch vragen voor de zorgvuldigheidstoets waarvoor de Eerste Kamer aangesteld is.

Het is tot nu toe echter als op die andere A4. Wachten, wachten, wachten terwijl individu en samenleving al lang om duidelijkheid vragen. Het kabinet kan zich straks

onder de kerstboom niet tevreden in de handen wrijven met de constatering dat na enkele vijven en zessen de begrotingen door het parlement zijn geloodst en dat moeilijke vragen over de uitvoering van belangrijke, nog te behandelen en soms nog niet eens ingediende wetsontwerpen desnoods nog wel kunnen worden beantwoord in invoeringswetten.

'Wachten, wachten, wachten terwijl individu en samenleving al lang om duidelijkheid vragen'

Dan zitten we zeker pas na de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 en wat kunnen alle politieke partijen dan aan inwoners, cliënten, patiënten, etc. concreet melden? Nee, wachten is niet meer van deze tijd! De toekomst is al begonnen.

Nieuw lid

Naam Floris Dijkslag

Leeftijd Op Eerste Kerstdag word ik 21

Werk Nederlands Recht aan de Rijksuniversiteit Groningen

Thuisituatie Ik ben de jongste uit een gezin met vier kinderen. Ik heb twee zussen en één broer, die met zijn vrouw in verwachting is van hun eerste kindje. Momenteel woon ik in een studentenhuis in Groningen.

'Optimistisch: ik heb weinig stress en ben positief ingesteld. Verder ben ik pragmatisch: ik ben goed in problemen oplossen. Dat komt misschien mede doordat ik ook behoorlijk chaotisch ben: dat veroorzaakt problemen en zo raak ik getraind in het praktisch en zakelijk oplossen van problemen.'

Ik heb voor het CDA gekozen omdat ...

'... omdat ik van mening ben dat het christendemocratische gedachtegoed het cement van het politieke speelveld zou kunnen zijn. Waar momenteel iedere linkse partij linkser wordt en iedere rechtse partij rechtser, denk ik dat CDA bij uitstek de partij is die als bruggenbouwer kan fungeren. CDA is een partij waar in potentie iedere Nederlander op zou kunnen stemmen, van welke sociale klasse ook. Dit omdat zij van oorsprong politiek voert op basis van idealen en vaste waarden en niet op basis van de portemonnee en gedachtegrillen van haar achterban.

Wie is je favoriete politicus en waarom?

'Mijn favoriete politicus is Ruud Lubbers, al was hij politiek actief ver voor de tijd waarin ik politiek geïnteresseerd was. Hij kon als geen ander conflicten oplossen, constructief samenwerken, partijen bij elkaar brengen en toch vasthouden aan eigen idealen. Ik denk dat Nederland behoefte heeft aan zulke politici.'

Politiek op een eiland

Veel Nederlanders wonen in de buurt van het water. Een groot deel woont zelfs tussen het water. Is de lokale politiek op een eiland anders dan op het vasteland?

Tekst Douwe Gerlof Heeringa en Marjolijn van der Stel

Fotografie ANP, Nationale Beeldbank | Gedicht Puntuit.nl, Michiel Kerpel

Ameland

*“Ameland ademt
van schorren en slikken,
een zeehond op 't wad.*

*Ameland ademt
van stranden en zanden,
een kwal aan de wal.*

Nico Oud is wethouder op Ameland.

Wat is een specifiek eiland-probleem? 'Vraagstukken op de eilanden zijn er altijd. Dit heeft onder andere te maken met het feit dat wij tussen wad en Noordzee liggen. Nu speelt er weer een vooronderzoek naar windmolens binnen de 12 mijl zone. Dan moet je als eiland alles uit de kast trekken om deze waanzinnige plannen niet door te laten gaan. Onze toeristen economie voorziet voor 90 procent in ons inkomen. Een windmolenpark binnen 6 km op ons eiland betekent dat er veel minder toeristen komen. Dit doet een onevenredige afbreuk aan de economie op het eiland.'

Waarin verschilt een eiland van het vasteland? 'Er zijn veel verschillen met de vaste wal en ons eiland. Al zijn er ook veel overeenkomsten. De verschillen zijn zoals ik al eerder noemde het

water en de ligging. Iedereen vindt de wadden en ons eiland prachtig, en terecht! Maar iedereen wil zich ook met ons bemoeien terwijl wij als eilanders heel goed weten dat wij niet alles moeten vol bouwen en trots zijn op onze verscheidenheid van ons mooie Ameland. Praat met ons en niet over ons is dan ook de boodschap.'

Wat is de rol van het water bij vraagstukken op het eiland?

'Deze rol wordt steeds belangrijker en moeilijker in te vullen. De agrarische belangen wegen hierbij zwaar, en terecht. Vernatting van het eiland betekent ook dat sommige plekken onder water komen te staan en dat dit ten koste kan gaan voor de landbouwgronden en voor beleving van natuur. De landbouw die wij hier nu hebben is ook natuur en daar voegt een sterke vernatting weinig aan toe. Andere habitatten creëren is mooi maar moet ook zinvol zijn.'

Hoe onderscheidend kun je als CDA zijn op een eiland? 'Op het eiland is het net als in de rest van de wereld. Oog en oor hebben voor je omgeving en goed luisteren. Nee durven zeggen met de juiste argumenten is heel belangrijk. Niet het eigenbelang laten prevaleren maar het belang van de hele gemeenschap moet voor op staan.'



Schouwen-Duiveland

*“Hier aan de kust,
de Zeeuwse kust
Waar eenieder onbewust
In het Duits wordt
aangesproken
Waar de ketting is gebroken
En alle schepen zijn verbrand
Maar er is niets aan de hand”*
BLØF

Daniël Joppe is fractievoorzitter op Schouwen-Duiveland.

Wat is een specifiek eilandprobleem bij u? ‘Echt specifieke problemen hebben we niet. Net als in de rest van Nederland spelen de meeste vragen rondom de transitie van de zorg. Mensen zijn bezorgd. In de gemeenteraad vragen we ons af hoe de verschillende taken verdeeld worden en hoeveel geld er nu echt beschikbaar komt. Lange tijd was het een issue dat er geen ziekenhuis op het eiland is. Maar daar zijn de mensen inmiddels aan gewend. Gevolg daarvan is wel dat er geen kinderen meer op het eiland geboren worden. We hebben – helaas – niet zoals op de Wadden een aparte regeling waardoor kinderen toch “Schouwen-Duiveland” als geboorteplaats in hun paspoort kunnen krijgen.”

Waar is de uitdaging het water bij aanpakken op het eiland?

‘Het meeste grondgebied van Schouwen-Duiveland bestaat uit water. Er zijn bij ons politiek gezien geen problemen met water. Hetzelfde geldt voor alles wat met de Deltawerken te maken heeft.

Wat we bijvoorbeeld wel zien is dat mosselvisserij tegen bepaalde problemen aanlopen die voortkomen uit natuurwetgeving. Daar kunnen

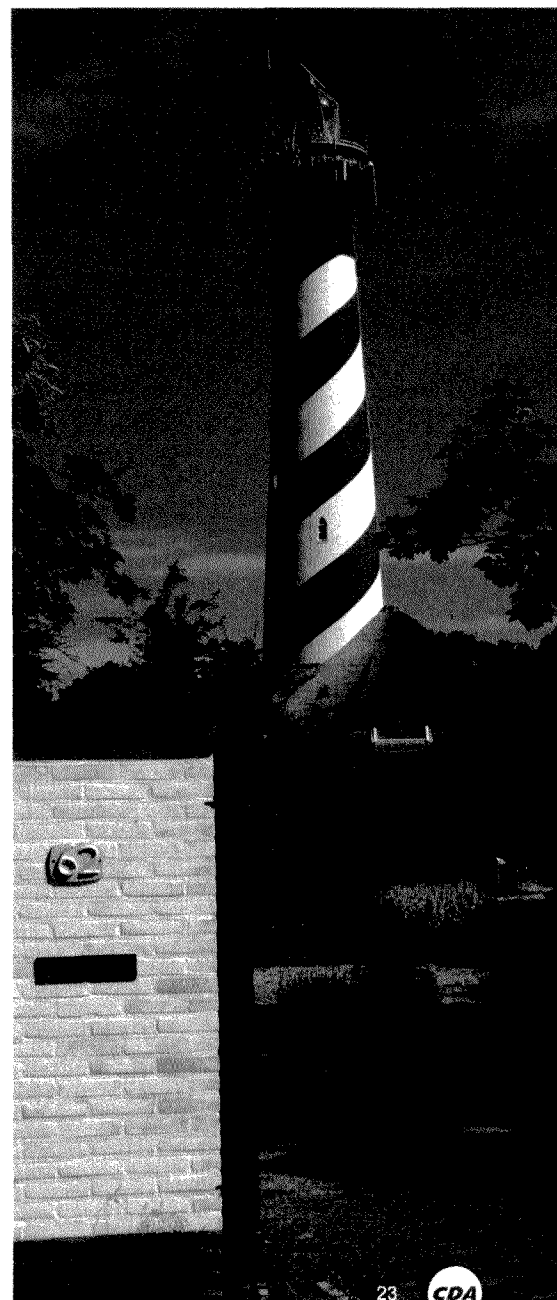
‘Op het eiland is het net als in de rest van de wereld. Oog en oor hebben voor je omgeving en goed luisteren’

we als gemeente weinig aan doen omdat het landelijke of provinciale richtlijnen zijn. We helpen de vissers als dat kan. We zoeken samen met hen bijvoorbeeld naar locaties waar zij in de wintermaanden hun materiaal op kunnen slaan.’

‘Toerisme is heel belangrijk voor ons’

Hoe belangrijk is toerisme voor Schouwen-Duiveland? ‘Toerisme is heel belangrijk voor ons. We hebben een goede zomer gehad met goed weer. Dat is goed voor de economie van het eiland. Ik heb ook niet de indruk dat er heel veel ondernemers in deze sector zijn die heel veel last hebben van de economische crisis. We zien juist dat mensen vaker en korter op vakantie gaan, ze blijven dan vaak in Nederland en kiezen dan ook vaak voor Zeeland.

De recreatiesector doet wel aan kwaliteitsverbetering. Dat kost fysieke ruimte. Om een voorbeeld te noemen: in de buurt werd een jongerencamping gesloten. Daarvoor in de plaats kwam een luxe chaletpark. Uitbreiden gaat ten koste van de natuur. Natuur die we dan elders op het eiland compenseren.’ •



De confr

Michel Rog gaat de confrontatie aan met zijn SP-collega Jasper van Dijk over collegegelddifferentiatie.

Tekst **Marjolijn van der Stel** | Fotografie **Dirk Hol**

Minister Jet Bussemaker van Onderwijs heeft onlangs besloten dat universiteiten (en een aantal instellingen voor hoger onderwijs) meer collegegeld mogen vragen voor studenten die excellent onderwijs willen volgen. Het CDA steunt de plannen van de minister, de SP is tegen.

Michel Rog: 'Wij willen goed en toegankelijk hoger onderwijs voor iedereen. Daarom zijn we bijvoorbeeld tegen het leenstelsel dat het kabinet wil invoeren. We vinden tegelijkertijd dat het hoger onderwijs moet verbeteren. Voor iedereen. Excellent onderwijs voor excellente studenten draagt bij aan een betere kwaliteit van het onderwijs. Ik vind dat je voor zo'n traject, een *honours track*, best een extra bijdrage van studenten mag verwachten.'

Jasper van Dijk: 'Ik vind het onverstandig van Michel dat hij deze ambitieboete steunt. Studenten die extra gemotiveerd zijn moeten twee keer zoveel gaan betalen. Dat werpt een drempel op voor studenten uit lage inkomens.'

Michel Rog: 'Goed hoger onderwijs levert veel op, maar kost ook veel geld. Iemand zal dat moeten

betalen. We vragen studenten die voor een *honours track* kiezen een bijdrage van maximaal twee keer het reguliere collegegeld. Dus niet meer dan 3800 euro. Ze krijgen daarvoor een intensiever programma, onderwijs in kleinere groepen, en de beste hoogleraren die soms uit het buitenland komen.'

Jasper van Dijk: 'Op die manier creëer je een tweedeling tussen topopleidingen en het restonderwijs. Dat ga je merken op universiteiten. Er komen bij wijze van spreken collegezalen met een gouden deurknop en collegezalen met een gewone deurknop. Dat is een stap richting het Amerikaanse systeem. Daar zie je ook heel dure top-universiteiten als Harvard en Yale en anderzijds *state universities* met minder kwaliteit.

Michel Rog: 'Dat is hier helemaal niet aan de hand. De *honours tracks* zijn speciale programma's binnen reguliere studies. De gewone studie blijft voor iedereen toegankelijk.'

Jasper van Dijk: 'Maar in de praktijk ontstaan er twee niveaus van kwaliteit. Je ziet het nu al in bijvoorbeeld Utrecht waar je het Utrecht Law College hebt, een topstudie rechten. En wie wil die de topvariant nu niet volgen? Maar als het veel duurder wordt, krab je je als student wel achter de oren. Ook de ouders zullen daarin een stem hebben. Dat soort studies wordt dus vooral toegankelijk voor studenten met rijke ouders.'

Michel Rog: 'Het is wel duurder, maar de verschillen zijn lang niet zo groot als in de Verenigde Staten. Het gaat om maximaal twee keer het reguliere collegegeld. En als de werkelijke kosten voor een top-traject lager

ontatie

uitvallen, zeg anderhalf keer het collegegeld, mag de universiteit alleen dat bedrag in rekening brengen bij studenten.'

De Bussemaker: 'Het verbaast mij dat je dit tamelijk elitaire standpunt inneemt.'

'Het gaat om maximaal twee keer het reguliere collegegeld'

Michel Rog: 'Het hoger onderwijs blijft op deze manier juist voor iedereen toegankelijk, terwijl het voor universiteiten ook mogelijk wordt iets extra's aan te bieden waarvoor zij nu niet worden gefinancierd. En we gaan wellicht naar een situatie toe waarin het bedrijfsleven beurzen beschikbaar stelt voor goede studenten. Het is nu nog on-Nederlands, maar het zou mooi zijn als bedrijven meer betrokken zijn bij de wetenschap en andersom. Bovendien mag je ervan uitgaan dat studenten die zo'n excellent traject gevolgd hebben, kans maken op een betere baan met een beter salaris. Die investering van wat extra collegegeld betaalt zich dus later terug.'

De Bussemaker: 'Dat is precies dezelfde redenering die Bussemaker volgt bij de invoering van het leenstelsel. Maar daar is het CDA samen met de SP tegen. Mensen die hoger onderwijs gevolgd hebben, hebben inderdaad vaak een betere baan en betalen dus ook meer belasting. Ze betalen dus op een later moment via de belasting hun studie terug. Ik vind het opmerkelijk dat het CDA tegen het leenstelsel is vanwege de drempel die het opwerpt, maar deze verhoging van het collegegeld wel steunt.'

Michel Rog: 'Ik ben het met je eens dat de basis gelijk moet zijn. Maar anders dan de SP vinden wij dat differentiatie van onderwijsaanbod moet mogelijk zijn. Universiteiten mogen hier zelf een keuze in maken. Voor het CDA staat voorop dat voor alle jongeren een opleiding in het hoger onderwijs bereikbaar moet zijn. Daarom zijn wij inderdaad tegen het leenstelsel omdat dat de drempel om te gaan studeren veel te hoog maakt. Gelukkig zijn er in de afgelopen periode veel maatregelen genomen om uitval te voorkomen. Er is selectie aan de poort, er is een bindend studieadvies en er is veel meer aandacht voor matching. Dat zijn stuk voor stuk goede prikkels, maar we willen studenten niet ook nog confronteren met een leenstelsel.'

De Bussemaker: 'Het is prima om naar het niveau van studenten te kijken via inhoudelijke eisen. Dat is wat anders dan financiële drempels opwerpen. Selecteer op talenten, niet op centen.'



De hoogste en de laagste

Twee lijsttrekkers voor de gemeenteraadsverkiezingen op 19 maart. Jan Verbeek is lijsttrekker in Zuidplas (6,76 m onder NAP). John Coenen is lijsttrekker in Vaals (323 m boven NAP).

Tekst Willem Kruithof | Fotografie ANP

John Coenen (36) komt uit het kerkdorp Vijlen (gemeente Vaals), getrouwd, vader van twee dochters, Rooms-katholiek, werkzaam in het onderwijs en verenigingsmens in hart-en-nieren. Hij zit sinds 2008 in de gemeenteraad. Sinds april 2013 is hij fractievoorzitter.

Jan Verbeek, getrouwd, vader van twee kinderen en opa van twee kleinkinderen, werkt in het onderwijs, Als vrijwilliger actief geweest in de kerk en sportvereniging. Is wethouder in Zuidplas.

Waarom CDA?

'De christelijke normen en waarden van onze partij, evenals de stevige binding met het lokale middenveld en het feit dat "de maatschappij" weer sterk centraal wordt gesteld, hebben er voor gezorgd dat dit de partij is, waarbinnen ik mij thuis voel en waarvoor ik mij sterk wil maken', zegt Coenen. 'Natuurlijk speelt ook het hervonden bewustzijn van onze partij, als het gaat om het belang van duurzaamheid een grote rol. Wij hebben oog voor de toekomstige generaties.'

Verbeek is duidelijk: 'Het CDA is een christelijke partij. Het evangelie in de Bijbel is voor mij leidend, ook in de politiek. Je bent er niet voor jezelf. We zijn er voor elkaar. Het CDA is ook een democratische partij. We zullen altijd in gesprek met elkaar moeten en willen zijn over onze samenleving. We moeten onze standpunten verdedigen en uiteindelijk besluiten nemen waarbij het principe van de democratie leidend is. Appél betekent voor mij dat er een beroep op je wordt gedaan. Ik wil mijn verantwoordelijkheid nemen voor ons gezin, onze kerk, onze samenleving.'

Politiek voorbeeld

Coenen: 'Jan Peter Balkenende! Ondanks dat hij stevast werd geassocieerd met "imago-problemen" blonk hij uit als een daadkrachtige leider door zijn dossierkennis en doortastendheid voor het oplossen van "moeilijke" dossiers.' Verbeek noemt er drie: 'Dries van Agt herinner ik me als een begenadigd spreker met een juridische inslag. Ik sprak hem in de zomer toen ik meedeed aan de actie Alpe d'Huzes. Ruud Lubbers herinner ik me als een prima premier met een zakelijke inslag. Geen woorden maar daden. Jan Peter Balkenende herinner ik me als een jonge, intelligente minister-president die de waarden-en-normendiscussie zeer terecht op de agenda zette. Hij was premier in misschien wel de moeilijkste periode van ons land van de afgelopen decennia. Ik ben een dag met hem opgetrokken toen ik bij de vorige verkiezingen ook lijsttrekker was. Zijn flexibiliteit, humor en belangstelling zijn me bijgebleven.'

Lokale hoogtepunten

Coenen: 'Ondanks dat CDA Vaals de afgelopen raadperiode (2010-2014) in een oppositierol zat, hebben wij op coöperatieve wijze onze taak opgepakt. Zo wisten wij de coalitie uiteindelijk toch te overtuigen om het verkiezingspunt van CDA Vaals, de reconstructie van de Maastrichterlaan (een provinciale weg, midden door het kernwinkelgebied) uit te voeren. Dit, ondanks dat de coalitiepartijen tijdens de campagne faliekant tegen deze reconstructie waren. De gemeente heeft miljoenen euro's bespaard door samen met de provincie Limburg de reconstructie uit te laten voeren. Daarbij zijn uiteraard meteen de rioleringen vernieuwd.'

Verbeek: 'Zuidplas is een jonge gemeente die in 2010 is ontstaan door een vrijwillige fusie van Nieuwerkerk

aan den IJssel, Zevenhuizen-Moerkapelle en Moordrecht. De verschillen waren groot. Er is ingezet op harmonisatie en behoud van voorzieningen in alle dorpen. Er is veel tot stand gebracht. Nieuwe brede scholen, nieuwe sportaccommodaties, steunpunt voor mantelzorg en ouderenadvies, centra voor jeugd en gezin. Op het gebied van decentralisaties werken we met acht gemeenten samen. Ik ben als wethouder WMO namens de negen gemeenten de bestuurlijk trekker voor jeugdzorg in de regio.'

Lokale CDA-speerpunten

'Voor Vaals met stip op een: Het stimuleren van actief burgerschap, burgerparticipatie en gemeenschapsvorming. Zuid-Limburg is een krimpregio, waarbij Vaals nog eens extra in het oog springt. Wij willen alles op alles zetten, om ambtenaren, ondernemers en inwoners ervan te doordringen, dat de Vaalser samenleving elkaar nodig heeft, om de leefbaarheid en sociale cohesie binnen de afzonderlijke kernen van onze gemeente in stand te houden en te verstevigen. Dit kan alleen bereikt worden als het maatschappelijk middenveld zich serieus genomen voelt en zij als volwaardig partner betrokken wordt bij besluitvorming. Daarbij wordt dan direct een stevig fundament gelegd, om de uitdagingen van de decentralisaties binnen het sociale domein het hoofd te bieden', zegt Coenen.

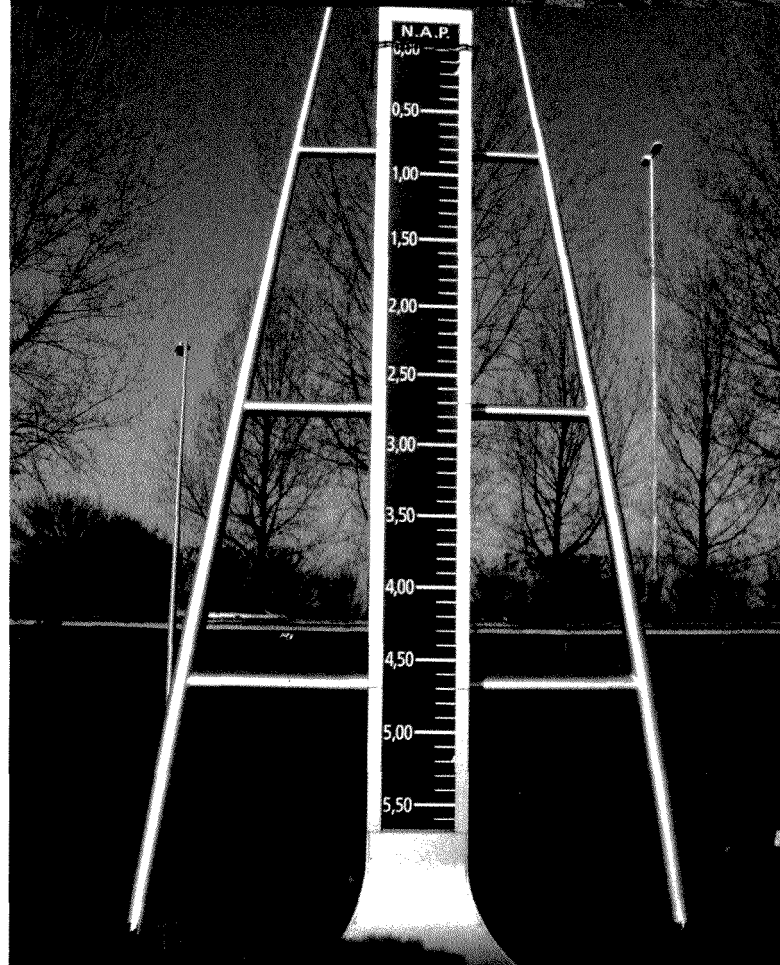
Voor Zuidplas: 'Onderwijs, sport, goede zorg voor jeugd en ouderen en mensen met een beperking, veiligheid, economie en financiën en wonen'

Campagnetips

'Een, ga uit van de eigen CDA-kracht', zegt Verbeek. 'Twee, zorg dat je op basis van succes in de huidige periode je speerpunten voor de nieuwe periode helder op de kaart zet. Drie, maak elk speerpunt concreet op basis van voorbeelden uit de huidige periode en de nieuwe periode. Vier, wees helder over wie de wethouderskandidaat is. Vijf, val geen andere partijen af. Ga niet met modder gooien. Daar zit de kiezer niet op te wachten.'

Coenen: 'Maak gebruik van de 7-principes om de lokale situaties onder de aandacht te brengen, zorg voor couleur locale in je CDA-programma. Blijf altijd de "taal" van de kiezers spreken en val niet terug in jargon dat binnen het ambtelijk apparaat en de gemeentepolitiek wordt gebezigd. Spreek dus heldere taal, zeg wat je doet en doe wat je zegt!'

We vroegen de lijsttrekkers naar hun tweet voor het CDA: Coenen: 'Houd bij landelijke beleidspunten altijd rekening met de diversiteit en de vaak unieke situaties van en binnen de afzonderlijke regio's!'. Verbeek: 'Alleen fiets je harder, samen kom je verder! CDA Zuidplas : Samen sterk!' *





De maatschappelijke onderneming

Maatschappelijke ondernemingen zijn het contact met de samenleving kwijtgeraakt. Dat contact moet hersteld worden. Dat staat in de onlangs verschenen publicatie van het Wetenschappelijk Instituut over het CDA en de maatschappelijke onderneming.

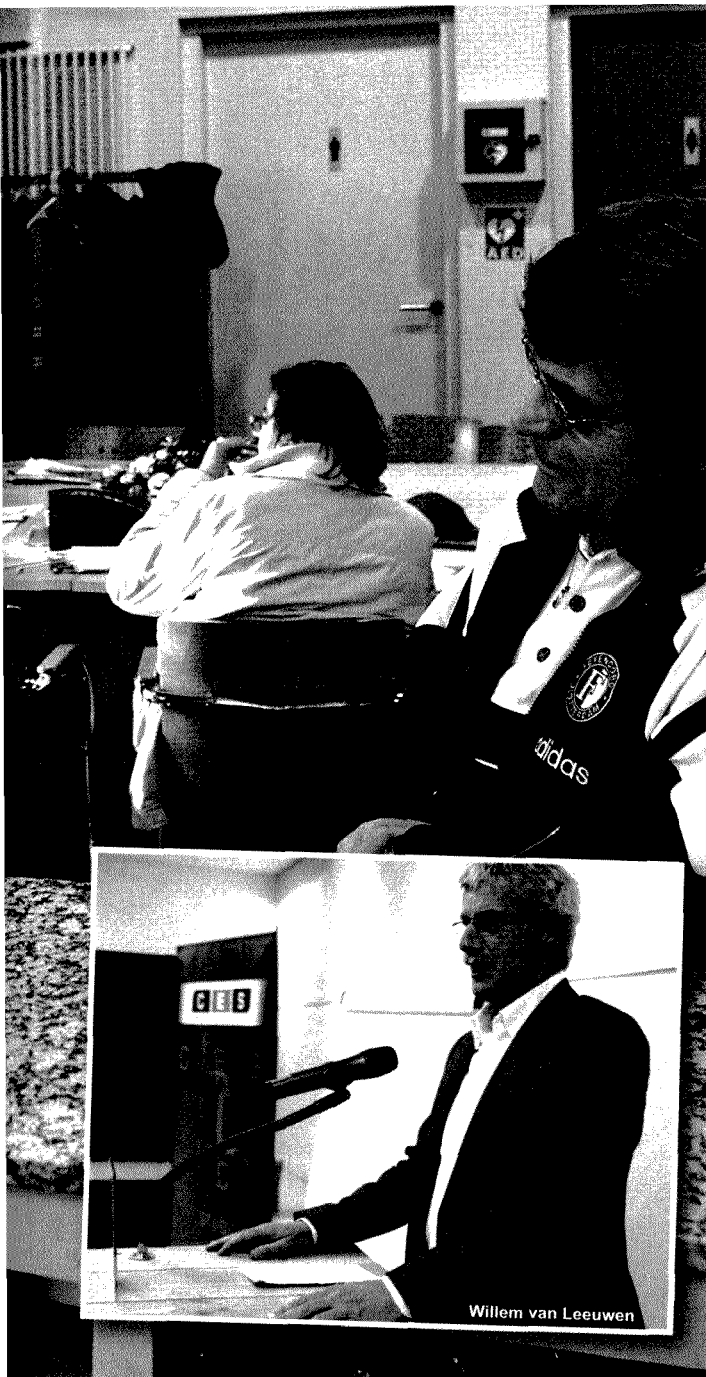
Tekst Marjolijn van der Stel | Fotografie Dirk Hol

Willem van Leeuwen is fellow van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA. Hij is bestuurlijk actief op het maatschappelijk middenveld, publiceerde vorig jaar samen met Simons het boek *Toezicht en de maatschappelijke onderneming*. Hij was tot 2009 voorzitter van Aedes, vereniging voor woningcorporaties. Maatschappelijke ondernemingen hebben al lange tijd zijn belangstelling. Hij richtte daarom in 2001 het Platform Maatschappelijke Ondernemingen op.

Voor het WI maakte hij een periscope over de maatschappelijke onderneming. In 2005 publiceerde het WI het rapport *Investeren in de samenleving*. De periscope is een actualisering van dat rapport en gaat in op vragen over de

missie en positie van de maatschappelijke onderneming. De eerste vraag is bijna vanzelfsprekend: "Wat is een maatschappelijke onderneming?". Van Leeuwen: "De definitie van een maatschappelijke onderneming is ingewikkeld. Het zijn ondernemingen die niet commercieel zijn, maar ook geen overheid."

Maar het gaat niet om de definitie. Het gaat vooral om die ondernemingen waar de maatschappelijke dienstverlening zit. Van Leeuwen: "Je komt dan uit bij woningcorporaties, organisaties in de zorg en het onderwijs. Met die sectoren heb je de grootste groep wel te pakken. Het is eigenlijk dat wat we altijd het "middenveld" hebben genoemd."



'In de afgelopen decennia zijn maatschappelijke ondernemingen, de overheid én de samenleving elkaar kwijt geraakt', zegt Van Leeuwen. Maatschappelijke ondernemingen zijn volgens hem verweesd door vier ontwikkelingen die elkaar hebben opgevolgd: de ontzuiling, de professionalisering, verenigingen die stichtingen werden en de schaalvergroting. 'Het zijn ontwikkelingen die ieder op zichzelf niet negatief zijn. Ze hebben er bij elkaar opgeteld echter wel voor gezorgd dat deze organisaties de verbinding met de samenleving hebben verloren. Daar komt nog bij dat we in de jaren negentig van de vorige eeuw een proces

van verzelfstandiging en marktwerking hebben ingezet. Tegelijkertijd heeft de politiek in Den Haag zich niet gerealiseerd dat de samenleving was veranderd. De vraag werd niet gesteld hoe die organisaties intussen waren. Toen de overheid weer een stap terug deed bleek dat de organisaties geen eigenaar, in de zin van een maatschappelijk eigenaar, meer hadden.' Dat leidde tot een zoektocht naar eigenaarschap die vooral vorm kreeg in een jarenlange machtsstrijd tussen de overheid en het middenveld. En al die tijd is de samenleving buiten beeld gebleven.

Het maatschappelijk middenveld moet weer terug gegeven worden aan de gemeenschap, bepleit Van Leeuwen in de periscope. De samenleving moet weer eigenaar worden en zich eigenaar voelen. Dat kan bovenlangs en onderlangs.

Bovenlangs eigenaarschap houdt in dat we vastleggen dat maatschappelijke ondernemingen hun legitimatie op orde moeten brengen. De lokale samenleving moet invloed hebben op de invulling van het maatschappelijk doel. De ondernemingen vullen zelf in hoe dat georganiseerd wordt. Van Leeuwen: 'dat kan bijvoorbeeld door om een maatschappijraad in te voeren. In zo'n maatschappijraad zitten betrokkenen vanuit de samenleving. Zij hebben invloed en zeggenschap op de beleidskeuzes die gemaakt worden. Het gaat daarbij vooral om keuzes die gaan over maatschappelijke vraagstukken.'

Van Leeuwen noemt het voorbeeld van woningcorporatie Stadgenoot, waar hij zelf op voordracht van die Maatschappijraadcommissaris is. De maatschappijraad adviseert het bestuur en het bestuur mag deze adviezen alleen gemotiveerd afwijzen. 'In de maatschappijraad zitten mensen die herkenbaar zijn voor elf maatschappelijke terreinen. Je moet dan bijvoorbeeld denken aan vertegenwoordigers uit het maatschappelijk werk, gezondheidszorg, sport, cultuur en onderwijs.'

Onderlangs eigenaarschap is dat mensen weer meer ruimte krijgen om taken zelf te gaan doen. Van Leeuwen: 'De school moet weer van de ouders worden en de woningcorporatie van de huurders. Net zoals het was toen deze maatschappelijke ondernemingen werden opgericht in de negentiende en twintigste eeuw.'

Er is volgens Van Leeuwen een groep mensen die nu vaak teveel van de overheid verwacht waardoor ze achterover gaan leunen. Een andere groep mensen gaat zelf nieuwe dingen uitvinden. Dingen die soms al door een ander bedacht zijn. Gemeenschappen moeten ruimte kunnen claimen bij de maatschappelijke onderneming >>

>> om dingen zelf te kunnen doen. Het voorstel is om een speciale wet te maken. Het laatste kabinet-Balkenende heeft destijds een wet op de maatschappelijke onderneming ingediend, maar er was te weinig draagvlak voor de wet. Dit heeft volgens Van Leeuwen twee oorzaken. 'In de eerste plaats werd in de wet de strijd tussen overheid en maatschappelijk middenveld uitgevochten, het ging niet om de gemeenschap. In de tweede plaats was de wet te vrijblijvend. Ondernemingen mochten zelf kiezen of ze een maatschappelijke onderneming wilden worden of niet.'

De nieuwe wet moet de samenleving in positie brengen. De politiek bepaalt welke sectoren onder de wet vallen. Als ondernemingen dan onder de wet vallen, zijn ze verplicht om de samenleving te betrekken bij de keuzes die ze maken. De tijd is voorbij dat ondernemingen zelf die keuze kunnen maken. Het is of meer samenwerken met de lokale gemeenschap, of meer overheid. Dat laatste is wat mij betreft een horrorscenario. Maatschappelijke ondernemingen zijn het aan hun stand verplicht om mee te denken en mee te doen met dit voorstel.

Twee 'onderlangse' voorbeelden

Van Leeuwen noemt twee voorbeelden van nieuwe initiatieven waarin mensen zelf verantwoordelijkheid nemen. 'In Keppel, een klein dorp vlakbij Zutphen, wilde het schoolbestuur de basisschool sluiten. De gemeenschap wilde graag de school in het dorp open houden. Want een school in het dorp is goed voor de leefbaarheid. De inwoners haalden met elkaar 350 duizend euro op om het schoolgebouw te kopen en op te knappen. Het geld voor onderwijs gaat echter naar het schoolbestuur dat de school nog steeds wil sluiten. Wij vinden dat de mensen in Keppel – onderlangs – het recht moet krijgen om de school zelf te besturen.' Daarbij moeten ze natuurlijk net als alle scholen de kwaliteit van onderwijs weten te leveren.

Een ander treffend voorbeeld komt uit de welzijnssector. 'In de Rivierenwijk in Utrecht werd buurthuis De Jutter gesloten. Bewoners zijn toen zelf het buurthuis gaan beheren. Ze huren het pand van een woningcorporatie tegen een laag tarief. Er is een organisatie met een bestuur. Maar het interessante is dat de structuur al werkende is ontstaan, die is dus niet achter een bureau bedacht. Het bestuur volgde het proces en niet andersom. Ook hier blijkt dat eigen initiatief goed werkt.'

Deze twee voorbeelden van 'onderlangs' eigenaarschap laten zien dat het om initiatieven dicht bij mensen gaat.

Er zijn actieve burgers bij betrokken. 'We moeten die mensen daarom ruimte en verantwoordelijkheid geven', zegt Van Leeuwen. Van Leeuwen: 'Gevolg van deze ontwikkeling is dat de politiek niet langer bepaalt wat goed is en wat niet. Als mensen zelf dingen mogen en kunnen organiseren zijn ze meer betrokken. Het kan dan voorkomen dat er andere keuzes gemaakt worden. Keuzes die de politiek anders zou maken of zelfs afkeurt. Maar de mensen die eigenaar zijn van de onderneming zijn wel gelukkiger omdat ze het zelf mogen regelen. De vraag is dan: "Wie heeft er gelijk, de overheid over de gemeenschap?". Ik weet het wel. Het is *all in the game*. De overheid moeten leren om zich niet met dingen te bemoeien. En dat is misschien wel het moeilijkste wat er is.'

De periscope over de maatschappelijke onderneming kunt u downloaden op de website van het Wetenschappelijk Instituut www.cda.nl/wi

Wat zegt Sybrand Buma?

'Onze samenleving staat anno 2013 niet stil en bruijst van burgerinitiatieven, nieuwe gemeenschappen en samenwerkingsverbanden. Er gebeurt hetzelfde als honderd jaar geleden: de gemeenschap neemt haar verantwoordelijkheid voor het maatschappelijke vraagstuk.

Dit betekent ook dat de maatschappelijke onderneming opnieuw wordt uitgevonden. Deze nieuwe ondernemingen, netwerken en coöperatieve verenigingen lopen echter tegen veel regels en tegen institutionele verhoudingen aan. De wettelijke beschermingen richten zich vooral op het beschermen van afhankelijke burgers, maar bieden nauwelijks ruimte aan risico nemende, actieve burgers. Dat werkt in deze tijd niet meer.

De fractie zal met dit WI-rapport aan de slag gaan. Het is mijn voornemen om begin 2014 met concrete voorstellen te komen. Het lijkt tegenstrijdig een wet die minder overheid tot stand brengt. Maar het is het niet. Het is een wet die ruimte biedt en initiatieven uitlokt. De overheidsrol beperkt. Daarom ook de vorm van de wet. Zo'n wet regelt niet hoe dat moet gebeuren. Het is vooral geen vorm van staatsdenken. In plaats daarvan brengt ze de gemeenschap in positie om zeggenschap uit te oefenen. Zo krijgen we maatschappelijke meerwaarde én krijgen mensen de ruimte om op te komen voor zelfbeheer en zelforganisatie. Het voorstel van de wet op de Maatschappelijke Onderneming is dus een duidelijke keuze voor de samenleving. De samenleving, niet de overheid.'

Hoe is het met...

Marja van Bijsterveldt

Tekst Bert Sonneveld | Fotografie Dirk Hol

Enthousiast worden door samen te werken met mensen, dat kenmerkt Marja van Bijsterveldt. Dat gold als wethouder Sociale Zaken in Almere, als burgemeester in Schipluiden, als partijvoorzitter en als minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. En dat geldt ook voor haar huidige activiteiten: directeur/bestuurder van de Ronald McDonald Kinderfonds, voorzitter van de Midden-Delflandvereniging, voorzitter van de Raad van Toezicht van de Protestantse Theologische Universiteit en per 1 januari 2014 volgt Van Bijsterveldt Prinses Laurentien op als voorzitter van de Stichting Lezen & Schrijven.

'Ik vond het een geweldige tijd, soms pittig maar ik heb ook veel gelachen', zegt Van Bijsterveldt over haar voorzitterschap van het CDA. Gestart net voor het aantreden van kabinet Balkenende 2, was er snel een goede samenwerking met de minister-president, de voorzitters van Tweede en Eerste Kamer en de directeur van het Wetenschappelijk Instituut. En dit hervormingskabinet vroeg ook om veel communicatie met de provinciaal voorzitters. Dat deed zij dan ook bijna wekelijks. Als voorzitter voelde zij zich spin in het web; juist door de vertaling en het koppelen van de mensen in het land met de bestuurders. Moelijk daarbij waren de hervormingen en het verlies van de gemeenteraadsverkiezingen van 2006.

Het CDA is een mooie club van vrijwilligers die op alle niveaus verantwoordelijkheid nemen. Zij zijn het, die onze democratie dragen. 'Wij hebben veel bereikt op de vleugels van de mensen die bereid waren te folderen, allerlei dingen lokaal te organiseren, te werken voor de partij.'

'De maatschappelijke stage; daar ben ik trots op', antwoordt Van Bijsterveldt op de vraag wat zij heeft kunnen bereiken als onderwijsminister. 'Het is heel zonde dat het kabinet Rutte 2 daarmee wil stoppen. Maar ik denk dat veel scholen en gemeenten de waarde hiervan hebben ervaren en het op de een of andere manier zullen behouden.'



Als minister genoot zij vooral van de debatten met de Eerste Kamer. 'Het gaat daar echt om de inhoud en zoals Piet Steenkamp ooit zei: *democratie is overtuigen*; Ik vond het mooi om senatoren die soms negatief aan het debat begonnen te overtuigen om mee te stemmen.' En natuurlijk mis ik mijn mensen op het ministerie met wie ik een heel goede band had en soms mis ik zelfs die tassen. Ik houd van de inhoud en die grote loodgieterstassen zaten daar boordevol mee. 'Het was complex, maar wij mochten wel de beslissing nemen.'

'Het CDA is een mooie club van vrijwilligers'

De christendemocratie past Van Bijsterveldt zeer goed, vooral het zelf verantwoordelijkheid nemen. Dat zie ik ook weer terug bij de 1.600 vrijwilligers en onze mensen van de Ronald McDonald Huizen. 'In Nederland hebben we 15 huizen; onze gasten waarderen ons met een 9,4 en vrijwilligers geven ons een 8,3. Als vrijwilligers melden zich gelukkig steeds meer jongeren, maar nieuwe aanwas is altijd welkom.'

'In 1983 ben ik lid geworden van het CDJA. Dat is nu 30 jaar geleden. Graag blijf ik me voor het CDA inzetten, of het nu is als procesbegeleider bij de verkiezing van onze Europese lijsttrekker of als voorzitter van de Rotterdamse selectiecommissie.' Over de komende gemeenteraadsverkiezingen zegt ze: 'We moeten vooral onszelf blijven, eerlijk en betrouwbaar zijn. Het CDA is van nature een volkspartij door te zorgen voor een goede aansluiting met de mensen. Dat moeten we laten zien!' *



Het CDA in de stad

Het CDA is overal in het land actief, ook in de grote steden. De nummers 2 maken zich op voor de gemeenteraads-campagne. Daniëlle Koster: 'het gaat voelen als winnen'.

Het bestaat bijna twee jaar: het CDA-stedennetwerk. Partijbestuurslid Alwin de Jong, verantwoordelijk voor grote steden, licht toe: 'Alle signalen erop wijzen dat de trek – ook de komende jaren – naar de steden is, en niet andersom. Het belang van steden neemt dus alleen maar toe. Als we willen groeien als partij, dan zullen we echt moeten investeren in de steden, binnen de infrastructuur van de partij en daarbuiten naar kiezers. Daarom ben ik gaan bouwen aan een StedenNetwerk. Het gebeurt immers niet vanachter de bestuurstafel, maar juist in de steden zelf, met de CDA'ers die daar – vaak tegen de klippen op – hard knokken voor een sterker CDA.'

Dit netwerk van stedelijke CDA'ers deelt goede ideeën met elkaar en werkt waar mogelijk gezamenlijk toe naar 'praktische producten' die helpen in de verkiezingen. De Jong: 'Op dit moment werken we bijvoorbeeld toe naar een Stadsmanifest dat we gaan "neerzetten" in de media. Het netwerk werkt deels via sociale media, maar je moet elkaar af en toe juist ook in de ogen kunnen zien. Daarom hebben we inmiddels zo'n tien bijeenkomsten in tien verschillende steden georganiseerd, waar elke keer zo'n 100-150 stedelijke CDA'ers op af komen.'

'De komende maanden zal er in de steden stevig gestreden worden om elke kiezer: het aantal raadszetels moet omhoog. Aan motivatie en strijdlust zal het in ieder geval niet liggen', aldus De Jong.

'Het gebeurt niet vanachter de bestuurstafel, maar in de steden'

Nieuw binnen op 2

In drie van de vier grote steden zijn de kandidatenlijsten vastgesteld. En in die drie steden staat er een nieuwkomer op plek 2, zij stellen zich kort voor: Sven de Langen (27) uit Rotterdam, Daniëlle Koster (45) uit Den Haag en Joram Verstoep (24) uit Amsterdam.

Wat typeert jou?

Koster: 'Hard werken met de nodige zelfspot. Ze noemen mij tijdens het hockeyen wel eens de "pitbull", ik ben inderdaad een bijtertje. Geen spits voor eigen gewin, meer een teamspeler.'

De Langen: 'Lang als een boom en bepaald niet op m'n mondje gevallen.'

Verstoep: 'Extravert en als geboren Amsterdammer een beetje bijdehand.'

Waarom de stad en niet een dorp?

De Langen: 'De stad levert dynamiek op, dorpen zijn toch een beetje saai...'



Koster: 'Ik heb in een dorp en in de stad gewoond, maar in de stad heb je meer mogelijkheden om jezelf te zijn. En het is levendiger in een stad.'

Verstoep: 'In een dorp kijken mensen me "teveel achter de gordijnen". In de stad is minder geroddel.'

Waarom Amsterdam, Rotterdam, Den Haag?

Verstoep: 'Amsterdam is de mooiste stad van het land.

De stad heeft Ajax, de mooiste grachten en vooral een unieke mentaliteit.'

De Langen: 'Rotterdam is echt!'

Koster: 'Den Haag heeft de beste schrijver voortgebracht in de persoon van Louis Couperus. Het is bovendien een zeer prettige woonstad voor kinderen, met veel groen en de zee!'

De Langen merkt op: 'Rotterdam heeft ook zee, in Hoek van Holland.'

Typisch CDA Den Haag, Rotterdam, Amsterdam is voor mij...?

Koster: 'Het CDA in Den Haag is klein, maar juist relevant, het heeft een veel groter gewicht dan de omvang suggereert. Een prachtig voorbeeld: het concept van het Buurthuis van de Toekomst zoals lijsttrekker Karsten Klein heeft opgezet: daarmee doe je een appel op mensen. CDA Den Haag betekent ook: veel nieuwe gezichten. Van klassieke, mooie Hagenaars, zoals Michel Rogier en Corrie Muller tot nieuwe helden uit biculturele doelgroepen. We hebben de lijst vol staan met een bijzondere mix van vijftig mensen.'

De Langen: 'Normaal doen: nette wijken voor gezinnen en "niet lullen, maar poetsen".'

Verstoep: 'Keihard vechten tegen de links-liberale bierkaai. Voor gezinnen in de stad, Voor echte vrijheid van onderwijs, Voor een verantwoord en zuinig bestuur.'

Wat maakt jullie echt onderscheidend voor kiezers in Den Haag, Rotterdam, Amsterdam?

Koster: 'Den Haag is een gespleten stad, met de Laan van Meerdervoort als grens. Het CDA Den Haag slaat

graag een brug en doet een beroep op mensen om in te brengen wat zij kunnen, waarbij we oog hebben voor de zwakkeren, voor mensen die willen, maar niet kunnen.'

Verstoep: 'Na zeventig jaar links-liberale dominantie is het tijd voor een nieuwe wind!'

De Langen: 'We zien onszelf graag als "beschermheer" van normen en waarden. En we keren ons tegen individualisme.'

Gaat het CDA winnen in maart?

Koster: 'Ja het gaat voelen als winnen. Kijk maar naar de herindelingsverkiezingen. Met name in Alphen aan den Rijn en Leeuwarden! In vergelijking met 2010 kan 't soms echter nog wel lastig zijn. We gaan in Den Haag voor 5 zetels (nu 3).'

Verstoep: 'Ja we gaan steady omhoog. Bovendien: vertrouwen komt te voet en vertrekt te paard. Het kost dus tijd. We gaan in Amsterdam voor 3 zetels (nu 2).'

De Langen: 'Absoluut: landsbreed. We gaan in Rotterdam voor 5 zetels (nu 3).'

Welke kerstgedachte zou je willen meegeven?

De Langen: 'Geniet nu nog van de kerstdiners, want daarna wordt er campagne gevoerd!'

Koster: 'Geniet van het kleine en streef naar het grote!'

Verstoep: 'Kerst is nadenken over gemeenschap: wat ga je komend jaar doen voor de mensen die het minder hebben dan jij?' →

'Geniet van het kleine en streef naar het grote'

Bijeenkomst StedenNetwerk

De volgende bijeenkomst van het StedenNetwerk vindt plaats in Leiden. De voorlopige datum voor deze bijeenkomst is 31 januari. Kijk voor meer informatie - zoals over het Stadsmanifest - op www.cda.nl/steden.

Junior reporter

Wat doet een burgemeester in zo'n jaar? Hoe vaak stemmen jongeren? Hoe vaak stemmen ouderen? Hoe vaak stemmen jongeren? Hoe vaak stemmen ouderen?

Koos: 'Daar kan ik als burgemeester geen antwoord op geven. Ik ben wel een CDA-burgemeester, maar tijdens de campagne ben ik apolitiek. Ik hoop wel dat de opkomst hoog is, dat veel mensen gaan stemmen. Zo ga ik bijvoorbeeld jongeren die voor het eerst mogen stemmen een brief sturen waarin wordt uitgelegd dat het belangrijk is om naar de stembus te gaan. Aan het einde van deze raadsperiode vind ik dat we mogen terugkijken op een prettige periode. De gemeenteraad was vaak eensgezind. Dat is fijn.'

Chris: 'In 2014 bestaat Maassluis 400 jaar.'

Wat doet een burgemeester in zo'n jaar?'

Koos: 'Volgend jaar vieren we dat Maassluis 400 jaar geleden tijdens de Tachtigjarige Oorlog zelfstandig werd. Dat doen we met veel feesten op het gebied van historie, sport en cultuur. Als burgemeester ga ik overal naartoe. Ik ga dus heel veel mensen ontmoeten en dat vind ik heel erg leuk.'

Koos: 'In 1974 werd ik voor de ARP raadslid in Bodegraven. Daarna ben ik wethouder geworden en nog weer later burgemeester. Dit najaar had ik dus mijn veertigste Algemene Beschouwingen. Ik kijk met dankbaarheid terug op al die mooie jaren in de politiek.'

Chris: 'Maak ik als jongere een kans in de politiek?'

Koos: Jazeker. Maar het is zwaar werk en je hebt er wel wat wijsheid en ervaring voor nodig. Zeker in de gemeenteraad is het goed als er jongeren en ouderen inzitten.'

Koos Karssen is burgemeester in Maassluis.

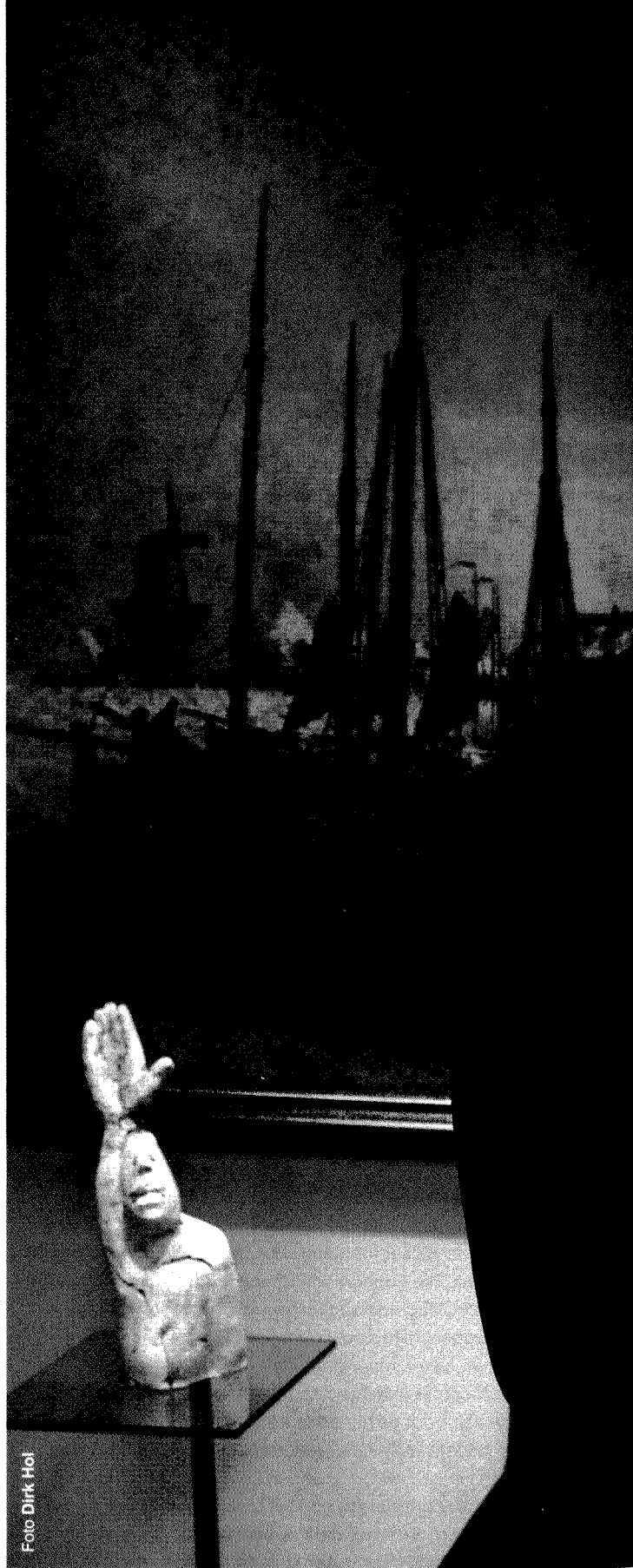
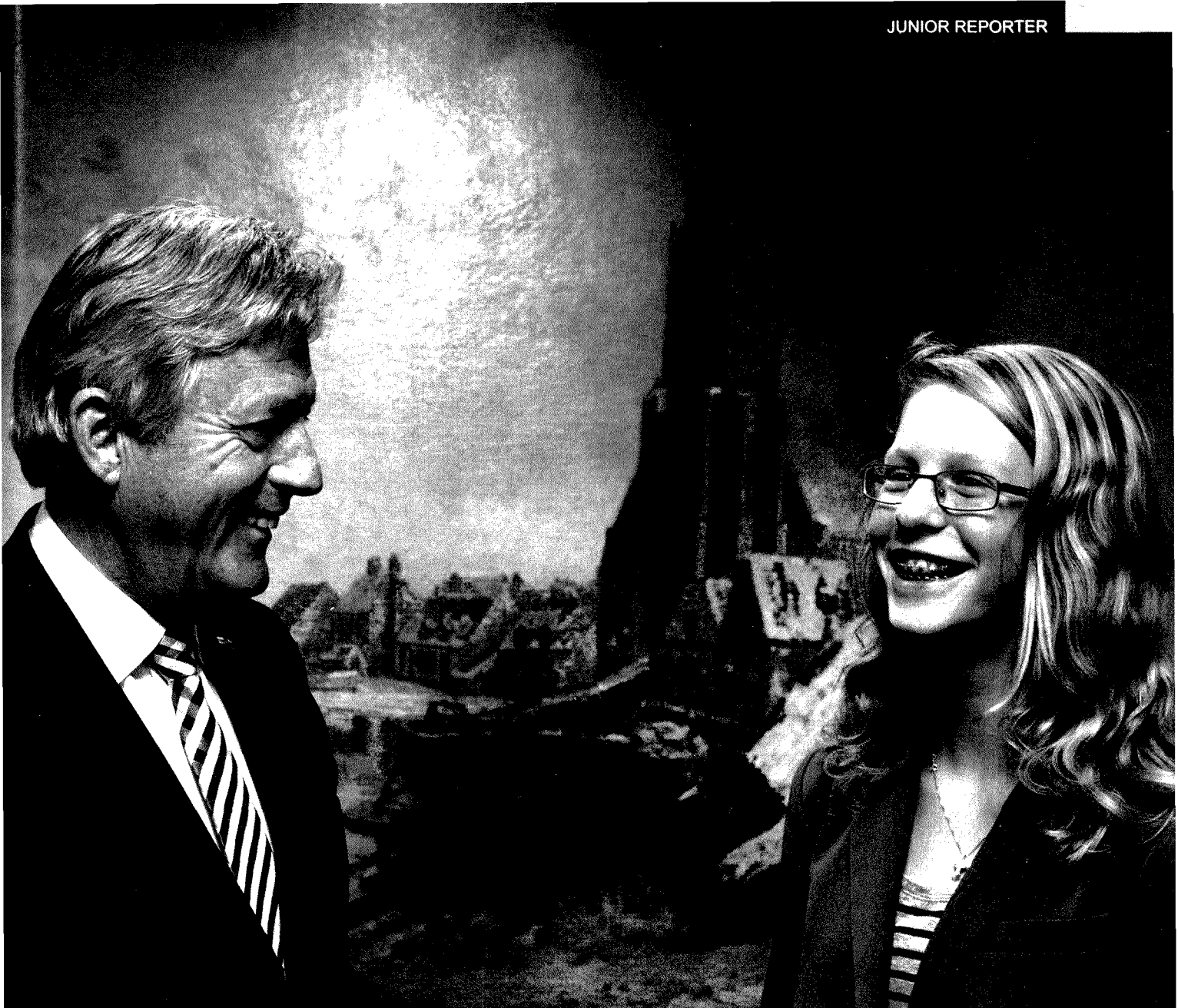


Foto: Dirk Hol



Chris en Koos

Junior reporter

Naam: Chris Voskamp

Woonplaats: Maassluis

Leeftijd: 13 jaar

Oproep

Wil jij ook een
keer een politicus
interviewen (of heeft
u een (klein)kind dat
dat wil), mail dan naar
redactie@cda.nl

Ruth Peetoom

Vertrouwen



Wouter Beke is partijvoorzitter van de CD&V, van de christendemocraten in Vlaanderen. Hij schreef deze zomer een belangrijk boek, *Het moedige midden*. Daarin houdt hij een krachtig pleidooi voor politiek waarin het om méér gaat: het méér van waarden en de daaruit voortvloeiende normen; het méér dan beslissen bij meerderheid; het méér van het insluiten van iedereen. In het ronde Vlaams van Beke: 'Een samenleving heeft nood aan sociale samenhang. Niet vertrekken vanuit polarisatie en uitsluiting, maar vanuit integratie en insluiting. En sociale samenhang kan slechts

bestaan wanneer we een aantal waarden met elkaar delen: verantwoordelijkheid, solidariteit, personalisme en rentmeesterschap. Maar deze waarden moeten actief gemaakt worden. Daarom spreek ik er liever over in werkwoorden: verbinden, versterken, verzorgen en vooruitzien of verduurzamen.' U begrijpt: dit is een ongevraagde leestip. Voor als u zich afvraagt welk boek u deze weken per se nog moet lezen om goed het nieuwe jaar in te kunnen. Bij dit boek had ik zelf bij het omslaan van de pagina's het steeds terugkerende gevoel: ja, daarom ben ik christendemocraat!

We hadden in november herindelingsverkiezingen. Met mooie uitslagen: eerste in Alphen aan den Rijn, tweede in Leeuwarden, Friese Meren en Heerenveen. In Alphen wonnen we in de gemeente waar het vertrouwen in de politiek diep was gedaald en waar Marjon Verkleij van het CDA het meest geloofwaardig en herkenbaar bleek voor de kiezer. In Leeuwarden wonnen Thea Koster en haar mensen veel stemmen op die plekken waar ze in de afgelopen tijd letterlijk vertrouwen hadden gegeven aan mensen en daardoor nu vertrouwen kregen. De sociale samenhang van Wouter Beke niet alleen als inspirerend principe, maar ook als sleutel tot succes.

Ik denk dat het inderdaad zo werkt. Staan voor wat je motiveert en dat in de praktijk brengen. De dagen van bezinning aan het einde van het jaar

doet mensen terugkeren tot zichzelf en tot hun inspiratie. Wat is echt belangrijk? Wat beweegt me? Hoe is het me vergaan in de afgelopen tijd? En waar moet het heen?

'De dagen van bezinning aan het einde van het jaar doet mensen terugkeren tot zichzelf en tot hun inspiratie'

In het nieuwe jaar moeten alle CDA'ers in hun gemeente mensen motiveren om op hen te stemmen. Om waar ze voor staan. Om waar het heen moet. Omdat zij de beste mensen zijn om dat te bereiken. Het gaat om vertrouwen winnen, Met een geloofwaardig verhaal. Met politiek die wil verbinden, versterken, verzorgen en vooruitzien. Met politici voor wie de samenleving geen woord is, maar een werkelijkheid. Een gezegende Kerst en een zalig Nieuwjaar!

Esther de Lange

De uitdaging is de Europese politiek dicht bij de mensen te brengen

Esther de Lange is door de CDA-leden gekozen als lijsttrekker bij de Europese verkiezingen. Zij kreeg 62 procent van de stemmen.

Tekst Hans Slooijer | Fotografie Marc Wallican



Het is inmiddels ruim een maand geleden dat Esther de Lange op 2 november werd gekozen als lijsttrekker voor de Europese verkiezingen. Ze heeft tijdens campagne voor de lijsttrekkerverkiezing veel mensen ontmoet die het fijn vinden om te kunnen kiezen tussen twee kandidaten. 'Geweldig dat zoveel mensen ook daadwerkelijk gebruik hebben gemaakt van hun stemrecht. Het betekent dat mensen meer betrokken zijn bij Europa, dat vaak zo ver weg lijkt.'

Met een knuffel en een glimlach

Persoonlijk heeft zij genoten van de campagne en de debatten met Wim van de Camp. Het werd een campagne 'met een knuffel en een glimlach' waarbij er soms pittig gediscussieerd werd, maar de kandidaten soms ook al van elkaar wisten welke oneliner er zou komen. Inhoudelijk waren er een paar verschillen, maar het ging vooral om een andere stijl en aanpak. 'Een mooie, CDA-waardige campagne, waar ik met voldoening op terug kijk', zegt De Lange

'Ik heb willen uitdragen dat wij niet moeten blijven hangen in grijze compromissen. Wij zijn een partij met eigen standpunten, overtuigingen en ideologie. Ons geluid over Europa mag wat scherper. Mensen moeten weten dat er wat te kiezen valt.' De Lange: 'We willen niet een Europa met één uniform sociaal stelsel, zoals de PvdA bepleit. >>



'Kom met overtuiging uit voor je standpunt'

'We willen ook geen Europa waarin uitsluitend de interne markt van de VVD domineert. Het CDA kiest voor een Europa waar de mens weer centraal staat. Dat meer is dan een markt en een munt. Een Europa dat de concurrentiekracht op een duurzame en eerlijke manier bevordert, gemeenschappelijke kaders stelt maar de lidstaten de ruimte laat om binnen die kaders eigen oplossingen te kiezen.'

Slimme oplossingen

De Lange laat niet na te benadrukken dat het Europa van het CDA voor de gewone man is en geen eliteclub. Onze welvaart is voor een belangrijk deel afhankelijk van een sterk Europa, dat met slimme oplossingen moet kunnen concurreren met andere landen. 'Onze handen zullen nooit zo goedkoop worden als bijvoorbeeld Chinese handen, dat moeten we ook niet willen. Wij zullen het verschil moeten maken met slimme oplossingen die zorgen voor werkgelegenheid in Nederland en Europa. Europa helpt daarbij door het beste onderzoek te stimuleren, door haar gemeenschappelijke markt met 500 miljoen mensen en door met één stem te spreken in de wereld. Samen sta je gewoon sterker.'

Volgens De Lange is de handhaving van regels op dit moment een zwakke plek binnen de Europese samenwerking. 'Mensen zijn bereid hard te werken voor hun geld, voor de toekomst van hun kinderen. Maar dan moeten ze wel een eerlijke kans krijgen. Op een markt waar iedereen zich aan dezelfde regels moet houden. In de huidige Europese Unie zijn fraudeurs en profiteurs te vaak in het voordeel, en dat moet veranderen.'

Geen details

Een belangrijk speerpunt voor de komende vijf jaar is wat De Lange betreft 'dat de schoenmaker bij zijn leest blijft'. Waar de schoen vaak wringt is dat de Europese Commissie de neiging heeft tot in detail voor de lidstaten veel te regelen. De Lange is er duidelijk over: 'Prima om de interne Europese markt te regelen, maar bemoei je niet met de particuliere moestuin!' Het gaat wat haar betreft

ook niet om meer regels, maar vooral om het handhaven en eventueel verbeteren van de bestaande.

Gericht op de toekomst

De Lange wil dat Europa zich met spoed voorbereid op de grote uitdagingen van de 21e eeuw. Er is een ander Europa nodig dat de grote uitdagingen op het gebied van voedsel, veiligheid, welvaart en grondstoffen aan kan. Als kleindochter van een mijnwerker wiens generatie na WOII vrede in Europa het belangrijkste vond, waardeert zij dit belangrijke resultaat van de samenwerking. "Vrede en welvaart" zijn echter voor veel mensen vanzelfsprekend geworden, en dat maakt onverschillig. We moeten dus niet alleen met waardering naar het verleden kijken, maar ook vooral naar de toekomst. Hoe blijven we als landen gezamenlijk innoveren? Hoe handhaven en versterken we onze economische positie op een duurzame manier, in het belang van onze welvaart, in het belang van onze kinderen? Ik moet er niet aan denken dat we een openluchtmuseum worden waar men van buiten Europa alleen op bezoek komt om het verleden te zien.'

'Prima om de interne Europese markt te regelen, maar bemoei je niet met de particuliere moestuin!'

Gezonde financiën

Het CDA heeft met Corien Wortmann als woordvoerder en voorvechtster belangrijke resultaten bereikt met de benoeming van een onafhankelijke commissaris die toeziet op de gezondheid van de overheidsfinanciën van de lidstaten. De Lange: 'Niet om te bepalen welke economische aanpassingen een land moet doen, dat moeten de lidstaten zelf bepalen, maar om signalen af te geven wanneer het mis dreigt te gaan. Het beleid van een lidstaat mag immers niet ten koste gaan van de financiële gezondheid van de andere lidstaten. Dat zou Europa als geheel kunnen bedreigen.'

Sterk op alle bestuursniveaus

De komende periode is gericht op de voorbereiding van het congres op 8 februari 2014, wanneer het verkiezingsprogramma voor Europa zal worden vastgesteld. Daarna volgen de gemeenteraadsverkiezingen waaraan De Lange en de andere kandidaten ook dienstbaar willen zijn. 'De focus moet echt liggen op de lokale politiek. Onze mensen weten wat er speelt in een gemeente, en bieden daar passende oplossingen voor. Maar als de passende oplossing niet in een gemeente ligt, dan heeft het CDA de kracht om het op een ander niveau te regelen. Regionaal, nationaal of Europees als dat moet. Wij hebben in Europa zaken voor elkaar gekregen op verzoek van CDA-politici in gemeenten. Onderwerpen als Europese aanbestedingen, grensoverschrijdende zorg of staatssteun spelen lokaal én Europees. Dat maakt het CDA sterk; wij zijn aanwezig op alle bestuurlijke niveaus.'

Wees zichtbaar en overtuigend

Als ervaringsdeskundige heeft Esther wel enkele tips voor de lijsttrekkers van de gemeenteraadsverkiezingen: 'Wees zichtbaar, herkenbaar met punten die dicht bij de mensen staan. Kom met overtuiging uit voor je standpunt. Dat mag best wat duidelijker en scherper dan we misschien gewend zijn. In campagnetijd gaat het niet om het zoeken van compromissen, maar om je eigen heldere verhaal. Dat zit bij onze lijsttrekkers en kandidaten wel goed. Ik heb er inmiddels heel wat mogen ontmoeten, en ik ben vol vertrouwen. Met gezamenlijke inspanning gaan we een prachtresultaat neerzetten, in maart en in mei. 2014 wordt ons jaar.'

En nu aan de slag

De lijsttrekker en kandidaten voor de Europese verkiezingen zijn bekend. De Lange kijkt met veel enthousiasme vooruit naar de campagnetijd: 'We hebben een sterke lijst met een mooie mix tussen vernieuwing en ervaring. Mensen die kennis en kunde combineren met een goed verhaal. Echte CDA'ers die veel kiezers ervan zullen overtuigen dat het CDA van grote waarde is voor Nederland én Europa. Wij hebben er zin in!' •

CDA Europa Netwerk

Informatie en lid worden: europa@cda.nl



Campagnetips uit

Alphen aan den Rijn

Het CDA was op 13 november de verrassende winnaar van de herindelingsverkiezingen in Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude. Lijsttrekker Marjon Verkleij sleepte met haar team 7 van de 39 raadszetels binnen.

Tekst Mark den Boer | Fotografie ANP Phil Nijhuis

Hadden jullie deze uitslag verwacht? 'We hadden een goed gevoel over onze campagne, maar zo'n mooie uitslag hadden we duidelijk niet verwacht. Gedurende de uitslagenavond in het stadhuis werden de gezichten bij de andere partijen steeds sipper, wij werden steeds blijer. Het was een heel bijzondere ervaring.'

Wat is het geheim van jullie campagne? 'Wij hebben onze winst gehaald in de kernen, zoals in Boskoop. Dit dankzij een kerngerichte campagne met voor iedere kern een eigen flyer. We waren al vroeg overal zichtbaar, bijvoorbeeld tijdens fietstochten door alle kernen waarbij we ook met mensen in gesprek gingen. We hebben bijvoorbeeld gesproken met de winkeliers- en bewonersverenigingen.'

Onze campagne was ook heel doelgericht. We hebben vooraf een aantal doelgroepen geselecteerd en daar al onze aandacht en energie op gericht. Onze doelgroepen waren: senioren, boomkwekers, agrariërs, winkeliers en jonge gezinnen.

De senioren zijn een steeds groter wordende groep waarvoor op het gebied van de Wmo veel gaat veranderen. Alle bejaardentehuizen in de gemeente zijn door het CDA met een bezoekje vereerd. We hebben niet alleen met de directeur gesproken, maar juist ook met de bewoners zelf. We hebben vooraf onze campagneaanpak aan mensen van buiten de partij voorgelegd. Daardoor kregen we nog scherper op het netvlies hoe we ook niet-CDA'ers met onze campagne konden prikkelen.'

‘Je moet vooral een beperkt aantal doelgroepen bepalen en daar al je acties op afstemmen’

Welke tips heb je voor de afdelingen die campagne gaan voeren voor 19 maart 2014? ‘Het is belangrijk om vroeg met de campagne te beginnen. Als je de eerste partij bent levert dat meer media-aandacht en free publicity op. Daardoor ben je goed in zicht voor de kiezers. Daarnaast moet je vooraf een beperkt aantal doelgroepen bepalen en daar al je campagneacties op afstemmen. Daardoor kun je een veel effectievere campagne voeren, zeker als de menskracht en financiële middelen in je afdeling beperkt zijn. Tot slot is het belangrijk aandacht aan de verkiezingsdebatten te besteden. Maak heldere statements en wees eerlijk. Beloof de kiezers geen dingen die je niet waar kunt maken.’

Digitale inspiratiewaaier

Vorig jaar heeft het CDA-partijbureau de inspiratiewaaier uitgebracht: een verzameling activiteiten uit het land, voor en door afdelingen om als CDA zichtbaar en betrokken te zijn in uw gemeenschap. Deze ideeën zijn prima één-op-één over te nemen, maar kunnen ook een inspiratiebron zijn. De inspiratiewaaier is nu ook digitaal te raadplegen. De activiteiten zijn op thema gerangschikt.

Enkele tips

- **Stel de activiteiten open, introducés zijn van harte welkom! Laat ieder lid een belangstellende meemenen: broer/zus, vriend/vriendin, kind/kleinkind, buurvrouw/buurman, misschien wel een bekende van de sportclub, enzovoorts.**
- **Zorg bij iedere activiteit voor een presentielijst, zodat u de gegevens van nieuwe belangstellenden kunt verzamelen. Ook handig: zorg dat er ledenwerfkaarten aanwezig zijn.**
- **Follow up: zorg dat belangstellenden een uitnodiging voor een volgende activiteit krijgen en/of stuur ze een lokale nieuwsbrief.**
- **Als lokale CDA-afdeling kunt u (onder voorwaarden) subsidie aanvragen voor activiteiten.**

Ga naar www.cda.nl/afdelingennet voor de digitale inspiratiewaaier.

Drukwerk gemeenteraadsverkiezingen

U kunt online uw campagnedrukwerk maken op www.cdadrukwerk.nl. Alle lokale campagneleiders en secretarissen hebben een inlogcode ontvangen om toegang te krijgen tot het systeem. Afdelingen kunnen deze website gebruiken voor het maken van campagnedrukwerk als posters, folders, visitekaartjes, ansichtkaarten, uitnodigen, etc. In het nieuwe jaar worden er formats toegevoegd voor advertenties en roll-up-banners.

Let op: in het drukwerksysteem genereert u pdf's, die u via de mail toegestuurd krijgt. Vervolgens moet u deze pdf zelf naar een eigen drukkerij sturen. Het landelijk bureau faciliteert geen drukker en geen fotograaf. U kunt er alles over lezen in de handleiding campagnedrukwerk die u kunt downloaden via www.cda.nl/huisstijl

Hans Janssens landelijke campagneleider

Hans Janssens is door het Dagelijks Bestuur benoemd tot landelijk campagneleider. Janssens gaat leiding geven aan de landelijke campagnes voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart en de Europese verkiezingen in mei.

Janssens ziet volop kansen voor het CDA. ‘We hebben een duidelijk verhaal voor onze kiezers, voor gewone mensen, jong en oud, in de steden en in de dorpen. Door het hele land geven vertrouwde en nieuwe kandidaten een gezicht aan dat CDA.’ Bij de herindelingsverkiezingen in Alphen aan den Rijn en Friesland heeft het CDA op 13 november overal winst geboekt. ‘Daar zag je dat het verhaal van het CDA aanslaat. En dat merk je ook in de rest van het land.’

Zowel lokaal en landelijk zijn de voorbereidingen op de campagne al in volle gang. ‘Er is al veel werk verzet en veel staat al klaar. Met het nieuwe team1415, de webapplicatie Dirk en het landelijk campagneteam kunnen we onze lokale afdelingen nog beter ondersteunen in hun campagnes. Dat is onze opdracht.’

Van onderop

‘We kiezen voor een campagne van onderop, dichtbij de mensen.’ Daarbij ziet Janssens niet alleen een rol voor de kandidaten, maar voor alle CDA-leden. ‘Je voert niet alleen campagne op straat of in zaaltjes. Maar juist ook in gesprekken met vrienden of collega's, via social media, in je buurt en op verjaardagen kunnen we kiezers overtuigen.’

CDJA: Generatie 2014

3 jongerenkandidaten aan het woord

Ze zijn jong en klaar om de politiek in te gaan. Met het programma Generatie 2014 bereiden ze zich voor op de gemeenteraadsverkiezingen.

*Mark Meijer (28)
is lijsttrekker in Kerkrade*

Mark geeft aan 7 zetels te willen halen in Kerkrade. 'Wij hebben een sterk team waar ik trots op ben. Ik houd het tempo graag hoog. Het team, dat perfect in balans is, zal een waardevolle aanvulling voor de Kerkradse politiek zijn'. Voor Mark is het samen-gevoel belangrijk. Niet alleen straks in de fractie, maar ook in de campagne-tijd en buiten de fractie. Hij wil zich daarbij richten op jong en oud en vindt de onderwerpen verenigingsleven, ondernemerschap en bereikbaarheid belangrijk.

*'Het CDA staat midden
in de samenleving'*

Mark voelt zich vanaf het begin thuis bij het CDA. 'Het CDA staat midden in de samenleving en zet zich onder andere in voor het MKB. Ook het verenigingsleven en het gezin staan centraal bij het CDA. De zeven principes van Buma vind ik ook erg sterk en toepasbaar op elk gebied.'

Op de vraag of verjonging nodig is, geeft Mark aan dat het CDA Kerkrade al open staat voor verjonging. 'Dat het CDA mij naar voren schuift als lijsttrekker als 28-jarige bevestigt dit.' Bij andere politieke partijen in zijn stad ziet hij dat minder. Hij vindt op de kandidatenlijsten vooral

een goede balans van jong en oud belangrijk. 'Immers de jeugd moet er langzaam ingroeien zodat ze het gaandeweg kunnen overnemen. Daarom vind ik de slogan van het verkiezingsprogramma van CDA Kerkrade zo toepasselijk: "Vernieuwd & Vertrouwd". Nieuwe kandidaten en ook jonge kandidaten naast de bekende coryfeeën van CDA Kerkrade. Hierdoor wordt kennis, kunde en dossierkennis overgedragen op de nieuwe generatie.'

*Jan Pieter van der Schans (22)
staat nu klaar op plek 2*

Jan Pieter reageerde op een uitnodiging om te solliciteren voor de kandidatenlijst. De ALV in Ede heeft hem op plek twee gezet. Verjonging is volgens hem echter geen doel op zich, een gebalanceerde leeftijdsverdeling binnen het CDA wel. 'De gemiddelde leeftijd van een raadslid ligt tussen de 55 en de 60. Het zou mooi zijn als we dat met Generatie 2014 wat naar beneden kunnen brengen. Bij het CDA in Ede is dat gelukt. De gemiddelde leeftijd van de lijst is 38. Een brug slaan tussen generaties is oog hebben voor jongeren en ouderen. Bij het CDA Ede doen we dat. Met m'n 22 jaar sta ik op twee en een paar plaatsen verder staat een gepensioneerde politieagent van 64'.

Voor Jan Pieter is het CDA de partij die het lef heeft om burgers daadwerkelijk mee te laten doen. Veiligheid komt niet alleen van een agent, maar breng je als wijk, met elkaar, tot stand. 'Dat betekent ook dat je als politicus soms niets moet doen, het los moet laten en op je handen



Foto Dirk Hol

gaan zitten'. Zijn ambitie is om de komende jaren te kijken op welke wijze interactie tussen inwoners en de gemeente verder verbeterd kan worden. Een bewoner aan de balie van het gemeentehuis niet wegsturen omdat z'n plan niet past, maar kijken hoe de wensen van de inwoner en de uitgangspunten van de gemeente bij elkaar kunnen worden gebracht.

Anne Zandberg (17) staat op nummer 6 in Beverwijk

Anne is gevraagd door het CDA Beverwijk-Wijk aan Zee om zich kandidaat te stellen. Dit leek haar een goede mogelijkheid om iets voor jongeren in haar gemeente te betekenen. Ze denkt daarbij onder andere aan het behoudt van het Young Art Festival. 'In Beverwijk en Wijk aan Zee wonen veel jongeren, maar eigenlijk komen zij zelden in contact met de gemeente en de plaatselijke politiek. Dat is erg jammer, want er valt veel te winnen voor jongeren in Beverwijk en Wijk aan Zee. Ik hoop dat ik, meer jongeren kan betrekken bij de politiek en dat jongerenstandpunten meer en beter verwoord en gehoord gaan worden. De weg van jongeren naar de gemeenteraad en omgekeerd moet korter worden. Ze moeten elkaar gemakkelijker vinden en tegenkomen.'

Haar enthousiasme voor het CDA komt voort uit de visie, dat de partij er voor iedereen is. 'Binnen het CDA is plaats voor alle mensen, we hebben het beste voor met de samenleving en niet met een specifiek deel van de maatschappij, zoals dat het geval is bij veel andere partijen'. Verder vind ze de plaats die het CDA inneemt op het politieke toneel zeer sterk. De balans tussen overheid en samenleving is volgens haar precies goed.

Dat ze zich kandidaat heeft gesteld, komt door Generatie 2014. 'Zonder Generatie 2014 zou ik niet hebben nagedacht over de gemeenteraad en al helemaal niet

over eventuele kandidatuur. Dat het CDA Beverwijk-Wijk aan Zee mij vroeg voor de kieslijst, is het laatste zetje wat ik nodig had om er voor de volle 100% voor te gaan.' Verder benadrukt Anne de mogelijkheden om te kunnen leren van anderen deelnemers van Generatie 2014. 'Door de samenwerking en gezamenlijke trainingen hoef je niet iedere keer zelf het wiel uit te vinden en dat is heel leerzaam.'

'De weg van jongeren naar de gemeenteraad en omgekeerd moet korter worden'

Verjonging is volgens Anne altijd welkom, maar je moet daar niet in doorslaan. 'Jongeren zijn een belangrijk deel van de samenleving en het is belangrijk dat zij ook vertegenwoordigd worden in de politiek. Het is daarom goed dat meer jongeren een plaats op een kieslijst krijgen, maar andere leeftijdsgroepen moeten net zo goed de aandacht krijgen.' •

Generatie 2014

Generatie 2014 is een project van het CDJA voor de gemeenteraadsverkiezingen. Het doel van dit project is om een gebalanceerde leeftijdsverdeling op de kieslijst te hebben. Dit leidt tot continuïteit binnen een afdeling. Hiervoor zijn jongeren nodig die bereid zijn zich als gemeenteraadslid voor de gemeente in te zetten en afdelingen die bereid zijn deze jongeren een kans te geven. Meer dan 130 jonge CDA'ers hebben zich aangemeld bij Generatie 2014.

A black and white portrait of Rixt Meines, a woman with short dark hair, wearing a dark top and a light-colored jacket. She is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. The background is blurred, showing what appears to be an indoor setting with windows.

Rixt Meines

Rixt Meines is vicevoorzitter in het Dagelijks Bestuur van het CDA. In het dagelijks leven is zij verbonden aan Nationaal Register. In de jaren negentig was zij hoofd communicatie van het CDA.

Tekst Frans (jr.) de Nerée tot Babberich | Fotografie Dirk Hol

'Politiek is belangrijk. Dat is altijd al zo geweest, maar zeker nu er minder houvast is voor ons als Nederlandse en Europese burgers, door de ontzuiling, ontkerkelijking, sterke andere religieuze opvattingen zoals de islam in Nederland, grotere vrijheid in de beleving van waarden en normen. Globalisering en supersnelle communicatiemiddelen hebben van ons wereldburgers gemaakt. Gebeurtenissen op de Filippijnen of het akkoord met Iran

over het nucleaire programma werken door in ons dagelijks leven. Wij hebben een parlementaire democratie. Dat betekent dat wij als burgers grote invloed hebben op het beleid van de regering, via de gekozen volksvertegenwoordigers.

Een parlementaire democratie is nooit statisch, kan nooit als vanzelfsprekend worden gezien. Daar moet elke dag door iedere inwoner van Nederland hard aan worden

gewerkt. Alle inwoners zijn medeverantwoordelijk voor deze democratie. Zo zie ik dat. Het feit dat we steeds in de hoogste regionen van lijstjes staan met onze welvaart, dat onze kinderen het gelukkigst zijn, dat we als land stabiel zijn, heeft te maken met onze democratie. Het zou een vanzelfsprekend thema op alle lagere en middelbare scholen moeten zijn. Tijdens elke inburgering-cursus zou erover moeten worden verteld.

Politieke partijen hebben onder andere de taak de betrokkenheid van burgers bij de politiek te organiseren en te versterken. Dit gebeurt niet automatisch. Velen weten niet dat de politieke partijen samenhangende voorstellen voor hen ontwikkelen. Dat kun je de mensen ook niet kwalijk nemen als hen dat niet goed wordt verteld. Zeker die mensen niet die uit niet-democratische of corrupte staten naar ons toe komen om hier een nieuw bestaan op te bouwen. Politieke partijen dienen alle burgers te mobiliseren om mee te doen aan politieke partijactiviteiten.

Het CDA is een brede volkspartij. Het woord “appel” is erg mooi gekozen. Het geeft aan dat het CDA een beweging is die een appel doet op alle mensen om zich te laten leiden door onderlinge verbondenheid tussen generaties. We zijn verantwoordelijk voor elkaar en willen onszelf en elkaar daar ook op aanspreken. Het concept van de verantwoordelijke samenleving van het CDA, die burgers – en hun instituties – zoveel mogelijk wil confronteren met de gevolgen van hun eigen beslissingen over opleiding, baan, gezondheid, omgang met milieu, over betrokkenheid met de samenleving en medemens, is een prachtig concept. Dat zouden we nog altijd beter kunnen uitdragen, omdat het zo belangrijk is voor het vergroten van de betrokkenheid van burgers bij politieke beslissingen en bij de manier waarop Nederland wordt geregeerd. In de vier kernwaarden is al neergelegd hoe we dat zien.

Deze kernwaarden zijn voor mij belangrijk voor mijn werk binnen de partij. Dat je binnen het CDA optrekt met allerlei verschillende vrouwen en mannen uit alle lagen van de samenleving, met ouderen en jongeren die allen deze zelfde kernwaarden delen, inspireert mij. Het CDA wil mensen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor zichzelf en hun naasten. De kernbegrippen gerechtigheid, solidariteit, rentmeesterschap en gespreide verantwoordelijkheid vormen daarvoor de basis. Als historicus maakt het daarnaast natuurlijk ook indruk op mij dat ze staan in een eeuwenlange protestantse en rooms-katholieke traditie. Op dat erfgoed mogen wij voortbouwen, op een wijze die bij deze tijd past.’

Gerechtigheid

‘Menselijke waardigheid is zeer wezenlijk. Ik kan vrij snel opgewonden raken als daaraan wordt getornd bij zowel mijn directe naasten als ook bij “derden”. De overheid is een schild voor de zwakken en moet transparant, duidelijk en betrouwbaar zijn. De rechtsstaat is een onmisbare voorwaarde voor de menselijke waardigheid.’

Solidariteit

‘Naasteliefde: “Wat gij niet wil dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet”. Daarnaast geloof ik in onderlinge verbondenheid voor een sterke partij, een sterke familie, een sterk team of sterk land.’

Rentmeesterschap

‘We mogen alles op deze aarde gebruiken, al onze talenten inzetten en benutten, maar geen roofoverval plegen en niets meer nalaten voor ons nageslacht. Dat houdt in: de natuur beschermen tegen aantasting van uitbuiting en mogelijke schade herstellen. Al je talenten zoveel mogelijk ontplooien, maar niet ten koste van een ander en ten koste van je eigen gezondheid.’

Gespreide verantwoordelijkheid

‘Hier komt mijn – van huis uit – fundamentele geloof in gelijkwaardigheid van mensen aan bod, ongeacht geslacht of ras, economische positie of afkomst en ongeacht overtuiging.

Uit de exercitie die is gemaakt voor *Nieuwe woorden en Nieuwe beelden*, om naar een hertaling van de vier kernwaarden te kijken, bleek overtuigend dat ze niet te vervangen zijn. Er zijn om die reden “enkel” nieuwe beelden en woorden aan toegevoegd, anders werd het wezen van het CDA tekort gedaan. Deze conclusie kan ons alleen maar bescheiden maken richting de opstellers van de kernwaarden.

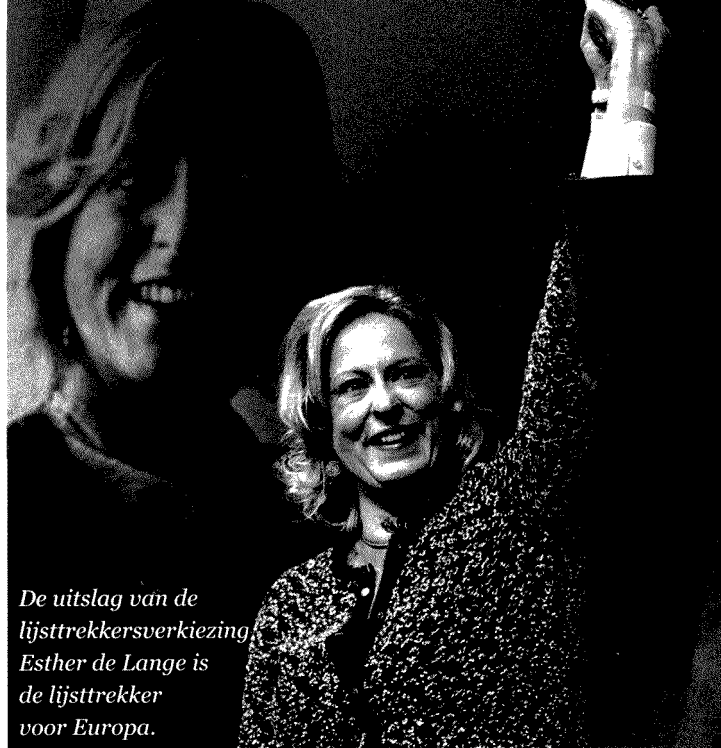
Het Program van Uitgangspunten uit de begin jaren 90 van de vorige eeuw, waar de politieke overtuiging van het CDA aan bod komt en de kernwaarden centraal staan, is nog steeds verrassend eigentijds. Iedere CDA'er doet zichzelf tekort wanneer hij of zij dit niet regelmatig doorleest.’ *

Congres

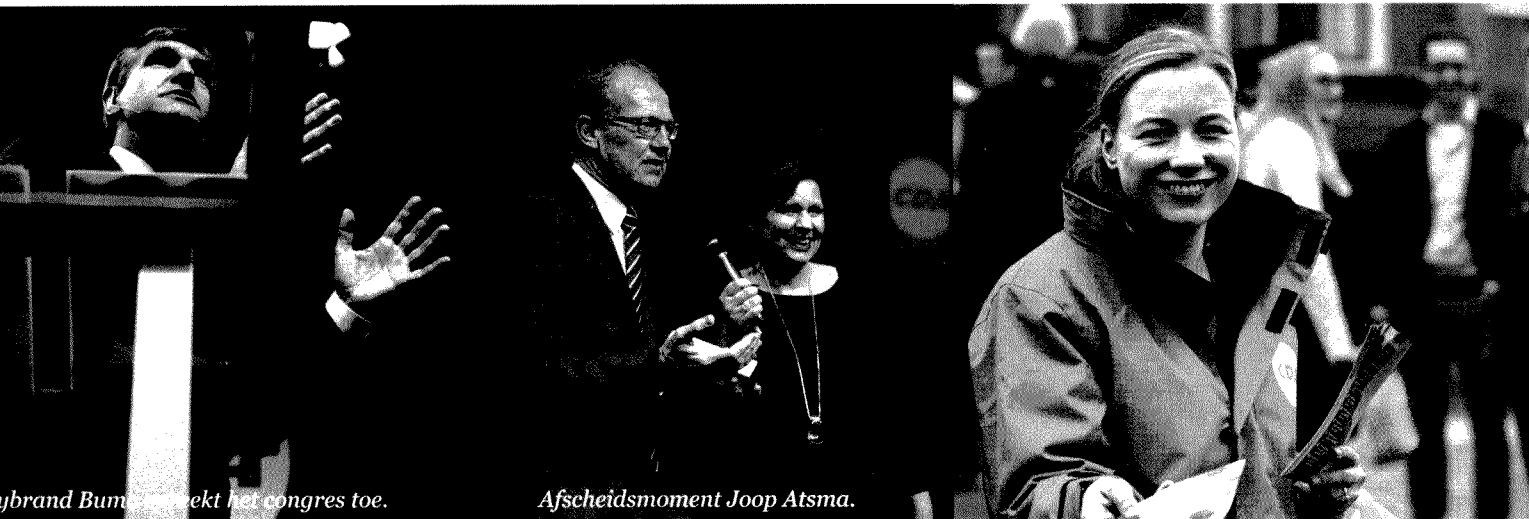
Op 2 november vond het congres plaats in het WTC in Leeuwarden. Het programma begon al op vrijdagavond met verschillende bijeenkomsten een borrel.

Tijdens het congres was er veel aandacht voor de gemeenteraadsverkiezingen. Aan het eind van de middag werd de uitslag bekend gemaakt van de lijsttrekkersverkiezing voor het Europees Parlement.

Fotografie Dirk Hol, Leonard Walpot en Marc Haverkamp



*De uitslag van de
lijsttrekkersverkiezing.
Esther de Lange is
de lijsttrekker
voor Europa.*

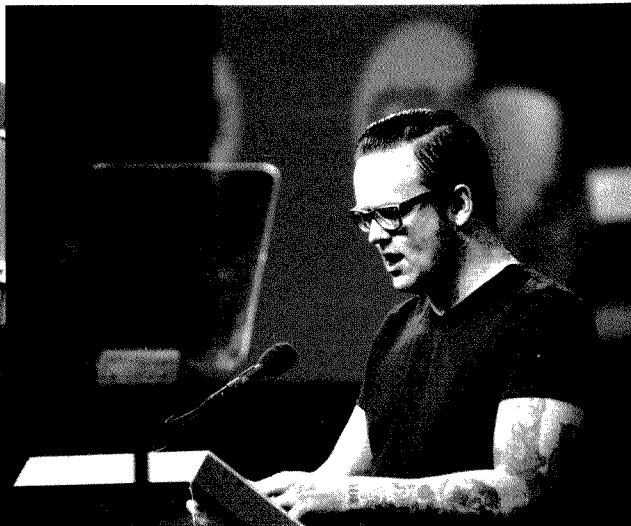


Brand Buma maakt het congres toe.

Afscheidsmoment Joop Atsma.



*De straat op
in campagne te
oeren voor de*

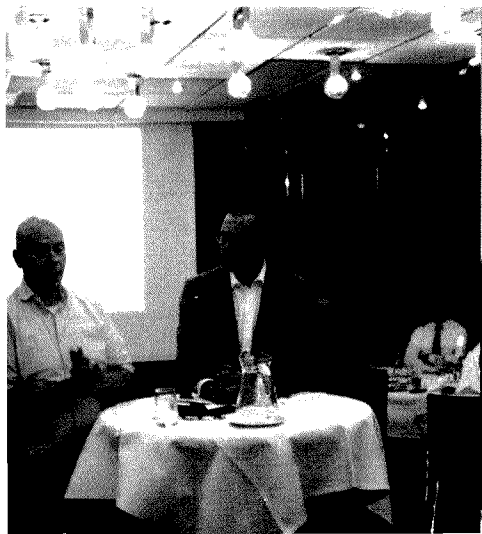




De deelnemers van de Campagne Academie kregen hun certificaat uitgereikt door Jan Peter Balkenend



Deelnemers van de Talent Academie.



Gerard Adelaar is de winnaar



Het geheim van Bergeijk

Wij zijn er klaar voor!

Afgelopen jaar zochten we naar het geheim van Bergeijk. Voor de laatste keer gaan we richting Bergeijk. Dit keer horen we van campagneleider Jack Sleddens hoe het Bergeijkse CDA in 2014 de verkiezingen tracht te winnen. Van kabouters tot het voeren van een doelgroepgerichte campagne, we bespreken het allemaal.

Tekst **Thijn van Veghel** | Fotografie **Dirk Hol**

De campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen begon voor het CDA in november 2012. De plaatselijke CDA-afdeling stuurde huis aan huis een flyer met de resultaten uit de afgelopen jaren. Wat hebben we bereikt? Wat is nog in uitvoering? En wat willen we het komende jaar bereiken? Laten zien wat je doet, is een belangrijke waarde in Bergeijk. Ook ontstond er al vroeg een campagnegroep die startte met de voorbereidingen voor de gemeenteraads-

verkiezingen. Het raamwerk staat en de komende weken worden de laatste voorbereidingen afgerond, zodat begin 2014 de officiële campagne kan beginnen.

Voordat we gaan kijken naar 2014, kijken we eerst terug naar de campagne van 2010. CDA Bergeijk haalde toen de publiciteit met meer dan tweehonderd kabouters. Dat vraagt om een uitleg.

De kabouters

Tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2010 veranderde Bergeijk in een sprookje. Op de meest gekke plekken kon je groene kabouters vinden. In totaal waren er in Bergeijk meer dan tweehonderd kabouters te vinden. 'De inwoners speculeerden dagenlang over de herkomst van de kabouters. Er kwam een geruchtenstroom op gang, niemand wist waar de kabouters vandaan kwamen.' Uiteindelijk wist iedereen dat het CDA weer aan het stunten was. In de tussentijd waren de kabouters al als souvenir door inwoners mee naar huis genomen.

Het CDA in Bergeijk had een goede reden om tweehonderd kabouters in het dorp te verspreiden. Het plaatselijke CDA zat vier jaar in de coalitie. In vier jaar tijd was er hard gewerkt en veel bereikt. De veranderingen in Bergeijk waren dus niet door de kabouters gekomen. Iedereen die in het bezit was van een kabouter kon deze vlak voor de verkiezingen meenemen naar het marktplein en een prijs winnen. Dit lokte weer een groot aantal mensen naar de CDA-stand. Elke campagne wil CDA Bergeijk iets ludieks doen, dus ook in 2014 staat er weer iets bijzonders te gebeuren. Helaas kan Jack nog niet vertellen wat ze precies gaan doen, maar we houden het in de gaten.

Vrijwilligers

De verkiezingstunts worden bedacht door een team dat bestaat uit jongeren. De vrijwilligers zijn de basis van het succes. 'Iedereen die mee wil doen, krijgt een taak en een stukje verantwoordelijkheid. Wij denken dat we op die manier mensen aan de partij binden.'

Jaarlijks krijgt ieder huishouden rond de kerst een CDA-flyer. 'Binnen 2,5 uur heeft heel Bergeijk een flyer in de bus.' Je kunt zeggen dat ze permanent campagne voeren in Bergeijk. Toch zijn ze nog niet tevreden. 'Het kan altijd beter en we kunnen altijd vaker de publiciteit halen, want ons doel blijft om al onze zetels vast te houden. En wie weet kunnen we nog een beetje klimmen.'

De komende maanden staat het hele team weer te trappelen om de straat op te gaan, want vele handen maken licht werk. De vrijwilligers zijn de kracht van een succesvolle campagne. 'Zonder te overdrijven is iedereen binnen CDA Bergeijk maatschappelijk betrokken. Bijvoorbeeld bij de sportclub of bij de ondernemersvereniging.' De Bergeijkse leden weten wat er speelt binnen de gemeente en hebben een groot netwerk die ze rond de verkiezingen kunnen benutten.

Segmenteren op doelgroepen

Bergeijk toont aan hoe belangrijk het is om iedere doelgroep op een andere manier te benaderen. Bergeijk heeft zes verschillende kernen. Het CDA doet het goed in alle kernen, maar elke kern wordt op een andere manier benaderd. Voor elke kern heeft het CDA zes of zeven standpunten. Op de flyer voor bijvoorbeeld Luykgestel staan aan de ene kant standpunten over Luykgestel en aan de andere kant staan foto's van de kandidaten uit Luykgestel. Dit is doelgroepgericht campagnevoeren. De partij zorgde ervoor dat uit alle kernen van Bergeijk een kandidaat te vinden is bij de eerste tien. Betrokkenheid bij de gemeenschap is erg belangrijk.

Er wordt ook een flyer gemaakt voor jongeren. Daar staan alle jongeren van de lijst op. Die flyer wordt niet huis aan huis verspreid, maar gaat wel naar de kroegen en naar de sportclubs. Alle kandidaten uit de top tien worden gekoppeld aan een thema. Een aantal jaar geleden stemde de kiezer automatisch op het CDA. Die tijd is voorbij. 'Wij zijn van mening dat mensen meer stemmen op gezichten en minder op een partij, daarom speelt de top tien een belangrijke rol in de campagne.'

Transparantie

Al eerder in onze serie zagen we hoe belangrijk transparantie in Bergeijk is. Transparantie zien we ook terug in de campagne. Voor heel Bergeijk is het duidelijk hoe de rollen na 19 maart verdeeld zijn. Als het CDA twee wethouders mag leveren, dan blijven Mathijs Kuijken (op één) en Frank van der Meijden (tweede plaats) de wethouders namens het CDA. Dit betekent dat Dorien Vervest de nieuwe fractievoorzitter wordt. De 29-jarige Vervest is een van de grote politieke talenten uit Brabant. De keuze voor Mathijs Kuijken als lijststrekker en Dorien Vervest als beoogd fractievoorzitter werd in twee etappes bekend gemaakt. Zo benut je twee keer de kracht van de lokale media. Ook de jaarlijkse flyer is een voorbeeld van een transparante campagne. De inwoners van Bergeijk weten wat ze van het CDA kunnen verwachten. Het afgelopen jaar mochten wij het geheim van Bergeijk ontdekken. Waarom doet het Bergeijkse CDA het zo goed? Wij ontdekten hoe belangrijk transparantie was. Alle fractievergaderingen zijn openbaar. Het is verbazingwekkend hoe de doe-democratie in praktijk wordt gebracht en hoe hoog de maatschappelijke betrokkenheid is. Tot slot hoorden we hoe kabouters een hele gemeente op stelten kunnen zetten. Maar het belangrijkste. Heel hard werken wordt afgewisseld met Brabantse gezelligheid. De kabouters hadden gelijk. Succes komt niet zomaar. •

Wim van de Camp

Europa in uw gemeente

Vast en zeker hebt u ze wel eens gezien. Die grote borden langs een nieuwe weg: 'Mede mogelijk gemaakt door de Europese Unie'. Meestal zie je ze op vakantie in het buitenland. Soms ook in ons eigen land, wellicht in uw eigen gemeente.

Die borden zijn wellicht het zichtbaarste werk van onze Europese Unie, afgezien van de euro. Het grootste deel valt helaas niet op.

Europa is vooral papierwerk, of beter gezegd: het schrappen van papierwerk. Bedrijven – ook in uw gemeente – merken dat dagelijks. Makkelijk exporteren naar andere EU-landen vereist geen stempels meer, of een aparte bankrekening in een ander land. De meeste producten hoeven ook niet meer aan aparte eisen te voldoen, zodra je ze over de grens wilt verkopen. Wat een besparing van tijd en geld!

Op veel plaatsen gebruiken ondernemers de voordelen van Europa. De bloemenveilingen in Aalsmeer en Naaldwijk, de zuivelconcerns als FrieslandCampina of de Brabantse fabrikanten van auto-onderdelen: ze exporteren dat het een lieve lust is.

En zo ontstaan extra arbeidsplaatsen, voor u en uw familie en vrienden. Overal in Nederland. We verdienen ons brood in dorpen als Ulft, Meppel of Smallingerland, maar dankzij de Europese Unie.

De grootste voordelen nemen we echter gewoon voor lief. Het is populairder om te klagen over de Brusselse bureaucratie dan de voordelen op te sommen. Ik snap best dat de kranten daar vol mee staan. Maar ik zie de krantenkoppen in chocoladeletters al voor me als we de voordelen van Europa terugdraaien: 'Zoveel banen verloren in onze gemeente door extra kosten!' of 'Omwisselen guldens jaagt toerist op kosten!'.

Elke dag proberen we in het Europees Parlement dat soort rampspoed te voorkomen. We werken hard om de voordelen verder te versterken.



Juist het CDA is de partij die de volledige mensvisie nastreeft. Zoals wij een mens zien in zijn volledige samenhang, moeten we ook de overheid zien in zijn volledigheid. De gemeente is verbonden met zowel de provincie, de nationale staat als met Europa.

Wij kunnen alleen iets betekenen voor de kiezer als we op alle niveaus actief betrokken zijn. Daar ligt onze kracht. Om te zorgen voor een goed bestuur, dat de belangen dient van elke gemeente, elke provincie en heel Nederland.

In het nieuwe jaar mag u zich weer uitspreken over goed bestuur. Op donderdag 22 mei mag u naar de stembus om een nieuw Europees Parlement te kiezen. Nu heeft het CDA daar een krachtige stem, als grootste delegatie uit Nederland. Onze vijf Europarlementsleden hebben hard gewerkt, met succes.

Helpt u mee om dat voort te zetten? Om de onzichtbare voordelen van Europa te behouden in uw gemeente?

Ik wens u Gezegende Kerstdagen en een gezond nieuwjaar!

Reageren?

Wim.vandecamp@ep.europa.eu

Geloofwaardigheid in campagnetijd

Het verschil tussen wat, hoe en waarom

Tekst **Hans Janssens**

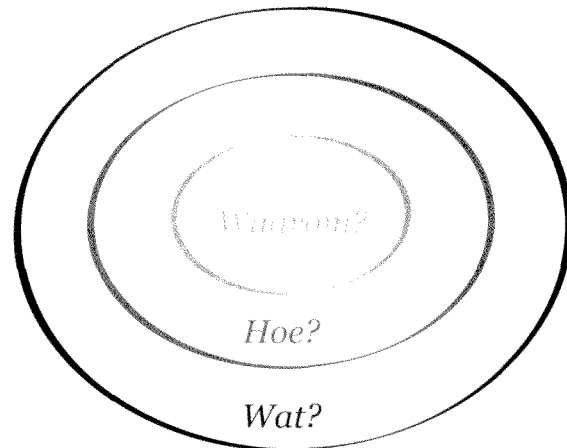
De politieke drijfveer van oud-premier Piet de Jong was – in zijn eigen woorden – de opdracht om ‘naar beste kunnen bij te dragen aan vrede en gerechtigheid in de samenleving’. Deze les had hij geleerd als commandant op een onderzeeboot, waar hij de rust onder de mannen bewaarde door verdraagzaamheid centraal te stellen. ‘Religieuze twisten waren onder water uit den boze’, zei De Jong. Deze les stelde hem later in staat om in de onrustige jaren zestig en zeventig uit te groeien tot een baken van stabiliteit en daarmee tot een van de meest succesvolle en gewaardeerde premiers die ons land ooit heeft gehad.

In zijn boek *Begin met het waarom* maakt de Amerikaanse schrijver Simon Sinek een onderscheid tussen leiders en mensen die leiden. De eerste categorie bekleedt alleen een leidinggevende functie; de tweede categorie weet door hun authenticiteit mensen te overtuigen en te inspireren. Tot die categorie behoorde premier De Jong. Zijn politieke drijfveer was geen loze verkiezingsbelofte, maar een diep doorleefde overtuiging.

Wat is het verschil? Om mensen te overtuigen zijn drie vragen relevant: wat, hoe en waarom. De wat-vraag is eenvoudig. In het verkiezingsprogramma van iedere partij staat te lezen wat zij vinden over de economie, over onderwijs of Europa. Die vraag kunnen de meeste politici wel beantwoorden.

De hoe-vraag wordt al moeilijker. Alle partijen zijn voor meer werk, maar hoe dat moet worden bereikt ontardt al snel in ingewikkelde en gedetailleerde discussies over beleidsvoorstellen, koopkrachteffecten en heffingskortingen. Dan ben je de kiezer al kwijt.

Maar echte leiders weten precies waarom ze doen wat ze doen. De wat- en hoe-vragen zijn voor hen niet meer dan een afgeleide van de waarom-vraag. Zij weten met overtuiging mensen te winnen voor een gemeenschappelijk doel. Martin Luther King had een droom en geen twaalfpuntenplan, stelt Sinek. Het antwoord op de waarom-vraag ligt in de gemeenschappelijke waarden en idealen, waar een leider of zijn politieke partij voor staat.



Juist in campagnetijd worden kiezers om de oren geslagen met dagelijkse ‘wat’-voorstellen: meer werk, meer politie en 1000 euro voor iedereen die werkt. Het gemak waarmee verkiezingsbeloften worden gedaan draagt vaak niet bij aan de geloofwaardigheid van de politici.

De conclusie is dan ook dat duurzame loyaliteit van de kiezer alleen kan worden bereikt door een overtuigend waarom-verhaal voorop te stellen. Vertrouwen kun je alleen verdienen door aan te tonen dat je staat voor duurzame gemeenschappelijke waarden en opvattingen. Authenticiteit betekent dat je gelooft in alles wat je doet en zegt. Die les bepaalt het verschil tussen winnaars en verliezers in de komende campagnes.

Hans Janssens is hoofd Communicatie van het CDA en landelijk campagneleider voor de gemeenteraadsverkiezingen en de Europese verkiezingen.

Met de 7 principes van Sybrand Buma wil het CDA vanuit haar uitgangspunten en de lijn die is ingezet met het Strategisch Beraad de kiezer een nieuw antwoord geven op de waarom-vraag. Bij de presentatie op het voorjaarscongres in Den Bosch zei Buma: ‘In deze tijd kunnen en mogen we niet volstaan met goedkope, ondoordachte oplossingen. Ik kom bewust niet met een lijstje kant en klare voorstellen; geen tienpuntenplan dat morgen weer in een la verdwijnt. Voor mij zijn dit de zeven dragende principes om ons land te vernieuwen en uit de crisis te leiden.’ Verschillende afdelingen hebben de 7 principes gebruikt om hun eigen lokale verkiezingsprogramma op te bouwen.

'Ik voel mij verantwoordelijk voor de wereld en de mensen om mij heen'

Naam Chantal van den Berg
Leeftijd 36 jaar
Woonplaats Heemstede
Getrouwd met Jornt
Kinderen 4 (Tijn, Tessa, Zoë en Kaya)
Studie Bestuurskunde aan de VU in Amsterdam
Werk Senior woordvoerder bij SNS REAAL
Geboren Gouda

Tekst Teuni Scholthof

Wat is je persoonlijke drijfveer voor de politiek?

'Politieke interesse heb ik van mijn ouders met de paplepel ingegoten gekregen, ik voel mij verantwoordelijk voor de wereld en de mensen om mij heen. Dat doe ik door mijn oma te helpen met haar boodschappen of als klassenouder op school; en door bestuurswerk in de kerk en binnen het CDA. Op allerlei manieren geven mensen met elkaar de samenleving vorm en iedereen draagt daar op zijn manier aan bij. Ik geloof dat die kracht van onderop de beste garantie is om daadwerkelijk aan iedereen ruimte te geven om mee te kunnen doen in de maatschappij. Dat is mijn drive om politiek bij te dragen en onze samenleving zo vorm te geven.'

Wie is voor jou een voorbeeld? 'In de politiek heb ik veel geleerd van de verschillende fractievoorzitters in de Tweede Kamer waarvoor ik werkte. Maar mijn oma is mijn grote voorbeeld. In de jaren 40 en 50 werkte zij fulltime op het gymnasium in Velsen. Zij had een gezin met vier kinderen en zorgde zij voor haar inwonende vader. Daarnaast was zij bestuurlijk actief in allerlei verenigingen. Daar fronsten heel wat wenkbrauwen over in haar omgeving, maar zij heeft dit tot op hoge leeftijd vol gehouden.'

Zij was altijd zonder oordeel over anderen en had als levensmotto: "Stel nooit uit tot morgen wat je vandaag al kunt doen en wees bescheiden". Zij organiseerde haar huishouden zoals zij haar werk deed, met ijver en strakke regels. Iedereen binnen het gezin had een taak, van brood smeren tot de afwas. Helaas is zij vorig jaar overleden.'

Je hebt aangegeven dat je in het Europees Parlement veel aandacht wil besteden aan de onderwerpen die jonge gezinnen raken. Wat zou je concreet willen aanpakken?

'Dat klopt, grote en kleine vragen doemen dagelijks op: hoe redden wij het financieel? Heb ik straks nog wel een baan? Krijgen de kinderen goed onderwijs? Eten ze gezond voedsel? En hoe zit dat eigenlijk met social media en internet? Maar ook, hoe zorg ik straks voor mijn ouders als ze ouder worden? Een van de concrete voorbeelden waar ik mij hard voor wil maken, is om de mogelijkheden van Europese opsporing van kindermisbruik via internet te vergroten. Vroeger waarschuwden ouders voor "vreemden met snoepjes of jonge hondjes". Tegenwoordig weten we niet meer wie die "vreemde" is en op welke manier hij zich manifesteert. Dat maakt het lastig voor ouders om hun kinderen weerbaar te maken.'

Zie je het als een probleem dat andere partijen binnen de EVP-fractie zo anders zijn dan het CDA? Hoe ga je daar als europarlementariër mee om? 'Dat verschil is een gegeven. Dat betekent dat je ook binnen je fractie politiek moet bedrijven om medestanders voor je standpunten te vinden. Overigens is dat in iedere fractie het geval. Zoveel mensen zoveel meningen. Dat is een factor waar



je dus altijd rekening mee moet houden. Daarbij is het een voordeel dat het CDA als onderdeel van zo'n grote fractie ook daadwerkelijk invloed kan uitoefenen op Europese besluitvorming.'

Hoe ziet je leven thuis eruit wanneer je straks in Brussel aan de slag gaat? 'Daar heb ik met mijn man Jornt afspraken over gemaakt voordat ik mij kandidaat stelde. Wij wonen in Heemstede en de kinderen gaan in Haarlem naar school. Ons leven is dus in Nederland. Een Nederlandse europarlementariër is buiten de vergaderdagen in Brussel en Straatsburg toch vooral veel in Nederland. Voor gesprekken, werkbezoeken en ledenvergaderingen.

Voor die momenten dat ik er niet ben, is Jornt thuis of regelen wij met de opa's, oma's en oppas dat ons gezinsleven zo normaal mogelijk doordraait.'

Wat zou je tegen andere vrouwen willen zeggen die twifelen over carrière maken of niet? 'Twijfel is zelden een goede raadgever, maar ik begrijp heel goed dat het lastig kiezen is. Veel vrouwen willen altijd een goede moeder, partner, vriendin en werknemer tegelijk zijn. Dat zijn veel ballen om in de lucht te houden. Mijn tip is: heb lef, durf naar je gevoel te luisteren en vertrouw erop dat voor alle beren die je op de weg ziet, altijd een verrassende oplossing komt.'

Mona Keijzer:

'Mantelzorg is ook een maatschappelijke kwestie'

Het CDA Vrouwenberaad heeft als jaarthema solidariteit tussen generaties. Daarbinnen is mantelzorg een speerpunt. De mantelzorg wordt een hoeksteen onder het nieuwe zorgstelsel. Maar is die hoeksteen wel voldoende stevig?

Tekst Geeske Telgen

Het CDAV erkent de noodzaak om de zorg te hervormen. Eerst kijken wat iemand zelf nog kan of naar mogelijkheden in zijn omgeving voordat alles vanuit de overheid geregeld gaat worden. Daarom mogen we zeker een appel doen op onze samenleving om vrijwilligerswerk of mantelzorg te verlenen aan familie of burens. Een op de vijf Nederlanders verleent nu al informele zorg; de meesten daarvan zijn vrouw. Mantelzorgers zorgen uit liefde en loyaliteit.

Door de toenemende vergrijzing en de bezuinigingen op de formele zorg zullen we in de toekomst steeds meer een beroep moeten doen op mantelzorgers.

'Mantelzorgers zorgen uit liefde en loyaliteit'

Vooraf diegenen die lang en intensief zorgen, voelen zich belast en hebben de behoefte om af en toe de zorg over te dragen. Deze tijdelijke en volledige zorgovername, ook wel respijtzorg genoemd, helpt mantelzorgers om de zorg langer vol te houden. >>



>> Daarom heeft het CDAV op het partijcongres een resolutie ingediend om bij de herziening van het stelsel voor lang-durige zorg minimaal het behoud van de huidige concrete mogelijkheden voor respijtzorg zeker te stellen. Deze resolutie is met algemene stemmen door het partijcongres overgenomen.

We zullen het in de toekomst anders moeten aanpakken. Over deze andere aanpak organiseerde het CDAV op 27 november in Utrecht een discussie met experts vanuit Per Saldo (de belangenvereniging voor mensen met een persoonsgebonden budget), Mezzo (de landelijke vereniging voor mantelzorgers) en CDA-wethouder Dorende Gerts uit Waddinxveen. Daar kwamen verschillende denkrichtingen naar voren.

Misschien dat technologie een deel van de oplossing kan zijn die aanvullend is voor de ondersteuning van mantelzorgers? Mantelzorgers kunnen dan via een beeldtelefoon contact houden zonder fysiek te reizen. Zo kunnen ze inschatten of ze wel of niet naar iemand toe moeten. Dat spaart tijd. Misschien kan de mantelzorg makkelijker worden als er meer flexibiliteit van de werkgever gevraagd kan worden? Hoe gaan gemeenten om met mantelzorgers in het kader van de Wmo? Welke ondersteuning zouden zij kunnen bieden? En doen ze dat ook?

Dat het CDAV hierover nadenkt werd toegejuicht door Tweede Kamerlid Mona Keijzer. Het CDAV vindt dat mantelzorg niet iets is wat je zelf maar moet regelen. Het is een maatschappelijk kwestie omdat de samenleving niet zonder mantelzorgers kan. Het is de taak van de overheid om mantelzorgers met een duidelijk beleid te ondersteunen. Echter het is en blijft altijd maatwerk. Dan moet het ook goed geregeld worden, de formele zorg kan niet zonder de informele zorg.

Een van de uitkomsten van het najaarsakkoord is dat er 11 miljoen extra komt voor mantelzorgondersteuning. Er is echter nog geen duidelijkheid over de invulling van dat budget. Het CDAV vindt het de hoogste tijd om de plannen rondom mantelzorg concreter in te kunnen vullen.

Wilt u meedoen om hieraan invulling te geven?
Voor reacties kunt u zich aanmelden via cdav@cda.nl of met het secretariaat ; 070-342 46 62

Uitnodiging CDAV-Nieuwjaarsreceptie

11 januari 2014

Kiest u bewust?!

Graag nodigen wij u uit voor de jaarlijkse CDAV-Nieuwjaarsreceptie op zaterdag 11 januari 2014, vanaf 10.00 uur in het NH Hotel in Utrecht. De inmiddels traditionele receptie staat in het teken van "kiezen".

Tijdens het eerste deel van de ochtend staat bewust kiezen centraal. Hoe bewust koopt u uw producten in de supermarkt? Duurzaamheidsgoeroe Anastasia Kellermann zal een inleiding houden met het thema: 'Kiest u bewust? Duurzaam leiderschap in politiek en dagelijks leven'.

Esther de Lange, CDA-lijsttrekker voor Europa, zal hierop reageren vanuit Europees perspectief. Aansluitend horen we graag uw mening en kunt u vragen stellen.

Tijdens het tweede deel van de ochtend stellen de vrouwelijke kandidaten op de conceptlijst van de Europese verkiezingen zich aan u voor. De kandidaten vertellen over hun persoonlijke motivatie en ambities, opdat u beter uw keuze kunt maken tijdens de verkiezingen op 22 mei 2014.

We zien uit naar uw komst!

Programma

- 10.00 Ontvangst met koffie/thee
- 10.30 Welkomstwoord, gevolgd door Anastasia Kellermann: "Kiest u bewust? Duurzaam leiderschap in politiek en dagelijks leven."
- 11.00 Reactie door Esther de Lange, CDA-Lijsttrekker voor de Europese verkiezingen en discussie met de zaal
- 12.00 Introductie vrouwelijke Kandidaten conceptlijst EP-verkiezingen en Vragen vanuit de zaal.
- 12.45 Lunch en meet & greet met de vrouwelijke kandidaten conceptlijst Europa
- 14:00 Afronding van het programma.

NH Hotel: Jaarbeursplein 24, Utrecht (naast Centraal Station)

Graag aanmelden vóór 6 januari 2014 via
cdav@cda.nl

Sparen voor de *campagnekas*

Het partijcongres heeft op 2 november jl. ingestemd met een verhoging van de minimumcontributie voor 2014. Deze stijgt van € 58,00 naar € 65,00 per jaar. Bart van Meijl, penningmeester, licht toe waar deze verhoging voor bestemd is.



Bart van Meijl

teleurstellende resultaten bij de Kamerverkiezingen in 2010 en 2012 kunnen we als partij minder sparen voor de campagnekas. De opbrengst van de verhoging gaat daarom naar de campagnekas.

Dankzij de inzet van het personeel en hun creatieve oplossingen is de dienstverlening aan leden en afdelingen op een aanvaardbaar niveau gebleven. Een extra bezuiniging hierop betekent aantasting van onze kerntaken.

Kunt en wilt u meer bijdragen? Graag!

In deze tijden van crisis waarin iedereen moet nadenken over zijn uitgaven begrijp ik heel goed dat voor sommigen onder u deze verhoging net te veel is. Gelukkig weet ik dat er ook leden zijn die meer kunnen en willen bijdragen dan de minimumcontributie. Voor een richtlijn voor uw vrijwillige extra bijdrage verwijs ik u graag naar onze website of kijk op de achterzijde van de brief bij uw acceptgirokaart. Zo

'Met uw extra contributie draagt u nu alvast uw steentje bij aan de volgende landelijke verkiezing. In de afgelopen tien jaar zijn er gemiddeld elke twee jaar Tweede Kamer-verkiezingen geweest. De mooie reserve die we als CDA hadden, is hierdoor helaas sneller uitgegeven dan gepland. Mede door de

kunnen de sterkste schouders binnen onze partij de lasten voor de minder sterke schouders helpen dragen. Van harte aanbevolen!

Dankzij deze extra bijdragen kunnen leden die van een minimum rond moeten komen volstaan met een lagere bijdrage. Komt u voor een lagere bijdrage in aanmerking? Neem dan even contact op met de Ledendesk, zij informeren u graag verder.'

Wist u dit al?

Zijn uw partner, kind(eren) of huisgenoot ook lid? Maak dan gebruik van de voordelen van het meerpersoonslidmaatschap. Het tweede en volgende lid betaalt slechts € 24,00 per jaar. De medewerkers van de Ledendesk informeren u graag!

Uw contributie wordt door de Belastingdienst aangemerkt als gift. Het CDA heeft hiervoor een ANBI-verklaring. Met een periodieke schenking is uw donatie volledig aftrekbaar. U heeft hiervoor wel een notariële akte nodig.

Betaalt u automatisch?

Per 1 januari 2014 wijzigt uw contributiebedrag automatisch naar € 65,00 per jaar/ € 16,25 per kwartaal/ € 5,42 per maand indien u nu € 58,00 betaalt.

Infobox

**Contributierichtlijn: www.cda.nl/contributie2014
ANBI en periodieke schenking: www.cda.nl/anbi
Contact: Ledendesk: leden@cda.nl, (070) 342 48 20**

Reserveer de datum! 12 april 2014

Vitale partij!

De wereld verandert in een snel tempo. Het CDA staat midden in deze veranderende samenleving. Om ook in de toekomst een vitale partij te blijven is belangrijk dat wij open staan voor wat er om ons heen gebeurt. Voor een helder christendemocratisch geluid en een partij die meegroeit, bloeit en verandert.

Het bestuur heeft de afgelopen periode tijdens congressen en in zalen in het land gesproken met leden over vernieuwing van de partij. Hoe zorgen wij er samen voor dat onze partij vitaal blijft? Veel inspirerende en praktische oplossingen werden aangedragen! Er is veel om trots op te zijn. Het talent in de partij is zeer divers. Denkers en doeners. Creatievelingen en strategen. Debaters en canvassers. Goud is volop aanwezig in de partij.

Op zaterdag 12 april 2014 vieren we de kracht van onze partij met inspirerende sprekers, workshops, muziek, lekker eten en nog veel meer. Een dag om te ontmoeten, te leren en te genieten! Reserveer de datum alvast in uw agenda!

We zijn nog op zoek naar een locatie. Weet u een goede locatie voor een paar honderd mensen voor weinig? Dit kan bijvoorbeeld een (leegstaand) kantoorpand zijn, bij mooi weer een boomgaard, een inspirerend schoolgebouw of een modern klooster. Laat het weten via cda@cda.nl en/of meld u alvast aan.

Alvast bedankt en graag tot 12 april!

'Terug Van Weggeweest'

winnaar Professor Steenkamp Debattoernooi

Ad de Regt en Gerrit Jan Valk van team 'Terug Van Weggeweest' hebben overtuigend het finaledebat van het Professor Steenkamp Debattoernooi gewonnen. Ad en Gerrit Jan stonden begin dit jaar ook al in de finale, maar liepen toen nét de hoofdprijs mis. Deze editie van het toernooi waren ze erop gebrand om de hoofdprijs mee naar huis te nemen en dat is gelukt! Beide oud deelnemers aan de CDA-Talent Academie, ontvingen de fel begeerde wisselbokaal uit handen van Gijs Weenink, directeur van de DebatAcademie.

Hetzelfde team won de gedachtegoedprijs. De prijs werd uitgereikt door Leonard Geluk, oud-wethouder onderwijs in Rotterdam en voorzitter van de visiegroep waarden. Vorig jaar sleepten Ad en Gerrit Jan deze prijs ook al in de wacht en dit jaar hebben ze hem met verve verdedigd. In de vier debat rondes wisten beide heren het beste het christendemocratisch gedachtegoed te verwoorden. Met de CDA-gedachtegoedprijs én de technische debatprijs, haalden Ad en Gerrit Jan 'de dubbel' binnen!

Sytse Brouwer werd door de jury uitgeroepen als Beste individuele debater van het toernooi. De prijs wordt toegekend aan die debater, die in de 4 debatten de meeste punten van de jury op dit onderdeel scoorde én die niet in de finale terecht is gekomen.



SI
Steenkamp
Instituut

Het Wetenschappelijk Instituut is op zoek naar affiches van het CDA en de vroegere partijen ARP, CHU en KVP. Dit ten behoeve van een publicatie van het CDA, het WI en prof. dr. Gerrit Voerman (Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen) over de geschiedenis van affiches van het CDA en zijn voorgangers. We zoeken vooral naar affiches van landelijke manifestaties, congressen en verkiezingen en naar affiches van verkiezingen voor het Europees Parlement. Daarnaast zijn wij geïnteresseerd in achtergrondverhalen over de totstandkoming van een poster, foto's van beplakte ramen of bordes, reacties op een poster e.d. Ook voor affiches rondom ledenwerving houden we ons aanbevolen. We zullen u op

de hoogte houden van de vorderingen van het project. U kunt hiervoor contact opnemen met de projectleider Maaïke Kamps (kamps.wi@cda.nl of 070 342 48 74).

Of u kunt uw materiaal rechtstreeks opsturen naar: Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, Buitenvorm 18, 2512 XA, Den Haag.

LAAT LUBBERS Z'N KARWEI AFMAKEN



Bestuursforum

Bent u afdelingsbestuurslid of gewoon geïnteresseerd in lokale, provinciale of waterthema's en de onderscheidende CDA-visies daarop? Of bent u benieuwd naar nuttige (permanente) campagne-ideeën voor uw afdeling? Neem dan een abonnement op Bestuursforum voor slechts € 32,50 per jaar. Bestuursforum verschijnt tien keer per jaar. Leden van de CDA-bestuurdersvereniging ontvangen het blad automatisch. Abonneren? Mail uw naam, adres, rekeningnummer en (indien van toepassing) functie binnen het CDA naar bsv@cda.nl.

Abonneren? Mail uw naam, adres, rekeningnummer en (indien van toepassing) functie binnen het CDA naar bsv@cda.nl.

Bestuursforum - het CDA-vakblad voor gemeente-, provincie- en waterschapsbestuurders

Ledenactie

Wij verloten 60 kaarten van dit prachtige museum.

Museum Catharijneconvent laat met eeuwenoude en hedendaagse kunst het heden en verleden van het christendom in Nederland zien in een prachtig middeleeuws klooster in hartje Utrecht. Speciaal voor alle kinderen vanaf 4 jaar is er 'Feest!' Kinderen kunnen hier zelfstandig, maar ook samen met u, (inter)actief de betekenis van feesten ontdekken. Vanaf 8 februari is er de tentoonstelling 'Thuis in de Bijbel'. Deze tentoonstelling laat zien hoe bijbelse verhalen ingebed zijn in de kunst en cultuur van de Lage Landen. Als geen ander gebruiken kunstenaars als Jan Steen, Pieter Brueghel en Ferdinand Bol hun vertrouwde omgeving voor het weergeven van bijbelse vertellingen.

Per lid maakt u kans op maximaal 4 gratis entreekaarten (2 voor volwassenen en 2 voor kinderen van 6 t/m 17 jaar). Het enige dat u hoeft te doen is aangeven hoeveel kaarten u wenst te ontvangen voor 16 januari via de mail naar [Carina Hoff, hoff@cda.nl](mailto:hoff@cda.nl) of via een kaartje naar CDA, Antwoordnummer 1700, 2501 WB in Den Haag. Alleen de winnaars krijgen bericht. Behoort u niet tot de winnaars dan kunt u gebruik maken van de kortingsbon op de achterkant van dit tijdschrift.

Partijcongres

8 februari In DeFabrique, Maarssen

Op zaterdag 8 februari 2014 vindt in DeFabrique in Utrecht (Maarssen) het partijcongres plaats. Het partijcongres staat in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen en de Europese verkiezingen

Aanmelden voor het partijcongres is verplicht en kan t/m maandag 3 februari 2014 17.00 uur. Maak voor aanmelding gebruik van de aanmeldformulieren op www.cda.nl/partijcongres

Europese verkiezingen 22 mei 2014

Tijdens het congres wordt het verkiezingsprogramma voor de Europese verkiezingen behandeld en vastgesteld. De provinciale en gemeentelijke afdelingen en de bijzondere organen en bijzondere organisaties kunnen amendementen indienen.

Kijk op www.cda.nl/europeseverkiezingen voor de termijnen en voorwaarden. Daar kunt u tevens het conceptprogram downloaden en vanaf 27 januari 2014 einde middag ook een overzicht van de amendementen. Ook wordt de kandidatenlijst bekrachtigd.

Het middagdeel van dit congres vormt de officiële aftrap van de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014. Graag nodigen we alle lijsttrekkers uit om die dag aanwezig te zijn om te laten zien dat we in de gemeenten nog steeds de grootste landelijke partij zijn en dat willen blijven.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie over aanmelden, programma, indienen resoluties, stemrecht etc. op www.cda.nl/partijcongres

Verschenen

Oud-senator Alfons Dölle (1947-2012) schreef columns voor het *Friesch Dagblad*. Zijn columns zijn nu gebundeld in een boek. In het boek *Land van geluk en razende onvrede* zijn ruim honderd columns opgenomen van de wetenschapper en politicus Dölle.

COLOFON

December 2013

Jaargang 8 | nummer 4

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt vier keer per jaar verspreid in een oplage van ruim vijftigduizend exemplaren. Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever CDA Bureau,
Postbus 30463, 2500 GL Den Haag
☎ 070 3424886
✉ redactie@cda.nl
🌐 www.cda.nl

Hoofdredactie Hans Janssens

Eindredactie Marjolijn van der Stel
Redactie Hans Alderliesten, Hubert Beusmans,
Kees Bos, Alle Dijkslag, Karin Hoentjen, Willem
Kruitlof, Frans (jr.) de Nerée tot Babbench, Ivo Pertijs,
Bronne Pot, Hans Slooijer, Bert Sonneveld, Rubinia
Tjora a Sam en Thijn van Veghel

Vormgeving Mirella Rooz

Fotografie ANP, Dirk Hol, Willem Lemmens, Bas
de Meijer, Nationale Beeldbank, Leonard Walpot

Vrouw & Politiek CDA Vrouwen

Drukwerk Senefelder Misset B.V.,
Mercuriusstraat 35, Postbus 68,
7000 AB Doetinchem
☎ 0314 355 500

Niet alle artikelen in dit tijdschrift vertolken noodzakelijk-
kerwijs de standpunten van het CDA of van de redactie.
Alle bijdragen in CDA.nl zijn beschermd door het
auteursrecht. Uit deze uitgave mag daarom niets
op enigerlei wijze worden overgenomen zonder
voorzegende schriftelijke toestemming van de uitgever.
De redactie kan niet verantwoordelijk worden gesteld
voor ongevraagd toegezonden beeldmateriaal of kopij.

CDA.nl wordt gedrukt op milieuverantwoord houtvrij
papier en verzonden in natuurvriendelijk,
afbreekbaar p.e.-folie.

Doe mee en win
een boekenbon
van 15 euro!

Winterpuzzel



Zet de foto's in de
juiste chronologische
volgorde.

Stuur uw oplossing voor
1 maart 2014 naar:
redactie@cda.nl

Of: CDA Redactie
Postbus 30453
2500 GL Den Haag

Onder de juiste inzenders
verloten wij 5 boeken-
bonnen van €15,-.

De oplossing van de puzzel
in het vorige nummer was
'lijsttrekkersverkiezing'.
De winnaars van de
boekenbon van €15 zijn:
J.A. Deeken uit Nieuw-

Lekkerland, A. Wielenga-
Bruinsma uit Bennekom,
W.J. van Hegen uit
Rotterdam, Ab Moolenaar
uit Lisse en F.H. van der
Til uit Exloo.

museum  Catharijneconvent Utrecht

Thuis in de Bijbel

Oude Meesters
Grote Verhalen

8 februari t/m 10 augustus 2014



nederlands



bijbelgenootschap

www.catharijneconvent.nl

Thuis in de Bijbel laat zien hoe bijbelse verhalen ingebed zijn in de kunst en cultuur van de Lage Landen. Als geen ander gebruiken kunstenaars als Jan Steen, Pieter Brueghel en Ferdinand Bol hun vertrouwde omgeving voor het weergeven van bijbelse vertellingen. Bekende geschiedenissen spelen zich niet af in verre warme streken, maar

in herkenbare dorpen en steden, zoals de Verloren Zoon in een eigentijdse kroeg, de Emmaüsgangers op reis door een Hollands landschap en Jezus op bezoek bij Marta en Maria in een zeventiende-eeuwse keuken. *Thuis in de Bijbel* laat de bezoeker op een verrassende wijze kennismaken met deze en vele andere prachtige verhalen.

Tegen inlevering van deze bon ontvangt u € 2.50 korting op de entreeprijs*

*De korting geldt voor 2 personen van 8 februari tot en met 10 augustus 2014 en is ook van toepassing op de 65+pas, CJP en groepen v.a. 20 personen. Niet geldig in combinatie met andere kortingsacties.

Museum Catharijneconvent Lange Nieuwstraat 38, Utrecht.